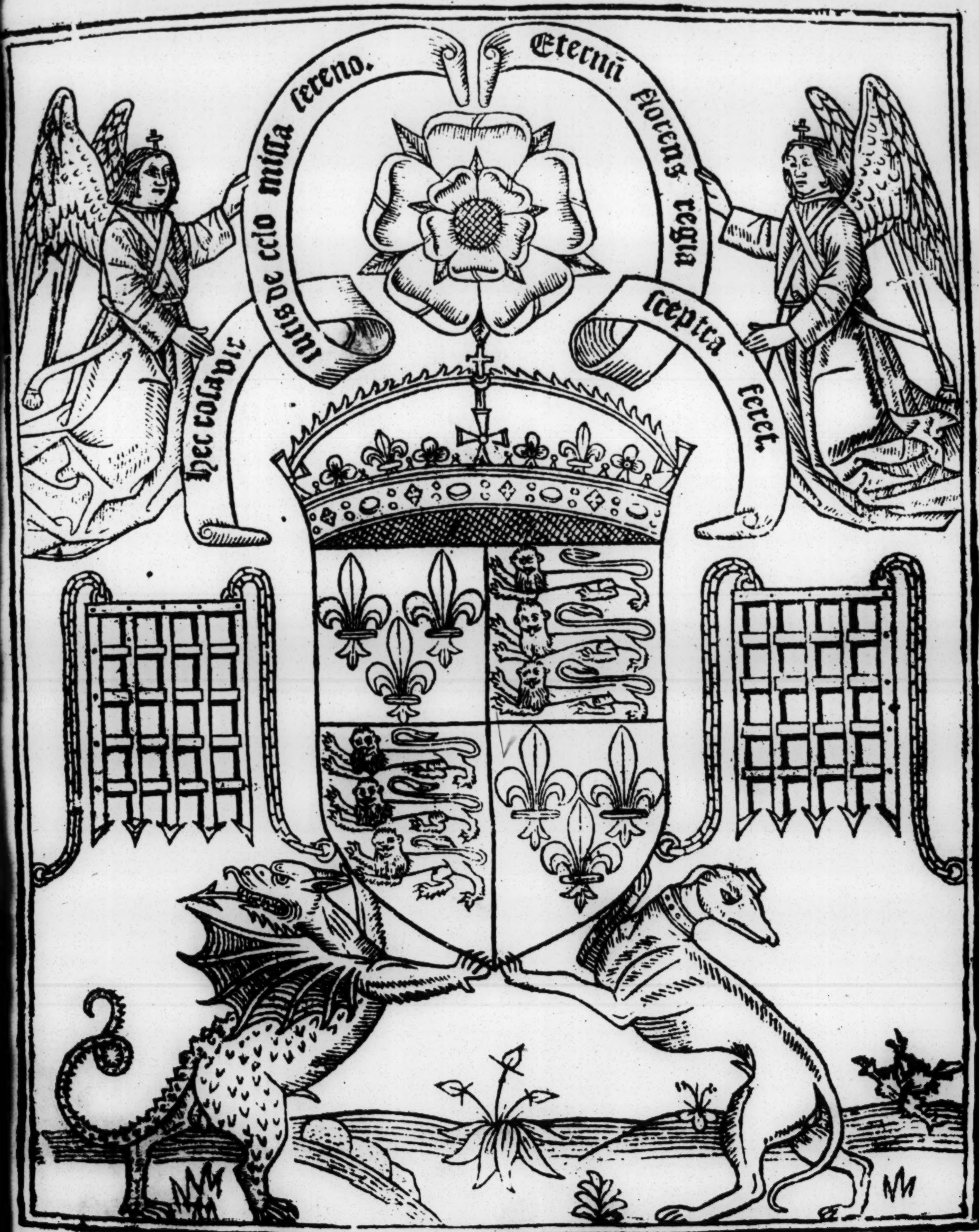
bolus qui eum crucifigi docuerat querens si quid forte in eius anima sceleris inveniret. Et pavescens tobias piscem clamavit voce magna dicens. Domine invadit me. Et dominus imminente mortis articulo cepit pavere et tedere, non diabolum pertimescens sed mortem quam invidia diaboli intravit in orbem terrarum naturali carnis fragilitate perhorrescens. Unde et orabat ut si fieri posset transiret ab eo hora. Et dixit. Abba pater omnia tibi possibilia sunt, transfer calicem hunc a me, sed non quod ego volo sed quod tu. Dixit tobie angelus. Apprehende branciam piscis et extrahe eum ad te. Apprehendit dominus diabolum et eum qui se in morte capere voluit moriendo cepit et vicit. Apprehendit branciam eius ut caput nequissimum a corpore decerptum potentie sue dextera separaret, id est nequitiam hostis antiqui ab eorum quos sibi male coniunxerat et quasi in unum corpus secum fecerat corde auferret et hos sue ecclesie corpori pius redemptor insereret. Branciam quippe habet piscis in confinio capitis et corporis sui. Sicut autem dominus noster caput ecclesie, ecclesia vero est corpus, ita diabolus caput omnium iniquorum et omnes iniqui corpus et membra sunt eius. Apprehendit ergo dominus branciam piscis immanissimi et traxit eum ad se pietate que in ... quia potentiam diaboli comminuens traduxit palam et confidenter eruit de potestate [illegible] ... Quod [illegible] ... in secum [illegible]

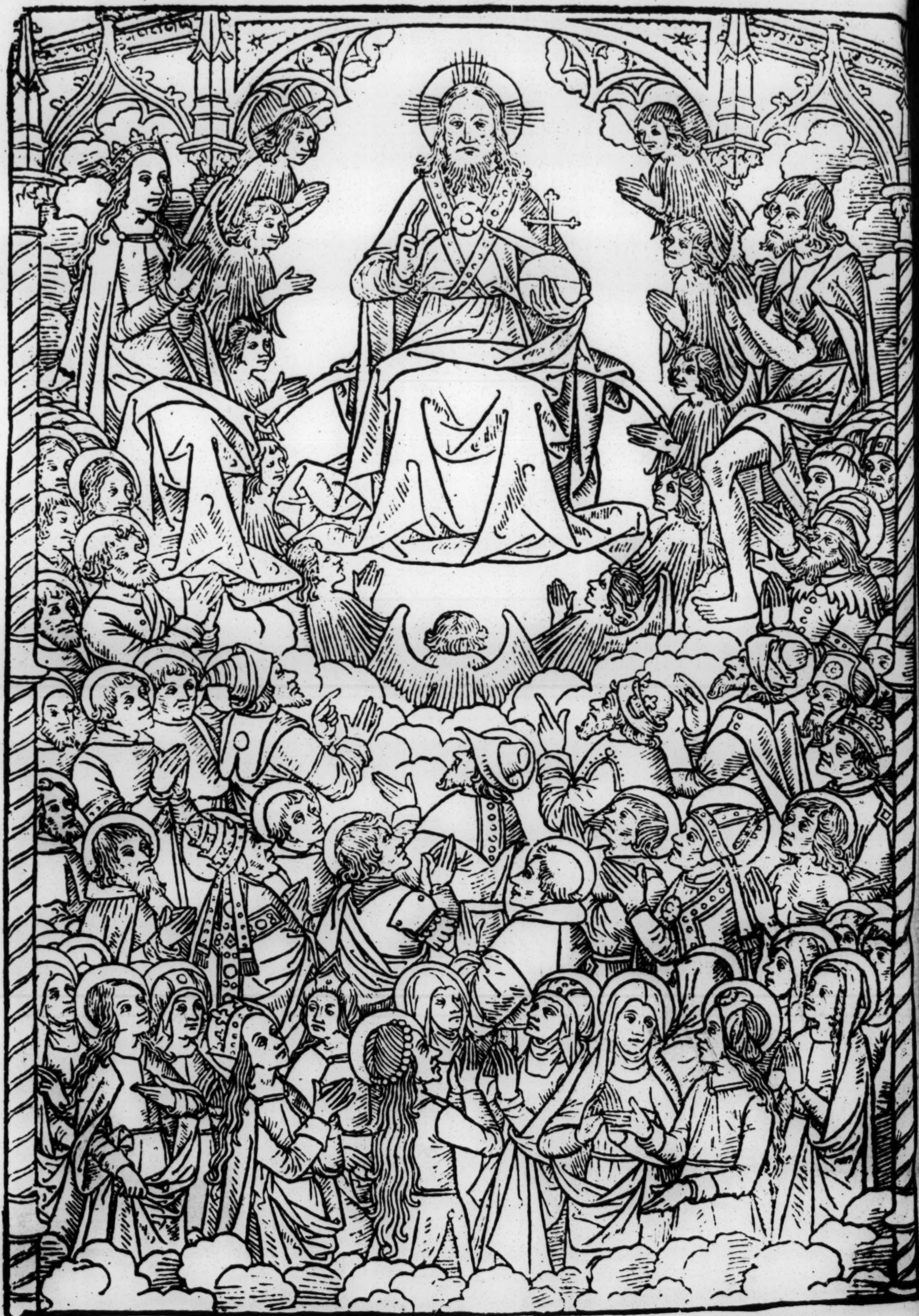
Et dominus cum maligni hostis nequitiam superans proferret in lucem atque omnibus redderet manifestam, molitus est adhuc superbiens persecutionem electis eius commovere qui sunt pedes eius, quia per ipsos ambulat in terra suus dominus qui super omnia regnat in celo. Tunc dixit angelus domini. Exentera hunc piscem et cor eius et fel et iecur repone tibi. Exenteravit dominus piscem cum nequitiam diaboli latentis sanctis aperuit et quia archana insidiarum eius eius secreta [illegible]. Reposuit sibi cor eius quia calliditatem illius in libris sanctis indicare voluit de qua scriptum est. Serpens erat callidior cunctis animantibus terre. De quo corde dicit et paulus. Non enim ignoramus cogitationes eius. Reposuit et fel quia quanto malitie furore contra genus humanum genus seviret ipse autem le studium scribi et conservari voluit. Iecur quoque reposuit quia maturitatem consiliorum eius malignam [illegible] nos innotescere nobis per doctores veritatis dignatus est. Ferunt [illegible] calore ac virtute iecoris [illegible] coquantur comesti et ad digestionem perveniant. Cum vero que agere disponimus sedula cogitatione quo ordine agenda exquirimus quasi [illegible] stomacho cibos ardore iecoris [illegible] mus. Sunt enim hec necessaria [illegible] medicamenta [illegible] ima diaboli [illegible]

piscis & secum tulerunt in uia & cetera sal
lierunt · que sufficerent eis. Quicquid ex
hoc pisce assumpserunt scilicet significat eos qui
de menbris diaboli in xpisti menbra transfe
runtur id est de infidelitate ad fidem con
uertuntur. Quicquid uero dimiserunt:
eos econtra demonstrat qui audito dei
uerbo malunt inter menbra putrida & mor
tua sui deceptoris residere · quam ad societa
tem saluatoris reuerti. Assauit carnes eius
in eis quos carnales inuenit scilicet igne sui a
moris spirituales ac fortes reddidit. Denique
spiritus sanctus in apostolos ignis uisione descendit. Ce
tera inquit sallierunt. Quod ad doctores
specialiter pertinet quibus dicitur · uos estis sal
terre. Sallierunt autem tobias & angelus
quia idem mediator dei & hominum & hu
manitas apostolos loquendo docuit · & di
uinitas in corde eis salem sapientie tribuit.
Tulerunt autem secum que sufficerent
eis quousque peruenirent in rages ciuitatem
medorum quia tantos dominus collegit de iudea
ad fidem · qui sufficerent ad exemplum
uiuendi · uel ad ministerium predicandi ·
quousque etiam in gentibus ecclesie fundamen
ta locaret. Suggerit angelus tobie · ut in
gressus domum raguel · filiam eius saram
uxorem sibi petat. Raguel indicat popu
lum gentium · quem dominus per predicatores
suos uisitare dignatus est · ut de eius stir
pe sponsam sibi assumeret · id est ipsam gen
tilitatem sibi ecclesiam faceret. Congruit
[illegible] are nomen ecclesie propter saram coniu
[illegible] abraham patriarche qui genuit ysa
[illegible] id est liberum ecle
[illegible] quos raguel [illegible]

illum designat populum qui deceptos dia
boli fraude seruosque domini consortio nectat.
qui dicere nouit. Dominus pascit me & nichil
mihi deerit · & audire meretur · Iam non di
cam uos seruos sed amicos meos. Tibi in
quit debetur tota substancia eius · & pater
ad filium · Postula a me & dabo tibi gentes ·
hereditatem tuam · & possessionem tuam
terminos terre. Ingressi sunt ad ragu
elem qui eos suscepit cum gaudio. Adiuit
dominus populum nationum per doctores sui uer
bi · Qui libenter accepit ut in plurimis locis
actus apostolorum testantur. Petitus filiam ra
guel primo expauit sciens quid prouenisset
illis · vii · uiris: sed docente angelo quia
inmundi eam habere non poterant · tobi
as qui deum timebat posset: mox dari con
sensit. Audiens uerbum fidei populus gen
tium · atque ab apostolis admonitus ut de sua
progenie per orbem eclesie xpisti fierent: non
sine certa exploratione potuit noue fidei
uita legemque suscipere sciens quod mul
tos temporibus preteritis habuit doctores qui
omnes quasi septenario numero comprehen
si · huius uite solum gratiam nouerant de
eternis nil certum nouerant aut dicebant
ideoque illos absque spe uite inmortalis eterne
mortis rapuisset interitus. Sed docente in
trinsecus ipsa ueritate que foris per doctorum
ora sonabat tandem intellexit quod ne
cesse esset ut qui stulta dicerent stulti
perirent hii qui deum uerum non nou[erant]
tanto. Iure autem mundi conditor in mu
dum ueniens mundi regimen suscepit
& fidem confessus xpisti esse sacramentis
sanctificari gaudebit. Introductus tobias
ad saram in cubiculum [illegible]

Manuale ad vsum insignis: ecclesie
Sarum summaqꝫ diligẽtia emendatũ.

Facsimile by Mr James Hyatt of the titlepage of the copy in Stonyhurst College.

Omnibus dominicis diebus per annum et in festis simplicibus in dominicis contingentibus. post primã et capl'. vel missaz in capit. si habeat tres cãpane breuiter pulsent singillatim ad quam benedictã icipiendo a maiore campana deinde in fine processi. cũ dr ãn. in introitu chori pulsat ad tercias dicto modo nisi sermo diceret ad populũ. tunc in fine sermonis pulsatur ad terciã. nisi in duplicibus festis et in dñica in ramis palmarũ. a sacerdote ebdomadario albã et cappa sericã rubea induto cũ diacono et subdiacono textus deferentib' cum turribulariis et duobus ceroferariis et acolito crucẽ deferẽte. oĩbus albis cũ amictibus indutis in medio presbiterii ad altare cõuersis ac etiã cũ duob' pueris quoꝝ alter scilꝫ puer q ad aquã scribit i tabula i sale tenẽdo et aquã bñdictã gestãdo. alt scꝫ puer ebdomadari' lector ad matutĩa et i libro tenẽdo eidẽ sacerdoti in supplelliciis ministrẽt et ad gradũ chori fiat bñdictio salis et aq hoc modo.

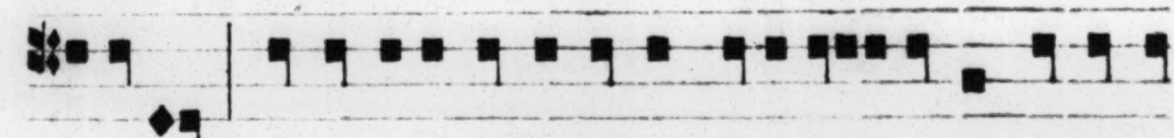
Exorciso te creatura salis p deũ ✠ viuũ p deũ ✠ verũ per deuꝫ qui te per heliseũ prophetã in aquã mitti iussit vt sanaretur sterilitas aque: vt efficiaris sal hic respiciat sacerdos sal p deũ ✠ sãctũ: tum in salutem credentium Et sis omnibus te sumentibus sanitas anime et corporis: et effugiat atqꝫ discedat ab eo loco quo aspsũ fueris oĩs fãtasia et neqtia vel versutia diabolice fraudis oĩsqꝫ sps imũd' adiurat'. et finiatur hoc modo

Per eum qui venturus est iudicare viuos et mortuos et seculum per ignem. ℟. Amen. Et sic finiant oẽs exorcismi per totũ annũ. Sequat oro sine Dominus vobiscũ. sed tantum cum Oremus

a ii

Ex dono. thome chater ad usum eccl[ie] de ha[...]

Immensam clementiam tuam omnipotens eterne deus humiliter imploramus Hic respiciat sacerdos sal. vt hanc creaturam salis: quam in vsum humani generis tribuisti bene ✠ dicere ꝛ sancti ✠ ficare tua pietate digneris. vt sit omnibus sumentibus salus mentis et corporis: et quicquid ex eo tactum vel respersum fuerit: careat omni immundicia omniqꝫ inpugnatione spiritualis. et sic tantummodo finitur.

nequicie. Per dominũ nostrũ iesum xp̄m filiũ tuum qui tecũ

viuit et regnat in vnitate spiritus sancti de9: per om̄ia secula

seculorum. ℟. Amen.

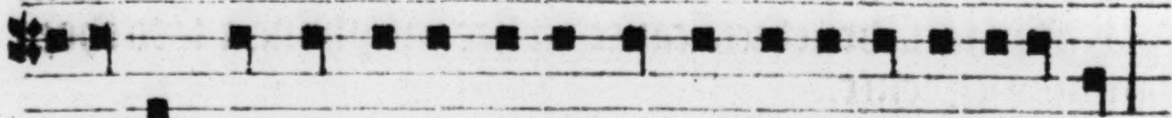
Sub eodem tono finiantur omnes orationes sequentes et etiam oratiões post aspersionem aque benedicte sequatur exorcismus aque.

Exorciso te creatura aque in nomine dei pa ✠ tris omnipotentis. et in nomine ie ✠ su christi filii eius domini nostri. et in virtute spiritus ✠ sancti: vt fias aqua exorcisata ad effugandam omnem potestatem inimici: et ipsum inimicũ eradicare et explantare valeas cum angelis suis apostaticis: per virtutem eiusdem domini nostri iesu xp̄i: qui venturus est iudicare viuos et mortuos et seculum per ignem. ℟. Amē. sequatur oratio sine Dominus vobiscũ. sed tantũ cũ Oremus. Oratio.

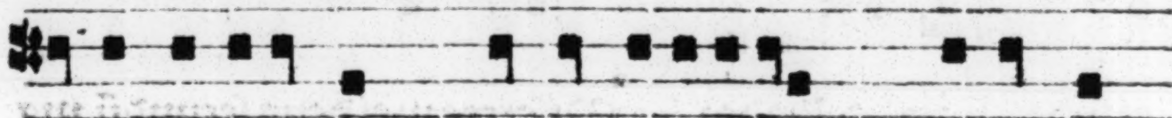
Deus qui ad salutem humani generis maxima queqꝫ sacramenta in aquarum substantia condidisti: adesto propicius inuocationibus nostris: et elemento huic Hic respiciat sacerdos aquam multimodis purificationibus preparato: virtutem tue bene ✠ dictionis infunde: vt creatura tua misteriis tuis seruiens ad abiciendos demones morbosqꝫ pellēdos diuine gratie sumat effectũ. vt quicqd in domibus vel in locis fidelium hec vnda resperserit: careat oī immūdicia: liberetur a noxa. nō illic resideat spiritus pestilēs: nō aura corrūpēs: discedāt oēs insidie latentis inimici. et si quid est quod aut incolumitati ha-

bitantium inuidet aut quieti: aspersione huius aque effugiat: vt salubritas per inuocationem tui nominis expetita ab omnibus sit inpugnationibus et finiatur sic.

defensa. Per dominum nostrū iesum christū filium tuum. &c. ¶ Hic immittat sacerdos sal in aquam in modū crucis priuatim ita dicens. ¶ Commixtio salis et aque pariter fiat. In nomine patris et filii et spiritus sancti. ℟. Amen. ¶ Sequatur benedidictio salis et aque pariter hoc modo

Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Deus inuicte virtutis auctor: et insuperabilis imperii rex ac semper magnificus triumphator qui aduerse dominationis vires reprimis: qui inimici rugientis seuiciam superas. qui hostiles nequicias potēs expugnas. te domine trementes et supplices deprecamur ac petim⁹. vt hāc hic respiciat aquā sale mixtam creaturam salis et aque dignanter accipias: benignus illustres: pietatis tue more san ✠ ctifices. vt vbicūq fuerit aspersa per inuocationem sancti tui nominis: omnis infestatio immundi spiritus abiciatur: terrorq venenosi serpentis procul pellatur: et presentia sancti spiritus nobis misericordiam tuam poscentibus vbiq adesse dignetur. Per dominum nostrū iesum christum filium tuum: qui tecum viuit et regnat in vnitate spiritus sancti deus. Per omnia secula seculorum. Amen. ¶ Si fuerit duplex festum extra chorum fiat benedictio salis et aque priuatim ante aliquod altare: et hora. vi. cantata aspergatur. In aliis vero dominicis simplicibus in choro benedicatur: et ante tertiam aspergatur vt supra dictum est nisi in dominica in ramis palmarum: tunc enim extra chorū benedicatur et post sextam aspergatur more duplicis festi licet duplex festum non fuerit. Peracta benedictione salis et aque accedat ipse sacerdos ad principale altare: et ipsum stando circunquaq aspergat. In redeundo ab altari in primis aspergat. In redeundo ab altari in primis aspergat ministros ordinatim incipiendo ab accolito qui crucem defert. deinde ad gradum chori redi-

ens: ibidem singulos clericos ad se accedentes aspergat: incipiens a maioribus. tamen si episcopus presens fuerit ad eum pertinet aspersio clericorum vt infra dicetur. Post aspersionem clericorum laycos in presbyterio hincinde stantes aspergat. Dum spargitur aqua benedicta cantetur hec antiphona a toto choro cantore incipiente.

Asperges me domine ysopo et mundabor: lauabis me

et super niuem dealbabor. ps. Miserere mei deus secundũ ma

¶ Repetatur. ãn. Asp

gnam misericordiam tu am ges me. Et secundum mul

¶ Repetatur. ã. Asperges me

titudinem miserationũ tuarũ: dele iniquitatẽ meam.

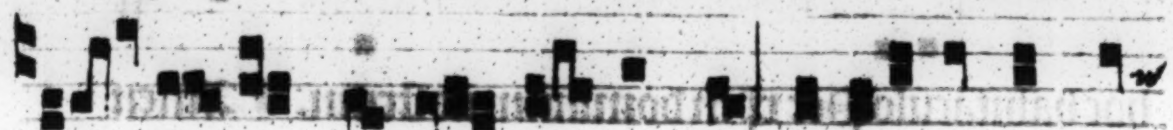
Gloria patri et filio et spiritui sãcto. Sicut erat i prin

cipio et nunc et semper: et in secula seculorum. A men.

¶ Repetatur Lauabis me. Hec antiphona. dicatur in aspersione aque benedicte omnibus dominicis per annum preterꝙ a pascha vsqꝫ ad fes. trini. Dicetur etiam in dominica i ramispalmarum et in dominica in passione domini cum Gloria patri. & Sicut erat. A pascha vero vsqꝫ ad festum trinitatis dicatur hec antiphona in aspersione aque benedicte cantore incipiente anti.

Vidi aquam e gre dien tem de templo

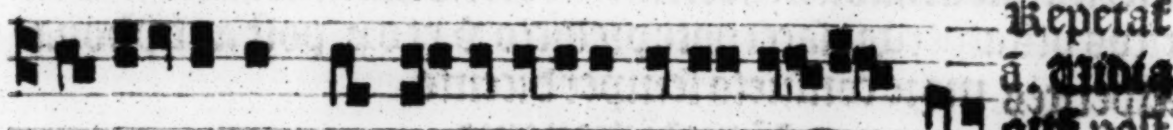
a la tere de xtro alle lu ya. Et om nes ad quos

peruenit aqua ista sal ui facti sunt

et di cunt al leluya alle luya. Ps. Confitemini domino

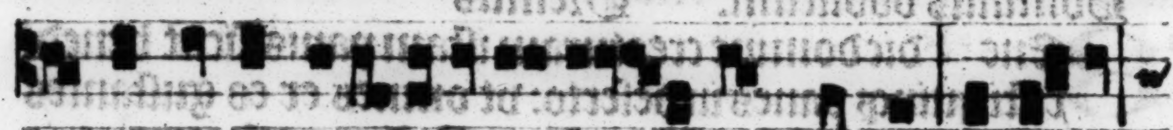

Repetat ã. Vidi a. quia post ea

quonia͂ bonus: quonia͂ in seculu͂ misericordia eius

Gloria patri et filio et spiritui sancto: Sicut erat in principio

et nunc et semper et in secula secu lorum. Amen. Et omnes.

¶ Peracta aspersione aque sacerdos ad gradum chori dicat. V.

Ostende nobis domine misericordia͂ tua͂.

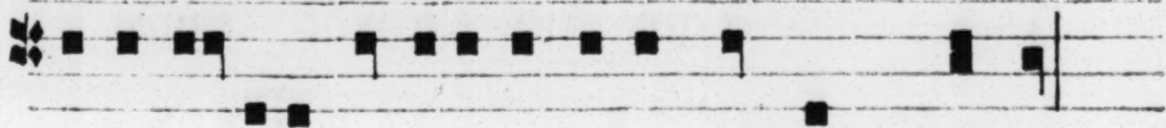

R. Et salutare tuum da nobis

Deinde presbiter dicat sic.

Oremus.

Exaudi nos domine sancte pater oīpotens eterne: et mittere dignare sanctum angelum tuum de celis: qui custodiat: foueat: protegat: visitet et defendat omnes habitantes in

hoc habitaculo Per xpm dominum nostrum. ℟. Amen

¶ Si episcopus in aliqua simplici dominica exequatur officiū tunc ipse indutus cappa serica cum mittra ⁊ baculo ac omnib⁹ supradictis ministris ad benedictionem salis et aque chorum solet intrare qui dum fit benedictio salis et aque a sacerdote vt predicitur ad hoc induto: sese in sedez recipit episcopalem ibiq; post aspersionem altaris principalis a predicto sacerdote factaȝ tam canonicos q̄ ceteros clericos ad sedem ipsam accedentes modo et ordine prenotato asperget. ⁊ tam versū q̄ or. post an. Asperges dicet ibidem. Si vero episcopus executor officii non fuerit: tunc in habitu chori cum cirotecis tantum et bacculo clericos vts̄ aspergat sacerdote predicto ℣. et or. post antiphona. Asperges more consueto semper dicente.

¶ Benedictio panis.

Benedictio panis in diebus dominicis. In primia sacerdos legat euangelium. In principio erat verbum. require ad cathecuminum faciendum in fine seruicii: et postea dicat ℣. Sit nomen domini benedictum. ℟. Ex hoc nunc et vsq; in seculum. Benedicamus domino. ℟. Deo gratias Deinde dicat sic. Dominus vobiscum. ⁊ cū. Oremus

Bene ✠ dic domine creaturam istam panis: sicut benedixisti quinq; panes in deserto: vt omnes ex eo gustantes tam corporis q̄ anime accipiant sanitatē. In nomine pa ✠ tris et fi ✠ lii et spi ✠ ritus sancti. Amen. Tūc aspergatur aqua benedicta super panem et distribuatur.

In nocte natiuitatis domini dum canitur nonum. ℟. cū suo versu et Gloria patri. procedat diaconus cum subdiacono et thuribulario et ceroferario et accolito crucem deferente omnibus solenni apparatu indutis: ad thurificandum altare: et accepta benedictione ab excecutore officii per mediuȝ chori in pulpitum accedat ad cantandum euangelium hoc modo incipiendo.

Dominus vo bi scum. Et cum spiritu tu o. Ini

cium sancti euan gelii secundum Mathe um.

Liber gene rati onis [Gloria tibi domine

iesu christi fi lii dauid fi lii abra hã. Abrahã

autem genuit ysa ac. Ysaac au tem genuit ia

cob. Iacob au tem genuit iudã et fratres ei⁹. Iu

das au tẽ genuit phares et zaram de tha mar

Phares au tem genuit esrom. Esrom au

tem genuit a ram. Aram autem genu it ami-

na dab. Aminadab autem genuit naa son. Naason

au tem genu it salmon. Salmon au tem genuit

booz de ra ab. Booz au tem genuit obeth

ex ruth. Obeth autem genuit ies se. Iesse autē ge

nuit dauid regem. Dauid autem rex genuit salomo

nem ex ea que fuit urie. Salomon au tem genu

it robo am. Roboas au tem genuit abi am.

Abias au tem genuit a sam. Asias autem

genuit iosa phat. Iosaphat autem ge nuit io

ram. Ioras autē genuit ozi am Ozias autem ge

nuit ioa thā. Ioathas au tem genuit a chaz. Achaz

au tem genuit ezechi ā. Ezechias autem ge

nuit manas sen. Manasses au tem genuit a mō

Amon autem genuit iosi am. Iosias autem genuit ieco-

niam et fratres eius in transmigratio ne

babi lonis. Et post transmigrati onem babi lo

nis ieconias genuit salati el. Salatiel au

tē ge nuit zoroba bel. Zorobabel au-

tem genuit abi ud. Abiud autem

genuit elia chim. Eliachim autē genuit a zor

Azor au tem ge nuit sa doch. Sadoch au tem

genuit a chim Achim au tem genuit eli ud Eli-

ud autem genuit elea zar Eleazar autez ge

nuit ma than. Mathā au tem genuit ia cob. Ia

cob au tem genuit ioseph virū mari De qua

tus est iesus q̄ vo catur chri stus.

Finito euāgelio īcipiat sacerdos ī cappa serica. Te deum.

Quo dicto recto res chori īcipiāt missaz ad quam missam duo clerici de secunda forma in cappis sericis in pulpito simul cantent istam lectionem.

Laudes deo di

cā p̄ secula qui me plasmauit in manu dextera atq̧ rede

mit cruce pur pu rea sanguine na ti. ¶ Hic cātet alter-natī. Lectio ysa-

ie p̄ phete. In qua chꝛisti lucida vaticinatur na tiui tas

Hec dicit dominꝰ Pater filius sanctꝰ spiritꝰ in quo sūt om

nia condita superna atq̧ yma. Populus gentiū qui ant-

bu labat in tenebꝛis Quē creasti quē fraude sub dola ho-

stis expulit paradi so et captiuatum secum traxit ad tar-

tara. Vidit lucem magnā Fulserūt ꝛ immania nocte me

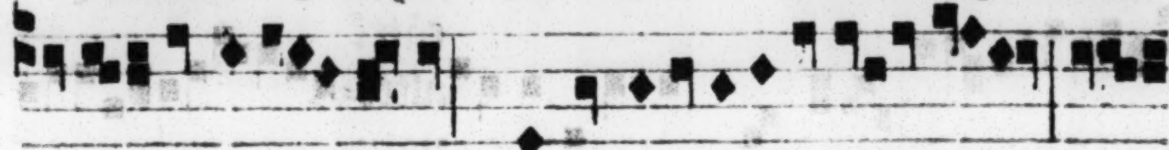
dia pastoꝛibus lu mina. Habitantibus in regione vm-

bre mortis lux. Sempiterna et redẽptio vere noua. Or

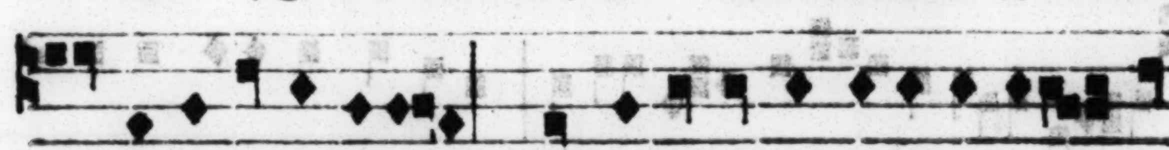
ta est eis. Ostupen da na tiuitas. Paruulus

enim natus est nobis Magnꝰ hic erit iesus filius dei Et fi-

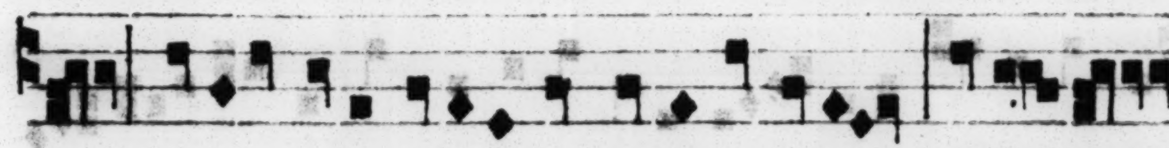
li us Patris summi Na tus est nobis. Ab arce

summa predictũ sic erat. Et factus est principatus super hu

meruz eius Ut celos regat atqꝫ arua Et vocabitur nomen

eius Messias soter emanuel sabaoth adonay Admirabilis

Radix dauid. Consilia rius Dei pa tris. Deus. Qui

creauit om nia Mortis baratri claustra perimens te terrima

Pater futuri se culi. Rex om nipotēs ꝛ cūcta regēs. Pri

ceps pacis. Hic et in e... Multiplicabitur eius im=

perium. In hierusalem iudea siue sa mari a. Et pacis

non erit finis. Per se cu la sempiterna. Sup soliū dauid

ꝛ sup regnum eius se de bit. Et regni meta sui non erit

aliqua. Ut confirmet illud. In fi dei pignore

Et corroboret in iudi cio et iusticia. Iudex cū vent

rit iudica re seculum. A modo Il li debetur

glo ria et laus iubilatio Et vsqꝫ in

¶ Hic cātent sīl' vsq̄ in finē

sempiternū'

Ab ortu solis vsq̄ occiduos ad fines mundi orbis p climata laus creato ri resonet

¶ In nocte epyphanie domini dn̄i cantatur .ix. cum suo ℞ et Gloria pa.

congrua amen dicant omnia.

pcedat diacon' cum subdiacono ⁊ thuribula rio ⁊ ceroferario et acolito crucē deferente: omnib' sollēni appa tu fontis ad thurificādū altare: et accepta bn̄dictiōe ab executo re officii p mediū chori accedat ad cātādū hoc euāgeliū hoc mō

Dn̄s vobi scū. Et cū spiritu tuo. Seqn̄tia sancti euan gelii secundum lu cam. Gloria tibi domine.

Factum est autem cū baptisa re tur omnis populus et iesu baptiza to et o rante apertum est celum Et descendit spiritus sanctus corpo rali spe cie sicut colū

descendit spiritus sanct⁹ corpo rali spe cie sicut colūba

in ipsum et vox de ce lo fa cta est Tu es filius me⁹ dilect⁹

in te cōplacuit michi. Et ipse iesus erat in cipi ens

quasi ānorꝫ triginta vt putaba tur fili us io seph Qui

fu it hely Qui fu it mathat qui fu it le ui. qui fuit

melchi. Qui fu it ianne. qui fu it ioseph. qui fu it ma

thathie. qui fuit a mos. Qui fu it nasi. qui

fu it hely. Qui fu it nagge. qui fu it ma that. q

fuit mathathie. Qui fu it semei. q fu it io seph. q

fu it iuda. Qui fuit iohanna: q̄ fu it resa q̄ fu

it zorobabel Qui fu it salathiel: q̄ fu it ne ri q̄ fuit

melchi Qui fu it addi: q̄ fu it co san. qui fuit

helmadā. Qui fuit her qui fu it iesu. q̄ fu it he

liezer Qui fu it iorim q̄ fu it ma that. q̄ fuit leui

Qui fu it simeon q̄ fu it iu da. q̄ fuit ioseph

Qui fuit io na. qui fu it eliachim· qui fu it me

lea: Qui fu it mēna. qui fu it matha ta. q̄ fuit na

thā Qui fu it dauid. q̄ fu it ies se. qui fu it obeth.

ꝗ fuit booz qui fu it salmon. Qui fu it

naason. ꝗ fu it aminadab. ꝗ fu it a ram Qui fuit

esrom. ꝗ fu it phares. qui fu it iude. Qui fu it

iacob· ꝗ fuit ysaac. ꝗ fu it abrahe. Qui fu it thare

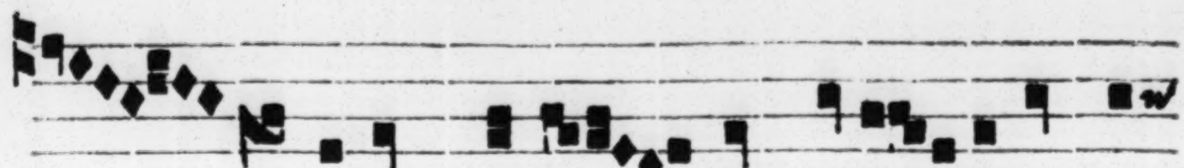
qui fu it nachor qui fu it se ruth. Qui fuit ragau

ꝗ fu it phaleth. ꝗ fu it he ber Qui fu it sale. qui

fuit cay nā. qui fu it arphaxat Qui fu it sem.

ꝗ fu it noe. ꝗ fu it la meth Qui fuit matusale· ꝗ fu it

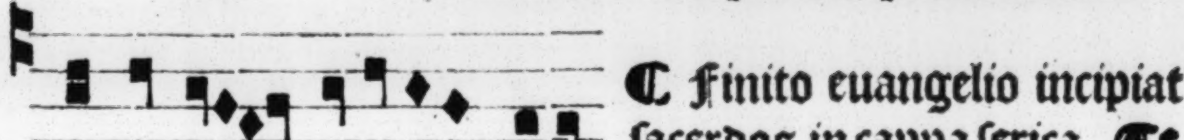
enoch ꝗ fu it iareth Qui fu it malaleel: ꝗ fuit cay nā

qui fu it enos Qui fu it seth: qui fu it adam. qui

fu it de i. Iesus au tem plenus spiritu sancto re-

gressus est a ior dane.

¶ Finito euangelio incipiat sacerdos in cappa serica. Te deum laudamus.

IN purificatione beate marie cantata hora sexta fiat benedictio luminis solẽniter ab episcopo vł a sacerdote cappa serica induto cũ aliis indumentis sacerdotalibus sup gradũ altaris supremum cõuerso ad partẽ australem sic incipiendo

Dominus vobiscũ. Oremus.

Bene ✠ dic domine iesu christe hãc creaturã cere supplicantibus nobis: et infunde ei per virtutem sancte crucis benedictionem celestem: vt qui eam ad repellendas tenebras humano vsui tribuisti: talem signaculo sancte crucis tue fortitudinem et bene ✠ dictionem accipiat: vtcumque locis accensa siue apposita fuerit: discedat dyabolus et contremescat et fugiat pallidus: cum omnibus ministris suis de habitationibus illis: nec presumat amplius inquietare.

Et finiatur hoc modo

seruientes tibi. Qui cum deo patre ⁊ spiritu sancto viuis et re-

gnas deus per omnia secula seculorum. ℟. Amen.

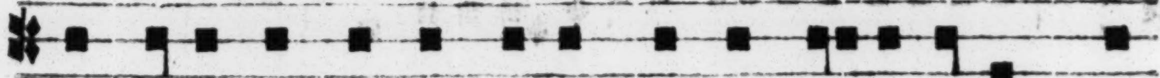
Omnes orationes cum **Oremus** sub eodem thono dicantur. Non dicatur **Dominus vobiscum**: nisi ante primam Oratio tantum sed **Oremus**. Oratio.

Domine sancte pater omnipotens eterne deus: qui omnia ex nichilo creasti: et iussu tuo per opera apum hunc liquorem ad perfectionem cereorum peruenire fecisti: et qui hodierna die petitionem iusti simeonis implesti: te humiliter deprecamur: vt has candelas ad vsum hominum et sanitatem corporum et animarum preparatas: siue in terris: siue in aquis per inuocationem sanctissimi nominis tui et per intercessionem sancte marie semper virginis cuius hodie festa deuote celebrantur et per preces omnium sanctorum tuorum bene✠dicere et sancti✠ficare digneris et huius plebis tue deuote que illas honorifice in manibus portare desiderat: teque laudando exultare exaudias voces de celo sancto tuo et de sede maiestatis tue. Et propicius sis omnibus clamantibus ad te: quos redemisti precioso sanguine filii tui. Qui tecum et cum spiritu sancto viuit et gloriatur deus: per omnia secula seculorum. Amen. Oremus.

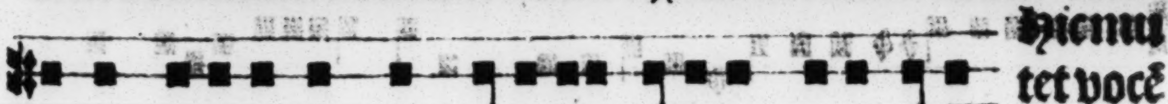
Omnipotens sempiterne deus: qui hodierna die vnigenitum tuum vlnis sancti simeonis in templo sancto tuo suscipiendum presentari voluisti: tuam supplices deprecamur clementiam: vt hos cereos siue has candelas: quos nos famuli tui in tui nominis magnificentia suscipientes gestare cupimus luce accensos bene✠dicere et sancti✠ficare atque lumine superne benedictionis accendere digneris: quatinus eos tibi domino deo nostro offerendo digni: et sancto igne dulcissime tue claritatis succensi:

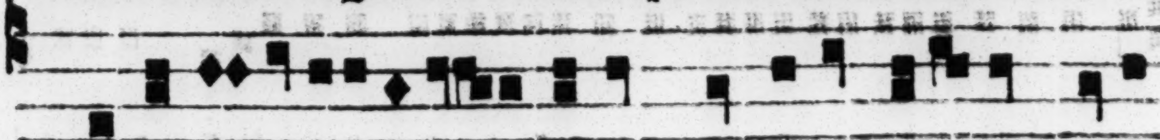
in templo sancto glorie tue representari mereamur. Per eum-

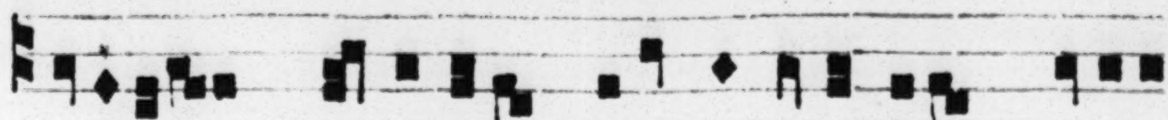
dem dominum nostrum iesum christum filium tuum. Qui

tecum viuit et regnat in vnitate spiritus sancti deus.

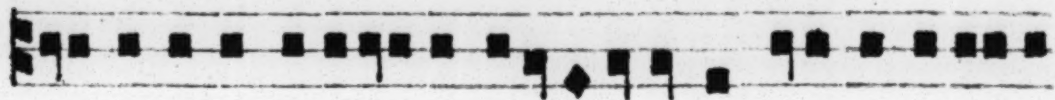
Per omnia secula seculorum. Amen. Dominus vobiscum. Et cum

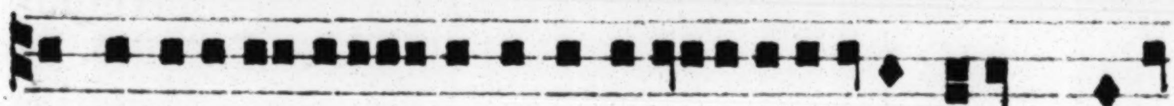
spiritu tuo. Sursum corda. Habemus ad dominū. Gratias

agamus domino deo nostro Dignum et iustum est.

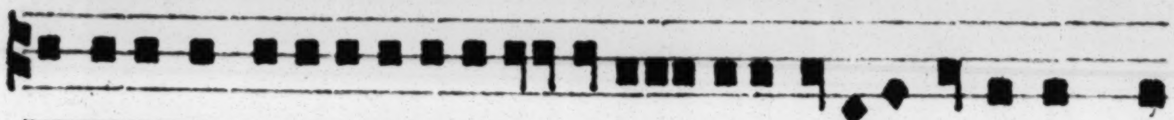
Uere dignū et iustū ē equū ꝛ salutare: nos tibi semꝑ ꝛ vbi

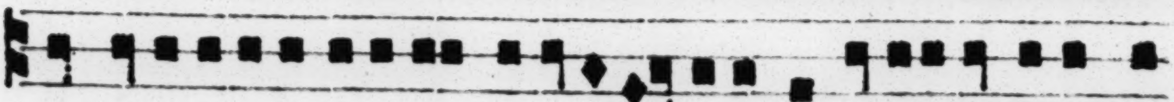
qꝫ gratias agere dñe sancte pater oīpotēs eterne deus Hōs ꝛ

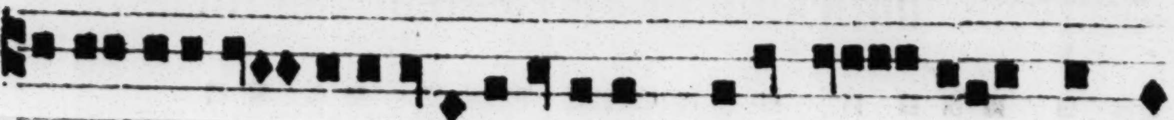
origo totius luminis q̄ mūdū illustrasti lumine tue claritatis

mittēdo nobis vnigenitū tuū ꝑ vterū itemerate virginis Et

quē lōge ante ꝓmisisti ꝓphetaꝝ oraculis: tēporib⁹ nouissimis

misisti lucē ꝑplis sedētib⁹ in tenebris Te ergo dñe deꝑcamur vt

has cādelas nōi tuo ꝑparatas tua bñdictiōe digneris bñ✠dicere q̄

nos trāstulisti a ptāte tenebrarꝫ i lucē dilecti filii tui ꝫ regnū. Per

quē exortū ē i tenebris lumē rectis corde ꝫ gaudiū salutis eterne Et q̄

iusti simeōis iplesti expectatōez vt nō prius videret mortē q̄ eiusd

xpi filii tui visibilē icarnatōez totius mūdi lumē ꝫ salutē nos lucē

tue caritatis sic repleas ꝫ oēs ifidelitatis tenebras a nobis repel

las Et sicut seruū tuū hodie dimisisti i pace: sic nos i pace ecclīe

tue sctē digneris gubernare: vt portū q̄etis eterne valeamus itrare

Quatinus radiis de lucis pfusi: ibi in die examinis leti cū hym

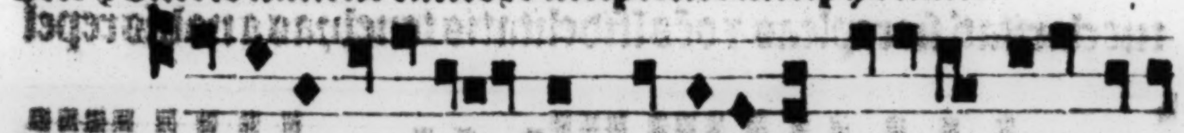
nidicis angelorū choris valeamus videre faciem indefessi solis

¶ Hic mutet vocem quasi legendo. Qui tecum viuit et regnat in vnitate spiritus sancti deus. Per omnia secula seculorum Amē

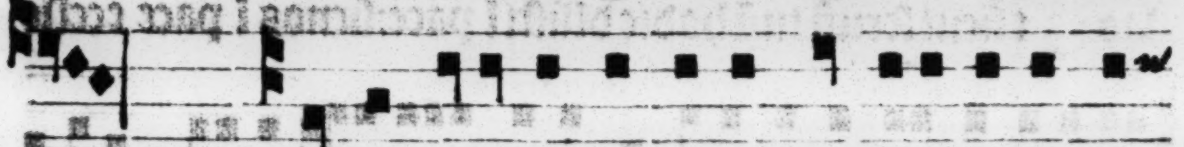
¶ Cantata prefatione tunc aspergantur candele aqua benedicta: et thurificentur. Deinde sequantur due orationes cum Dominus vobiscum. et Oremus Oratio.

Domine sancte pater omnipotens: lumen indeficiens: qui es conditor omnium luminum: bene ✠ dic hoc lumen tuis fidelibus in honorem nominis tuis portanduz: quatinus a te sanctificati atqz benedicti: lumine tue claritatis accēdamur et illuminemur: et propicius concedere digneris: vt veluti eodē igne quondā illuminasti moysen famuluz tuum: ita illumines corda nostra et sensus nostros quatin⁹ ad visionē eterne pueni re mereamur. Per xpm dn̄m nostrū. Oremus. Alia oratio.

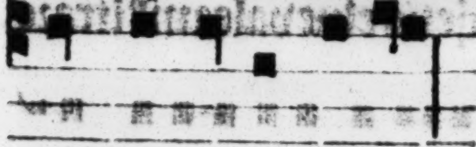
Omnipotens sempiterne deus: qui vnigenitum tuuz ante tempora de te genitum: sed temporaliter de maria virgine incarnatum lumen verū ⁊ indeficiens ad repellendas humani generis tenebras: et ad incendendum lumen fidei ⁊ veritatis misisti in mundum. cōcede propicius: vt sicut exterius corporali: ita etiaz interius luce spirituali irradiari mereamur Per eundem dominum nostrum. ¶ Postea accendantur candele ⁊ distribuantur cantore incipiente antiphonam.

Lumē ad reuelationem gentium et gloriam plebis tue

israel. ps. Nunc dimittis seruum tuum domine: secundum

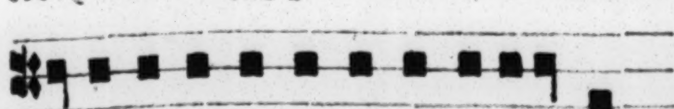

verbum tuum in pace.

¶ Repetatur antiphona. Lumen ad reuelationem. totus. ps dicatur cum Gloria patri. vt in processionalibus continetur.

Feria. iiii. in capite ieiunii post. vi. i primis fiat sermo ad populum si placuerit: deinde prosternant se clerici i choro et dicant. vii. psalmos penitentiales cum Gloria patri: ⁊ cuz antiphona. Ne reminiscaris. Excellentior vero sacerdos indutus cappa serica rubea cū aliis vestibus sacerdotalibus: cū diacono a dextris ⁊ subdiac. a sinistris ⁊ ceteris ministris altarisq oēs

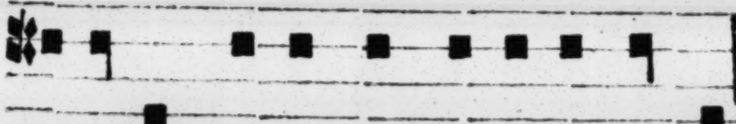
sint albis cuz amictibus induti a vestibulo ad gradū altaris p̄cedant: et ibi dicant per se ante altare septem psalmos penitentiales in p̄rostratōe vt sup̄a dictū ē Finitis psalmis dicatur. ān. Ne reminiscaris dn̄e delicta nostra vel parentuz nostroꝝ neq̄ vindictā sumas de peccatis nostris. Kyrieleyson Xp̄eleyson Kyrieleyson. ¶ Et hec dicantur omnia sine nota: taz a sacerdote q̄ a toto choro. deinde erigat se sacerdos cuz diacono et subdiacono: ⁊ dicat sup ppl'z ꝯuers' ad australē corā dextro cornu altaris

Et ne nos inducas in tentationem Sed libera nos a malo Saluos fac seruos tuos et ancillas tuas. Deus meus sperantes in te. Mitte eis dn̄e auxiliuz de sancto. Et de syon tuere eos. Conuerter e dn̄e vsq̄ quo. Et dep̄recabilis esto super seruos tuos. Adiuua nos deus salutaris noster Et p̄ropter gloriam noīs tui domine libera nos ⁊ p̄picius esto pc̄tis nr̄is p̄pter nomē tuū Dn̄e exaudi orationem meam. Et clamor meus ad te veniat.

Exaudi domine p̄ces nostras: et cōfitentium tibi parce peccatis ⁊ quos conscientie reatus accusat: indulgentia miserationis absoluat. Per christum dominū nostrū

Dominus vobiscum. Oremus. et finiatur sic. ¶ Et dicātur omnes orationes sequentes cū Oremus. non dicat Dominus vobiscuz

Assit quesumus dn̄e [inchoante p̄rimā orationē tm̄ Oratio deus famulis tuis inspiratio gratie salutaris: que corda eorum fletum vbertate resoluat: sicq̄ macerando conficiat vt iracundie tue motus ydonea satisfactione cōpescat. Per xp̄z

Da q̄s dn̄e de' nr̄ hiis famulis tuis cōtinuaz [Orem' purgatiōis sue obseruātiā penitēdo gerere: et vt hoc efficaciter implere valeant: gratia eos tue visitatiōis ⁊ p̄reueniat ⁊ sequatur. Per christum dominum nostrum. Oratio

Preueniat hos famulos tuos quesumus domine misericordia tua: vt omnes iniquitates eorum sceleri indulgentia deleantur. Per christum dominum nostrum. Amen.

Adesto dn̄e supplicationibus nostris: nec sit ab Oratio. hiis famulis tuis clemēti e tue lōginqua miseratio sana

vulnera eorum: remitte peccata ut nullis iniquitatibus a te separati tibi domino semper valeant adherere. Per christum dominum nostrum. Oratio.

Domine deus noster: qui offensione nostra non vinceris sed satisfactione placaris: respice quesumus super hos famulos tuos: qui se tibi grauiter peccasse confitentur: tuum est enim absolutionem criminum dare et veniam prestare peccantibus: qui dixisti penitentiam te malle peccatorum quam mortem. Concede ergo domine hiis: penitentie: ut tibi excubias celebrent: et correctis actionibus suis conferri sibi ad te sempiterna gaudia gratulentur. Per christum dominum nostrum Oratio.

Deus cuius indulgentia omnis homo indiget: memento famulorum famularumque tuarum: et quia lubrica terrenaque corporis fragilitate nudati virtute in multis deliquerunt quesumus ut des veniam confitentibus: parcas supplicibus. ut qui suis meritis accusantur: tua miseratione saluentur. Per christum dominum

¶ Hic non dicatur. Dominus vobiscum. neque Oremus. sed vertat se sacerdos ad populum: et extendens manum dicat super eos absolutionem hoc modo. Absolutio

Absoluimus vos vice beati petri apostolorum principis cui collata est potestas a domino ligandi atque soluendi: et quantum ad vos pertinet accusatio: et ad nos remissio: sit vobis omnipotens deus vita et salus: et omnium peccatorum vestrorum pius indultor. Qui viuit et regnat cum deo patre in vnitate spiritus sancti deus. ¶ Tunc surgant omnes a prostratione osculantes formulas vel terram sacerdote dicente sic. Qui viuit. versus. deinde fiat benedictio cinerum a sacerdote sine Dominus vobiscum. et sine Oremus hoc modo incipiens

Omnipotens sempiterne deus qui misereris omnium et nichil odisti eorum que fecisti: dissimulans peccata hominum propter penitentiam: qui etiam subuenis in necessitate laborantibus: bene ✠ dicere et sancti ✠ ficare digneris hos cineres: quos causa humilitatis et sancte religionis ad emundanda nostra delicta: super capita nostra more niniuitarum ferre constituisti: et da per inuocationem sancti tui nominis: ut omnes qui eos ad deprecandam misericordiam tuam super capita sua tulerint: a te mereantur omnium delictorum suorum veniam accipere: et hodie sic eorum sancta inchoare ieiunia: ut in die resurrectionis purificatis mentibus ad sanctum mereantur accedere pascha: et in futuro perpetuam accipere gloriam. Per christum

¶ Hic aspergantur cineres aqua benedicta: deinde dicatur Dominus vobiscum. et Oremus. Oratio

Deus qui non mortem sed penitentiam desideras peccatorum: fragilitatem conditionis

humane benignissime respice. et hos cineres quos causa profe-
rende humilitatis atque promerende venie capitibus nostris im
poni decreuimus: bene✠dicere pro tua pietate digneris vt qui
nos cineres esse monuisti: et ob prauitatis nostre meritum in
puluerem reuersuros cognouimus: peccatorum omnium ve-
niam et premia penitentibus repromissa misericorditer conse-
qui mereamur. Per dominum. Post ea distribuantur cineres
hoc modo. Executor officii in sede episcopali: et due excellentio-
res persone stolis amicti ex vtraque parte chori in stallis suis capita
quorumcunque ad se venientium signo crucis cineribus signent dicendo

Memento homo quia cinis es et in cinerem reuerteris.
In nomine patris. etc. Interim cantantur antiphone vt
in processionali continetur. Vercantatis antiphonis dicat sacerdos ad
gradum chori. Dominus vobiscum. Oremus Oratio.

Deus qui iuste irasceris et clementer ignoscis: afflicti popu
li tui lachrimas: et iram tue indignationis quam iuste
meremur propiciatus auerte Per xpm. Oremus

Concede nobis quesumus domine presidia milicie xpiane sanctis
inchoare ieiuniis: vt contra spirituales nequicias pugna
turi: continentie muniamur auxiliis. Per dominum nostrum
Tunc eat processio vt in processionalibus continetur.

Dominica in ramis palmarum: post aspersionem aque be
nedicte legatur hec lectio ante gradum altaris ab accolito
alba induto: et hoc ex parte australi super flores et frondes cum
suo titulo hoc modo. ¶ Lectio libri exodi.

In diebus illis Venerunt filii israel in helym: vbi erant duo
decim fontes aquarum: et septuaginta palme et castrame
tati sunt iuxta aquas. Profectique sunt de helym: et venit omnis
multitudo filiorum israel in desertum syn quod est inter helym: et
synai: quintodecimo die mensis secundi: postquam egressi sunt de ter-
ra egipti Et murmurauit omnis congregatio filiorum israel con
tra moysen et aaron in solitudine. Dixeruntque ad eos filii israel.
Utinam mortui essemus per manus domini in terra egipti: quan-
do sedebamus super ollas carnium. et comedebamus panes in sa-
turitate. Cur induxistis nos in desertum istud: vt occideretis
omnem multitudinem hanc fame. Dixit autem dominus ad
moysen et aaron. Ecce ego pluam vobis panes de celo: egredia
tur populus et colligat que sufficiunt per singulos dies: vt ten-
tem eum vtrum ambulet in lege mea an non Die autem sexta
parent quod inferant: et sit duplum quam colligere solebant per singulos
dies. Dixeruntque moyses et aaron ad omnes filios israel. Vespere

scietis q᷒ dominus eduxerit vos de terra egipti: ⁊ mane videbitis gloriam domini. Audiuit enim murmur vestrum cõtra dñꝫ Nos vero quid sumus quia mussitatis contra nos. Et ait moyses Dabit vobis dominus vespere carnes edere: ⁊ mane panes in saturitate: eo quod audierit murmurationes vestras: quib᷒ murmurati estis contra eum. Nos enim quid sumus? Nec cõtra nos est murmur vestrum: sed contra dominũ Dixitqꝫ moyses ad aaron. Dic vniuerse congregationi filiorum israel. Accedite coram domino. audiuit enim murmur vestrum. Cũqꝫ loqueretur aaron ad vniuersum cetum filiorꝫ israel: respexerũt ad solitudinem. Et ecce gloria domini apparuit in nube.

¶ Statim sequatur euãgeliũ: et legatur in eodem loco a diacono ad orientẽ cõuerso more simplicis festi. post acceptam benedictionem cum Dominus vobiscũ ⁊ Gloria tibi domine. more solito Sec᷒ndum Johannem.

In illo tempore. Turba multa q̃ cõuenerat ad diẽ festũ: cũ audisset qꝛ iesus venit hierosolimã: acceperũt ramos palmarum ⁊ processerunt obuiam ei: et clamabant. Osanna: benedictus q̃ venit in nomine dñi: rex israel Et inuenit ies᷒ asellum: et sedit super eum: sicut scriptũ est. Noli timere filia syon: ecce rex tuus venit tibi mansuet᷒: sedens super pullũ asine. Hec non cognouerunt discipuli eius primũ: sed quando glorificat᷒ est iesus: tunc recordati sunt quia hec scriptura erant de eo: ⁊ hec fecerunt ei Testimonium ergo perhibebat turba que erat cum eo: quãdo lazarũ vocauit de monumento: ⁊ suscitauit eũ a mortuis. Propterea ⁊ obuiam venit ei turba: quia audierũt eũ fecisse hoc signũ. Pharisei ergo cũ dixerunt ad semetipsos. Videtis quia nichil proficitis: ecce mundus totus post eum abiit.

¶ Finito euangelio sequatur benedictio florũ ⁊ frondiũ a sacerdote cappa serica rubea induto super gradũ altaris ad australẽ cõuerso: coram dextro cornu altaris hoc modo.

Exorciso te creatura florum et frondium in nomine dei pa ✠ tris omnipotentis ⁊ in nomine iesu ✠ christi filii ei᷒ dñi nostri: et in virtute spiritus ✠ sancti. Proinde omnis virt᷒ aduersarii: omnis exercitus diaboli: omnis potestas inimici: oĩs incursio demonũ: eradicare ⁊ explãtare ab hac creatura florꝫ ⁊ frondiũ: vt ad dei grãꝫ festinãciũ vestigia insidiando nõ assequaris

Per eum qui venturus est iudicare viuos et mortuos et seculum per ignem. R. Amen

¶ Deinde sequantur hec sequentes orõnes sine Dñs vobiscũ. sed tñ cũ Oremus. et finiantur sub tono lectionis vt s. Oratio.

Omnipotens sempiterne deus: qui in diluuii effusione noe famulo tuo per os columbe gestantis ramum oliue pacem terris redditã nũciasti. Te supplices exoramus: vt hanc creaturam flo♃ et frondiũ: spatulasq̃ palma♃: seu frondes arborum quas ante conspectũ glorie tue offerimus: veritas tua sanctifi ✠ cet. vt deuotus populus in manibus eas suscipiens. benedictionis tue gratiam consequi mereatur. Per xpm. Oratio.

Deus cuius filius pro salute generis humani de celo descendit ad terras: et appropinquante hora passionis sue hierosolimam in asino sedens venire: et a turbis rex appellare et laudari voluit. Auge fidem in te sperantiũ et supplicũ preces clementer exaudi. Veniat qs domine super nos mia tua: et hos palmarũ ceterarũq̃ arbo♃ ramos bene ✠ dicere digneris: vt omnes qui eos laturi sunt: benedictionis tue dono repleantur. Concede ergo vt sicut hebreorũ pueri osanna in excelsis clamantes eidem filio tuo dño nostro cũ ramis palmarum occurrerũt nos itaq̃ arbo♃ ramos gestantes: cum bonis operibꝰ occurramꝰ obuiã xpo: et perueniamꝰ ad gaudiũ sempiternũ. Per. x. Oratio.

Deus qui dispersa congregas: et congregata conseruas. qui populis obuiam xpo iesu ramos palmarũ portantibus ceterarumq̃ arborum benedixisti. bene ✠ dicetiã et hos ramos palmarum ceterarumq̃ arborum: quos famuli ad tui nominis benedictionem fideliter suscipiunt: vt in quemcumq̃ locum introducti fuerint: tuam benedictionem habitatores illius loci omnes consequantur. ita vt omni aduersa valitudine effugata dextera tua protegat quos redemit. Per eũdẽ xpm. ¶ Hic aspergantur flores et frondes aqua benedicta et thurificentur. deinde dicatur. Dominus vobiscum. et Oremus. Oratio

Domine iesu xpe mundi conditor et redemptor: qui nostre liberationis et saluationis gratia: ex summa celi arce descendere et carnem sumere: et passionẽ subire dignatus es: quique sponte propria loci eiusdẽ appropinquans passionis: a turbis cũ ramis

palmarum obuiantibus: benedici: laudari: ꝛ rex benedict⁹ qui venit in noīe dn̄i veniens clara voce appellari voluisti tu nunc nr̄e ꝯfessiōis laudationē acceptare: ꝛ hos palmaꝝ cedrarūq; arborum ac florum ramos bn̄ ✠ dicere et sancti ✠ ficare digneris vt quicūq; in tue virtutis obsequio ex inde aliq̄d tulerit: bn̄dictōe celesti sc̄tificatus: pctōꝝ remissionē: ꝛ vite eterne p̄mia pcipere mereat. Per te iesu saluator mūdi rex glorie: qui cum patre. ꝛc

His itaq; pactis statim distribuātur palme et interim cantētur hee due antiphone.

Pueri hebreoꝝ tollētes ramos oliuarū obuiauerūt domino clamantes ꝛ dicētes osanna in excelsis. Alia aā. Pueri hebreorū vestimēta psternebāt ī via ꝛ clamabāt dicētes osāna filio dauid bn̄dict⁹ q̄ venit in nomine dn̄i.

Feria quinta in cena domini. In primis fiat reconciliatio penitentium hoc modo nona cantata eat processio sicut in capite ieiunii. Pergat excellentior sacerdos ad ostium ecclesie occidentis. indutus vestibus sacerdotalibus: in cappa serica rubea cum duobus diaconis albis cum amictibus indutis: absq; subdiacono ꝛ sine cruce per medium chori precedente vexillo cilicino: sintq; presentes in atrio ecclesie qui reconciliandi sunt. Et si eps adest principalis archidiaconus ex parte penitentium. s. extra ostium ecclesie in cappa serica legat hanc lectionem sequentem que non legatur episcopo absente.

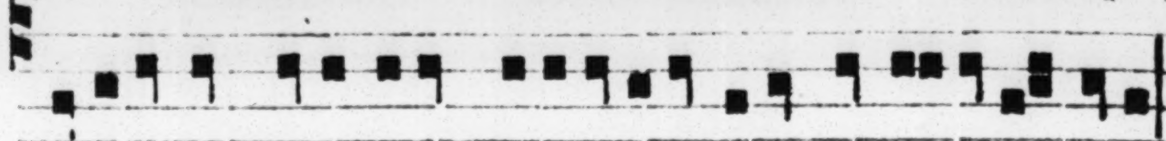
Adest tempus o venerande pontifex votiuum afflictis. cōgruum penitentibus. optabile tribulatis. Assūt filii tui pater: quos deo per spiritum sanctum vera mater ecclesia cum leticia peperit: sed iterū suadente diabolo a suo integritate corruptos autem miseros factos exules: nouis quotidie doloribus ingemiscit. Pro his suppliciter orant: quicunq; felices

in sinu suo remanserint: quiqꝫ diuina protegente se clemẽtia fi de stabiles perstiterunt. Parce hodie pater: ꝛ toto bonitatis tue impetu fluat nobis fons ille dauid: patens in ablutione mẽstru ate mulieris. nulli improperans: nullum reiciens: nulluꝫ exclu dens. Quãuis enim a diuitiis superne pietatatis nichil tempo poris vacet: nunc tamen largior est per indulgentiam remissio peccatorũ: et copiosior est per gratiam assumptio renascentiũ Accepisti a domino anulo discretionis et honoris: vt que signã da sunt signes: et que aperienda sunt prodas. ꝛ que liganda sũt liges. ꝛ que soluenda sunt soluas. atqꝫ credẽtibus fidẽ baptisma tis. lapsis autem et penitẽtibus per mysterium reconciliatiõis ianuas regni celestis aperias. Lauant aque lauãt lacrime. Ma ria fleuit et suscepta est. Negauit apostolus: et quia fleuit ama rissime restitutus est. Publicanus de thonoleo aplatuꝫ meruit latro de cruce paradisum intrauit. Susceptus a patre clemen-tissimo filius ille immo ꝛ qui tam porcos pauit: qui paterne he-reditatis preciosa stipendia infeliciter dissipauit Inde etiam est ꝙ hodie tui supplices: posteaꝙ in varias formas criminum: ne glectu mandatorum celestiũ: ꝛ morum probabiliũ transgressi one ceciderunt: humiliati atqꝫ prostrati prophetica voce dicen-tes. Peccauimus cum patribus nostris: iniuste egimus: iniq-tatem. Manducauerunt sicut scriptum est: panem doloris la-crimis stratũ rigauerũt. cor suum luctu corpus suum afflixerẽt ieiuniis: vt alarum reciperent quam perdiderat sanitatẽ. Plo rat cum istis: immo pro istis plorare ꝛ orare non desistit mater sancta ecclesia et lacrime eius in maxillis eius: quia tempꝰ mi-serendi eius. Moueat pietatẽ tuã vox fidelis ꝛ flebilis. moueat genitus et habitu ipse miserorum.

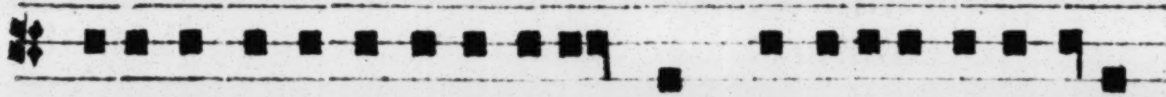
¶ Finita lectione incipiat epus. ãn. Venite venite venite scilicet infra ꝑdictũ ostiũ cõ-uersꝰ ad borialẽ signũ faciẽdo cũ manu sua dxtra ad peñitẽtes ꝗsi illos vocãdo Deiñ ex pte pe nitẽtiũ. s. ex ostiũ dicat ita dia. Flectamꝰ genua Aliꝰ di acõꝰ ex pte epi dicat. Leuate

¶ Ita dicat tribus vicibus: ita tamen ꝙ post tertiam repe-titionem antiphona non dicatur. Flectamus genua. sed cho-rus sequatur totam antiphonam cantore incipiẽte hoc modo.

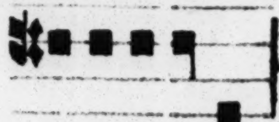

Benedicam dominũ in omni tẽpore semp laus ei9 in ore meo: Totus ps dicit sine Gloria patri. ꝛ post vnũquẽqꝫ. v. repetatur ãn. Venite. Dum ps cantatur a choro cũ ãn. semper manuati penitẽtes ab aliquo presbitero de choro: habitu nõ mutato reddantur sacerdoti executori officii: ꝛ ab ipso restituantur ecclesie gremio. Tamen si eps presens fuerit: penitentes a presbiteris archidiacono: et ab archidiacono reddantur epo. et ab ipo ecclesie gremio Quibus expletis processio more solito in chorũ redeat9 Deinde prosternãt se omnes clerici. ꝛ dicãt septẽ psalmos penitentiales in choro. Sacerdos vero cũ suis ministris p se ante altare dicat cũ Gloria patri. ꝛ Sicut erat. ꝛ cũ ãn. Ne reminiscar. Qua finita sequat Kyriel. Xpel. Kyriel. Pater noster. ꝛ hec oia sine nota dicuntur: tam a sacerdote cuꝫ suis ministris: q̃ a toto choro. deinde erigat se sacerdos et dicat super populum conuersus ad australem coram dextro cornu altaris sic.

Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos a malo. Saluos fac seruos tuos et ancillas tuas. Deus meus sperãtes in te. Conuertere domine vsquequo. Et deprecabilis esto sup seruos tuos. Mitte eis dñe auxilium de sancto. ꝛ de syon tuere eos. Adiuua nos deus salutaris noster. Et propter gl'iaꝫ nois tui dñe libera nos ꝛ ppicius esto peccatis nostris propter nomẽ tuũ. Dñe exaudi orõnem meã. Et clamor meus ad te veniat. Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo Oremus Oratio

Adesto dñe supplicatõib9 nr̃is: ꝛ me q̃ etiam mĩa tua primus indigeo clementer exaudi. vt quem non electione meriti sed dono gratie tue ꝯstituisti huius operis ministrum: da fiduciam tui muneris exequendi: et ipse in nostro ministerio quod tue pietatis. Et sic finitur.

Per dominum nostrum. &c. Et dicuntur omnes orationes se-
quentes cũ Oremus: & finiantur sub tono supradicto. Nõ dicit
Dñs vobiscum. nisi ante primã orõem tñ. Alia oratio

Deus humani generis benignissime conditor: et miseri-
cordissime reformator: qui hominez inuidia diaboli ab
eternitate deiectum: vnici filii tui precioso sanguine redemisti
viuifica hos famulos tuos quos tibi nullatenus mori deside-
ras. & qui non derelinquis deuios assume correctos. Moueant
pietatem tuam quesumus domine hoz famulorum tuorum
lacrimosa suspiria. tu eoz medere vulnerib⁹. tu iacentibus ma
nuz porrige salutarẽ: ne ecclĩa tua aliq̃ua sui corporis portione
vastetur: ne grex tuus detrimentuz sustineat. ne de familie tue
domno inimicus exultet. ne renatos lauacro salutari mors se-
cunda possideat. Tibi ergo domine supplices cordis et fletuz
effundimus: tu parce confitentibus. vt sic ĩ hac mortalitate pec
cata sua te adiuuante defleant: quatinus in tremẽdi iudicii die
sententiam damnationis eterne euadant et nesciant piissime
pr̃: qd̃ terret ĩ tenebr̃s qd̃ strid̃et ĩ flãmis. atq; ab erroris sui via ad
iter reuersi iusticie. nequaq̃ vltra vulnerib⁹ saucient̃ sz integrũ
sit eis atq; perpetuum. et quod gratia tua contulit. et quod mi-
sericordia reformauit. Per xp̃m. Oremus. Oratio.

Domine sancte pater omnipotens eterne deus: qui vul-
nera nostra curare dignatus es. te supplices exoramus
et petimus nos humiles tui sacerdotes vt nostris precibus au-
rẽ tue pietatis ĩclinare digneris: atq; ad penitentiã & confessione mo
uearis. remittasq; omnia crimina: et peccata vniuersa condo-
nes. desq; his famulis tuis domine pro suppliciis veniam: pro
merore leticiam: pro morte vitam. Ut qui ad tantam opem ce
lestis apicis deuoluti sunt: de tua misericordia cõfidẽtes: ad bo-
na pacifici premii tui: atq; ad celestia dona peruenire merean-
tur. Per dominum nostrum iesum xp̃m filium tuum Hic non
dicitur Oremus. sed Absolutio.

Absoluimus vos vice beati petri apostolorũ principis:
cui dedit dominus potestatem ligandi atq; soluendi. et
quantum ad vos pertinet accusatio: et ad nos remissio: sit vo-
bis omnipotens deus vita et salus: et omniuz peccatorum ve-
strorum pius indultor. Qui viuit et regnat cum deo patre in
vnitate spiritus sancti deus. Per omnia secula seculoruz. Amẽ
& sic surgant oẽs a prostratione osculãtes terrã vel formulas sa
cerdote sic dicẽte. Qui viuit. &c. Tamẽ si ep̃s adest: fiat benedi-
ctio super populum adhuc in prostratione hoc modo.

Benedictio dei patris omnipo ✠ tentis et fi ✠ lii et spi ✠ ritus sancti: descendat super vos et maneat semper. ℟. Amen

Deinde incipiatur missa ut in graduali continetur. Et postea tres pueri ante olei consecrationem in superpelliciis ad gradu3 chori stantes simul cantent hunc hymnum.

Chor⁹ idē repetat p⁹ vnūquēq3

O Redēptor sume carmē temet cōti nentiū. ✠ Su̅ Puer. ℣.

Audi iudex mortuorum vna spes mortalium audi voces pro ferentum donū pacis premium

Chorus O redēptor. pu eri. ℣.

Assit flamē sa crosanctum olim per diluuiū qui ramū tulit oliue ad archam ec clesie

Chorus O redē=ptor pu eri. ℣.

Arbor feta alma luce hoc sacram dū p tulit fert hoc prona presens turba saluatori seculi

Chorus O redē=ptor pu=eri. ℣.

Consecrare tu dignare rex perhennis patrie hoc oliuū signū viuū cōtra iura demonū.

Chor⁹ O redē ptor pu eri. ℣.

Ut nouet̄ sex⁹ omis vn

Chorus O redẽptor pu-

ctione crismatꝫ et medetur sauciata dignitatꝫ glozia eri.℣.

Stans ad aram ymo suplex infulat⁹ põtifex debitũ persoluat

Chorus O redẽptor pu- eri.℣.

omne cõsecrato crismate

Nota mente sacro fõte

aufugantur crimina viua mente sacrosancta influunt ca-

Chorus O redẽptor pu-

rismata. eri.℣.

Sit dies hec festa nobꝫ sctoꝝ seculꝫ sit sacra

Chorus O redẽptor pu-

ta laude digna nec senescat tẽpoze eri.℣.

Sit hec dies leta

cũctꝫ festiua fidelib⁹ auge fidẽ dona pacẽ in nr̃is tẽ pozibus

Chorus O redẽptor pu- eri.℣.

Laus pẽnis deo pr̃i gl̃iaqꝫ filio honor vt⁹ ꝛ potestas

ãbozuꝫ pa raclito.

Chor⁹ O redẽptor. P⁹ p̄adiũ ꝯueniãt oẽs cl̃ici ad eccl̃az ad altaria abluẽda ꝛ ad mãdatũ faciẽd: vt i ꝓcess. ꝛti. pacta ablutiõe ped ad mãdatũ. dictoqꝫ s̄mõe accipiãt.

charitatis potum. Quibus rite peractis. vnus sacerdotum dicat p̄ces has modo sequēti. Suscepimus deus misericordiam tuam. In medio templi tui. Tu mandasti. Mandata tua custodiri nimis. Ecce q̄ bonum et q̄ iocundum. Habitare fratres in vnum. Domine exaudi orationem meam Et clamor meus ad te veniat. Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus

Adesto quesumus domine officio seruitutis nostre: quia tu pedes lauare dignatus es tuis discipulis: ne despicias opera manuum tuarum que nobis retinenda mandasti. et sicut hec exteriora abluuntur inquinamēta corporum: sic a te omnium nostrorum interiora mundentur peccata. Quod ipse prestare digneris. Qui cum patre et spiritu sancto viuis et gloriaris deus. Per omnia secula seculorum Amen. ¶ Si vero nullus assit clericus sermonē faciens ceteris vt prius pactis post ablutionem pedū dicūtur preces p̄dicte Deinde legat sequēs euāgelium a quodā diacono de scda forma. in supplicijs ad modū lec. cū suo titulo būdictione prius petita ab excellentiore: fratribus interī caritatis potū sumentib⁹. ⁊ legat vsq; ad illū locū. Surgite eam⁹ hinc. et ita recedat Euangeliū Secundū iohannem

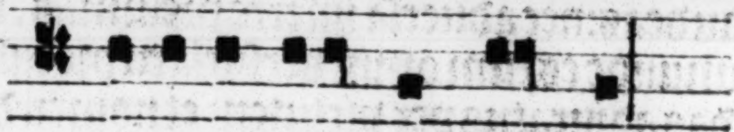
In illo tempore. Dicit iesus discipulis suis. Amen amen dico vobis: non est seruus maior domino suo: neq; apostolus maior eo qui misit illum. Si hec scitis: beati eritis si feceritis ea. Non de omnibus vobis dico. Ego scio quos elegerim: sed vt impleatur scriptura. Qui manducat panem mecum: leuabit contra me calcaneum suum. Amodo iam dico vobis priusq̄ fiat: vt cum factum fuerit credatis quia ego sum Amen amen dico vobis: quia qui accipit si quem misero me accipit. qui autem me accipit: accipit eum qui me misit. Cum hec dixisset iesus: turbatus est spiritu: et protestatus est et dixit Amen amen dico vobis: quia vnus ex vobis me tradet. Aspiciebant ergo adinuicem discipuli: hesitantes de quo diceret. Erat autem recumbens vnus ex discipulis eius in sinu Jesu. Innuit ergo huic symon petrus: et dixit ei. Quis est de quo dicitur. Itaq; cum recubuisset ille supra pectus iesu: dicit ei. Domine quis est? Respondit Jesus. Ille est cui ego intinctum panem porrexero. Et cum intinxisset panem: tradidit iude simeonis schariothis. Et post bucellam: tunc introiuit in il-

lum sathanas. Et dicit ei iesus. Quod facis: Fac citius. Hoc au
tem nemo sciuit discũbentium: ad quid dixerit ei. quidam aũt
putabant quia loculos habebat iudas quia dixisset ei ies⁹ Eme
ea que vobis opus sunt ad diem festum: aut egenis vt aliquid
daret. Cum ergo accepisset ille bucellam: exiuit continuo Erat
autem nox. Cum autem exisset dixit Jesus. Nunc clarificatus
est filius hominis: et deus glorificatus est in eo. Si deus clari-
ficatus est in eo: et deus clarificabit eum in semetipso: et conti-
nuo clarificauit eum. Filioli: adhuc modicum vobiscum sum.
Queretis me: et sicut dixi iudeis. Quo ego vado: vos nõ pote-
stis venire. Et vobis dico modo. Mandatum nouum do vo-
bis: vt diligatis inuicem sicut dilexi vos: vt et vos inuicem dili
gatis. In hoc cognoscent omnes quia discipuli mei estis: si di-
lectionem habueritis adinuicem. Dicit ei symon petrus. Do-
mine quo vadis: Respondit iesus. Quo ego vado: non potes
me modo sequi: sequeris autem postea. Dicit ei petrus. Qua-
re non possum te modo sequi: animam meam pro te ponam.
Respondit Jesus. Animam tuam pones pro me. Amen amen
dico tibi: non cantabit gallus donec ter neges me. Et ait disci-
pulis suis. Non turbetur cor vestrum: neq; formidet. Creditis
in deum: et in me credite. In domo patris mei: mãsiones mul
te sunt. Si quo minus dixissem vobis: quia vado parare vo-
bis locum. Et si abiero et preparauero vobis locum: iterum ve
niam et accipiam vos ad meipsum: vt vbi ego sum et vos sitis
Et quo ego vado scitis: et viam scitis. Dicit ei Thomas Domi
ne nescimus quo vadis. Et quomodo possumus viam scire:
Dicit ei Jesus. Ego sum via: veritas: et vita. Nemo venit ad
patrem nisi per me. Si cognouissetis me: et patrem meum vti
q; cognouissetis. Et amodo cognoscetis eum: et vidistis eum.
Dicit ei Philippus. Domine ostende nobis patrem: et sufficit
nobis. Dicit ei Jesus. Tanto tempore vobiscum sum: et non
cognouistis me. Philippe: qui videt me: videt et patrem meu;
Quomodo tu dicis. Ostende nobis patrem: Nõ creditis quia
ego in patre: et pater in me est: Verba que ego loquor vobis a
meipso non loquor. Pater autem in me manens. ipse facit ope
ra. Non creditis quia ego in patre et pater in me est: Alioquin
propter ipsa opera credite. Amen amen dico vobis: qui credit
in me: opera que ego facio & ipse faciet: et maiora horum faciet:
quia ego ad patrem vado. Et quodcunq; petieritis patrẽ in no
mine meo: hoc faciam vt glificet pater in filio. Si quid petieri
tis patrem in nomie meo: hoc faciam. Si diligitis me mãdata

mea seruate. Et ego rogabo patrem: et alium paraclitum dabit vobis: vt maneat vobiscum ineternum. Spiritum veritatis quem mundus non potest capere: q2 nō videt eum nec scit eum. Uos autem cognoscetis eum: quia apud vos manebit et in vobis erit. Non relinquam vos orphanos: veniam ad vos Adhuc modicum: et mundus iam non videt me. Uos autem videbitis me. q2 ego viuo et vos viuetis In illo die vos cognoscetis quia ego sum in patre meo: et vos in me: et ego in vobis. Qui habet mandata mea et seruat ea: ille ē qui diligit me Qui autem diligit me: diligetur a patre meo. Et ego diligam eum: et manifestabo ei meipsum. Dicit ei iudas: non ille scariothis. Domine quid factū ē: quia manifestaturus es nobis teipsum et non mundo. Respondit iesus et dixit ei. Si quis diligit me: sermonem meum seruabit: et pater meus diliget eum: ⁊ ad eū veniemus: et mansionem apud eum faciemus. Qui non diligit me: sermones meos non seruat. Et sermonem quem audistis non est meus: sed eius qui misit me patris. Hec locutus sum vobis: apud vos manens. Paraclitus autem spiritus sanctus quem mittet pater in nomine me: ille vos docebit omnia ⁊ suggeret vobis omnia quecūq3 dixero vobis Pacem relinquo vobis: pacem meam do vobis. Non quomō mūdus dat. ego do vobis Nō turbetur cor vestrum: neq3 formidet Audistis quia ego dixi vobis: vado et venio ad vos. Si diligeretis me gauderetis vtiq3: quia vado ad patrē: quia pater maior me est. Et nunc dixi vobis priusq̄ fiant: vt cum factum fuerit credatis. Jam non multa loquar vobiscū. Uenit enim princeps mundi huius: ⁊ in me non habet quicq̄ Sed vt cognoscat mundus quia diligo patrem: et sicut mandatū dedit michi pater sic facio. Surgite eamus hinc.

SAbbato in vigilia pasche: congregatis clericis in choro: dictaq3 hora .ix. executor officii indutis vestib9 sacerdot. in cappa serica rubea: diaconus dalmatica: subdiaconus tunica induantur cum ceteris ministris altaris: albis cum amictibus: īdutis sine lumine in cereis: et sine cruce: et sine igne in thuribulo: quidam etiam de .i. forma .s. acolitus ī superpelliciis cereum extinctum ex tribus candelis tortis in vnum in parte inferiori: et insuper ab inuicem diuisis super quandam hastā deferens: et processi. procedens post portitorem aque benedicte p medium chori ad fontes et ad nouum ignem benedicendum processionaliter eant choro sequente: habitu nō mutato: excellentioribus precedētibus. ⁊ ad colūnam ex parte australi iuxta

fontem: vbi sacerdos executor officii ignem benedicat: qui accē
datur ibidem videlicet in medio inter duas colūnas In eundo
vero dicitur. ps **Dn̄s illuīatio.** sine nota. et sine **Gloria patri.** al-
tnati a toto choro hoc mō fiat statio ad ignē bn̄dicēd Sacerdos
vo iuxta ignē stet ad orietē cuers⁹: et ad sinistrū ei⁹ stet diac. sub
diaco⁹ ad sinistrū diaconi. vn⁹ vo ceroferari⁹ stet sacerdoti oppo
sit⁹ ad dxtrū e⁹ stet puer ferēs librū primior sacerd. ali⁹ vo cero
ferari⁹ stet retro sacerdotē. ad dxtrū e⁹ stet portitor aq primior
sacerd. et vlt. loco retro oēs a pte occīntali stet portitor haste cū ce
reo. ex alia pte ignis: vz ex pte australi stet thuribulari⁹ ad acci
piēdū ignē i thuribulū p⁹ bn̄dictōez. oib⁹ istis mistris ad sacerdo
tez cōuersis choro interī circūstātē videlicet ex pte boriali. vt ptz
vbi protrahitur statio Sequatur bn̄dictio ignis solēniter a sacerd. icipiēte sic.

Dominus vobiscum. Oremus.

Domine deus noster pater omnipotens: lumen indeficiens conditor omnium luminum: exaudi nos famulos tuos et bene ✠ dic hūc ignem: qui tua sanctificatiōe atqz benedictione consecretur. tu illuminans omnem hominem venientem in hunc mundum. illumina consciētias cordis nostri igne tue caritatis vt tuo igne igniti tuo lumine illuminati: expulsis a cordibus nostris peccatorum tenebris ad vitam te illustrāte peruenire mereamur eternam. et sicut illuminasti ignem moysi famulo tuo per colūnam ignis ambulante in mari rubro: ita illustra nr̄m lumen et candelā que de eo fuerit accensa: in honore maiestatis tue semper perseueret bn̄dicta. vt quicūqz ex eo lumie portauerit sit illumiat⁹ lu

mine gratie spiritualis. Per dn̄m nr̄m. etc. seculor. Amen.
¶ Omnes orationes dicuntur cum Oremus. sub tono pdicto
hic aspergatur aqua benedicta super ignem. Deinde dicatur.
Dominus vobiscum. et Oremus Oratio.

Domine sancte pater omnipotēs eterne deus bene ✠ dicere et sanctificare digneris ignem istum: quem nos indigni per inuocationem vnigeniti filii tui domini nr̄i iesu xp̄i: benedicere presuminus. tu clementissime pater eum tua benedictione san ✠ ctifica: et ad profectum generis humani peruenire concede. Per eundem xp̄m dn̄m nostrum. Oremus

Celesti nos lumine quesumus domine semper et ubiq; preueni: ut misterium cuius nos participes esse voluisti: et puro cernam⁹ intuitu: ⁊ digno percipiam⁹ effectu Per do

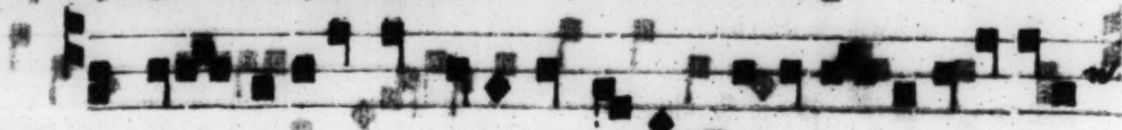
¶ Deinde sequatur benedictio thimiamatis siue icẽsi hoc mõ.

Exorciso te immũdissime spiritus: et omne fantasma inimici. In nomine dei patris omnipotentis: et in nomine filii eius iesu xp̄i domini nostri: ut exeas ⁊ recedas ab hac creatura thimiamatis siue incensi: cum om̄ fallacia atq; nequicia tua. ut sit hec creatura sanctificata in nomine eiusdem dñi nostri iesu xp̄i ut omnes gustãtes: tangentes siue odorantes eã: virtutem et auxilium percipiãt spiritus sancti. ita ut ubicũq; hoc incensũ vel thimiama fuerit: ibidẽ nullatenus appropinquare audeas: nec aduersa inferre presumas. sed quicũq; spiritus immunde es cum omni versutia tu procul inde fugias atq; discedas adiuratus per virtutem et nomen dei patris oĩpotentis et iesu xp̄i filii eius domini nostri: qui venturus est in spiritu sancto iudicare viuos ⁊ mortuos: et te preuaricatorẽ: ⁊ sclm̄ p ignẽ. Amen Oratio.

Eternam ac iustissimam pietatem tuam deprecamur domine sancte pater omnipotẽs eterne deus ut hanc ✠ [illegible] digneris hanc thimiamatis vel incensi speciem ut sit [illegible] maiestati tue in odorẽ suauitatis acceptum. Sit a te hec species benedicta sit per inuocationem sancti nominis tui sanctificata. ut ubicunq; fumus eius peruenerit extricet et effugetur omne genus demoniorum sicut incensum iecoris piscis quem raphael archangelus thobiam famulum tuum docuit: cum ascendit ad sare liberationẽ. Per xp̄m dñm nr̄m. Oratio.

Descendat benedictio tua domine super hanc speciẽ incensi et thimiamatis: sicut in illo die de quo dauid propheta tuus cecinit dicens. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. sit nobis odor cõsolationis suauitatis et gratie ut fumo isto effugetur omne fantasma inimici mẽtis ⁊ corporis: ut simus pauli apostoli voce bonus odor deo. Effugiant a facie huius incensi et thimiamatis omnes demonis incursus sicut puluis a facie venti: et sicut a facie ignis. Presta hoc piissime pater boni odoris incensũ ad opus ecclesie tue: ob causam religiosam longiter permanere: ut in illa nobis significatione spiritualium virtutum fragrans ostendat odor suauitatẽ. Tua ergo d̄s omnipotens de⁹ immẽse maiestatis dextera hãc creaturã bñ ✠ dicere et diuersarum rerum commixtione confectam digneris ut in virtute sancti tui nominis omnes immundos spiritus fantasticos incursus effugare: omnesq; morbos reddita sanita

te expellere. vt vbicunq; fumus aromatū eius afflauerit: mirabiliter possit atq; in odore fragrantissimo tibi perpetua suauitate redolere. Per christum dominum nostrum Amen. Postea impleatur thuribulum de carbonibus cum incenso: et incensetur nouus ignis. deinde accendatur cereus super hastam de nouo igne: ceteris luminaribus prius extinctis: et redeat processio more solito in chorum. In redeundo duo clerici de secunda forma in superpelliciis post sacerdotem incedētes: cantent hos versus sequentes hoc modo.

Inuentor rutili dux bone luminis qui certis vicibus tempo-

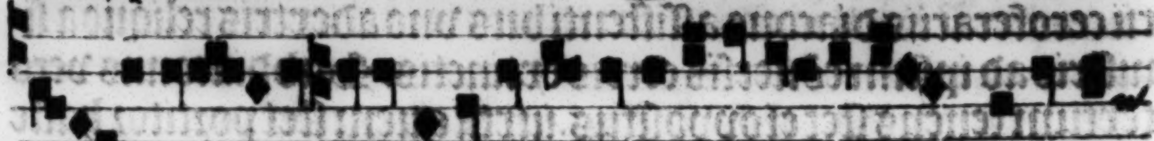

ra diuidis merso sole chaos in gruit horridum lucem redde tuis

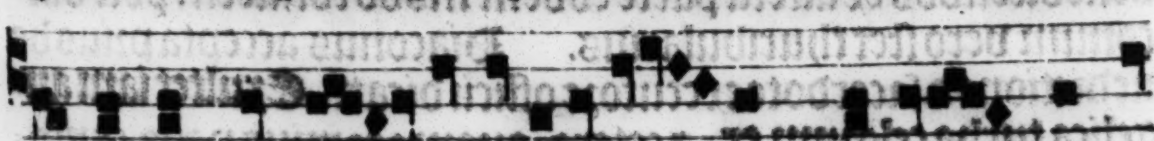

Chorus idē repetat post vnūquēq;

tuis xpe fideli bus. ℣. clerici. ℣. Quamuis innumero sidere re-

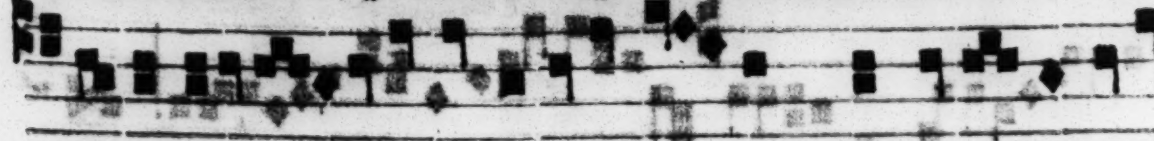
giā li mariq; polū lāpade pīxeris incussu silicis lu mina nos

tamē mōstras saxigeno semine q̄re re. Ne nesciret homo

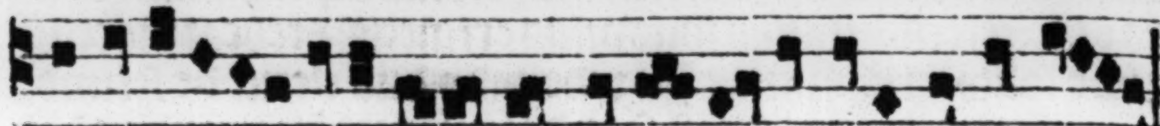
spē sibi luminis in xpi solido corpore cōditā q dici stabilē se volu

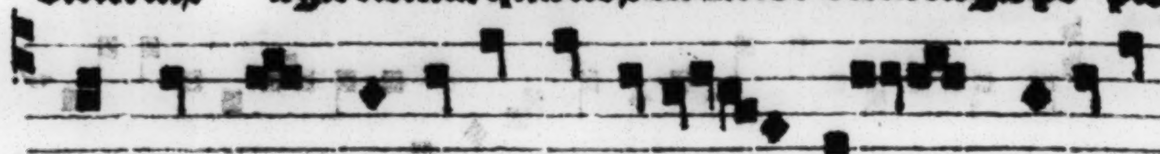
it petrā nr̄is igniculis vnde gen⁹ ve nit. Splēdet er go tuis

numeribꝰ pater flammis mo bilibus scilicet atria absenteq;

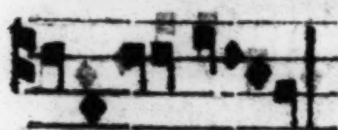
diem lux agit emula quā nox cū lacero victa fugit pe plo

Per quem splendor honor laus sapientia maiestas bonitas

et pietas tua regnū contineat nu mine triplici texēs purpureis

secula secu lis.

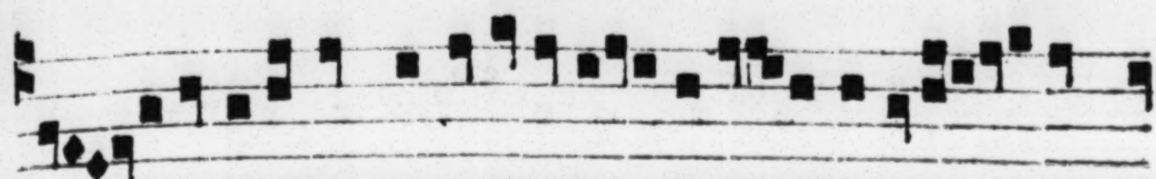
Quo cātato sequatur benedictio cerei paschalis ab ipso diacono ad processionem induto post acceptam benedictionē ad borialem conuerso ad gradū presbiterii ceroferariis diacono assistentibus vno a dextris reliquo a sinistris ad ipsum cōuersis cereis extinctis. Subdiaconus vero textum tenens stet ei oppositus. iuxta quem stet portitor haste ex vna parte et ceroferarius cuiuscunq; parui cerei ad fontes benedicendos ex altera parte eodem modo conuersi. post diaconum vero stet thuribularius. Diaconus accepta prius benedictione a sacerdote executore officii dicat. Exultet iam angelica turba celorum ex. et cetera. quam zozinius papa constituit sic.

Exultet iā āgelica turba celorū exultēt diuina misteria et

pro tanti regis victo ria tuba insonet salu ta ris. Gau-

deat se tellus tantis irradiata fulgoribus ⁊ eťni reg; splē

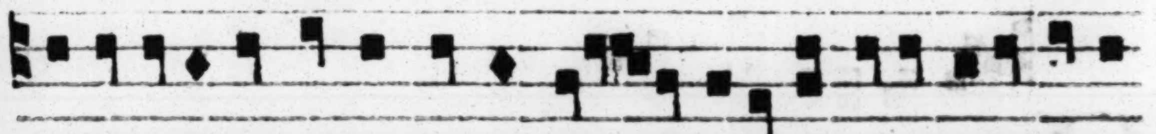
doꝛe lustrata totiꝰ oꝛbis se sentiat amisisse ca ligi

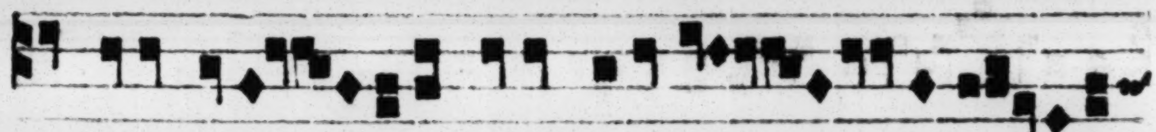
nē. Letet̃ et mat̃ ecclesi a tanti luminis adoꝛnata fulgoꝛibꝰ

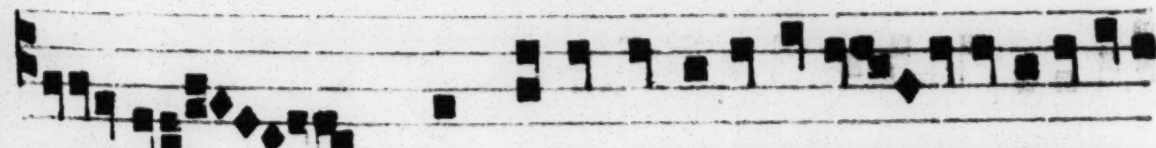
⁊ magnis populoꝝ vo cibꝰ hec aula re sul tet. Qua p=

pter astantibus vobis fratres karissimi ad tā mirā sācti huius

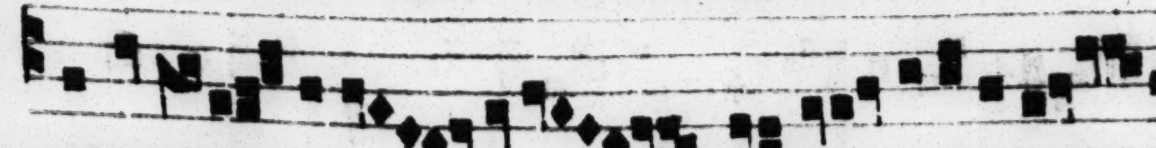
luminis clarita tē vna mecū queso dei oīpotentis misericoꝛ=

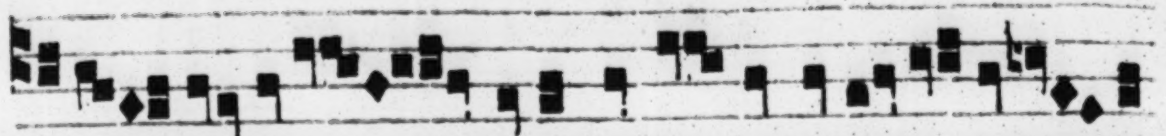
diā inuoca te. Ut q me nō meis meritis īfra leuitaꝝ

nūerū aggregare dignatꝰ ē luīnis sui grā infūdēte cere i hu

ius laudē īplere per fi ci at. Per dn̄m nostrū iesū xp̄ꝫ

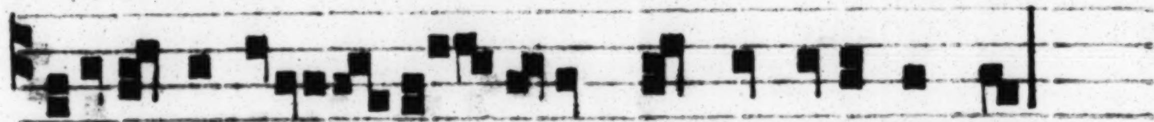
fi liũ suũ q̄ cũ e o viuit ⁊ regnat de us in vnita te sp̄us sãc

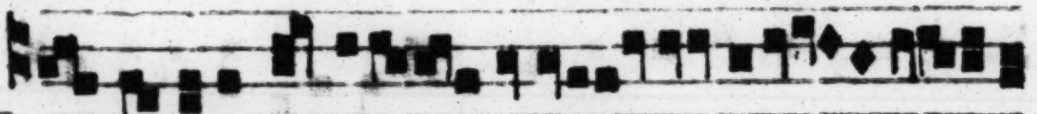
ti P er omnia se cula seculo rũ Amē. Dominꝰ vobiscũ. Et cũ

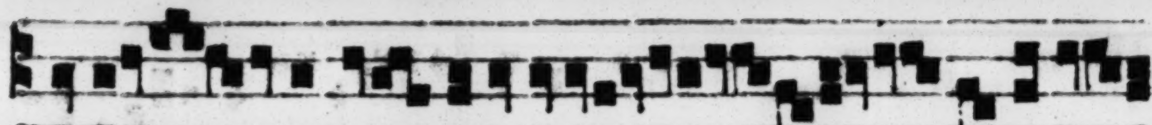
spiritu tuo. S ur sum coꝛ da. Habemꝰ ad dn̄m G rati

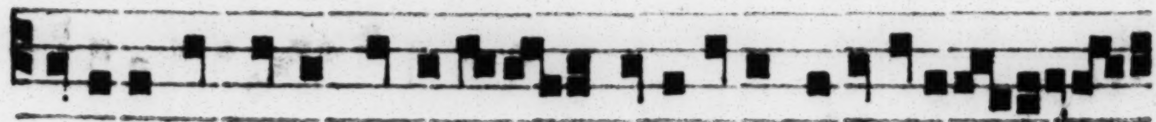
as agamus dn̄o deo nostro Dignum et iustum est.

V e re quia dignũ et iustũ ē inuisibilē deũ oīpotētē ꝫ pa

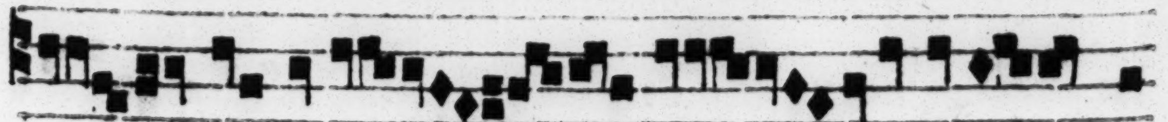
trē filiũ q3 eius vni genitũ dn̄z n̄rz ie sũ xp̄z cũ3 sãcto spiri-

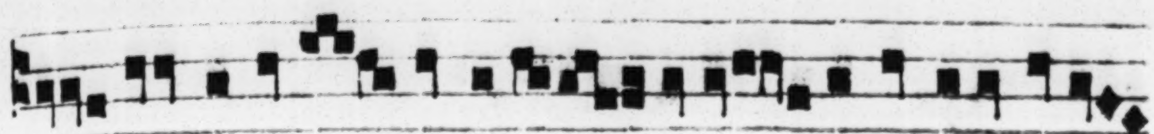
tu toto coꝛdis ac mētis af fectu ⁊ vocꝫ ministerio ꝑsona

re. Q ui ꝓ nobis eterno patri ade debitum soluit ⁊ veterꝫ piaculi

cautionē pio cru oꝛe deter sit. H ec sunt enī festa pa scha

lia in qb⁹ vetus il le agnus oc ciditur eiusq; sāguine postes

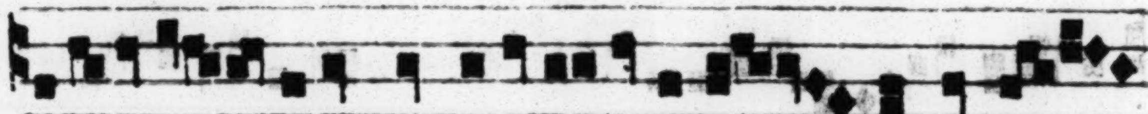
consecran tur. Hec nox ē in qua primū pa

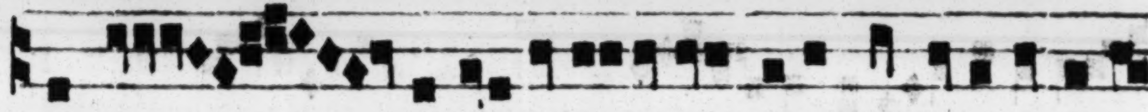
tres nr̄os filios israel eductos de egi pto ru brum mare sic

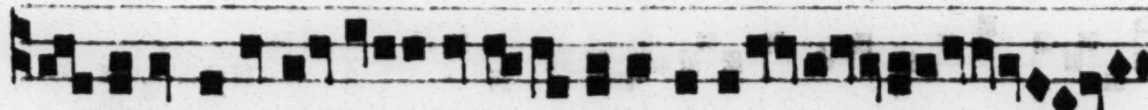
co vestigio transi re feci sti. Hec igitur nox ē

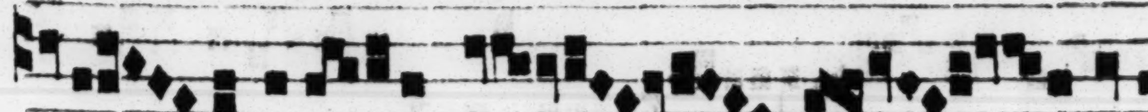
q̄ peccatorum tenebras colūne illuminatio ne purga

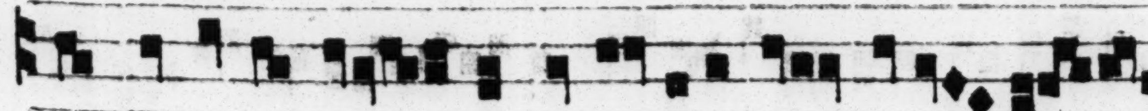
uit Hec nox ē q̄ hodie p vniuersū mūdū in xp̄o cre

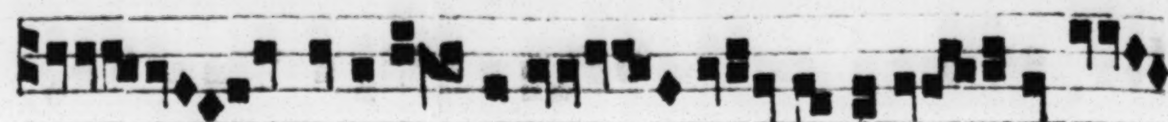
dētes a viciis scl'i segre gatos z caligīe ptōr reddit grē

sociat sanctita ti. Hec nox ē in

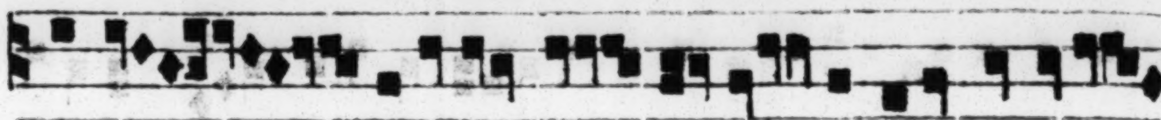
qua destructis vīculis mortis xp̄us ab infer; victor ascē dit

Ni chil eni nob; nasci ꝓfuit ni si re dimi ꝓfuis set O

mi ra circa nos tue pieta tis digna tio. O ine

stima bi lis dilectio chari tat; vt seruũ redimeres fi li

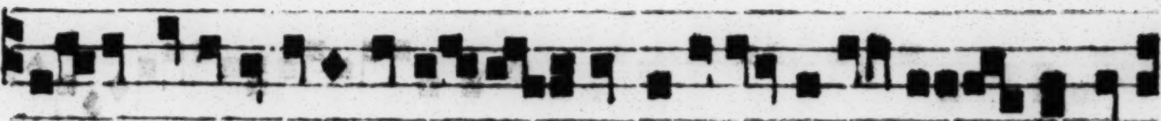
ũ tradidi sti O certe necessariũ ade pe ccatũ ꝙ nr̃m

qd xp̃i morte dele tũ ẽ O felix culpa q̃ talẽ ac tãtũ me

ruit habere redẽpto rẽ O certe btã nox

q̃ sola meruit scire tẽp9 ꝛ horã in q̃ xp̃s ab in feris resurre

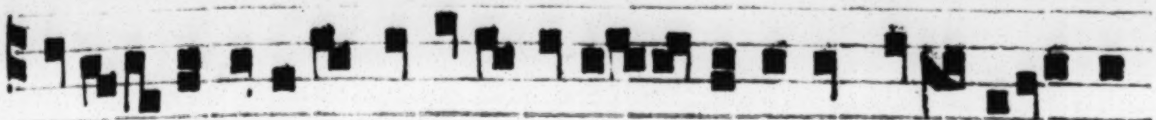
xit Hec nox ẽ de q̃ scriptũ ẽ ꝛ nox

vt dies illuminabit et nox illuminatio mea I deli ciis me

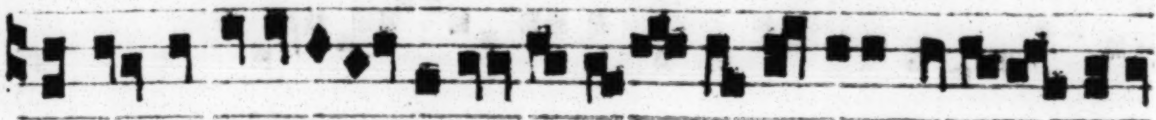
is. Hu ius igitur sãctificatio noctis fu gat scelera

culpas lauat & reddit innocentiam lapsis & mestis leticiam:

fugat odia: concordiã parat et curuat impe ria. In hu

ius igitur noctis gratia su scipe sãcte pater

Hic ponatur incensũ ab ipso dia cono in cereum siue in candelabrũ in modum crucis: similiter in par uum cereum portitore accedente

incensi hui⁹ sacrificium

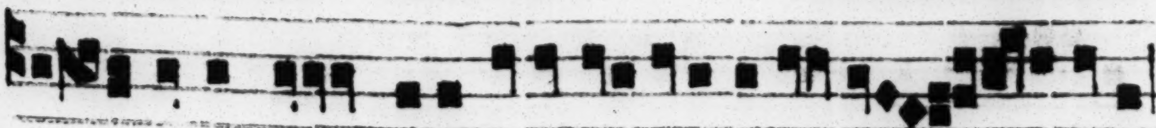
vesperti num. Quod ti bi in hac cerei oblatio

ne so lenni per ministrorũ man⁹ de operi b⁹ apũ sacro

sãcta reddit eccle sia. Sed iã colũne hui⁹ p̄co=

nia nominis quam in honorẽ dei rutilãs i gnis accẽ dit

¶ Hic accendatur cereus paschalis ꝛ sic ardeat continue vsqꝫ post cꝑl. i die pasche. accēdatꝛ etiā quotidie ꝑ ebdo. pasche ad mat. ꝛ ad mis. ꝛ ad vs̄. silr fiat in oct. pasche. Oībus vo dñicis ab octa. pas. vsqꝫ ad ascē. dñi ad mis. tm̄ accēdatur. In die vero ascē. dñi sicut in oct. pas. accēdatꝛ etiā in his fes. s. marci euā. philippi ꝛ iacobi tm̄. In ānūci. vo btē marie. qñ pꝰ oc. pas. celebratꝛ. ꝛ i īuētione crucis sicut in oct. pas. accēditꝛ

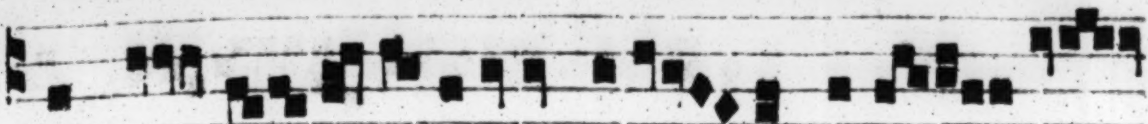
Quilicet sit diuisꝰ i

Hic accē dātꝛ oīa lūiaria

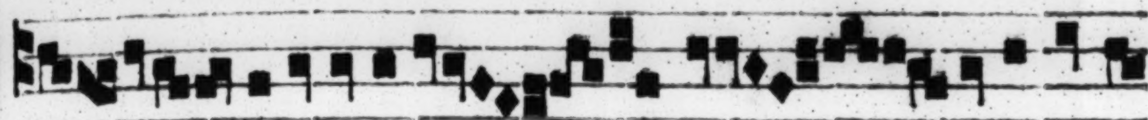
partes ꝑ ecclīaz. mutuati luminis detrimēta nō nouit alitur liquātibꝰ cereisquas in substātiā ꝑcio se huiꝰ lāpadis apes mater edu xit O beata nox q̄ ex poliauit e giptios ditauit hebreos nox i qua trenis celestia iungun tur. O ramꝰ te do mine vt cereꝰ iste in hono rē nōis tui con se cratꝰ ad noctꝭ huiꝰ caliginem destruēda indeficiēs ꝑseuer ret. In odorē

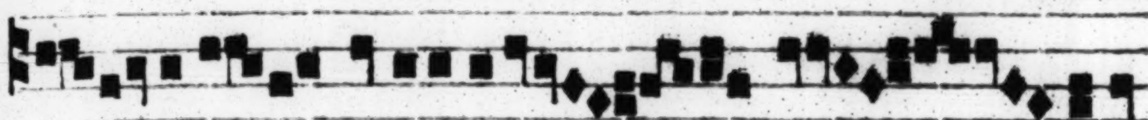
suauita tis accep tꝰ sup nis luminaribꝰ miscea

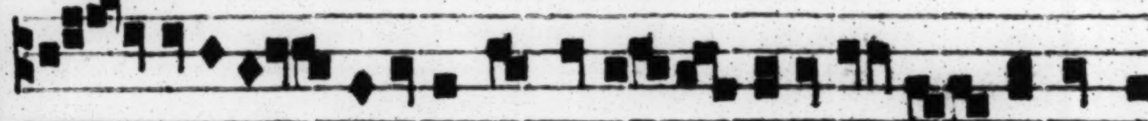
tur. Flammas eius lucifer matuti nus inue niat. Il

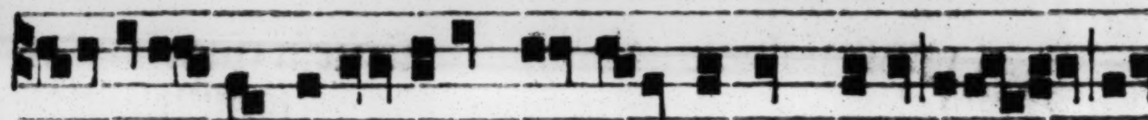
le i quã lucifer q̃ nescit occa sũ. Il le q̃ regressꝰ

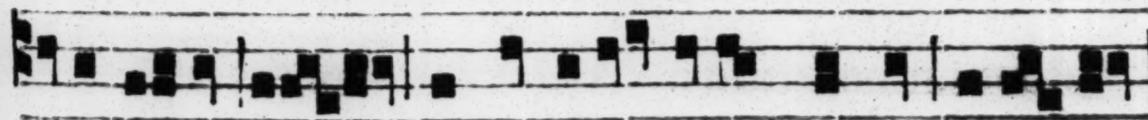
ab inferis hũano generi serenus illu xit. Pre camꝰ

ergo te do mine vt nos famlos tuos omnem clerũ et

deuotissi mũ p̃plm vna cum pre[illegible] ℟ atq̃

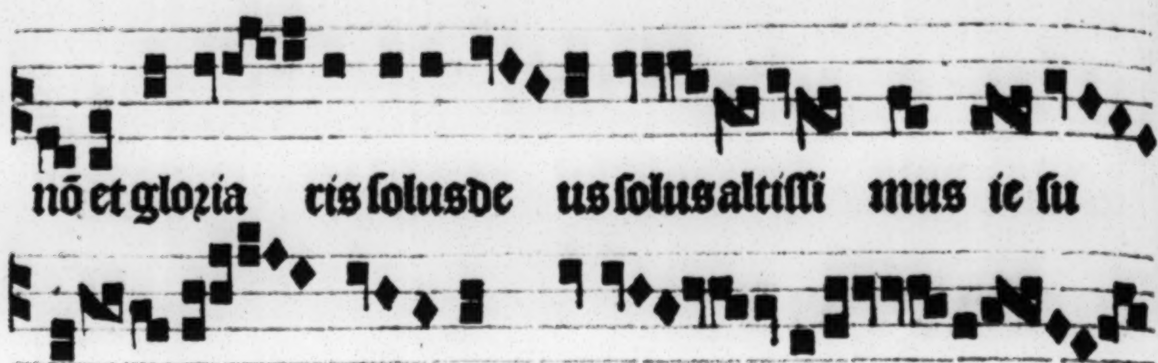
rege nostro. ℟ necnon et episcopo nostro. ℟.

quiete tempoꝛũ concessa i hiis paschalibus gaudiis cõserua

re digne ris. Qui sem per viuis regnas imperas nec

nō et gloria tris solus de us solus altissi mus ie su

chri ste cum . san cto spiri tu in glōria dei pa

tris A mē.

¶ Notandum est qđ candelabrū cū cereo paschali debet amoueri feria. vi. ĩ crastinū ascē sionis dñi ante missam. ¶ Cere⁹ iste xp̄m designat siue colūnam que fuit hebreis: scilicet lux noctis et umbra diei.

ORdo ad cathecuminum faciendum. In primis deferatur infans ad valuas ecclesie: et inquirat sacerdos ab obstetrice utrum sit infans masculus vel femina. Deinde si infās sit baptisatus domi et quo nomine vocari debeat: licet enim baptisatus fuerit domi propter periculū mortis: tamen totum habeat subsequens seruitium preter immersionem aque et quo nomine debet vocari. ¶ Masculus autem statuetur a dextris sacerdotis: mulier vero a sinistris. hiis quesitis faciat signum crucis cum pollice in fronte infantis ita dicens. **Signum saluatoris domini nostri iesu xpi in frontem tuum pono.** et postea in pectore ita dicendo. **Signum saluatoris domini nostri iesu xpi in pectus tuum pono.** ¶ Deinde tenens manum dexteram super caput infantis dicat **Dominus vobiscū.** ℟ **Orem⁹**

OMnipotens sempiterne deus pater domini nostri iesu xpi: respicere dignare super hūc famulum tuum vel **hanc famulam tuam.** Hic primo inquirat sacerdos nomen infantis: et respondeant patrini. **N. quē** vel **quā ad rudimenta fidei vocari dignatus es omnem cecitatem cordis ab eo** vel **ea expelle. disrumpe oēs laqueos sathane: quibus fuerit colligatus** vel **colligata. aperi ei dñe ianuam pietatis tue ut signo sapientie tue imbutus** vel **imbuta oīū cupiditatū fetoribus careat: et ad suauem odorem preceptorū tuorum let⁹** vel **leta tibi in ecclesia tua deseruiat: et pficiat de die in diē: ut idone⁹** vel **idonea efficiatur accedere ad grām baptismi tui pcepta medicina. Per eūdem xp̄m dñm nrm Amen.** Deinde dicatur oro sine. **Dñs vobiscum.** sed cum **Oremus.** Oratio.

Preces nostras quesumus domine clementer exaudi. et hunc vel hanc electum vel electam tuum vel tuam. Hic patrini et matrine nominent puerum. N. crucis dominice: cui⁹ impressione. Hic faciat sacerdos crucem in fronte infantis. vel eam signamus virtute custodi: vt magnitudinis glorie tue rudimenta seruans per custodiam mandatorum tuorum ad noue regenerationis gloriam peruenire mereatur. Per christum dominum nostrum. Amen. Oremus. Oratio

Deus qui humani generis ita es conditor: vt sis etiam reformator: propiciare populis adoptiuis: et nouo testamento sobolē noue prolis ascribe: vt filii promissionis quod nō potuerūt assequi per naturam: gaudeant se recepisse per gratiā. Per dominum nostrum. Exorcismus salis. sine Oremus.

Exorciso te creatura salis in nōie dei patris omnipotentis et in charitate domini nostri iesu xpi: et in virtutē spirit⁹ sancti. Exorciso te per deum viuum: per deū verū: per deū sanctū. per deū qui te ad tutelā hūani generis pcreauit: et ppl'o venienti ad crudelitatem p seruos suos consecrari precepit vt in nomine sctē trinitatis efficiaris salutare sacramentū ad effugandū inimicū. Proinde rogamus te dn̄e deus noster: vt hanc Hic respiciat sacerdos sal. creaturam salis sctificando sancti ✠ fices: benedicēdo bene ✠ dicas. vt fiat oībus accipiētib⁹ pfecta medicina permanens in visceribus eorum eiusdē dn̄i nr̄i iesu xpi: q venturus est iudicare viuos et mortuos et sclm per ignem. R. Amen. ¶ Postea itroget sacer. nomē pueri: et ponat de ipso sale in ore eius dicēdo. N. accipe sal sapientie vt propiciatus sit tibi deus in vitā eternā. Amen. post salē datū dicat sacerdos scd̄m masculum vel feminam. Dn̄s vobiscū. et Oremus. Oratio.

Deus patrum nostrorum: deus vniuerse conditor creature: te supplices exoramus vt hūc vel hāc famulum tuū tuū vel hāc famulā tuā. N. respicere digneris propicius: et hoc primum pabulum salis gustantem nō diutius esurire permittas: quo minus cibo expleatur celesti: quatinus sit semper domine spiritu feruens: spe gaudens: tuo nomini seruiens. et perduc eum vel eā ad noue regenerationis lauacrum: vt cum fidelibus tuis promissionum tuarum eterna premia cōseq mereatur. Per dominum nostrum. Sequatur oratio super masculū tm̄ sine Dn̄s vobiscū. sed cū Oremus. verte ad feminam

Deus abraham deus ysaac deus iacob: deus qui moysi famulo tuo in monte synai apparuisti: et filios isrl' de terra egipti eduxisti: deputans eis angelum pietatis tue: qui custo

dicet eos die ac nocte. te quesumus domine vt mittere digneris sanctum angelũ tuũ de celis qui similiter custodiat hunc famulum tuum. N. et perducat eum ad gratiam baptismi tui: sine Per christum. ¶ Adiuratio super masculum sine Dominus vobiscum. et sine Oremus. sacerdos sic dicente.

m. t Ergo maledicte diabole. recognosce sententiam tuam. et da honorẽ deo viuo ꝛ vero. da honorem iesu xpo filio eiꝰ et spiritui sancto. et recede ab hoc famulo dei. N. quia istuz sibi deus: et dñs noster iesus xp̃s. ad suam sanctam gratiaz ꝛ benedictionem. fontemqꝫ baptismatis. dono spũs sancti vocare dignatus est. ꝛ hoc signum sancte cru ✠ cis. Hic faciat sacerdos signum crucis in fronte infantis cum pollice suo ita dicẽs. quod nos fronti eius imponimus. tu maledicte diabole. nunq̃ audeas violare. Per eum qui venturus est iudicare viuos et mortuos et seculum per ignem. ℞. Amen. Hec sequens oratio dicitur super masculum tantũ sine Dñs vobiscũ. et sine Oremus

m. t Deus immortalem presidiũ omnium postulantiũ liberatio supplicum pax rogantium: vita credentiũ: resurrectio mortuorum. te inuoco super hunc famulum tuum N. q̃ baptismi tui donum petens eternam consequi gratiã spiritualiregeneratione desiderat: accipe eum dñe: ꝛ quia dignatus es dicere: petite et accipietis: querite et inuenietis: pulsate ꝛ aperietur vobis: petẽti itaqꝫ premiũ porrige: et ianuam pãde pulsãti vt eternam celestis lauacri benedictionem consecutus: pmissa tui muneris regna percipiat Qui viuis et regnas cũ deo patre in vnitate spiritus sancti deus: p omnia secula seculoꝝ. Amen.
¶ Adiuratio sup masculũ tm̃ sñ Dñs vo. ꝛ sñ Oremꝰ. hoc mõ.

m. t Audi maledicte sathana adiuratus per nomẽ eterni dei et saluatoris nostri filii eius cum tua victus inuidia tremens gemensqꝫ discede. nichil tibi sit cõmune cũ seruo dei. N. iam celestia cogitanti renũciaturo tibi ac seculo tuo: ꝛ beate immortalitati victuro. Da igitur honorem aduenienti spiritui sancto: qui ex summa celi arce descendens perturbatis fraudibus tuis diuino fonte purgatũ pectus: id est sanctificatũ deo tẽpluz et habitaculum pficiat: vt ab oĩbus penitus noxiis preteritorũ criminum liberatus: hic seruus dei gratias phenni deo referat semper: et benedicat nomen eius sanctũ in secula seculoꝝ amẽ.
Exorcismus super masculum tantum sine Oremus

m. t Exorciso te immunde spiritus in nomine dei patris: ꝛ filii et spiritꝰ sctĩ. vt exeas et recedas ab hoc famlo dei respice N. ipse eniz tibi impat maledicte dãnate atqꝫ dãnãde: q̃ pedibꝰ

super mare ambulauit. et petro mergenti dexteram porrexit
Sequatur adiuratō. Ergo male vīs. Hec sequens oro dicatur super fe
minam tantum sine Dominus vobiscum. et sine Oremus.

Deus celi: deus terre: deus angelorū: deus archāgelorū
deus patriarcharū/ deus prophetarū/ deus apostolorum/
deus martyrum/ deus confessorum/ deus virginum/ deus oīm
beneuiuentium/ deus cui omnis lingua confitetur/ et omne ge-
nu flectitur: celestium: terrestriū: et infernorum. te inuoco dñe
super hanc famulam tuā respice. N. vt perducere eam digneris
ad gratiam baptismi tui. Sequatur adiuratio super feminaȝ.

Ergo maledicte diabole recognosce sententiam tuam. et
honorem deo viuo et vero. et da honorē iesu xpo filio ei⁹
et spiritui sancto. et recede ab hac famula dei. N. quia istam. si-
bi deus et dñs noster iesus xps. ad suam sanctam gratiam et be
nedictionem. fontemqȝ baptismatis. dono spiritus sancti voca
re dignatus est. et hoc signum sancte cru ✠ cis hic faciat sacer
dos signum crucis in fronte infantis cum pollice suo dicens. quod
nos fronti eius damus. tu maledicte diabole. nunquam audeas vio
lare. Per eum qui venturus est iudicare viuos et mortuos et se
culum per ignem. R. Amen. Item super feminam tantum
dicitur sequēs oratio sine Dominus vobiscū. et sine Oremus

Deus abraham deus ysaac et deus iacob. deus qui trib⁹
israel de egypcia seruitute liberasti. et p moysen famulū
tuum de custodia mandatorum tuorum in deserto monui-
sti et susannam de falso crimine liberasti. te supplex deprecor do
mine et liberes vt hanc famulam tuam respice. N. et perdu-
cere eam digneris ad gratiam baptismi tui. sequatur adiura-
tio Ergo maledicte vt supra. Exorcismus super feminā tātū
sine Dominus vobiscum et sine Oremus

Exorciso te immunde spiritus per patrem et filiū et spiritū
sanctū: vt exeas et recedas ab hac famula dei respice. N.
Ipse enim tibi imperat maledicte dānate: atqȝ dānāde: qui ceco
nato oculos aperuit et quatriduanū lazarū de monumento su-
scitauit. sequatur adiuratio. Ergo maledicte. vt s. Exinde tam
super masculos quam super feminas dicantur orationes sequētes
sine Dñs vobiscum. et sine Oremus. Hic faciat sacerdos crucē
cū pollice in frōte infātis: teneāsqȝ manū sup caput ei⁹ dicat.

Eternam ac iustissimam pietatem tuam deprecor domi
ne sancte pater omnipotens eterne: qui es auctor lumi-
nis et veritatis super hunc famulum tuum vel hanc famu
lam tuam respice. N. vt digneris illum vel illam illuminare lu

mine intelligentie tue munda eum vel eam ⁊ sanctifi ✠ ca. da ei scientiam veram vt dignus vel digna efficiatur accedere ad gratiam baptismi tui teneat firmã spem: consiliũ rectũ: doctrinam sanctam: vt aptus vel apta sit ad percipiendam gratiam baptismi tui. Per xp̃m dñm nr̃m. sine Orem^9. Oratio sequa^t

NEc te latet sathana imminere tibi penas imminere tibi tormenta: imminere tibi diem iudicii diem supplicii sempiterni diem qui venturus est velut clibanus ardens: in quo tibi atq₃ vniuersis angelis tuis eternus superueniet interitus. Et ideo pro tua nequicia dãnate atq₃ dãnãde da honorez deo viuo et vero: da honorem iesu xp̃o filio eius da honorem spiritui sancto paraclyto: in cuius nomine atq₃ virtute precipio tibi quicũq₃ es spiritus immunde: vt exeas et recedas ab hoc famulo dei vel ab hac famula dei. respice. N. quẽ vel quã hodie idez de^9 et dñs noster iesus xp̃us ad suã sanctã gratiam ⁊ benedictionem fontemq₃ baptismatis vocare dignatus est. vt fiat eius tẽpluz per aquam regenerationis in remissionem omniuz peccatorũ suorum in nomine eiusdem domini nostri iesu christi. Qui vẽturus est iudicare viuos et mortuos et seculũ p igñe. R. Amẽ

Chis dictis dicat sacerdos. Dominus vobiscum. ¶ Euangelium secundum Matheum.

IN illo tempore. Oblati sunt iesu paruuli vt manus eis iponeret ⁊ oraret. Discipuli autem eius increpabant eos. Jesus autẽ ait illis. Sinite paruulos et nolite prohibere eos venire ad me. Talium est enim regnum celorum. Et cum imposuisset eis manum: abiit inde. ¶ Deinde spuat sacerdos in sinistra manu et tangat aures et nares infantis cum pollice suo dextero de sputo dicendo ad aurem dexteram. Effeta quod est adaperire. ad nares. In odorem suauitatis. ad aurem sinistram. Tu autem effugare dyabole: appropinquabit enim iudicium dei. ¶ Postea dicat sacerdos compatribus et commatribus vna cũ omnibus circunstantibus vt ipsi dicant adinuicem. Pater noster. et Aue maria. et Credo in deum. quas etiam ipse sacerdos dicat cunctis audientibus videlicet modeste et distincte sic

PAter noster qui es in celis: sanctificetur nomen tuum. Adueniat regnum tuum. Fiat voluntas tua sicut in celo et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos a malo. Amen.

AUe maria gratia plena dominus tecum: benedicta tu

in mulieribus: et benedictus fructus ventris tui iesus Amen.
Credo in deum patrem omnipotentem creatorem celi et terre: et in iesuz christum filium eius vnicum dominuz nostrum qui cōceptus est de spiritu sancto natus ex maria virgine passus sub poncio pylato crucifixus mortuus & sepultus. descēdit ad inferna tercia die resurrexit a mortuis. ascendit ad celos sedet ad dexteram dei patris omnipotentis: inde ventur' est iudicare viuos et mortuos. Credo in spiritum sanctū sanctam ecclesiam catholicam: sanctorum communionem remissionem peccatorum: carnis resurrectionem et vitam eternam amen. ¶ His dictis faciat sacerdos signuz crucis in manu dextera infantis interrogato eius nomine ita dicens. N. Trado tibi signaculum domini nostri iesu xpi in manu tua dextera vt te signes et te de aduersa parte repellas: et in fide catholica permaneas et habeas vitam eternam et viuas in secula seculoruz amen. ¶ Postea dicat sacerdos benedicendo infantem sic. Benedictio dei patris omnipotentis et filii et spiritus sancti descendat super te et maneat semp. ℟ Amen. ¶ Postea introducat cathecuminum per manum dexteram in ecclesiam interrogato nomine eius dicēs. N. Ingredere in templum dei vt habeas vitam eternam et viuas in secula seculorum amen.
¶ Quando fuerit fons mundandus et de pura aqua renouandus quod sepe debet fieri propter aque corruptionem tunc dicatur sequens letania et benedicatur fons modo sequenti. Et nota quod aqua baptismatis non debet transmutari propter honorem alicuius potentis nisi fuerit corrupta. ¶ Nota ꝙ aqua benedicta fontium in vigilia pasche et penthecostes non aspergatur per ecclesiam sed aliqua alia aqua benedicta more solito sicut in aliis dominicis diebus. Memoraliter retinenduz est ꝙ aqua benedicta circa fontes est aspergenda sed non aqua fontium vtrum crismate fuerit sanctificata vel non. Quoniam in decretis originalibus sanctorum patrum clementis et pascasii paparum inuenitur ꝙ aqua fontium non est aqua aspersionis sed baptismatis et purgationis: vnde caueat vnusquisq; sacerdos ne illa aqua tangat nisi quos baptizat: quia nō est opus vt baptizati iterum baptizentur. Cesset ergo stulta presumptionis aspersio tam in vigilia pasche et penthecostes ꝙ̃ in omnibus ceteris diebus quia per ecclesiam romanam cūctis christianis sub pena excommunicationis maioris est inhibita. Hic incipit letania hoc modo.

¶ Godfadyrs & godmodyrs & all that be here about say in the worshyppe of god & our ladye & of the. xii. appostellys a Pater nr̄ an Aue Crede. That we maye so mynyster this blessiq sacramēt that it maye be to the pleasure of almyghty god and cōfusyō of our gostly enmy & saluacōn of the sowle of this chyld.

¶ God faders & godmodš of this chylde we charge you that ye charge the fader & the moder to kepe it from fyer & wat & other perels to the age of vii. yere. & that ye lerne or se it be lerned the Pr̄ nr̄. Aue & Crede. after the lawe of all holy churche & in all goodly haste to be cōfermed of my lorde of the dyocyse or of his depute & that the moder brige ayen the crysom at hir puryficacyō and wasshe your hande or ye departe the churche.

Kyrieleysō. Christe leysō Christe audi nos Pat de celis deus miserere nobis. Fili redēptor mundi deus: m.n. Sp̄s scē deus m.n. Sācta trinitas vnus deus. m.n. Sāctā maria. ora p nobis. Sctā dei genitrix. ora Sctā virgo vgīnū ora

Sancte michael ora
Sancte gabriel. ora
Sancte raphael ora.
Omnes sancti angeli et archāgeli dei. orate pro nobis
Omnes sancti beatorū spirituū ordines. orate pro nobis
Sancte iohānes baptista ora
Oēs scī p̄triarche & pphete. orat
Sancte petre ora
Sancte paule ora.
Sancte andrea ora
Sancte iohannes ora
Sancte iacobe ora
Sancte thoma ora
Sancte philippe ora
Sancte iacobe ora
Sancte mathee. ora
Sancte bartholomee ora
Sancte symon ora
Sancte thadee ora
Sancte mathia ora.
Sancte barnaba ora
Sancte marce ora
Sancte luca ora.
Oēs scti apl̄i & euāgeliste. orat
Oēs sci discipl̄i & inocētes. orat
Sancte stephane ora
Sancte line ora.
Sancte clete ora.
Sancte clemens ora
Sancte fabiane ora
Sancte sebastiane ora
Sancte cosma ora
Sancte damiane ora.
Sancte prime ora
Sancte feliciane ora
Scte dyonisi cū so. tu. ora
Sancte victor cū so. tu. ora
Oēs sancti martyres orate
Sancte siluester ora
Sancte leo ora
Sancte hieronime ora
Sancte augustine ora
Sancte ysidore ora
Sancte iuliane ora.
Sancte gildarde ora
Sancte medarde ora.
Sancte albine ora
Sancte eusebi ora.

Sancte swithune ora. Sancte birine ora. Oēs scti cōfessores orate. Oēs sci mōachi et heremite ora. Sctā maria magdalena ora. Sctā maria egyptiaca ora. Sancta margareta ora. Sancta scolastica ora. Sancta petronella ora.

Sancta genoueta ora. Sancta praxedis ora. Sancta sotheris ora. Sancta prisca ora. Sancta tecla ora. Sancta affra ora. Sancta editha ora. Oēs sctē virgines orate. Omnes sancti orate.

His itaq; cōpletis accedat sacerdos ad fontiū cōsecrationē q̄ sē per dicat sine cātu: nisi tantū in vigilia pas. et penthe. tūc enī cā tata secunda letania incipiat sacerdos ad hunc locum et cantet modo ista voce hoc modo

Dominus vobiscum. ℟. Et cū spiritu tuo. Oremus

Omnipotens sēpiterne deus: adesto magne pietatis tue misteriis: adesto sacramētis: et ad recreandos nouos pplos quos tibi fons baptismatis parturit: spm̄ adoptionis emitte: vt quod nostre humilitatis gerendum est misterio tue vtutis impleat effectu. Per dn̄m nostrū iesū xp̄m filiū tuū Qui tecū viuit et regnat i vnitate spūs scti deus. ¶ Hic mutat vocē more pfationis sic.

Per omnia scla seculorum Amē. Dn̄s vobiscū. Et cū spū tuo

Sursum corda. Habemus ad dn̄m Gratias agamus dn̄o deo

nro. Dignū et iustū ē. Uere dignū et iustū est equū et salu

tare nos tibi sēp et vbiq; grās agere dn̄e sctē pat omnips eterne

de⁹ Qui inuisibili potẽtia sacramẽtoꝝ tuoꝝ mirabiliť opͣris

effectũ Et licet nos tãtis misteriis exequẽdis sim⁹ indigni tu

tamẽ gratie tue dona nõ deserẽs etiaꝫ ad nr̃as p̃ces aures tue

pietatiꝫ inclines De⁹ cui⁹ spũs super aquas inter ipa mũdi pͥ

mordia ferebať vt iã tũc ỽtutẽ sãctificatiõis aquaꝝ natura cõ

ciperet. De⁹ q̃ nocentis mũdi crimina p̱ aquas abluẽs regene

rationis speciẽ in ipsa diluuii effusione signasti: vt vni⁹ eiusdẽ

qꝫ elemẽti mysterio ꝛ finis esset vitiis ꝛ origo ỽtutib⁹ Respice

q̃sum⁹ dñe in faciẽ ecclesie tue: ꝛ multiplica i ea regeneratões

tuas q̃ gratie tue affluẽtis ĩpetu letificas ciuitatẽ tuã: fõtẽq̃ ba

ptismatis apis toto orbe terrarum gẽtib⁹ innouãdis vt tue maiestatis

Hic diuidat sac. aquã manu sua dextra in modũ crucis sic.

imperio sumat vnigeniti tui grãm de spũ sctõ

Qui hãc aquã regenerãdis homĩb⁹ pparatã archana sui lumi

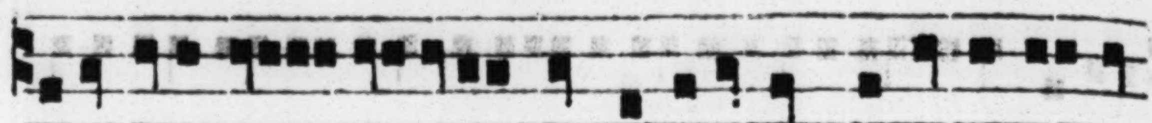
nis admixtione fecũdet vt sãctificatione cõcepta ab inmacula-

to diuini fõtis vtero in nouã renatã creaturã progenies celestis

emergat Et quos aut sexus in corpore aut etas discernit in tẽ

pore omnes in vnã pariat grãm mater infantiam Procul ergo

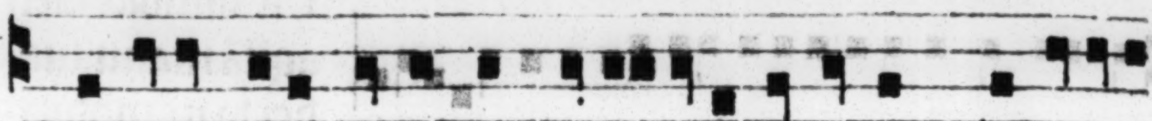
hinc iubente te domine omnis spiritus inmundus abscedat

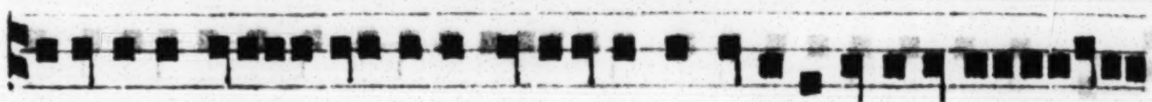
pcul tota nescia diabolice fraudis absistat. Nichil hic loci ha-

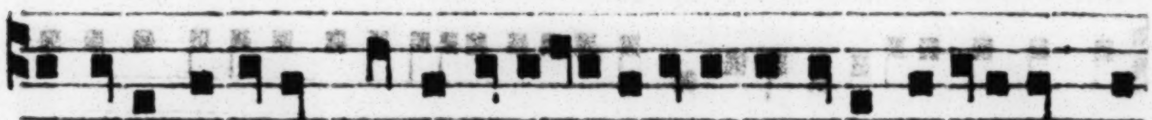
beat contrarie virtutis admixtio: insidiando circumuolet:

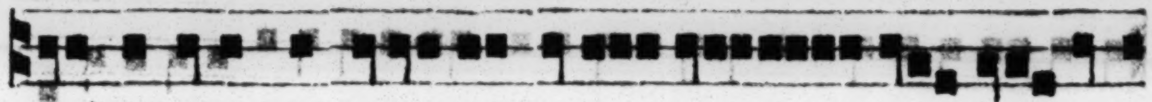
non latendo surrepat: non inficiendo corrūpat. Sit hec sctā

z innocēs creatura libera ab omni īpugnatoris icursu z toci9 nequicie

purgata discessu. Sit fōs viu9 aq̄ regenerās vnda purificās: Ut

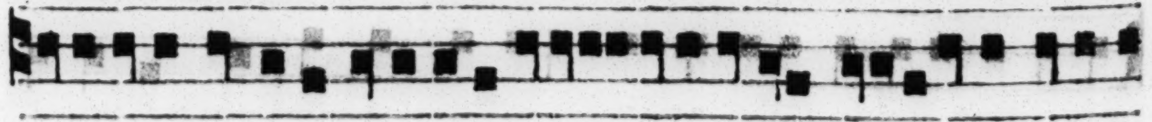
oēs hoc lauachro salutifero diluēdi opāte i eis spū sctō pfecte

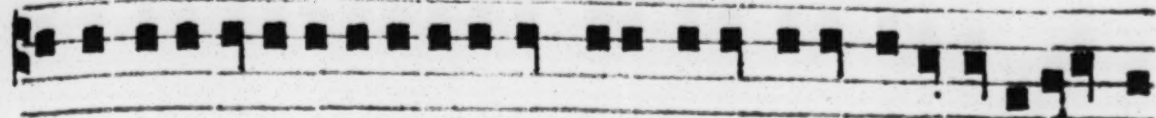
purgatiōis indulgētiā ɔsequāt. Unde bn✠dico te creatura aq̄ p

deū vi✠uū. p deū ve✠rū p deū sā✠ctū. p deū q̄ te i pncipio

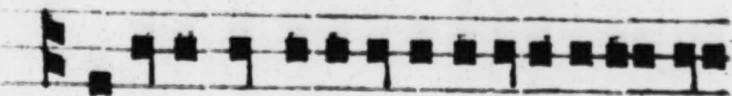

vbo separauit ab arida: cui9 spūs sup te ferebat: q̄ te de paradi

so manare fecit: ꝛ in q̄ttuoꝛ fluminibꝰ totā terrā rigare ꝑcepit

Hic eiciat sacerdos aquā d̄ fōte p̄ quattuor ptes cū manu dextera in modū crucis

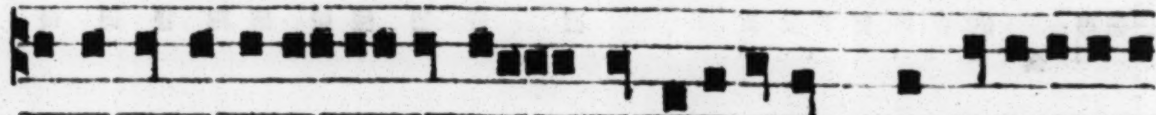
Qui te in deserto amarā siciuitate sdi

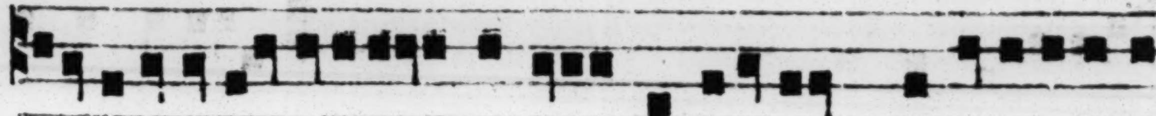
ta fecit esse potabilē ꝛ sitiēti pp̄l'o de petra ꝑduxit. Bene ✠ di

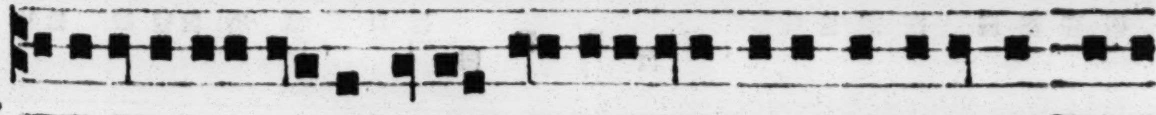
co te p̄ iesū xp̄m filiū eiꝰ vnicū dn̄ꝫ nr̄m q̄ te in chana galilee

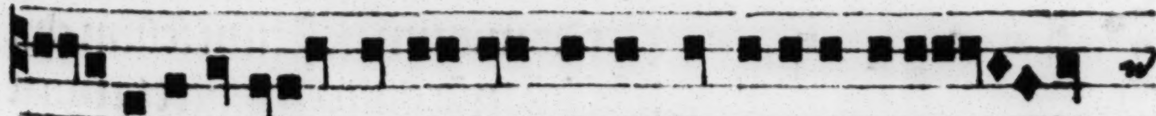
signo admirabili sua potētia ꝯuertit in vinū Qui pedibꝰ sup

te ābulauit ꝛ a iohāe i ioꝛdane i te baptisatꝰ ē Qui te vnacū sā

guie de latere suo ꝑduxit ꝛ discipl'is suis iussit vt credētes bapti

sarēt i te dicēs Ite docete oēs gētes baptisātes eos i noīe pa ✠

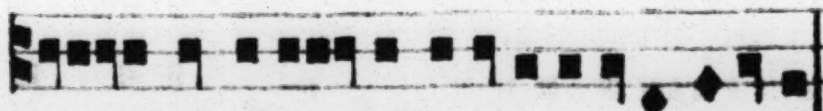
tris ꝛ fi ✠ lii ꝛ spi ✠ ritꝰ scti

Hic mutet sac. vocē q̄si legēdo ꝯdicat sic. Hec nobis ꝑcepta tu deꝰ oīps clemēs adesto: tu qenignꝰ aspira. Hic aspiret sacer. ter i fōtē i modū crucis: deīde dicat legēdo sic Tu has simplices

aquas tuo ore benedicito: vt preter naturalem emūdationem quam lauandis possint adhibere corporibus: sint etiam purificandis mentibus efficaces. Hic stillet sacerdos de cereo in fonte in modum crucis: et postea dicat more prefationis.

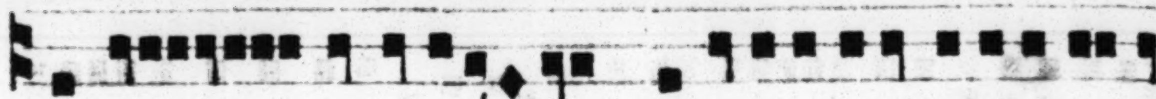

Descendat in hanc plenitudinē fontis virt⁹ spūs sancti totāq;

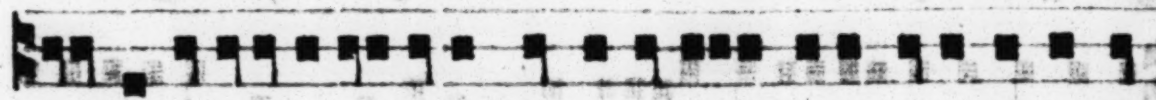

Hic diuidat sacerdos aquā cū cereo in fonte in modū crucis dicēdo.

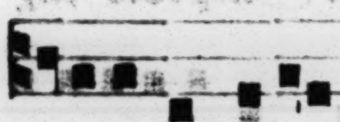
hui⁹ aq̄ substātiā regenerādi fecūdet effectu

Hic oīm pctōꝝ macule deleant̄. Hic natura ad ymaginē tui cō

dita ꝛ ad honorē sui reformata principii cūctis vetustatibꝰ squa

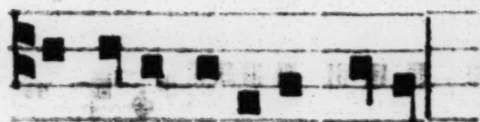
Hic tollat sacerdos cereū de aqua ꝛ tradat clerico a quo ibidē ꝯtra fōtes teneat̄: donec finiat̄ tota p̄fatō.

loribus emūdet̄ Ut oīs homo hoc

sacramētū regeneratiōis ingressus in vere innocentie nouam

infantiam renascatur

Hic mutet vocem quasi legendo Per dominum nostrum iesum christū filiū tuū: qui tecū viuit et regnat in vnitate eiusdem spiritus sancti deus per omnia secula seculoꝝ. Amē. Nō procedatur vlteri⁹ in hoc officio ī vigilia pasche et pēthecostes nisi aliqs esset baptisand⁹ vt postea patebit. Nota q̄ in vigilia pasche ꝛ pēthecostes cōsecratis fōtib⁹ nō infūdet̄ oleū neq; crisma: nisi assint aliqui q̄ debeant baptisari: sed lintheamine mundo cooperiant̄: et vsq;

ad cōpletū pasche vel penthecostes reseruentur. vt si forte hiis diebus aliquis baptisandus aduenerit: fecundatis tamē ꝛ scti ficatis fontibus olei ꝛ crismatis infusione baptisetur. Post hec mittat sacerdos oleū sctm̄ cū ipsa billione q̄ est in vase ei⁹ i aquā signū crucis faciens et dicens. Coniunctio olei vnctionis ꝛ aq̄ baptismatis. In nomine p̄ris et filii ꝛ sp̄us sancti amē. Simili modo mittat crisma dicens. Fecūdetur ꝛ sanctificetur fōs iste hoc salutifere crismate salutis. In noīe patris. ꝛc. Postea mittat simul oleū cū crismate modo supradicto dicens. Cōiūctio crismatis sanctificatiōis et olei vnctiōis et aque baptismatis. In noīe p̄ris. ꝛc. Tūc portet infans ad fōtes ab hiis qui eū suscepturi sunt ad baptismum. ipsisq̧ eūdem puerū super fontes inter manus tenentibus: ꝛ ponat sacerdos manū dexterā super eum: et interrogato eius noīe: respōdeāt qui eū tenēt. N. Item sacerdos dicat. N. Abrenūcias sathane. Respondeāt cōpatrini et cōmatrini. Abrenuncio. Item sacerdos. Et oīb⁹ opibus eius. ℞. Abrenuncio. Item sacerdos Et oībus pompis ei⁹ ℞. Abrenūcio. Postea tangat sacerdos pectus infantis et inter scapulas de oleo sancto crucem faciens cum pollice dicens. N. et ego lineo te super pectus oleo salutis. iter scapulas In xp̄o iesu domino nostro vt habeas vitam eternam et viuas in secula seculorum amen. Deinde interrogato nomine eius respondeant N. item sacerdos. N. Credis in deum patrem omnipotētem creatorem celi et terre. Respondeant Credo. Itē sacerdos Credis et in iesum xp̄m filiū eius vnicum dominum nostrū natum et passum. Respondeant Credo. Item sacerdos Credis et in spiritum sanctum sanctam ecclesiam catholicam sanctorꝫ cōmunionem remissionem peccatorū: carnis resurrectionem ꝛ vitam eternam post mortem. Respōdeat. Credo. Tūc interrogat sacerdos nomen infantis dicens quid petis. Respōdeant. baptismum. Item sacerdos. Uis baptizari. Respondeant Uolo. Deinde accipiat sacerdos infantē per latera in manibus suis et interrogato noīe eius baptizet eum sub trina mersione tantum sanctam trinitatem inuocando ita dicēs. N. Et ego baptizo te in nomine patris. et mergat eum semel versa facie ad aquilonem et capite versus orientem et filii et iterū mergat semel versa facie ad meridiem. et spirit⁹ sancti amē et mergat tertio recta facie versus aquam. Tunc patrini accipientes infantem de manibus sacerdotis leuent eum de fonte vt autē surrexerit a fonte accipiat sacerdos de crismate cum pollice suo dicens. Dominus vobiscum. et Oremus. Oratio

N.

De pleo scto
sup pectus
inter scapulas

Deus omnipotens pater dñi nostri iesu xpi qui te regenerauit ex aqua et spiritu sancto quiqz dedit tibi remissionem oim peccatorum tuorum hic lineat infantem de ipso crismate cum pollice in vertice in modum crucis dicens. Ipse te linit crismate salutis in eodē filio suo dño nostro iesu xpo i vitaz eternam. ¶ Postea induatur infans veste crismali sacerdote interrogante nomen eius et dicente sic. N. Accipe vestem cādidam sanctam et inmaculatam quam perferas ante tribunal dñi nostri iesu xpi vt habeas vitam eternam et viuas in secula seculoꝝ amen. ¶ Licitum est enim pannum crismalem secundo linire crismate et super alium baptizatū inmittere: tamen ad communes vsus non debet pannus ille assumi sed ad ecclesiam reportari et in vsus ecclesie reseruari. Deinde quesito nomine ponat cereū ardentē in manu infantis dicens. N. Accipe lampadem ardentem et irreprehensibilem custodi baptismum tuum serua mandata vt cū venerit dñs ad nuptias possis ei occurrere vna cum sanctis in aula celesti vt habeas vitam eternam et viuas in secula seculorum amen ¶ Si ep̄s adest statim eum confirmari oportet et postea cōmunicari si etas eiꝰ id deposcat sacerdote dicente. Corpus dñi nostri iesu xpi custodiat corpus tuum et animam tuam in vitam eternā amē. ¶ Si infans sit iniungatur patri et matri vt conseruent puerum ab igne et aqua ꝛ omnibus aliis periculis vsqz ad etatem septē annorum et si ipsi non faciant patrini et matrine tenentur. Item et cōmatribus iniungatur vt doceant infantem. Pater noster et Aue maria et Credo in deum: vel doceri faciant et ꝙ crismale deferatur ad ecclesiam et ꝙ confirmetur ꝙ̄ citius ep̄s aduenerit circa partes per septē miliaria Deinde dicatur hoc sequēs euangeliū super infantem si placuerit quia secunduz doctores maxime valet pro morbo caduco. Dñs vobiscum R. Et cū spiritu tuo. ¶ Sequentia sancti euangelii: secundum Marcum.

In illo tempore. Respondens [R. Glia tibi domine vnus de turba dixit ad iesum. Magister attuli filiū meum ad te habentem spiritū mu tū: qui vbicunqz apprehenderit allidit eum et spumat et stridet dentibus ꝛ arescit Et dixi discipulis tuis vt eicerent illū ꝛ nō potuerūt. Qui respondens eis dixit. O generatio incredula ꝙ̄ diu apud vos ero: ꝙ̄ diu vos patiar. Afferte illum ad me: et attulerunt eum Et cum vidisset illum statim spiritus conturbauit eum. Et elisis in terra volutabatur spumans. Et interrogauit p̄rem eius. Quantum tēporis est ex quo ei hoc accidit. At ille ait. Ab infantia. Et frequen

eum in ignem ⁊ in aquas misit vt eum perderet. Sed si qd potes adiuua nos misertus nostri. Jes9 autē ait illi. Si potes credere: omnia possibilia sunt credenti. Et cōtinuo exclamans pater pueri cum lachrimis aiebat. Credo dn̄e adiuua incredulitatem meam. Et cum videret iesus concurrētem turbam: comminatus est spiritui immundo dicēs illi. Surde ⁊ mute spirit9 ego tibi precipio exi ab eo ⁊ amplius ne introeas in eum. Et clamans: et multum discerpens eum exiit ab eo. Et fact9 est sicut mortuus ita vt multi dicerent quia mortuus est. Jesus autem tenens manū eius eleuauit eum et surrexit. Et cum introisset in domū discipuli eius secreto interrogabant eum Quare nos non potuimus eicere eum? Et dixit illis Hoc genus in nullo potest exire nisi in oratione et ieiunio. Et postea dicat hoc euangelium sequēs sub forma predicta. videlicet Secūdū iohannem

IN principio erat verbum et verbum erat apud deum et deus erat verbū. Hoc erat in principio apud deū. Omnia per ipsum facta sunt ⁊ sine ipso factum est nichil. Quod factum est in ipso vita erat: et vita erat lux hoim: ⁊ lux in tenebris lucet et tenebre eam non comprehenderūt. Fuit homo missus a deo: cui nomen erat iohannes. Hic venit in testimoniū: vt testimonium perhiberet de lumine: vt omnes crederent per illū Non erat ille lux: sed vt testimonium phiberet de lumine Erat lux vera que illuminat omnē hominē veniētem in hunc mundum. In mundo erat: et mundus per ipm factus est: et mundus eum non cognouit. In propria venit: et sui eū non receperunt. Quotquot autem receperunt eum: dedit eis potestatem filios dei fieri / his qui credunt in nomine eius Qui non ex sanguinibus / neq; ex voluntate carnis / neq; ex voluntate viri: sed ex deo nati sunt. Et verbum caro factum est: et habitauit in nobis. Et vidim9 gloriam eius: gloriam quasi vnigeniti a patre: plenū gratie et veritatis. ¶ Notandū est q̄ quilibet sacerdos parochialis debet parochianis suis formam baptisādi i aqua pura naturali et recenti et non in alio liquore frequenter in diebus dominicis exponere vt si necessitas emergat sciant paruulos in forma ecclesie baptizare proferendo formam verborum baptismi in lingua materna distincte et aperte et solum vnica voce nullomodo iterando verba illa rite semel prolata vel similia super eundem sed sine aliqua additione subtractatiōe interruptione verbi pro verbo positione mutatione corruptione seu transpositione sic dicendo. I cristene the. N. in the name of the fadir and of the sone and of the holy gost amē. vel in lingua la-

tina sic. **Ego baptizo te. N. In nomine patris et filii et spiritus sancti Amen.** Aquam super paruulum spargendo vel in aquã mergendo ter vel saltem semel. ¶ Et si puer fuerit baptizatus secundum illam formam caueat sibi vnusquisqꝫ ne iterum eũdem baptizet: sed si huiusmodi paruuli conualescant deferant ad ecclesiam et dicantur super eos exorzismi ⁊ cathezismi cum vnctionibus et omnibus aliis supradictis preter immersionẽ aque et formam baptismi que omnino sunt omittenda: videlicet. **quid petis.** et ab hinc vsqꝫ ad illum locum quo sacerdos debeat paruulum crismate linire ¶ Et ideo si laicus baptizauerit puerum anteqꝫ deferatur ad ecclesiam interroget sacerdos diligenter quid dixerit et quid fecerit: et si inuenerit laicum discrete et debito modo baptisasse ⁊ formã verborum baptismi vt supra in suo ydiomate integre protulisse approbet factum et non rebaptiset eum. Si vero dubitet rationabiliter sacerdos vtrũ infans ad baptizandum sibi oblatus prius in forma debita fuerit baptizatus vel non: debet omnia perficere cum eo sicut cum alio quem constat sibi non baptizatũ preter quod verba sacramentalia essentialia proferre debeat sub conditione hoc modo dicendo. **N. Si baptizatus es ego non rebaptizo te: sed si nõdũ baptizatus es: ego baptizo te. In nomine patris et filii ⁊ spiritus sancti amen.** sub aspersione vel immersione vt s. Et est obseruãdum tam de baptismate quam de confirmatione quod quãdocunqꝫ dubitatur sine dubitatione cõferantur quia non dicitur iterato quod nescitur fuisse collatũ et ideo sub forma predicta baptisentur infantes expositi de quorum baptismo probabiliter dubitatur siue inueniatur cum sale vel sine sale. Notandũ est etiam quod si infans sit in periculo mortis: tũc primo introducatur ad fontem et postea baptisetur incipiendo ad hunc locum. **Quid petis.** et si post baptismum vixerit habeat totũ residuũ seruitium supradictum ¶ Hoc autem in quolibet sacramento obseruetur quod quandocũqꝫ periculũ videtur imminere: sic incipiatur ad substantiam illius sacramenti et postea residuũ compleatur si poterit. ¶ Non licet aliquem baptizare in aula camera vel aliquo loco priuato: sed dumtaxat in ecclesiis in quibus sunt fontes ad hoc specialiter ordinati nisi fuerit filius regis vel principis aut talis necessitas emerserit propter quam ad ecclesiam accessus absqꝫ periculo haberi non potest ¶ Presbiter autem si poterit semper habeat fontem lapideum integrum et honestum ad baptisandum: si autem nequiuerit habeat vas conueniens ad baptismum quod aliis vsibus nullatenus

nus deputetur nec extra ecclesiam deportetur. ¶ Solennis baptismus celebrari solet in sabbato sancto pasche et in vigilia penthecostes: et ideo pueri nati infra octo dies ante pascha vel infra octo dies ante penthecostem debent reservari ad baptizandum in sabbato sancto pasche: et in vigilia penthecostes si comode et sine periculo valeant reservari. Ita q̄ tempore medio inter nativitatem puerorum ꝛ huius baptismi perfectum recipiant cathecismum solaqꝫ diebus predictis baptismi consecratis fontibus sit immersio facienda. ¶ Alii autem qui aliis anni temporibus nati extiterint incontinenti cum nati fuerint propter mortale periculum q̄ sepe pueris iminet improvisum baptizentur. ¶ Verumtamen in sabbato sancto pasche et in vigilia penthecost. peracta consecratione fontium non infundetur oleum neqꝫ crisma nec ulterius in officio baptismi procedatur nisi forte aliquis assit baptizandus: sed lintheamine mundo cooperiantur et usqꝫ ad completorium pasche et penthecostes reservuentur ut si forte his diebus aliquis baptisandus advenerit fecundatis et sanctificatis fontibus olei et crismatis infusione baptizetur. ¶ Et nota q̄ de aqua sanctificata in fonte baptismali in sabbato sancto pasche et in vigilia penthecostes nunq̄ debet populis aspergi post aque crismationem nec añ. ¶ Non licet laico vel mulieri aliquem baptizare nisi in articulo necessitatis Si vero vir et mulier adessent ubi imineret necessitatis articulus baptizandi puerum et non esset alius minister ad hoc magis ydoneus presens: vir baptizet et non mulier: nisi forte mulier bene sciret verba sacramentalia et non vir: vel aliud impedimentum subesset. ¶ Similiter pater vel mater non debet proprium filium de sacro fonte levare nec baptizare nisi in extreme necessitatis articulo tūc enim bene possunt sine preiudicio copule coniugalis ipsum baptizare nisi fuerit aliquis alius presens qui hoc facere sciret et vellet. ¶ Preterea vir et uxor non debent simul levare puerum alterius de sacro fonte. Nulli religiosi debent admitti patrinos q̄ de monialibus observandum est. ¶ Viri autem et mulieres qui suscipiunt pueros baptismo constituuntur eorum fideiussores apud deum et ideo frequenter debent eos admonere cum adulti fuerint seu discipline capaces: ut castitatem custodiant iusticiam diligant charitatem teneant: et ante omnia orationem dominicalem ꝛ salutationem angelicam simbolum fidei: et signaculo scilicet crucis se signare eos docere teneantur. ¶ Unde non debent recipi in patrinos nec admittantur nisi qui sciūt predicta quia pa

trini debent instruere filios suos spirituales in fide que facere non possunt nisi ipsimet in fide prius instruerētur. ¶ Si baptizand⁹ non poterit loqui vel quia paruulus vel quia mutus vł quia egrotans aut aliunde impotens tunc debēt patrini pro eo respondere ad omnes interrogationes in baptismo Si autem loq̄ poterit tunc pro seipo respōdeat ad singulas interrogatōes nisi ad interrogationes sui nomis tantum ad quas semper patrini sui respondeant pro eo. Qui suscipiunt pueros de sacro fonte non debent eos tenere coram epo in confirmatione nisi cogente necessitate. Non plures quam vnus vir ⁊ vna mulier debent accedere ad suscipiendū paruulū de sacro fonte vnde plures ad hoc simul accedentes peccant faciendo contra prohibitionem canonis nisi alia fuerit consuetudo approbata tamē vltra tres amplius ad hoc nullatenus recipiantur. ¶ Monendi sunt etiam laici quod paruuli sui cōfirmati tertia die post confirmationem deportentur ad ecclesiam et frontes eorum per manus sacerdotis propter crismatis reuerentiam in baptisterio abluantur et ligature eorum tunc igne comburantur. ¶ Item nullus debet admitti ad sacramentum corporis et sanguinis christi iesu extra mortis articulum nisi fuerit confirmatus vel a receptione sacramēti confirmationis fuerit rationabiliter impeditus. ¶ Non debet sacerdos parochialis esse sine crismate: sed debet quilibet sacerdos parochialis a suo episcopo nō ab alio in propria persona sua vel per alium sacerdotem diaconū vel subdiaconum crisma petere singulis annis ante pascha. ¶ Sacerdos qui de veteri crismate vngit baptizatum nisi in articulo necessitatis deponēdus ē: et ideo debet omni die cene domini nouum crisma ab episcopo confici et vetus remoueri et cōcremari. ¶ Item tam sacrum oleum quam crisma sub fideli custodia claue adhibita debent obseruari ne ad illa possit manus temeraria extendi ad aliqua nepharia exercenda. ¶ Nota q̄ tempore interdicti generalis licite pn̄t conferri baptism⁹ ⁊ cōfirmatio tā adultis q̄ puulis s; nōdu; pulsat; cāpanis neq; alta voce.

ORdo ad purificandū mulierem post partum ante hostiū ecclesie. Primo sacerdos et ministri eius dicant ps̄os sequentes. ps̄. **Leuaui oculos meos.** ps̄. **Beati omnes. Gloria patri. Sicut erat.** Sequatur. **Kyrieleyson ⁊ christeleyson kyriel. Pater noster. Et ne nos. Sed libera nos Dn̄e saluam ancillam tuam Deus meus sperantē in te. Esto ei domine turris fortitudinis. A facie inimici. Dn̄e exaudi orationem meam. Et clamor meus ad te veniat. Dominus vobiscum Oremus** Oratio

Deus qui hanc famulam tuam de pariendi periculo liberasti et eam in seruitio tuo deuotam esse fecisti concede vt temporali cursu fideliter peracto sub alis misericordie tue vitam perpetuam et quietam consequatur. Per christum dñm. &c. ¶ Tunc aspergatur mulier aqua benedicta: deinde inducat eam sacerdos per manum dexteram in ecclesiã dicẽs. Ingredere in templum dei vt habeas vitam eternam et viuas in secula seculorum. amen. ¶ Nota q̄ mulieres post prolem emissam quandocunq̧ ecclesiam intrare voluerint acture gratias purificari possunt et nulla prouide peccati mole grauantur nec ecclesiarum aditus est eis denegandus: ne pena illis cõuerti videatur in culpam. Si tamen ex veneratione voluerint aliq̄ diu abstinere deuotione earum nõ credimus improbandã. de pu. post p ca. vno.

Ordo ad faciendum sponsalia. In primis statuantur vir et mulier ante ostium ecclesie coram deo sacerdote et populo: vir a dextris mulieris et mulier a sinistris viri. ¶ Et sciendum est quod licet omni tempore possunt contrahi sponsalia et etiam matrimonium quod fit priuatim solo consensu tamen traditio vxorum et nuptiarũ solennitas certis temporibus fieri prohibentur videlicet ab aduentu domini vsq̧ ad octabas epyphanie et a septuagesima vsq̧ ad ock. pasche et a dominica ante ascensionem domini vsq̧ ad octa. penthecostes. In octaua die tamen epyphanie licite possunt nuptie celebrari quia non inuenitur prohibitum q̄uis in octabis pasche hoc facere non liceat. Similiter in dominica proxima post festum penthecostes licite celebrantur nuptie quia dies penthecost. octauum diem non habet. ¶ Tunc interroget sacerdos banna dicens in lingua materna sub hac forma. Ecce conuenimus hic fratres coram deo et angelis et omnibus sanctis eius in facie ecclesie ad coniungendum duo corpora scilicet huius viri et hui⁹ mulieris. Hic respiciat sacerdos personas suas vt amodo sint vna caro et due anime in fide et in lege dei ad promerendam simul vitam eternam quicquid ante hoc fecerunt. Admoneo igitur vos omẽs vt si quis est ex vobis qui aliquid dicere sciat quare isti adolescentes legitime contrahere nõ possunt modo confiteatur. ¶ Eadem admonitio fiat ad virum et ad mulierem vt si quid ab illis occulte actum fuerit vel si quid deuouerint vel alio modo de se nouerint quare legitime contrahere non poterint: tunc confiteatur. Si vero aliquis impedimentum aliquod proponere voluerit et ad hoc probandum cautionem prestiterit differantur spõsalia quousq̧ rei veritas

cognoscatur. Si vero nullus impedimentum proponere voluerit interroget sacerdos dotem mulieris videlicet arras spōsales et dicuntur arre anuli vel pecunia vel alie res dande sponse per sponsuꝫ que datio subarrtio dicitur precipue tamen quādo fit per anuli dationem et tunc vulgariter desponsatio vocatur. Non fidabit sacerdos nec consentiet ad fidationem inter viruꝫ et mulierem ante tertium edictū bannorū. Debet enī sacerdos banna in facie ecclesie infra missarū solennia cum maiorꝫ populi affuerit multitudo per tres dies solennes ⁊ disiūctos interrogare ita vt inter vnūquēqꝫ diem solennem cadat ad minꝰ vna dies ferialis. ¶ Debet etiam sacerdos terminum prefigere cōpetentem infra quem qui noluerit et valuerit legitimuꝫ opponat impedimentum ⁊ si cōtrahentes diuersarum sint parochiaruꝫ tunc in vtraqꝫ ecclesia parochiarum illarū sunt bāna interrogāda ¶ Si autem vnius et eiusdem sint parochie tūc tm̄ in ecclesia illius parochie banna interrogētur. Sacerdos vero qui cōtractibus matrimonialibus ante trinā solēnē interrogationeꝫ bānorū vt predictū est p̄sumpserit interesse: penaꝫ suspensionis ab officio per trienniū incurrit. ¶ Similiter sacerdos parochialis qui matrimonia clādestina in parochia sua prohibere contēserit ab officio per trienniū debet suspendi: et grauius est puniēdus si culpe qualitas id requirat. Prohibentur autem clandestina matrimonia duplici ratiōe videlꝫ ne sub spe mr̄imonii cōmittatur fornicatio ⁊ ne matrimonialiter ꝯiūcti iniuste separētur Sepe enim in matrimonio occulto alter coniugum mutat propositum et dimittit reliquum prolationibus destitutum ⁊ sine remedio restitutionis: et ideo prohibeāt sacerdotes frequēter parochianos suos ne dent sibi fidem mutuo: sed corā publicis et honestis personis ad hoc constitutis. Quisquis etiam sacerdos seu secularis seu regularis extiterit qui solēnizationeꝫ matrimonii extra ecclesiam parochialem vel capellā habenteꝫ iura parochie sibi competentia ab antiquo absqꝫ diocesani loci licentia spāli celebrare p̄sumpserit aut celebrationi interesse ipo facto per annū integrū ab officio est suspensus. Postea dicat sacerdos ad virum cunctis audientibus in lingua materna. sic

N. Vis habere hanc mulierem in sponsam ⁊ eam diligere: honorare: tenere: et custodire: sanam et infirmam sicut sponsꝰ debet sponsam et oēs alias propter eam dimittere et illi soli adherere q̄diu vita vtriusqꝫ vestrum durauerit. Respōdeat vir. **Volo.** Item dicat sacerdos ad mulierem hoc modo. **N. Vis habere hūc virū in sponsū et ei obedire et seruire: ⁊ eum diligere ho**

norare ac custodire sanum et infirmum sicut sponsa debet spō-
sum et omnes alios ꝓpter eū dimittere ⁊ illi soli adherere q̄ diu
vita vtriusq; vestrum durauerit. Respōdeat mulier Volo. De
inde detur femina a pr̄e suo vel ab amicis eius que si puella sit di
scopertā habeat manū: si vidua tectā q̄ vir recipiat in dei fide ⁊
sua seruandā sicut vouit corā sacerdote et teneat eā per manuz
dexteram in manu sua dextera et sic vir det fidem mulieri per
verba de presenti ita dicens docente sacerdote. I N. take the.
N. to my wedded wif to haue ⁊ to holde fro this day for ward
for bettere for wers for richere for pouerer: in sykenesse and in
hele tyl dethe vs departe if holy churche it woll ordeyne ⁊ ther
to y plight the my trouthe. manū retrahēdo. deinde dicat mu-
lier docente sacerdote. I N. take the. N. to my wedded hous-
bond to haue and to holde fro this day for warde for better for
wors: for richer for pouerer: in sykenesse ⁊ in hele: to be bonere
and buxu; in bedde and atte borde till dethe vs departe if holy
churche it woll ordeyne and ther to I plight the my trouthe.
manum trahendo. Deinde ponat vir aurum: argentum: et a-
nulum super scutum vel librum. et querat sacerdos si anulus
antea fuerit benedictus vel non si dicatur quod non: tunc bene
dicat sacerdos anulum hoc modo cuz. Dominus vobiscū. ⁊ cū
Oremus. Oratio

Creator et conseruator humani ge-
neris dator gratie spiritualis: largitor eterne salutis: tu do-
mine mitte benedictionem tuam super hunc anulum. respice.
vt que illum gestauerit sit armata virtute celestis defensionis:
et proficiat illi ad eternam salutem. Per xp̄m. Oremus.

Bene ✠ dic domine hunc anulum respice quem nos in
tuo sancto nomine benedicimus: vt quecunq; eum por-
tauerit in tua pace consistat: et in tua volūtate permaneat: ⁊ in
tuo amore viuat et crescat et senescat: et multiplicentur in lōgi-
tudinem dierum. Per dominum ¶ Tunc aspergatur aqua be
nedicta super anulum. ¶ Si autem antea fuerit anulus ille be
nedictus tunc statim postq̄ vir posuerit anulum super libru;:
accipiens sacerdos anulum tradat ipsum viro: quē vir accipiat
manu sua dextera cum tribus principalibꝰ digitis a manu sua
sinistra: tenens dexteram sponse docente sacerdote dicat. With
this rynge I. the wed and this gold and siluer I. the geue. and
with my bodi. I. the worshipe and with all my worldely ca-
tel. I. the endowe. ⁊ tunc ꝓferat sponsus anulu; pollici spōse di
cens In noīe patris: deinde secundo digito dicens et filii: deinde
tertio digito dicens et sp̄us sancti. deinde quarto digito dicens,

amen. ibiq3 dimittat anulum quia in medico est quedam vena procedens usq3 ad cor: et in sonoritate argenti designatur interna dilectio que semper inter eos debet esse recens. Deinde inclinatis eorum capitibus dicat sacerdos benedictionem super eos Benedicti ✠ sitis a domino qui fecit mundum ex nichilo amen. Postea dicatur iste psalmus seques hoc modo.

Manda deus virtutem tuam confirma deus hoc quod operatus es in nobis a templo tuo in hierusalem tibi offerent reges munera. Increpa feras arundinis congregatio taurorum in vaccis populorum vt excludant eos qui probati sunt argento Gloria patri. Sicut erat. Kyrieleyson Christe leyson. Kyrie leyson. Pater noster. Et ne nos. Sed libera. Benedicamus patrem et filium cum sancto spiritu. Laudemus et superexaltemus eum in secula. Laudemus dominum quem laudant angeli. Quem cherubin et seraphin sanctus sanctus sanctus proclamant. Domine exaudi orationem meam Et clamor meus. Dominus vobiscum. Oremus

Deus abraham: deus ysaac: deus iacob sit vobiscu: et ipse vos coniungat: impleatq3 benedictionem suam in vobis. Qui viuit et regnat cu deo patre in vnitate spiritus sancti deus Per oia secla seclor. ¶ Alia oratio cum Oremus.

Bene ✠ dicat vos deus pater. custodiat vos iesus xps. illuminet vos spiritus sanctus: ostendatq3 dns facie suam in vobis et misereatur vestri. couertat dns vultu suu ad vos: et det vobis pace. impleatq3 vos oi benedictoe spuali: in remissionem omni peccatorum vestror vt habeatis vitam eterna: et viuatis in secula seculor amen. Hic intret ecclesiam vsq3 ad gradu altaris: et sacerdos in eundo cu suis ministris dicat huc psalmu sequentem

Beati oes q timent dnm: qui ambulant in viis eius. Labores manuu tuarum quia manducabis beatus es et bene tibi erit. Uxor tua sicut vitis abundans: in lateribus domus tue. Filii tui sicut nouelle oliuarum in circuitu mense tue. Ecce sic benedicetur homo qui timet dominum. Benedicat tibi dominus ex syon: ut videas bona hierusalem: omnibus diebus vite tue. Et videas filios filiorum tuoru pacem super israel. Gloria patri. Sicut erat in pricipio. sine nota cu Kyrieleyson. Christeleyson Kyrieleyson. ¶ Tunc prostratis sponso et sponsa ante gradu altaris: roget sacerdos circumstantes orare pro eis dicendo. Pater noster. Et ne nos. Sed libera nos a malo. Saluum fac seruum tuum et ancillam tuam. Deus meus sperantes in te. Mitte eis domine auxiliu de

sacto Et de syon tuere eos. Esto eis dñe turris fortitudinis. A facie inimici. Dñe exaudi. Et cla. Dñs vobiscu. Et cũ spũ tuo.

Benedicat vos dominus ex syon [Oremus. Oratio ut videatis que bona sunt hierusalem: omnibus diebus vite vestre: et videatis filios filiorum vestrorum et pacem sup israel. Per christum dominum. Oremus.

Deus abraham: deus ysaac: deus iacob: bene ✠ dic adolescentes istos: et semina semen vite eterne in mentibus eorum. ut quicquid pro utilitate sua didicerint: hoc facere cupiãt. Per iesum xpm filium tuum recuperatorem hominum Qui tecũ [vivit et regnat. &c. Oremus. Oratio.

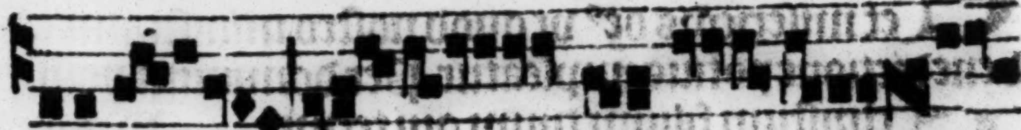
Respice dñe de celis: et bene ✠ dic conventionem istam: et sicut misisti sanctum angelum tuũ raphaelem ad tobiam et sarã filiam raguelis: ita digneris domine mittere benedi ✠ ctionem tuã super istos adolescentes: ut in tua voluntate permaneant et in tua securitate persistant. et in amore tuo vivant et senescant: ut digni atque pacifici fiant et multiplicentur in longitudinem dierum. Per xpm dominum nostrum. Oremus. Oratio

Respice domine propicius super hunc famulum tuum respice. et super hanc famulam tuã respice. ut in nomine tuo bene ✠ dictionẽ celestem accipiant: et filios filiorum suorum et filiarum suarũ usque in tertiam et quartam progeniẽ incolumes videant: et in tua voluntate perseverent. et in futuro ad celestia [regna pervenient. Per xpm. Oremus. Oratio.

Omnipotens sempiterne deus qui primos parẽtes nostros adã et evã sua virtute creavit: et in sua sanctificatione copulavit. ipse corda et corpora vestra sanctificet et benedicat: atque in societate et amore vere dilectionis coniungat. Per xpm. Deinde bñdicat eos dicens

Benedicat vos deus omnipotẽs ol bñdictiõe [Oremus. celesti efficiciatque vos dignos in conspectu suo: superabũdet in vobis divitias gratie sue: et erudiat vos in verbo veritatis: ut ei corpore pariter et mente complacere valeatis. Per do.

¶ Finitis orationibus que dicebantur super eos prosternẽtes ad gradum altaris et introductis illis in presbyterium scz inter chorum et altare ex pte ecclesie australi et statuta muliere a dextris viri videlicet inter ipsum et altare. Incipiatur officium

Benedicta sit sancta trinitas atque indivisa

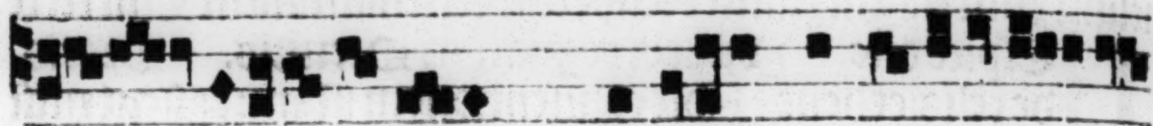

V ni tas confi tebi mur e i quia fecit no-

In tempore pascali finiatur hoc modo

bi scum miseri cor diam su am

allelu ya alle luya. Ps. Benedicamus patrē et filiū cum

Nō dicatur ulteriꝰ cū suis ꝟ' dicat. Ad hāc missā servet modꝰ et ordo per omnia sicut in duplicibus festis hoc modo.

sācto spū.

Gloria i excel

sis deo. Glori a in excelsis deo. Gloria in excelsis deo

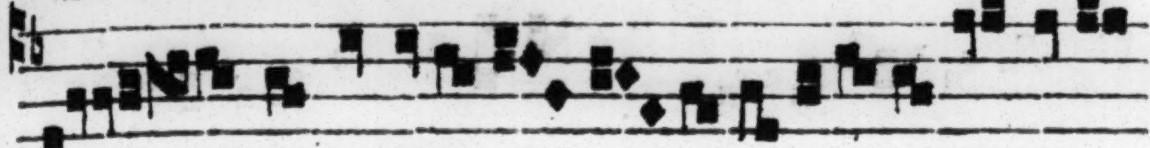
Et in terra pax hominibus bone voluntatis. Laudamus te. Benedicimus te. Adoramus te. Glorificamus te Gratias agimus tibi ppter magnam gloriā tuā. Dn̄e deus rex celestis deꝰ pater omnipotens. Dn̄e fili unigenite iesu xp̄e. Dn̄e deus agnꝰ dei filꝰ patris. Qui tollis peccata mundi miserere nobis. Qui tollis pctā mūdi suscipe deprecationē nostrā. Qui sedes ad dexterā patris miserere nobis. Qm̄ tu solus sctūs Tu solꝰ dn̄s Tu solꝰ altissimꝰ iesu xp̄e Cū sctō spū in gl'ia dei p̄ris amē. Iste due orōnes sequentes dicantur sub uno Oremꝰ et sub uno Per do.

Omnipotens sempiterne deus qui dedisti famulis tuis in confessione vere fidei eterne trinitatis gloriam agnoscere et in potentia maiestatis adorare unitatem quesumus: ut eiusdē fidei firmitate ab omnibus semper muniamur adversis. Alia oratio.

Exaudi nos omnipotens et misericors deꝰ ut quod nostro ministratur officio tua benedictione potius impleatur. Per dominum nostrum iesū christum filium tuum qui tecum. Ad chorinthios

Fratres Nescitis qm̄ corpora vestra membra sunt xp̄i-

Tollens ergo membra christi: faciens membra meretricis: Absit. An nescitis quoniam qui adheret meretrici vnum corpus efficitur. Erunt inquit duo in carne vna Qui autem adheret deo vnus spiritus est. Fugite fornicationem. Omne enim peccatum quodcunque fecerit homo: extra corpus est. Qui autem fornicatur: in corpus suum peccat. An nescitis quoniam membra vestra templum sunt spiritus sancti qui in vobis est: quem habetis deo et non estis vestri. Empti enim estis precio magno honorificate et portate deũ in corpore vestro. Gradale.

Benedi ctus es domine qui intue-

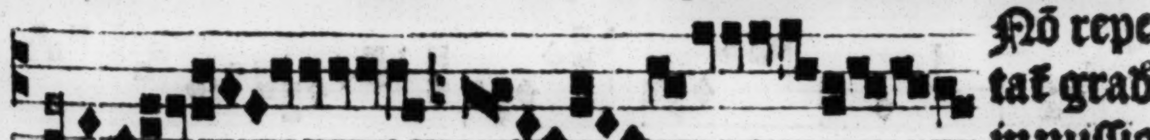
ris ab is sos et sedes super che

ru bin ℣. Benedicite

de um ce li quia fecit nobis cũ miseri

Nõ repe tatur grad in missis spõsalibus

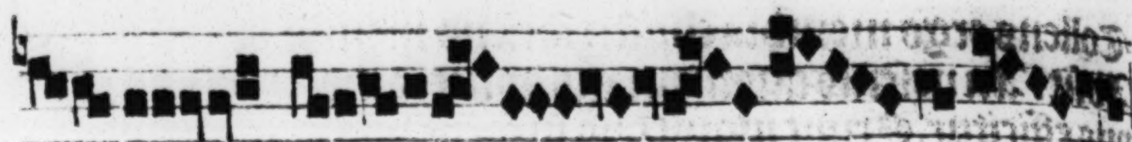
cor diã su am

Alleluya Benedictus

es domine de us patrũ nostrorum et laudabilis

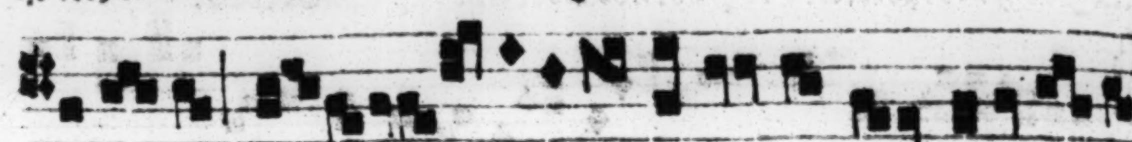

in secula.

In the pas chali erit se cũdalĩa vnũ ex istꝫ seqntĩ.

Alle lu ya

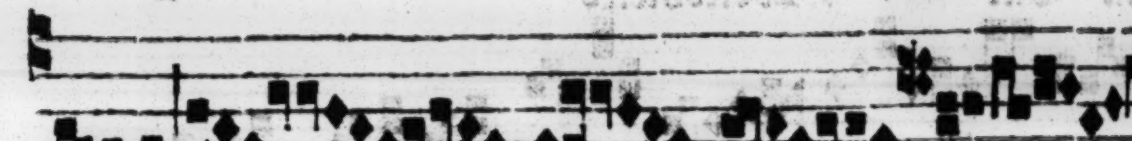
Nonne coꝛ nostruꝫ ardens erat in nobis de

iesu dñi loque re turnobꝫ in vi-

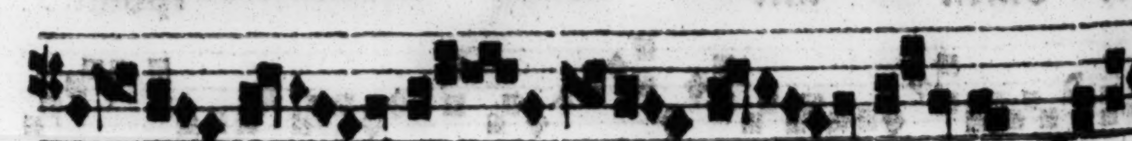
a Alle

luya. Surgens

iesus dominus no ster ste tit in me dio disci pulo

rum suorum

dixit pax vobis

Alle luya

Resurre xit do minus Et

occur rens mulie ribus a it a ue

te tunc accesse

runt et tenue runt pe

des eius.

Allelu ya

In

die resurrectionis mee dicit domi nus pre

ce dam vos in galile am

gi

Allelu ya

℣. Dicite in gẽti b⁹ quia do

minus regna uit a li gno

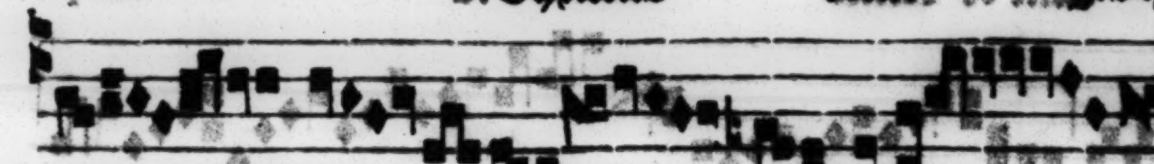

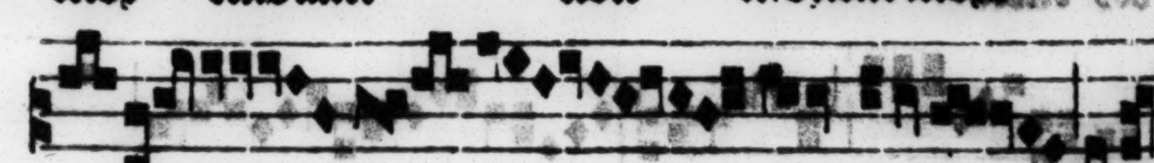
Alle lu ya

℣. Christus resur gẽs ex

mor tuis iam non mo ritur mors

il li ultra nõ do

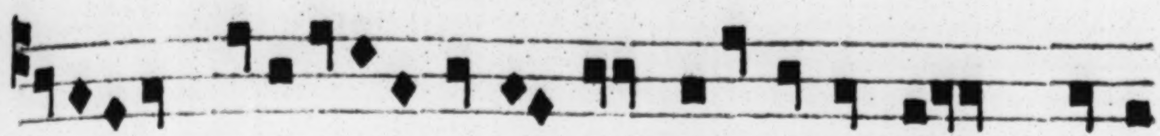
minabitur

Seqñ tia.

Alma chorus

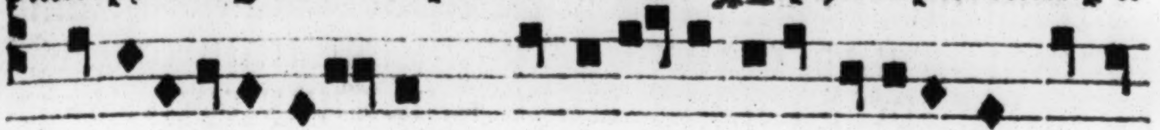
dñi nũc pãgãt nomia sũmi. Messias sother emãuel sabaoth

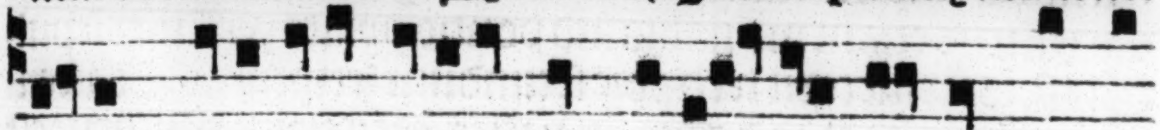
adonay. Est vnigenitus via vita manꝰ homo vsyō Princi

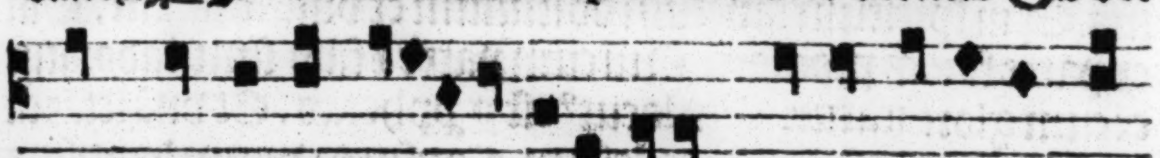
pium pꝛimo genitus sapientia virtus. Alpha caput finisqꝫ si-

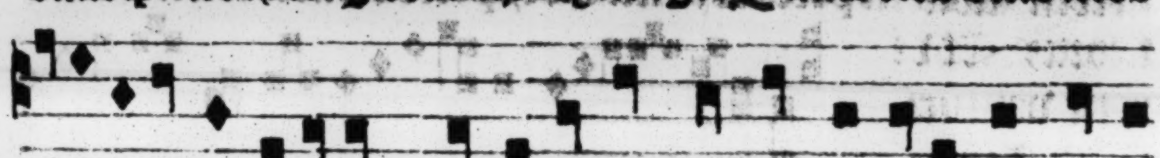
mul vocitatur et est oo Fons et oꝛigo boni paraclytus ac me

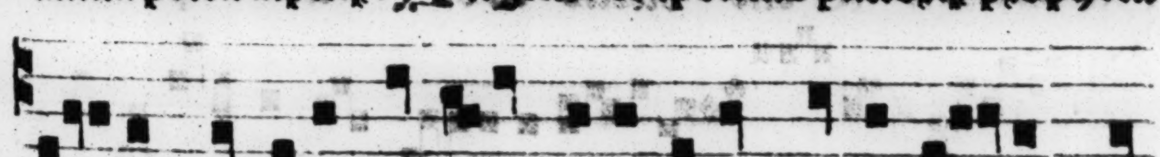
diatoꝛ. Agnꝰ ouis vitulus serpens aries leo vermis Os ver

bum splendoꝛ sol gloria lux et ymago. Panis flos vitis mōs

ianua petra lapisqꝫ. Angelus et sponsus pastoꝛqꝫ pꝛopheta

sacerdos Athanatos kyꝛos theon pāton craton et ysus. Sal

uificet nos. Sit cui secla. Per omnia doxa. Scd'm matheum

In illo tpe. Accesserūt ad iesū scribe et pharisei: tentantes eum et dicentes. Si licet hoi dimittere vxoꝛem quacunqꝫ ex causa? Qui respondens ait illis. Non legistis quia qui fecit abinicio masculum et feminam fecit eos? Et dixit eis. Propter hoc dimittet homo patrem et matrem et adherebit vxoꝛi

sue: et erunt duo in carne vna Itaqꝫ iam non sunt duo: sed vna caro. Quod ergo deus coniunxit homo non separet·

Credo in vnum deum. Patrem omnipotentem: factorem celi et terre: visibilium omnium et inuisibiliuꝫ. Et in vnum dominum iesum christum filium dei vnigenitū. Et ex patre natum ante omnia secula. Deum de deo lumen de lumine deum verum de deo vero. Genitum non factum consubstā cialem patri per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines et propter nostram salutem descendit de celis. Et incarnatus est de spiritu sancto ex maria virgine et homo factus est Crucifixus etiam pro nobis sub pontio pylato passus et sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum scripturas. Et ascendit in celum sedet ad dexteram patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare viuos et mortuos. Cuius regni non erit finis. Et in spiritum sanctum dominum et viuificantem. Qui ex patre filioqꝫ procedit. Qui cum patre ⁊ filio simul adoratur et cum glorificatur. Qui locutꝰ est ꝑ ꝓphetas. Et vnā sctāꝫ catholicam ⁊ apostolicam ecclesiam. Confiteor vnum baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuoruꝫ. Et vitam venturi seculi. Amen.

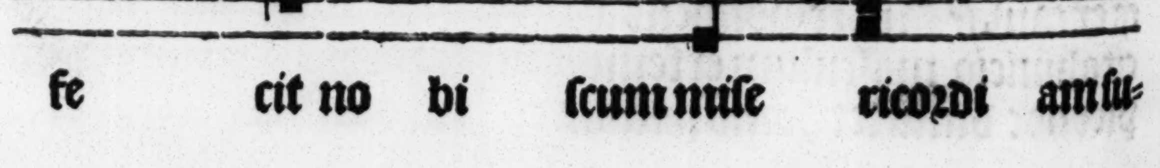

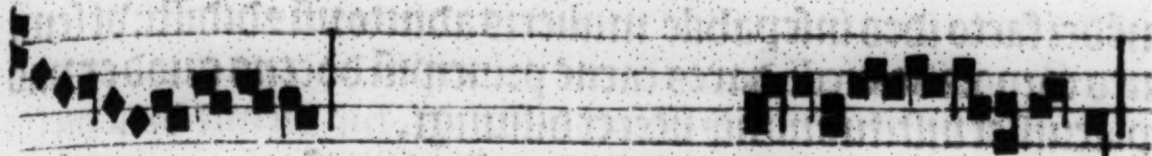
Offertorium

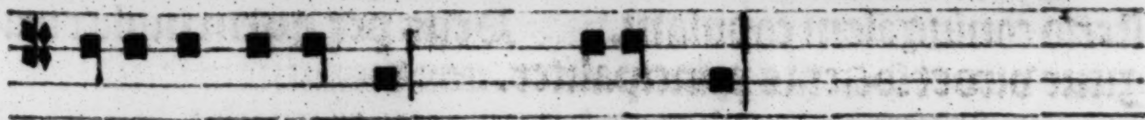

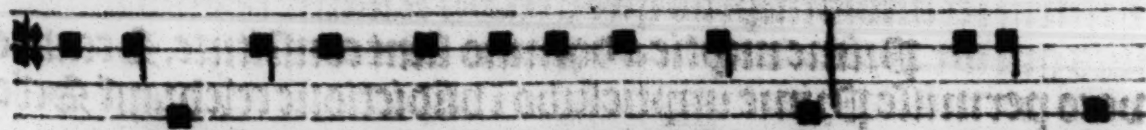
¶ Nota q ordo thuris benedicti nunq datur in ecclesia sponso et sponse. Inde est q oblato thure benedicto super altare si descendat thuribulis. ad clericos vel ad laycos aliud thus est apponendum et hominibus offerendum. Secretum.

Sanctifica quesumus dne deus noster trinitas sancta: per tui sancti nominis inuocationem huius oblationis hostiam et eo operante spiritu sancto per eam nosmet ipsos tibi p- [...]fice munus eternu. Aliud secret.

Adesto domine supplicationibus nris et hanc oblationem quam tibi offerimus p famulis tuis quos ad statum maturitatis et ad diez nuptiarum perducere dignatus es placatus ac benignus assume. Per dnz. Prefatio. Qui cum vnigenito. post Sanctus prosternant se sponsus et sponsa in oratione ad gradum altaris extenso super eos pallio quod teneat quattuor clerici per quattuor cornua in super pellicus nisi alter eorum prius fuerit desponsatus et benedictus quia tunc non habeatur pallium super eos nec dicatur sacramentalis benedictio vt postea patebit. Deinde dicto Per omnia secula seculorum amen. post Pater noster. ante q dicitur. Pax dni sit semper vobiscum facta fractione eukaristie more solito dimissaq hostia in tribus fractionibus super patenā dicat sacerdos conuersus ad illos orationes sequentes sub tono lectōis illis interim genu flectētib sub palio sacerdo. sic dicēte

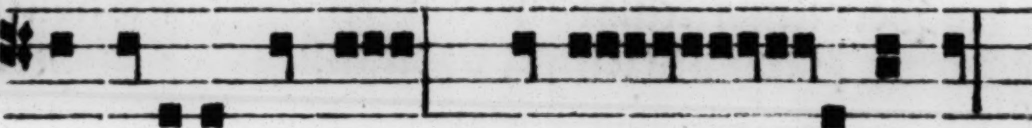

Propiciare domine supplicationibus nostris et institutis tuis quibus propaginem humani generis ordinasti benignus assiste: vt quod te auctore coniungitur te auxiliante

Deus qui potestate virtutis tue de nichilo cuncta fecisti qui dispositis vniuersitatis exordiis homini ad ymagi-

nēdei facto ideo inseparabile mulieris adiutoriū ꝛdidisti: vt femineo corpori de virili dares carne principiū docens quod ex vno placuisset institui: nunꝙ liceret disiungi. hic incipit benedictio sacramentalis. Deus qui tam excellenti misterio coniugalem copulam consecrasti: vt christi et ecclesie sacramentuꝫ presignares in fidere nuptiarum. hic finitur benedictio sacramentalis. Deus per quem mulier iungitur viro et societas principaliter ordinata ea benedictione ✠ donatur que solo nec p originalis peccati penam nec p diluuii est ablata sententiam respice. Respice propicius sup hanc famulā tuam que maritali iungenda est consortio tua que se expetit protectione muniri. Sit in ea iugum dilectionis et pacis fidelis et casta nubat in christo imitatrixꝗ sanctarum permaneat feminarum. Sit amabilis vt rachel viro sapiens vt rebecca longeua et fidelis vt sara. Nichil in ea ex actibus suis ille auctor preuaricatiōes vsurpet: nexa fidei mandatisꝗ permaneat vni thoro iuncta contactus illicitos fugiat muniatꝗ infirmitatem suam robore discipline Sit verecundia grauiꝫ pudore venerabilis doctrinis celestibus erudita Sit fecunda in sobole sit probata et innocens: et ad optatam peueniat senectutem: ꝛ videat filios filiorum suorum vsꝗ in terciam et quartam progeniem et beatorum requiem atꝗ ad celestia regna

peruenitat. Per dnm. ꝛc. Per oia scl'a scl'orū. Amen.

¶ Notandum ꝙ hec clausula. Deus qui tam excellenti misterio coniugalem copulam. vsꝗ Deus per quem mulier iungitur viro et societas principaliter. non dicantur in secūdis nuptiis. vir enim aut mulier ad bigamiam transiens non debet iterum a sacerdote benedici. quia cuꝫ alia vice benedicti sint eorum benedictio nō debet iterari: quia caro benedicta trahit ad se carnem non benedictam. ¶ Notandum est autem ꝙ inhibitum est per capitulum extra de secundis nuptiis: ne benedictio detur in secundis nuptiis quod etiam testatur beatus ambrosius qui ait. Prime nuptie a domino sunt constitute. Secunde vero permisse Prime nuptie sub o i bñdictione celebrant Scde vero carent: omni benedictione: sed quia plures benedictiones sunt in nuptiis celebrandis scilicet in introitu ecclesie et super pallium et post missam et super thorum in sero. ¶ Quere que benedictio sit iteranda in secundis nuptiis et que non. ¶ Sci-

endum est quod in hac oratione que sic incipit. Deus qui pote=
state virtutis tue de nichilo cuncta fecisti qui dispositis vniuer.
.&c. tres sunt benedictiones ibidem que idem habent princi=
pium. scilicet Deus. media autem est omittenda. scilicet ista De=
us qui tam excellenti misterio coniugalem copulam consecra=
sti. vsqz Deus per quem mulier iungitur viro et societas princi
paliter ordinata. &c. quia in ista benedictione agitur de vnitate
christi et ecclesie que figuratur in primo matrimonio non au=
tem in secundo: vnde apostolus ad chorinthios ait. Erunt in=
quit duo in carne vna. et hoc notatur extra de bigamis capitu=
lo. Debitum et si vir vnius vxoris Et hoc p pmo matrimonio
sed qui adheret pluribus dissoluit vnitatem vel fedus vnitatis
et ideo illa benedictio que agit de vnitate. scilicet. Deus qui ex
cellenti misterio coniugalem copulam conserasti. &c. non dice=
tur in secundis nuptiis et hoc est verum tam in viro bigamo
quam in muliere vidua quia caro benedicta trahit ad se carnez
non benedictam sed omnes alie bendictiones siue orationes de
bent dici indifferenter secundnm curiam romanam & secundū
ostiensem et thomam alquinum et morandum doctorem. Et
questio ista discussa erat et determinata in sacro palatio domi
ni p[illegible] et translata in angliam per magistruz iohonnem hay
sted. Anno domini milesimo. ccc. xxi. et causa discussionis erat
quia multitudo sacerdotū tunc tpis ad sedez apostolicā. cōuo=
larunt causa optinende absolutionis beneficiū pro benedictio=
nib9 in secundis nuptiis indiscrete collata Ideo super hoc statui
tur constitutio noua. Johannis [redacted].xxii. que sic incipit.

Concertationi antique finem imponere cupientes
presenti declaramus edicto quod licet vir vel mulier
ad bigamiam vel ad secundas nuptias transierint
benedici non debent cum fuerint alias benedicti: qz si forsan al
ter eorum vel ambo essent ad secundas nuptias transeuntes et
in primis nuptiis benedicti non fuerint danda est eis benedi=
ctio in secundis nuptiis. Sane volentes antiquum rigorem
temperare concedimus quod presbiter qui secundas nuptias
benedixerit scieter ad sedem apostolicam ex hoc venire mini=
meteneatur: sed a pena suspensionis hoc casu a iure indicta:
persuos possunt diocesanos absolui. Si qui vero iuxta o=
pinionem quorundam hactenus ex se non reputantes sus=
pensos ordines quoslibet seu quevis beneficia receperint: dioce

sani eorum a pena suspensionis predicta ipsos absoluere ac super executione ordinum et retentione beneficiorum huius modicum eis valeant licite dispensare. ¶ Hic queri potest quare secũde nuptie non bñdicant. Ad hoc dico q̃d scdm matrimoniũ q̃uis in se ↄsideratũ sit perfectũ sacramẽtũ: tñ in ordine ad primũ sacramẽtum ↄsideratũ aliq̃d habet de defectu sacramenti q2 non habet plenam significationem cũ non sit vna caro sicut est in matrimonio xpi et ecclesie et ratione huius defectus benedictio a scdis nuptiis subtrahitur. Sed hoc est intelligendũ q̃n secunde nuptie sunt secunde ex parte viri et ex parte mulieris tantum. Si eniꝫ virgo contrahat cum illo qui habuit aliã vxorem nichilominus nuptie benedicuntur saluatur et aliquo modo. Significatio autem in ordine ad primas nuptias quia episcopus et si vnam ecclesiam habeat sponsam: habet tamen plures personas desponsatas in vna ecclesia: sed anima non potest esse sponsa alterius q̃ xpi quia cum demone fornicatur nec est matrimonium spirituale et propter hoc quando mulier secundo nubit: nuptie non benedicuntur propter defectũ sacramenti ¶ Post hec ꝯstat se sacerdos ad altare ⁊ dicat Pax dñi ⁊ Agnꝰ dei. Tunc amoto pallio surgant ambo sponsus ⁊ sponsa ⁊ accipiat sponsus pacẽ a sacerdote ⁊ ferat sponse osculans eam ⁊ neminẽ aliũ nec ipse nec ipsa sed statim diaconus vel clericꝰ a p̃sbytero pacem accipiens ferat aliis sicut solitum est. Communio.

Benedicimus de um ce li et coram omnibus viuen tibus confite bimur e i quia fe cit nobis cum mise ricor diam su am

Tempore pasche alleluya al le lu ya.

PRoficiat nobis ad salutē corporis et aīe dn̄e Post cōio
deus huius sacramenti susceptio: et sempitna sctē trini
tatis eiusdēqʒ indiuidue vnitatis confessio. Alia post cōmunio
QUesumus omnipotens deus instituta prouidentie tue
pro amore: vt quos legitima societate connectis longe=
ua pace custodias. Per dominum. Post missam benedi
catur panis et vinum vel aliud quid potabile in vasculo et gu=
stent in nomine domini sacerdote dicente. Dominus vobiscuʒ
BEne✠dic domine panem istum Oratio Oremus
et hunc potū et hoc vasculū sicut benedixisti quinqʒ pa=
nes in deserto et sex ydrias in chana galilee: vt sint sani et sobrii
atqʒ immaculati omnes gustantes ex eis saluator mundi Qui
viuis et regnas cum deo patre in vnitate spiritus sancti deus.
¶Nocte vero sequente cū sponsus et sponsa ad lectū peruene=
rint: accedat sacardos et benedicat thalamum dicens. Domi=
BEne✠dic dn̄e [nus vobiscum. Oremus. Oratio.
thalamū istum et oēs habitantes in eo vt in tua pace cō
sistant et in tua voluntate permaneant ⁊ in amore tuo viuāt et
senescant ⁊ multiplicentur in longitudinem dierum. Per dn̄ʒ.
¶Item benedictio super lectū cum. Dn̄s vobiscum. Oremus
BEne✠dic dn̄e hoc cubiculū respice qui nō dormis neqʒ
dormitas qui custodis isrl̄ custodi famulos tuos in hoc
lecto quiescentes ab oībus fantasmaticis demonū illusionibꝰ: cu
stodi eos vigilātes vt in p̄ceptis tuis meditenᷦ dormiētes et te
ꝑ soporē sentiant vt hic ⁊ vbiqʒ defensiōis tue munianᷦ auxilio
Per dn̄m. Deinde fiat bn̄dictio sup eos in lecto tm̄ cū Oremus
BEne✠dicat deus corpora vestra [Benedictio.
et animas vestras et det super vos benedictionem sicut
benedixit abraham ysaac et iacob. Amen. Alia benedictio cum
MAnus domini sit super vos mittatqʒ angelū [Oremꝰ
suum sanctum qui custodiat vos omnibus diebus vi=
BEne✠ [te vestre. amen. Alia benedictio cum Oremꝰ
dicat vos pater ⁊ filius et spiritus sanctus qui trinus est
in numero et vnus est in numine amen. His peractis aspergat
eos aqua benedicta et sic discedat et dimittat eos in pace.

ORdo ad seruitium peregrinorum faciendū. In pri=
mis confiteantur peregrini de omnibus peccatis su
is: deinde dicantur super eos coraʒ altari prostratos
psal. et preces sequentes: et post vnūquenqʒ psal. dicitur. Glo=
ria patri. ps. Ad te domine leuaui. ⁊. ps. Miserere mei Require
in vigilia mortuorum. Psalmus.

QUi habitat in adiutorio altissimi: in protectione dei celi
commorabitur. D icet dño susceptor meus es tu ⁊ refu-
gium meum deus meus: sperabo in eum. Q uoniam ipse libe-
rabit me de laqueo venantiũ: et a verbo aspero. S capulis suis
obumbrabit tibi: et sub pennis eius sperabis. S cuto circunda-
bit te veritas eius: non timemus a timore nocturno. A sagit-
ta volante in die a negocio perambulante in tenebris: ab in-
cursu et demonio meridiano. C adent a latere tuo mille ⁊ decẽ
milia a dextris tuis: ad te autem non appropinquabit. V erũ-
tamen oculis tuis considerabis: et retributionem peccatorum
videbis. Q m̃ tu es domine spes mea: altissimum posuisti refu-
gium tuum. N on accedat ad te malũ: ⁊ flagellum non appro-
pinquabit tabernaculo tuo. Q uoniam angelis suis mãdauit
de te: vt custodiant te in omnibus viis tuis. I n manibus por-
tabunt te: ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. S uper
aspidem et basiliscũ ambulabis: ⁊ conculcabis leonem ⁊ draco-
nem. Q uoniã in me sperauit liberabo eũ: protegaz euz qm̃ co-
gnouit nomen meum. C lamauit ad me et exaudiam euz: cũ
ipso sum in tribulatione eripiam eum et glorificabo eũ. L ongi-
tudine dierum replebo eum: et ostendaz illi salutare meũ. G lo-
ria patri. K yrieleysõ. C hristel. K yriel. P ater nr̃. E t ne nos.
Sed libera nos. E go dixi dñe miserere mei Sana aĩam meã
quia peccaui tibi. V ias suas dñe demonstret tibi. Et semitas
suas doceat te. G ressus tuos dominus dirigat secundum elo-
quium tuum: vt non dominentur tibi omnes iniusticie. V ti-
nam dirigantur vie tue Ad custodiendas iustificationes domi-
ni. P erficiat dominus gressus tuos in semitis tuis Ut nõ mo-
ueantur vestigia tua. B enedictus dominus deus die cotidie
prosperum iter faciat tibi. Deus salutarium tuorum. A nge-
lus domini bonus comitetur tecum. Et bene disponat itinera
tua et actus tuos et iterum cum gaudio reuertaris ad propria.
B eati immaculati in via. Qui ambulant in lege domini. N i-
chil proficiat inimicus in te. Et filius iniquitatis non apponat
nocere tibi. E xurge domĩe adiuua nos. Et libera nos propter
nomen tuum. D omine deus virtutum conuerte nos. Et ostẽ-
de faciem tuam et salui erimus. D omine exaudi orationem
meam. Et clamor meus ad te veniat. D ominus vobiscum.
[Et cum spiritu tuo. Oremus
ADesto domine supplica-
tionibus nostris vt viã famuli tui. N. in salutis tue pro-
speritate dispone: vt omnes vie et vite huius varietates tuo sẽ-
per ꝓtegatur auxilio. Per xp̃m dominũ nr̃m. Oremus Oratio.

Deus qui ad vitam ducis et confidentes in te paterna ꝓ
tectione custodis quesumus: vt huic p̄senti famulo tuo
N. a nobis egredienti angelicū tribuas comitatum: vt auxi=
lio tuo protectus nullius mali concuciatur formidine nullo cō=
primatur aduersitatis languore: nullis irruentis inimici mole
stet insidiis: sed spaciis necessarii itineris ꝓꝓrio gressu pactis ꝓ
priisqꝫ locis restitutus recipiatur sospes ac debitas exsoluat tuo
nomini gratias. Per christū dominū nostrū. Orem⁹. Oratio.
Deus qui diligentibus te misericordiam tuā semper im
pendis et a seruientibus tibi nulla es regione lōginqu⁹
dirige viam huius famuli tui. N. in voluntate tua vt te prote=
ctore te duce per iusticie semitas: sine offensione gradiatur. Per
dominum nostrum. Hic surgant peregrini a prostratione ꝛ be
nedicat sacerdos peras et baculos suos dicens. Dominus vo=
Domine iesu xp̄e qui [biscum et Oremus. Oratio
ineffabili tua miseratione ac patris iussione spiritusqꝫ sā
cti cooperatione de celo descendere voluisti oui emqꝫ perditam
diabolica seductiōe voluisti querere: atqꝫ propriis humeris ad
celestis patrie gregem referre: quiqꝫ precepisti filiis matris ec=
clesie orando petere bene viuendo querere: ac pulsando perse=
uerare: vt citius inuenire valeāt salutari premia vite: te humi=
liter imploramus: quatinus sanctificando bene ✠ dicere di=
gneris hanc peram et hunc baculum vt quicumqꝫ eā in tui no=
minis amore ad instar humilis armature lateri suo applicare:
atqꝫ collo suo suspendere: siue in manibus suis gestare: sicqꝫ per
egrinando suffragia sanctorum humili comitante deuotione
studuerunt querere dextere tue protecti munimine peruenire
mereantur ad gaudia mansionis eterne: per te saluator mūdi.
Qui cum patre et spiritu sancto viuit et regnat i vnitate sp̄s sā
cti. ꝛc. ¶ Hic aspergat aquam bendictā super peras ꝛ baculos
et ponat singulis peregrinis peram ad collum dicens.
In nomine domini nostri iesu christi accipe hanc peram
habitum peregrinationis tue vt bene castigatus ꝛ salua
tus peruenire merearis ad limina sanctorum quo pergere cu=
pis et peracto itinere tuo: ad nos reuertaris incolumis. Per eū
dem dominum nostrum. ꝛc. Deinde tradat singulis eorū ba=
Accipe hunc baculum sustentationis [culū ita dicens
itinerꝭ ac laborꝭ pegrinatōis tue vt deuicere valeas om
nes cateruas inimici et peruenire securus ad limina sanctorū
quo pgere cupis et peracto obediētie cursu ad nos reuertarꝭ cū
gaudio. Per do. ¶ Si vo aliq̄ illoꝝ pfecturi sūt hirlm: tūc hēant.

ipsi vestes cum cruce signatas et benedicantur cruces hoc mo- [do.

Dominus vobiscum. Oremus

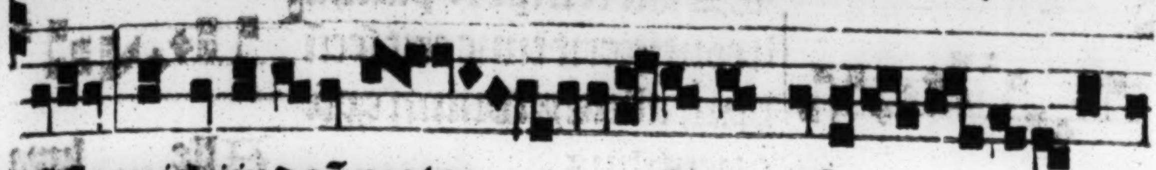
Deus inuicte potentie pietatis immense atque peregrinantium totius consolationis auxilium qui famulis tuis victricia arma tribuis quesumus vt has cruces deuote humilitatis bene✠dicere digneris: vt venerande crucis vexillum cuius in eis est designata figura: sit inuictissimum robur seruorum tuorum cōtra antiqui hostis nequissima temptamenta: sit in via defensio: sit in domo protectio: sit vbique presidium. Per dominum. ¶ Hic aspergat aqua bñdicta super cruces et vestes singulis peregrinis sic profecturis vestes cū cruce signata dicē- [te sacerdote

Accipe vestimentū cruce dñi nr̄i saluatoris signatum vt per illud sal⁹: bñdictio et vir⁹ prospere proficiscendi ad sepulchrū ipi⁹ tibi comitetur. Qui cū deo pr̄e et spū. etc. His finitis dicat missa pro iter agentib⁹. Ad missā officiū hoc mō incipit.

Esto michi in deum protectorem et in locum refugii vt saluum me facias quoniam firmamentum meum refugium meum es tu et propter nomen tuum dux michi eris et enutries me. Tempore pasche. alleluya alleluya. ps. In te domine speraui non confundar i eternum: in iusticia tua libera me et eripe me.

Adesto domine supplicatiōib⁹ nostris: et viam famuli tui. N. i salutis tue p-

spare dispone. ut iter oē vie et vite hui⁹ varietates tuo sp ptega [...] dieb⁹ iii. Locut⁹ ē [...] t auxilio. Per do. Lcō libri genesis abrahā dicēs. Dñs de⁹ celi qui tulit me de domo patris mei et de terra natiuitatis. qui locutus est mihi et iurauit dicēs Se mini tuo dabo terrā hanc: ipse mittet āgelū suū corā te Gradale

Repetatur gradale

h i

ctor eo rum est

¶ Si in tempore pascha li contigerit tunc erit secū dum alleluya vnum ex se quentibus.

Alle luya

℣. Opor

te bat pa tichristum et resurgere a mor

tuis et i ta intra re in glo riā suā

vel Alleluya. Surrexit altissim⁹. vel All'a. Xp̄us mortnus est.

Nil require in grad. Euangelium Scd'm matheū. Illo tempore. Dixit iesus discipulis su: Eūtes predicate dicentes: quia appropinquabit regnū celorum. Infirmo curate mortuos suscitate. lepresos mundate. demones eicite. gratis accepistis gratis date. Nolite possidere auruz neqz argentum in zonis vestris. Non peram: non calciamenta: neqz duas tunicas habeatis: neqz virgam. Dign⁹ est operarius merce de sua. Inquacumqz autem ciuitatem aut castellum intraueritis: interrogate quis in ea dignus sit. Et ibi manete donec exeatis Intrantes autem domum: salutate eam dicentes. Pax huic domui Et si quidem illa domus fuerit digna: maneat pax vestra super eam. Si autem non fuerit domus digna: pax vestra super vos reuertetur. Et quicumqz non receperit vos: nec audierit sermones vestros: exeūtes de domo vel de ciuitate: ex-

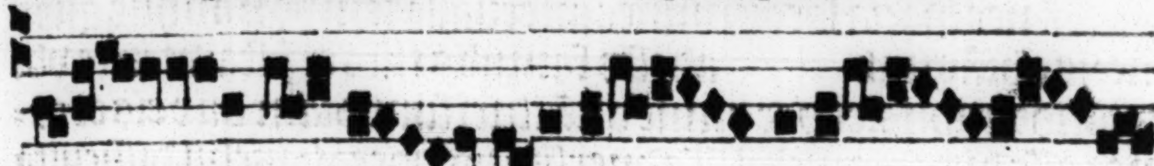
cutite puluerē de pedibus vestris super eam. Amen dico vobis tollerabilius erit terre sodomorum et gomorreorum i die iudi cii ꝙ̄ illi ciuitati. Offertorium.

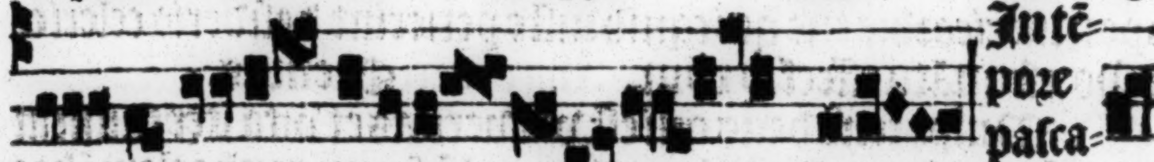
Spe rēt in te omnes ꝗ nouerūt no mē tu um do

mi ne quoniā nō de re liquis queren tes

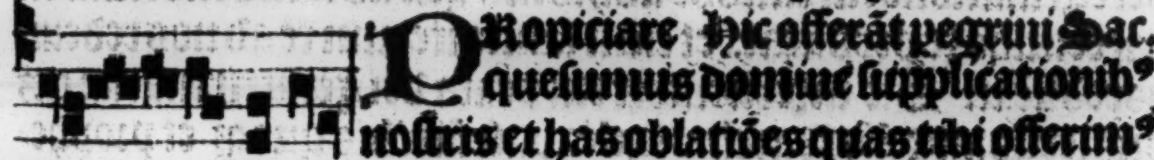

te psalli te do mi no ꝗ ha bitat in sy

In tē pore pasca=

on quoniā nō est obli t⁹ oratio nē paupe rū li al

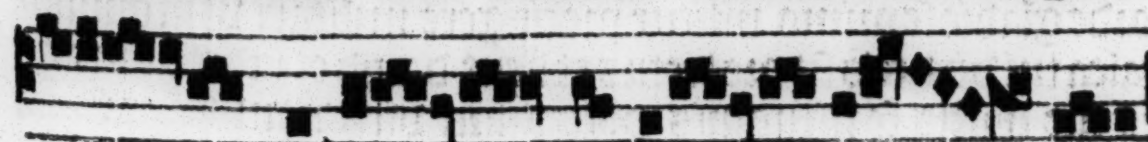
Propiciare Hic offerāt pegrini Sac. quesumus domine supplicationib⁹ nostris et has oblatiōes quas tibi offerim⁹

le lu ya

p famul' tuis benign⁹ assume: vt viā illorū p cedēte grā tua dirigas: ꝛ subsequēte comitari digner' vt de actu atqꝫ incolumitate eorum secundum misericordie tue presidia gaudeamus. Per dominum nostrum iesum christum filium tuum qui tecum viuit et regnat deus Per Communio

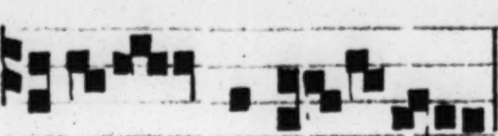

Tu mādasti mādata ta tu a custodi ri nimis vtinā dirigātur

vie mee ad custodien das iustifica tio nes tuas.

In tpe paschali dicit.

Post communio. Sumpta quesumus domine celestis mysterii sacramenta ad prosperitatem itineris famuli tui proficiant et eum ad salutaria cuncta perducat. Per dominum nostrum iesum christum filium tuum qui tecum vivit et regnat in unitate spiritus sancti deus: Per omnia secula seculorum. Amen. ¶ Post missam dicat sacerdos has orationes sequentes super peregrinos coram altare prostratos: sive profecturi sint hierusalem: sive ad sancti iacobi vel ad aliam peregrinationem cum Dominus vobiscum. et cum Oremus. Oratio.

Deus infinite misericordie et maiestatis immensa: quem nec spacia locorum: nec intervalla temporum ab hiis quos tueris abiungunt respice adesto famulis tuis et presta: ut in te ubique confidentibus: et per omnem quam ituri sunt viam dux eis et comes esse dignare nichil illis adversitatis noceat: nichil difficultatis obsistat: cuncta eis sint salubria: cuncta sint prospera: ut sub ope misericordie tue quicquid iuste petierint desiderio celeri et prospero consequantur effectu. Per christum. Alia oratio cum Oremus. Oratio.

Omnipotens deus qui est via veritas et vita iter tuum in beneplacito suo disponat: angelum suum raphaelem in hac peregrinatione tui custodem adhibeat: que ad loca desiderata cum pace eundo te perducat: et cum salute iterum te ad nos redeundo reducat. Sit intervenitrix tui beata dei genitrix maria: cum universis angelis et archangelis patriarchis quoque et prophetis: sint intercessores tui sancti apostoli petrus et paulus cum ceteris apostolis martyribus confessoribus atque virginibus optineant que tibi sancti quorum queris vestigia cum omnibus sanctis iusta desideria et prosperitatem remissionemque omnium delictorum ac vitam eternam. Per dominum. Deinde communicent ita et recedant in nomine domini. Benedictio ensis novi militis fiat hoc modo interim genuflectente ipso milite coram altari primo dicat sacerdos sine nota. Dominus vobiscum et Oremus. Oratio.

Deus cunctorum in te sperantium protector adesto supplicationibus nostris et concede huic famulo tuo qui cincero corde gladio se primo nititur precingere militari ut in omnibus galea tui virtutis sit protectus et sicut david et iudeth contra gentis sue hostis fortitudinis potentiam victoriam tribuisti ita tuo auxilio munitus contra hostium suorum seviciam victor ubique existat et ad sancte ecclesie tutelam proficiat. Per christum

DEus qui trinos gradus [do. Alia oro. cū Oremus.
hostium post lapsum ade in toto orbe terrarū cōstituisti quo plebs tua fidelis immunis ab omni impetu nequicie secura et quieta permaneret: adesto supplicationibus nostris et hūc ensem quem inuocatione tui sanctissimi nominis benedictiōe bene ✠ dicere dignare: vt famulus tuus cui eum te largiente concedimus ac accingimus sic eo vtatur. Hic succingat sacerdos militem cum ense: quatinus et hostes ecclesie insidiantes reprimat et seipsum ab omni inimico tua protectione potenter defēdat. Per xp̄m. ¶ Deinde aspergat sacerdos militem ense succinctum aqua benedicta et recedat miles in nomine domini. Benedictio carnium in die Pasche cum. Dominus vobiscum et Oremus.

DEus celi terreqꝫ dominator qui das escam omni carni et imples omne animal benedictione bene ✠ dic et sancti ✠ fica hanc creaturam carnis vt nobis dona tua sumentibus anime et corporis sanitatem concedas. Per christum dominum nostrum. Amen. Alia oratio cum. Oremus. oratio.

DEus qui vniuerse carnis es conditor qui noe et filiis suis de mundis et immundis animalibus precepta dedisti quiqꝫ sicut olera herbarum humano generi quadrupedia mūda edere permisisti et qui agnum in egypto moysi et populo tuo in vigilia pasche comedere precepisti in figura agni domini nostri iesu xp̄i cuius sanguine omnia primogenita tibi de mundo redemisti et nocte illa omne primogenitum in egypto percutere precepisti seruans populum tuum agni sanguine prenotatum dignare domine deus omnipotens: benedi ✠ cere et sancti ✠ ficare has carnes vt quicunqꝫ ex populo tuo fideli ex illis comederint omni benedictione celesti et gratia tua saturati repleantur in bonitate per quem hec omnia domine condita sunt et ab initio creata saluator mundi. Qui viuis et regnas cum deo patre in vnitate spiritus sācti &c. Hic aspergatur aqua bn̄dicta super carnes. &c: Benedictio carnis casei butiri ouorum siue pastillarū i pascha. cū Dn̄s vobiscū. et Oremus. Oratio

DOmine deus omnipotens qui fecisti et creasti cuncta viuentibus tue largitatis alimoniā humanumqꝫ genus spiritualibusqꝫ escis ac poculis tuorum preceptorum terrenisqꝫ substantiis tuorum donorum indesinenter reficis: te omnipotentem deū obnixe petimus vt hec dona tua carnis casei butiri vel ouorum siue cuiuscūqꝫ alterius cibi que tu ipse creasti et nobis donasti perpetua claraqꝫ benignitate sctificare ac bn̄ ✠ dicere digneris: vescentibus ex eis largā tue bn̄dictiōis sanitatem

in visceribus eorum clementer collata et presentis vite sospita
tem et future beatitudinem misericorditer indulge Per domi.
¶ Deinde aspgat sacerd. aquã bñdictã. Bñdictio nouorũ fru-
ctuum quorumcũqꝫ cum Dñs vobiscum. ℟ Oremus. Oratio.
Domine sancte pater omnipotens eterne deus qui bene
dixisti quinqꝫ panes in deserto et duos pisces vnde satu
rati sunt quinqꝫ milia hominum sic bene ✠ dicere et sanctifica
re digneris hunc fructum quem accipiamꝰ in tuo sancto noĩe
et filii tui domini nostri iesu christi vt qui sumpserint ab eo acci
piant saturitatem mentis protectionem corporis tutelam salu
tis et securitatem spei corroborationem fidei et eternitatem spi-
ritus sancti. Per eundẽ do. In vnitate eius. Hic aspergat aqua
benedicta. ⁊c. Benedictio ad omnia quecũqꝫ volueris cũ Dñs
Creator et conserua- [vobiscum. et Oremus. oratio.
tor humani generis dator gratie spiritualis largitor eter
ne salutis: tu domine mitte spiritũ sctm̃ tuũ super hanc creatu
ram. N. vt armata virtute celestis defensionis quicunqꝫ ex ea
gustauerint proficiat illis ad salutem et tam corporis quã ani-
me recipiãt sanitatẽ. Per do. Hic aspergatur aqua bñdicta sup
ea. Benedictio seminis cũ Dñs vobiscũ. ℟ Oremus. oratio
Omnipotens sempiterne deus creator generis humani supplici
ter tuam clementiam exoramꝰ: vt hoc semẽ quod in tuo
sctõ noĩe serendi sumus in agros nr̃os celesti bñdictiõe bñ ✠ di-
cere et multiplicare digneris atqꝫ ad maturitatẽ perducere vt
per vniuersum orbem terrarum collaudetur dextera tua. Per
dominũ nostrum ¶ Deinde aspergatur aqua benedicta super
semẽ. Bñdictio pomorũ i die scti iacobi cũ Dñs vo. ℟ Oremus
Domine sancte pater omnipotẽs eterne deus [Oratio
qui ad infirmi mundi ornatũ die tercia lignũ pomiferũ
facere fructum in principio precepisti quiqꝫ amarũ vetiti pomi
saporẽ antiqui serpentis suaue a patribus nostris gustatũ vni-
geniti filii tui dñi nostri iesu xp̃i passiõe salutari non sentire po-
steros filios naturaliter voluisti a quo sanitas et omne medica
mentum venit quesumus inenarrabilem pietatẽ tuã: vt hũc
nouorum pomorum fructum tuo cõspectui oblatũ: bene ✠ di
cere et scti ficare digneris: quatinus sancti apostoli tui ia-
cobi et martyris tui xp̃ofori quorũ hodie festa celebramus om
niũqꝫ sanctorum tuorum meritis ac precibus quicunqꝫ fideles
tui cum gratiarum actione ex eo gustauerint sanitatem men-
tis ⁊ corporis operãte in eis spiritu sancto percipere mereantur
Per eũdẽ dñm In vnitate eiusdẽ sp̃s sancti deꝰ ⁊c. Itẽ bñdictio

pomorum cum Dominus vobiscũ. et Oremus. oratio
TE deprecamur omnipotens deus vt bene ✠ dicas hũc
fructum nouum pomorum vt qui esu arboris letalis et pomo
in primo parente iusta funeris sententia multati sumus: per il
lustrationem vnici filii tui redemptoris dei ac domini nostri ie
su xpi et spiritus sancti benedictione sanctificata sint omĩa atq;
benedicta depulsisq; primi facinoris intentatoris insidiis salu=
briter ex huius diei anniuersariis solẽnitate diuersis terris edẽ
dis germinibus sumamus. Per eundẽ dñz. In vnitate eiusdẽ.
¶ Deinde sacerdos aspergat ea aqua bñdicta Bñdictio elemo
sine cũ. Dominus vobiscum. et Oremus. oratio.
DEprecor te domine sancte pater omnipotens eterne de=
us vt istam elimosinam bene ✠ dicere et sanctificare digneris
pro anima famuli tui. N. ad remedium et remissionem pecca
torum suorum: vt in luce tue amenitatis sine fine letetur. Per
dominũ nostrũ iesum christum. Deinde aspgat sacerdos sup eã a
quam benedictam. Benedictio panis in diebꝰ dominicis. In
primis sacerdos legat euangeliũ secundum iohannem. In prĩ
cipio. ⁊ postea dicat. ℣. Sit nomen domini benedictum. ℟. Ex
hoc nunc et vsq; in seculum. ¶ Deinde dicat sic. Dominus vo=
BEne ✠ dic domine creaturã [biscum ⁊ Oremus. orõ.
istaz panis sicut benedixisti quinq; panis in deserto vt
omnes ex eo gustantes tam corporis quaz anime accipiant sa=
nitatem. In nomine patris et filii et spiritus sancti. Tunc asp=
gatur aqua benedicta super panem et distribuatur. Benedi=
ctio scuti et baculi ad duellum faciendum. In primis dicat sa=
cerdos prostratus ante altare psalmos. seq̃n. cum. Gloria patri
pugnaturo interim genuflectente retro sacerdotem. ps. Deus
in adiutorium. Vt. in visitatione infirmorum. p̃. Benedicam
dominũ. p̃. Iudica domine nocẽtes. ps. Qui habitat. vt s. in of
ficio peregrinorum. p̃. Quicũq; vult. añ. Ne reminiscaris dñe
delicta nostra. ⁊c. Kyrieleyson. Xpeleysõ. kyrieleysõ. Pater nr̃.
Et ne nos. Sed libera nos. Dñe non scd̃m peccata nr̃a facias
nobis: Neq; scd̃m iniquitates nostras retribuas nobis. Dñe
ne memineris iniquitatuz nostrarum antiquarum. Cito antici=
pent nos mĩe tue quia paupes facti sumꝰ nimis. Adiuua nos
deus salutaris noster: Et pter gl'iaz nois tui dñe libera nos et
propiciꝰ esto pctis nostris propter nomen tuum. Saluum fac
seruum tuuz: Deus meus sperantem in te. Mitte ei dñe auxi=
lium de sancto: Et de syon tuere eũ. Esto ei dñe turris fortitu=
dinis: A facie inimici. Conuertere dñe vsquequo: Et depreca=

bilis esto super seruuz tuum. Domine exaudi orationem Et clamor meus. Dominus vobiscum. Oremus. Oratio. Omnipotens sempiterne deus qui mūdū ex informi materia fecisti et vnicum filium tuum tibi coeternuz pro generis humani redemptione spiritu sancto cooperante incarnari atqz de hoste antiquo triumphare fecisti te suppliciter petimus: vt hoc scutum atqz baculum istū dextera potentie tue bene ✠ dicere digneris: vt sint arma inuincibilia respice atqz triūphare potentia te adminiculāte victricia: quatinus quicunqz his armis pugnauerit tua protectiōe munitus tam corporis quam anime salutē percipiat atqz victoriosum de hoste reportās trophēum bello peracto: tibi creatori oīm gratias referat cuz filio tuo dño nr̄o iesu xp̄o qui tecū et cū eodē spiritu sancto vi. et re. d. p ola. ꝛc. Hic aspergat sacerdos scutum et baculum aqua benedicta. deinde resurgente pugnaturo: tradat ei sacerdos scutū dicendo. Accipe hoc scutū ad corporis tui protectionez. In nomie patris. ꝛc. Item dicat sacerdos. Protegat te xp̄s filius dei viui. amē. Deinde tradat ei sacerdos baculū dicēs. Accipe hunc baculum ad hoc duellum preparatum cum quo valeas tibi rebellantem prosternere et insurgentem conterere habeasqz victoriam. In noīe patris. ꝛc. Deinde tenens pugnaturus scutū et baculum iterum genu flectat coram altari dicente super eum sacerdote. Dominus vobiscum. et Oremus. Oratio

Confortator et corroborator sustentamētumqz tuorū fidelium adonay indeficiens intermiābilis: inenarrabilis pater eterne deus: qui gentes magnas et reges fortes corā populo tuo israel destruxisti et vicisti quiqz puero tuo dauid de gigāte blasphemante: atqz in sua virtute confidente triumphare cōcessisti: te supplices exoramus: vt hunc famulum tuum. N. in te confidentem benedicere: adiuuare protegere: confortare et conseruare: atqz sanctorū tuorū angelorum presidio eum vallare digneris presta ei dñe fidem rectam spem firmam cordis fiduciam corporis fortitudinem omniūqz membrorum valitudinem quatinus te adiuuante hostem prosternere atqz victoriam capescere mereat tibiqz soli deo oīpotēti bello triūphali pacto grās et laudes referat. Per xp̄m do. Deinde sacerdos dās ei būdictionē dicat hoc modo

Confortare et esto robustus spera in domino fac bonitatē et noli obliuisci oīns retributiones eius ipse det tibi vitā et victoriam et bñ ✠ dictionē in seculum seculi. amen. Bene ✠ dicat te deus pater. amen Custodiat te iesus christus. amen Confortat te spiritus san-

ctus. amen. Prestet tibi victoriam trinus et vnus deus. Qui viuit et regnat per omnia secula seculorum. amen. Deinde aspergat sacerdos cũ aqua benedicta et ita recedant i nomine domini. Benedictio oculorum infirmorum potest fieri in hunc modum si necessitas inducat et deuotio alicuius illaȝ deposcat: In primis genu flectat infirmus corã altari. deinde dicat sacerdos

Dominus vobiscum. ⁊ Oremus. Oratio.

Domine iesu christe qui a peruisti oculos ceci nati: serena hui⁹ famuli tui oculos dans in eis visum perspicacem sufficientem ydoneum cõpetentem in obsequium tuum per virtutem hui⁹ sacramenti et per hoc signũ sancte crucis tue. hic signet sacerdos oculos infirmi signo sancte crucis cum corporalibus et cũ eisdẽ ventulet in oculis eius dicens. In nomine patris et filii spirit⁹ sancti. amen. Benedictio nauis cum. Dominus vobiscum. et cum Oremus. Oratio.

Deus cuius prouidentia vniuersa reguntur et conseruantur: qui dominaris potestatis maris et mitigas motum fluctuuȝ eius qui noe famulo tuo ne genus humanum tuum periret in diluuio archaȝ facere precepisti qui ventis et tempestatibus imperas ⁊ obediũt qui petrũ super aquas maris ambulanteȝ nec mergeret erexisti tuam domine clementiam obnixe petimus et humiliter imploramus: quatinus hanc nauiculam per virtutem sancte crucis: ⁊ per intercessionem et gloriose marie semper virginis et omnium sanctorum tuorum tua dextera digneris bene ✠ dicere omnesq insidias hostium visibilium et inuisibiliuȝ ab ea repellere: vt in ea sub tua protectione nauigantes nullis illudãtur fantasmatibus: nullis deiciantur aduersis: non eos voragoterribilis sorbeat: non tempestas impellat: non frangat scopulus: non inuadat aduersarius: sed vniuersis expedita terroribus: nomen tuum collaudantes: ad propria cum gaudio reuerti mereantur: per te saluator mundi: qui cuȝ deo patre ⁊ spiritu sancto viuis et regnas deus. per omnia secula seculorum. Amen. Deinde aspergatur nauis aqua bñdicta.

Omni die per annum de quocũq fiat seruicium nisi in diebus veneris et quando ieiunium est preceptum vt in vigiliis quattuor temporibus et ferialibus diebus infra quadragesimã. et nisi per ebdomadam pasche dicantur benedictiones ante prandium: hoc modo. In primis dicat sacerdos. Benedicite. ℟. Dominus. ps. Oculi omnium in te sperant tu das escam illorum in tempore oportuno. Aperis tu manum tuaȝ et imples omne animal benedictione. Gl'ia patri. Sicut erat. Kyrieleysõ. Xpe

kyrieleyson. Pater noster. Deinde dicat sacerdos. Et ne nos in ducas in tentationē. ℟. Sed libera nos a malo. sacerdos. Oremus. Bene✠dic domine nos et dona tua que de tua largitate sumus sumpturi. Per christum dominum nostrū. ℟. Amē. Lector. Jube domine benedicere. sacerdos. Mense celestis participes faciat nos rex eterne glorie. Amen. Lector. Deus charitas est et qui manet in charitate in deo manet ⁊ deus in eo sit deus in nobis et nos maneamus in ipso. ℟. amen. Hec predicta lectio non mutatur per totum annum quando predicte benediditciones dici debent ante prandium nisi in dominicis paschalis temporis tantum. tunc enim dicatur sequēs lectio. Expurgate vetus fermentum vt sitis noua conspersio sicut estis azimi: et enim pascha nostrum immolatus est xp̄us: itaqꝫ epulemur in domino. Deinde post prandium dicat sacerdos hoc modo. Deus pacis et dilectionis maneat semper nobiscum: tu autem domine miserere nostri. ℟: Deo gratias. p̄s. Cōfiteantur tibi domine omnia opera tua: et sancti tui benedicant tibi. Gloria patri. Sicut erat. Deinde dicat sacerdos cōm. Agimꝰ tibi gr̄as om̄s deus pro vniuersis beneficiis tuis qui viuis ⁊ regnas deꝰ per oīa secula seculorum. Amen. Deinde dicatur sequens p̄s. sacerdote incipiente. Laudate dominum omnes gentes: laudate eum omnes populi. Quoniam confirmata est super nos misericordia eius: et veritas domini manet in eternum Gloria patri. Sicut erat. kyrieleyson. Xp̄el. kyriel. Pater noster. Et ne nos. Sed libera. Dispersit dedit pauperibus. Justicia eius manet in seculum seculi. Benedicaꝫ dominum in omni tempore. Semper laus eius in ore meo In domino laudabitur anima mea. Audiant mansueti et letentur. Magnificate dominum mecum. Et exaltemus nomen eius in idipsū. Sit nomen domini benedictum. Ex hoc nunc et vsqꝫ in seculū. Deinde dicat sacerdos sine oremus. Retribuere dignare domine deus omnibus nobis bona facientibus propter nomen sanctū tuum vitam eternam. Amen. Benedicamꝰ domino. Deo gratias. Deinde dicatur sacerdos de sctā maria aliqua ātiphona ad placitum cum versiculis et oratione de eadeꝫ que magis tempori cōueniāt quibus dictis: dicatur ꝓ fidelibus defunctis. p̄s.

De profūdis clamaui ad te domine: dn̄e exaudi vocē meam. Fiāt aures tue intēdentes in vocē depcatiōis mee. Si iniquitates obseruaueris dn̄e dn̄e qs sustinebit. Quia apud te ꝓpiciatio est: et ꝓpter legē tuā sustinui te dn̄e. Sustinuit aīa mea in verbo eius: sperauit anima mea i dn̄o. A custodia ma

tutina vsq ad noctē speret israel in domino. Quia apud dñm misericordia et copiosa apud eum redemptio. Et ipse redimet israel ex omnibus iniquitatibus eius. finito psalmo non dicatur. Gloria patri. sed statim sequatur. Kyrieleyson. Xpeleyson. Kyrieleyson. Pater noster. Et ne nos. Sed libera. Requiem eternam dona eis dñe Et lux perpetua luceat eis. A porta inferi. Erue dñe aias eorū. Credo videre bona In terra vi. Dñs vobiscū. et cū. Oremus. oratio

Absolue quesumus domine animas famulorum famularumq tuarum parentum parochianorum amicorū et benefactorum nostrorum et omnium fidelium defunctorū vt in resurrectionis gloria inter sanctos et electos tuos resuscitati respirent. Per christum dominum nostrum. Amen. Requiescant in pace. amen. Deinde dicat sacerdos. Benedicite ℟. dominus. sacerdos. Det viuis gratiam defunctis misericordiam ecclesie et regno pacem: et nobis vitam eternam. amē. Et dicatur psalmus De profundis clamaui ad te domine do. in fine gratiarum post prandium omne die per annum de quocumq fiat seruicium nisi in duplicibus festis principalibus. Ante cenam vero per totum Annum fiant benedictiones hoc modo sacerdote dicente. Benedicite ℟. Dñs. Cenā sctificet q nobis omnia prebet In nomine pris ✠ et filii et spiritus sancti amen. Deinde post cenam per totum annum nisi per ebdomadam pasch. dicat sacerdos hoc modo. Benedictus deus i donis suis. ℟. et sctūs in oibus opibus suis. Adiutoriū nostrum in noie dñi. ℟. Qui fecit celū et terrā. Sit nomē dñi benedictū. ℟. Ex hoc nūc et vsq in sclm. sequatur oro sine Oremus. sic Retribuere dignare. cū antiphona de sancta maria vt supra post prandium. Nūq enim dicatur. ps. De profūdis. post cenā scdm vsum sarū. Quandocūq fuerit q ieiuuium est preceptum vt i vigiliis et quattuor temporibus et in oibus ferialibus diebus infra quadrages. de quocūq fiat seruiciū dominicis diebus tantum exceptis ac in omni die veneris per annum. quodcūq festum duplex vel simplex ibidem contigerit nisi in die natalis domini et per ebdomadam pasche. dicantur benedictionis ante prandium. hoc modo. Benedicite. ℟. dominus. Edent pauperes et saturabuntur et laudabūt dominum qui requirunt eū viuent corda eorum in seculum seculi. Gloria patri. Sicut erat. Kyrieleyson. Xpeleyson. Kyrieleyson. Pater noster. Et ne nos. Sed libera nos a malo. Oremus. Benedic domine nos. vt s. Iube dñe benedicere. sacerdos. Cibo spūalis alimōie reficiat nos rex etne glorie amen. lectio Gratia dñi nři iesu christi et charitas dei et cōmunica

tio sancti spiritus sit semper cum omnibus nobis. amen. Hec p dicta lect. non mutatur per totũ annũ quãdo iste benedictiões dici debent ante prandiũ nisi inferialibus diebus infra quadragesi. tunc enim dicatur hec lectio. Frange esurienti panem tuũ et egenos vagosq; induc in domum tuam cum videris nudũ operi eum: et carnem tuam ne despexeris ait dominus omnipotens. Similiter in vigilia pasche dicitur hec lectio. Si cõsurrexistis cum christo que sursum sunt querite ubi christus est in dextera dei sedens. Deinde post prandiũ dicat sacerdos hoc modo Deus pacis et dilectionis. ut supra. ps Memoriam fecit mirabiliũ suorum misericors et miserator dñs: escã dedit timentibus se. Gloria patri. Sicut erat. Capitulum. Agim⁹ tibi gratias ps Laude dñm omnes. Quoniam confirmata. vts. Iste psalmus predictus non mutatur per totum annũ nisi inferialibus diebus infra quadragesimam. tunc enim loco eius dicitur. ps. Miserere. i. per totam quadragesimam. de quocunq; fit seruicium et ratio quia huiusmodi benedictiones sunt de natura tẽporali et non sanctorum. Deinde fiant omnia ut supra post prãdium in alio tempore. Tamen in vigilia pasche non dicitur. ps Miserere. sed. ps. Laudate dñz om. g. quo dicto dicat sacerdos.

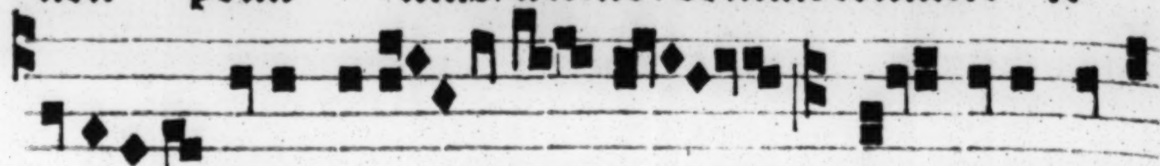
Spiritum in nobis [Dñs vo. et Oremus. Oratio. domine tue charitatis infunde: ut quo sacramentis paschalibus saciasti: tua facias pietate concordes. Per eundez dominum nostrum iesum christuz filium tuũ. &c. I unitate eiusdẽ spiritus sancti deus per omnia secula seculorum. Amẽ. Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Benedicam⁹ domino Deo gratias. In die pasche et per totam ebdomadam fiant benedictiones ante prandium hoc modo. Benedicite dominus. Hec dies quam fecit dominus exultemus et letemur in ea. Gloria patri. kyrieleyson. xpeleysõ kyrie. Pater noster. Et ne nos. Sz libera nos. Orem⁹. Benedic domine nos Iube dñe benedicere Mense celestis. lect. Expurgate vetus fermentũ. ut supra. Deinde post prandium dicat sacerdos hoc modo. Qui dat escam omni carni confitemini deo celi tu autem domĩe miserere Deo gratias. ps. Laudate dñm omnes gentes. Quoniam cõfirmata est super nos. Gloria patri. Sicut erat. ℣. In resurrectiõe tua christe. ℟ Celi et terra letentur alleluya. Dñs vobiscũ. Orem⁹ Spiritum in nobis. ut supra Benedicamus domino Deo gra ante cenam fiant benedictiones vts. deide post cenaz dicat hoc modo ecħ dies quam fecit dñs. ℣. In resurrectione tua xpe. ℟ Celi et terra. Dñs vobiscum. Oremus Spiritum in nobis do

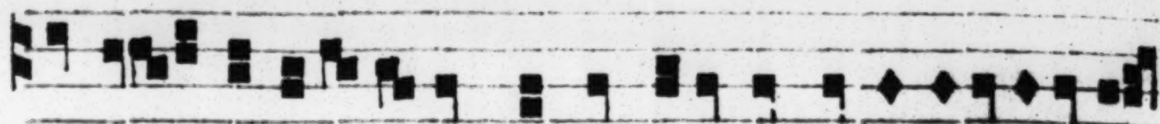
Q mine. ut supra **Benedicamus domino. Deo gratias**

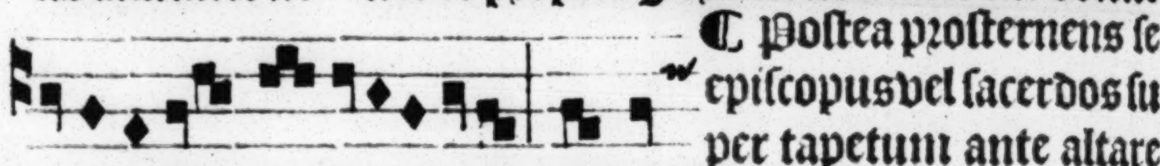
Ualiter hii qui ad ordinem anachoritarum accedunt: accedere siue se habere debeant sequentia secundum usum sarum declarabunt. Non oportet quemq̃ inclusum fieri sine episcopi consultu ab episcopo aut aliquo alio presbitero erudiatur ac moueatur quatinus ipse deuotus conscientiam suam scrutetur ac videlicet vtrum bona intentione aut mala sanctitatem appetit. si deo placere aut lucrum siue laudem humanam acq̃rere affectat demiq; an vires ei an constantia mentis suppetant contra maligni hostis versutias. et contra huius mundi innumerabiles molestias. Que cum se pro regno dei tolleraturum et in deo solo spem positurum promiserit includat eum episcopus aut presbiter iussu episcopi. Ipse vero inclusus discat non superbe sapere quoniam meruit a frequentia hominum separari. sed infirmitati sue potius credat esse prouisum aut consultum q̃ elongatus est a consortio proximorum ne crebrius peccando ac se perditioni mancipando cohabitantes eciam contaminaret et ob hoc in dãnationẽ grauiorẽ incideret. Reputet ergo se iclus⁹ quasi pctis dãnatũ ꝛ celle sollitarie velut carceri traditũ ꝛ ꝑpter infirmitatẽ ꝓpriã hoim cõsortio idignũ. Hec regula in vtroq; sexu seruet̃. Incipit ordo famulos vel famulas dei includendi In primis ꝓuideat sibi q̃ includẽdus est q̃ de oĩbus pctis suis q̃ meõrie sue occurrere possint sit cõfess⁹ ꝛ q̃ in die diẽ inclusionis ꝑcedente pane ꝛ aqua tantũ reficiat̃. In nocte vero seq̃nte i monasterio inclusorio suo vicino cũ cereo suo accẽso deuote in orõibus vigilare tenet̃. In crastino facta exhortatiõe ad populum et ad eum qui includendus est. episcopus vel sacerdos incipiat hoc responsorium. Chorus prosequatur

Emendemus in melius que ignoranter peccauimus ne subito preoccupati die mortis queramus spacium penitentie et inuenire

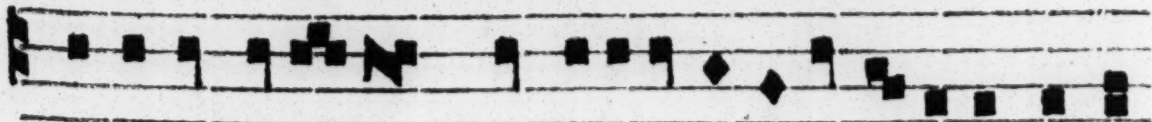

¶ Postea prosternens se episcopus vel sacerdos super tapetum ante altare cum clericis incipiat hos psos Domine ne i furore .i. Dn̄e do. noster. cum Gloria patri. ps.

Exaudiat te domin⁹ in die tribulationes: protegat te no= men dei iacob: Mittat tibi auxilium de sancto: et de sy= on tueatur te. Memor sit omnis sacrificii tui: et holocaustum tuum pingue fiat. Tribuat tibi secundum cor tuum: et omne consilium tuum confirmet. Letabimur in salutari tuo: et in nomine dei nostri magnificabimur. Impleat dominus om= nes petitiones tuas: nunc cognoui quoniam saluum fecit domi nus xp̄m suum Exaudiat illum de celo sancto suo: in potenta tibus salus dextere eius Hii in curribus et hii in equis: nos au tem in nomine dei nostri inuocabimus. Ipsi obligati sunt et ceciderunt: nos autem surreximus et erecti sumus. Domine saluum fac regem. et exaudi nos in die qua inuocauerimus te. Gloria patri. ps. Beati quorum. ps. Iudica domine nocen= tes me: expugna. &c. ps. Domine ne in furore. ii. ps. Beatus q intelligit. ps. Iudica me deus et discer. ps. Miserere mei de⁹: secundum. ps. Domine exaudi orationem meam. i. ps.

Benedic aīa mea dn̄o: et oīa que intra me sunt noī sacto eius. Benedic aīa mea dn̄o: et noli obliuisci oēs retributōes ei⁹ Qui propiciatur oībus iniquitatibus tuis: qui sanat oēs infir mitates tuas. Qui redimit de interitu vitam tuam: qui coro= nat te in misericordia et miserationib⁹. Qui replet in bonis de siderium tuum: renouabit vt aquile iuuentus tua non dicitur vlterius. ps De profundis. ps. Dn̄e non est exaltatū. p. Dn̄e ex=

audi.ii. hiis dictis sequatur. Kyrieš. Xpeš. Kyrieš. Pater nr̃. Et
Sed libera. Saluum fac seruū tuū. vel ancillā tuā. De⁹ meus
sperantē in te. Nichil proficiat inimicus in eo. Et filius iniqta
tis nō apponet nocere ei. Esto ei dñe turris fortitudinis A facie
inimici. Mitte ei dñe auxilium de sancto: Et de syon tuere eu:
Domine exaudi orationem meam. Dñs vobiscū. Oremus.
Parce dñe parce famulo tuo. N. quē tu redemisti xp̃e san-
guine tuo et non ineternum irascaris ei. Qui viuis. ꝛc.
Deus infinite misericordie [Alia orō cū Orem⁹. Orō
et bonitatis immense propiciare iniquitatibus eius et
omnib⁹ anime eius medere languorib⁹ vt pctōꝝ suoꝝ remissi
onē percepta semper in tua bñdictione letet. Per xp̃z. Orem⁹.
Omnipotēs sēpiterne de⁹ miserere famli tui. N. [Orō.
et dirige eum secundum clemētiā tuā in viā salutis eter-
ne: vt te donante tibi placita cupiat et tota virtute pficiat: ꝛ ac-
tiōes nr̃as qs dñe aspirando pueni et adiuuādo psequere vt cū
cta nr̃a opatio a te semp icipiat ꝛ p te sēper finiat. Per dominū.
Hiis itaq3 pactis induet se casula epus vl sacerdos ꝛ stati missa
de quocūq3 voluerit incipiat. Ita qd̄ hec sequēs orō dicat p in-
cludēdo ꝛ dicat orō sub vno p do. ꝛ sub vno. Oremus. Oratio.
Deus qui iustificas impium et non vis mortem peccato
tis maiestatem tuam suppliciter deprecamur vt famu-
lum tuum. N. de tua pietate confidentem celesti protegas be-
nignus auxilio: ꝛ assidua protectione conserues vt tibi iugiter
famuletur et nullis tentationibus a te separetur. Per do. Post
euangelium. offerat includendus cereum suum qui super alta
re ad missaz semp ardeat. Deinde stet includēdus añ gradū al-
taris et legat apta voce pfessionē suā. si vero laicus fuerit. legat
aliquis puer pro eo. Professio vero talis erit.
Ego frater vel soror. N. offerens trado meipm diuine pi
etati in ordine anachoritano seruiturum et secundū regulā or-
dinis illi⁹ i seruitio dei: amodo per gr̃az diuinā ꝛ cōsiliū eccl̃ie p
mitto me pmāsurū: et pl̃ib⁹ meis spūalib⁹ obediētiā canonicā
exibituꝝ. Et faciat includēdus signū crucis cū pena sup cedulā
professionis sue et ponēs eaz super altare flexis genibus oret.
epo vel sacerdo. an. incipiente hoc modo. antiphona.

Confirma hoc de us quod operatus es in nobis a templo

sancto tuo quod est in hierusalē alleluya alleluya. Exurgat.

Deusq [Epūs vel sacerdos dicat. Oremus. Oratio famulum tuū a seculi vanitate conuersum ad superne vocationis amorē accēdis: pectori illius purificando illaberetet grāz qua in te pseueret infūde: vt ptectōis tue munit⁹ p̄sidio q̄ te donāte pmisit ipleat: et sue pcessiōis executor effect⁹: ad ea q̄ pseuerātib⁹ in te dignat⁹ es pmittere ptingat. Per xp̄m. Post hec epūs vel sacerdos bn̄dicat cū hac ōone habitū pfesso congruū. Signū dn̄i nostri iesu christi damus super hanc vestem ad custodiendum propositum et vt spiritus sanctus regnet in corde et in corpore et in omnibus operibus suscipiētis. Per eūdem christum dn̄m nr̄m. amen. Postea aspergat et suscipientem et habitum aqua benedicta et cum dederit habitū īduēdo dicat. Exuat te deus veterem hoīez cū actibus suis: et induat te deus nouū hominē qui secundūz deūz creatus est in iusticia et sanctitate veritatis. ꝛ respondeant omnes. Amen. Indut⁹ cuz habitu includendus stati psternat se ante gradū altaris et sic in oratione prostratus pmaneat donec ab episco vel a sacerdote ad comunionez vocet. Hiis itaqꝫ pactis: epūs vel sacerdos super prostratum cantādo incipiat hunc hymnum.

Veni creator spiritus mentes tuorum visita imple super Qui paraclytus diceris donum dei altissimi fōs viuus ignis charitas ꝛ spiritalis vnna gratia que tu crea sti pectora. ctio Tu septiformis munere dextre dei tu digitus tu rite promisso patris sermone ditans guttura. Accende lumen sensibus infunde amorem cordibus infirma nostri corporis virtute firmans perpetim. Hostem repellas longius pacemqꝫ dones protinus ductore sic te preuio vitemus omne noxium. Per te sciamus da patrem noscamus atqꝫ filium te vtriusqꝫ spiritum credamus omni tempore. Sit laus patri cum filio sancto simul paraclyto nobisqꝫ mittat filius carisma sancti spiritus amen. Emitte spiritum

tuum et creabuntur. Et renouabis faciem terre Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus. Oratio

D Eus qui non vis mortem peccatoris sed penitentiam ꝛ emenationem semper desideras misericordie tue clementiam suppliciter imploramus: vt huic famulo tuo secularibus actibus renunciatis large tue pietatis gratiam infundere digneris: quatinus castris tuis insertus ita tibi militando: stadium vite presentis percurrere valeat: vt brauium eterne remunerationis te donante percipiat. Per christum dominum nostrum amen. ¶ Post hec episcopus vel sacerdos pergens ad altare [missam finiet: pro includendo. Secre.

H Uius quesumus domine virtute misterii: et a propriis nos munda delictis: et famulum tuum. N. ab omnibus absolue peccatis. Per dominum nostrum iesum xpm. ¶ Post communio.

P Urificet nos domine sacramenta que sumpsimus: et famulum tuum. N. ab omni culpa liberum esse concede: vt qui conscientie reatu constringitur: celestis remedii plenitudine glorietur. Per dominū nostrū. ¶ Postꝗ ipse eps vel sacerdos cōmunicatus fuerit: nouum includendum communicet. Missa finita tradatur cereus prefatus includendo et ordinata processione: episcopus vel sacerdos casulatus incedat: et includēdum portantem cereum suum per manum accipiat ꝛ honeste secum ad habitaculum suum deducat. Clerici interim letaniā solenniter procedentes cantent. Cum autem ad habitaculum peruentum fuerit finita letania: episcopus vl' sacerdos includēdum extra habitaculum dimittat et solus in habitaculum inducat incipiendo cum aqua benedicta. anti. Asperges me. vel Uidi aquam. ꝑut tempus exigerit postea sanctificet et benedicat habitaculum per orationes sequētes. Hec oratio dicatur super altare. cum Oremus. Oratio.

D Omine sancte pater clemens cuius nec inicium nec finis aduertitur ꝗ tantus es quātus esse voluisti. s. sctūs atꝗ mirabilis. Deus cuius maiestatem elementa non capiunt. te benedicimus te supplices deprecamur: vt sit altare hoc sicut illud quod abel salutaribus mysteriis in passione precursor iugulatꝰ a fratre nouo sanguīe imbuit et sacrauit Sit tibi domīe altare hoc sicut illud quod abraham pater noster quia te videre meruit fabricauit: in quo summus sacerdos melchisedech sacrificii normam triūphalis expressit. Sit tibi altare hoc sicut illud quod moyses septem dierum purificatione mundauit et celesti tertio alloquio sanctum vocauit. Sicut locutus es ad eum dicens. Si quis te

tigit altare hoc sanctificatus habeatur In hoc ergo altari iugu letur luxuria: omnisqz libido feriatur offeratur pro turturibus sacrificium castitatis pro pullis columbarum innocentie sacrificium. Per dominum nostrum ¶ Benedictio super domum [Oremus

A Desto domine supplicationibus nostris et hanc domum serenis oculis tue pietatis illustra: descendat super habitantes in ea gratia tue pietatis: larga benedictio vt in hiis manufactis habitaculis cũ sobrietate manentes: ipi tuum semper sint habitaculum. Per xp̄m dominũz nostrum.

E Xaudi domine sancte pater Alia oro. cũ Orem⁹ Oro. omnipotens eterne deus vt si qua sint aduersa si qua cõtraria i hac domo famuli tui. N. auctoritate maiestatis tue pellantur. Per dominum· alia or. cũ orem⁹ tm̄. oratio.

B Ene ✠ dic domine domum istam et locum istum: vt sit in ea sanitas: sanctitas: castitas: virtus: victoria. et sanctimonia. humilitas: lenitas: mansuetudo: plenitudo legis et obedientia deo patri et filio et spiritui sancto: et sit super locum istum et super omnes habitãtes in eo tua larga bene ✠ dictio vt in hiis manufactis habitaculis cum sobrietate manẽtes ipi tuum sint semper habitaculum. Per dominum nostrum iesum xp̄m filium tuum qui tecum viuit et regnat in vnitate spiritus sancti deus. Hiis perdictis exeat ep̄s vel sacerdos ꝛ introducat includẽdũ portãtẽ cereũ suũ ꝛ icipiẽdo hoc respõsoriũ

Chorus psequatur.

Regnum mundi et omnem ornatũ se culi

cõtempsi ppt amorẽ domini mei iesu xp̄i. Quem vi

di quẽ ama ui quẽ credidi quẽ dile xi. ℣ Eructauit cor me

um vbũ bo nũ dico e go o pera mea re gi. Quem

quo cantato cum ℣. episcopus vel sacerdos dicat. Dominus vobiscum et Oremus. Oratio

vi di

Rogamus te domine sancte pater omnipotens eterne deus: vt super hunc famulum tuuz spiritum benedictionis tue infundere digneris: vt celesti munere ditatus et tue maiestatis dona possit acquirere ꝫ bene viuendi aliis exempla prebere. ℟. amen. Item alia benedictio super eũ

Dominus iesus christus apud te sit vt te defendat. Amē Intra te sit vt te reficiat. amen. Circa te sit vt te cõseruet. amen. Ante te sit vt te deducat. amen. Super te sit vt te benedicat. Amen. Qui cum deo in vnitate. ¶ Alia benedictio

Bene ✠ dicat te deus pater. amen. Conseruet te dei filius. amen. Illuminet te spiritus sanctus. amen. Corpus tuum custodiat. amen. Animam tuã saluet. amen. Cor pꝰ tuũ irradiat. amen. Sensum tuum dirigat. amen et ad supernam vitam te perducat. amen. Qui in trinitate perfecta viuit et regnat deus per omnia secula seculorum. amen. ¶ Post hec episcopus vel sacerdos de domo exeat. inclusus solus remaneat per totum summum et continuum obseruans silentium et sic deforis firmiter claudatur et interim voce sonora incipiat episcopus vel sacerdos ã. hoc modo

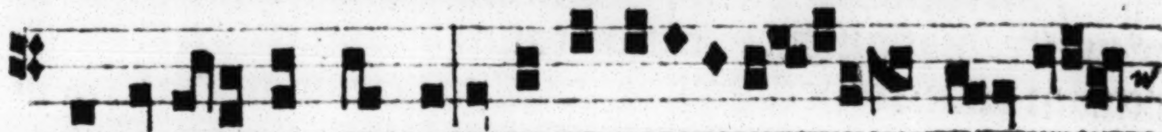
Suscepimus deus misericordiam tuam in medio templi tui. ps. Magnus dominus ps. Laudate dominũ omnes gẽtes. ps. Lauda hierusalem. ps. Laudate dominum in sanctis eiꝰ cuꝫ Gloria patri. repetatur. ãn. Suscepimus deus finita anti. faciat episcopus vel sacerdos omnes pro eo orare quatinus omnipotens deus pro cuius amore ille mundũ reliquit et in illo strictissimo carcere includi sese fecit ita ipsum in seruicio suo conseruet et confirmet vt post mortem cum eo ineternum viuere valeat. Pater noster. Et ne nos. Sed libera Ostende nobis domine miam. Fiat pax in virtute tua. Dominus vobiscuꝫ. Oremus Oratio

Protege domine quesumus famulum tuum et intercedente gloriosa virgine maria cuꝫ omnibus sanctis tuis gratie tue in eo dona multiplica: vt ab omnibus liber offensis: et temporalibus non destituatur auxiliis et

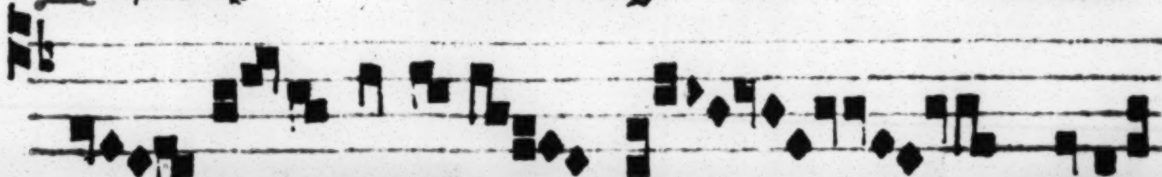
sempiternis gaudeat institutis. Per christum dominum nostrum. Oremus. Oratio.

Deus cui omne cor patet: et omnis voluntas loquitur et quem nullum latet secretum purifica per infusionem sancti spiritus cogitationes cordis nostri vt te perfecte diligere et digne laudare mereamur Per christum dominum nostrum. Oremus.

Omnipotens sempiterne deus dirige actus nostros in beneplacito tuo vt in nomine dilecti filii tui mereamur bonis operibus abundare. Qui tecum viuit et regnat cum deo patre in vnitate spiritus sancti deus. Per. ¶ Deinde recedant omnes per gentes in ecclesiam. choro canente aliquod ℟. cum suo versu de sancto in cuius nomine et honore fundata est ecclesia. et finiatur ad gradum chori. dicente sacerdote. ℣. et oratio de eodem. et si fuerit ecclesia de sancta maria. tunc dicatur hoc Responsorium

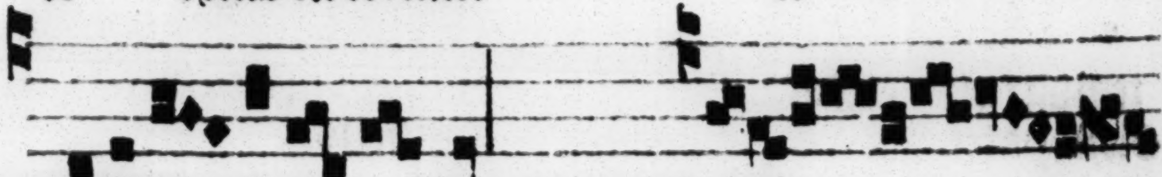
Felix namque es sacra virgo ma ri a et omni

lau de dignis si ma. Quia ex

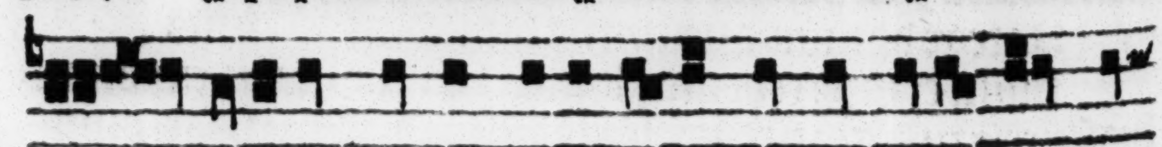
te ortus est sol iusti ci e

xpus de us no ster. tpe pasche alle lu ya

℣. Ora pro populo interueni pro clero interce de pro deuoto femi

neo sexu sentiant omnes tuum leuamen quicunque celebrant

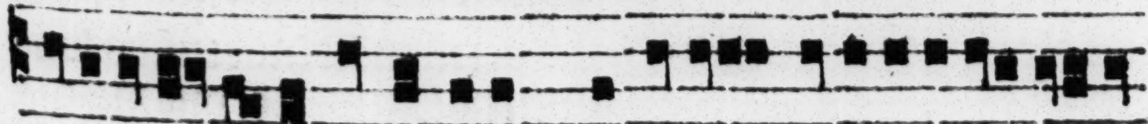

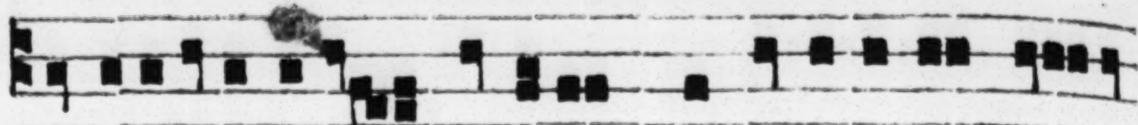
Concede quesumus [V. Sancta dei genitrix. Oratio. misericors deus fragilitati nostre presidium: ut qui sancte dei genitricis et virginis marie commemorationem agimus intercessionis eius auxilio a nostris iniquitatibus resurgamus. Per eundem christum dominum nostrum. Benedictio agni paschalis ouorum et herbarum in die pasche. Dominus vobiscum. Oremus.

Deus celi terreque dominator qui das [escam omni carni et reples omne animal benedictione ✠ benedic ✠ et sanctifi ✠ ca hanc creaturam agni paschalis et nobis dona tua sumentibus anime et corporis sanitatem concede. [Per christum dominum.

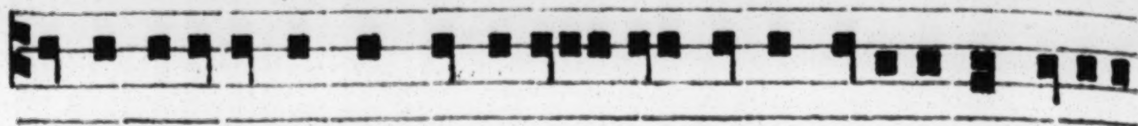
Deus qui vniuerse carnis es conditor qui noe et filiis suis de mundis et inmundis animalibus precepta dedisti: quique sicut oua et olera herbarum humano generi et quadrupedia munda edere permisisti et qui agnum paschalem in egypto moysi et populo tuo in vigilia pasche comedere precepisti In figura agni domini nostri iesu christi: cuius sangnine omnia primogenita tibi de mundo redemisti et nocte illa omne primogenitum in egypto percutere precepisti: seruans populum agni sanguine prenotatum dignare domine deus omnipotens benedicere ✠ sanctificare ✠ hunc agnum paschalem vt quicunque ex populo tuo fideliter de illo comederit: omni benedictione celesti et gratia tua saturati repleantur in bonitate. Per quem hec omnia domine condita sunt et ab inicio creata saluator mundi. Qui viuis et reg. Hec prefatio dicatur in die sancte trinitatis et in omnibus dominicis diebus vsque ad aduentum domini quando de dominica dicatur missa: licet in capitulo dicatur et in commemoratione sancte trinitatis per annum et in missis sponsalium

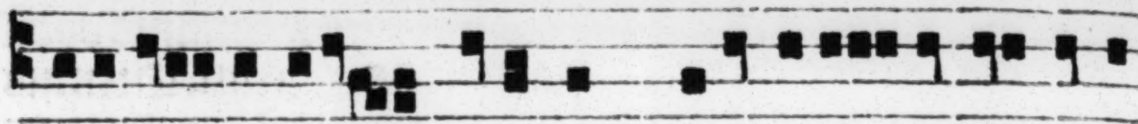

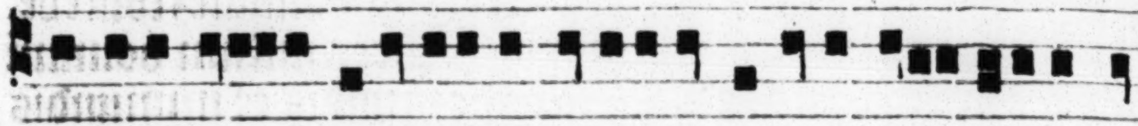
sed in vnius trinitate substātie. Quod enim de tua gloria re-

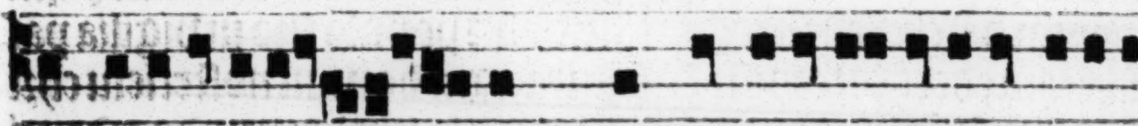
uelante te credimus hoc de filio tuo: hoc de spiritu sancto: sine

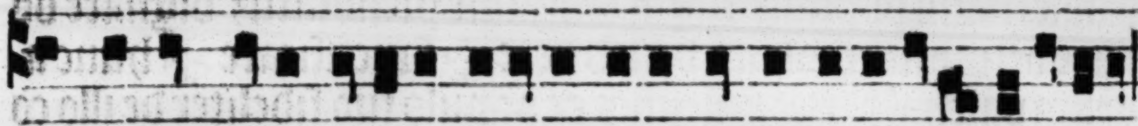
differētia discretionis sentimus. Ut in cōfessione vere sempi

terneqꝫ deitatis: et in psonis pprietas: et in essentia vnitas: et

in maiestate adoret eqlitas. Quā laudāt āgeli atqꝫ archāgeli

cherubin quoqꝫ ac seraphī q nō cessāt clamare vna voce dicētes

¶ Hec prefacio dicitur in vtroqꝫ festo sancte crucis: et in omnibꝰ commemorationibus eiusdem

Eterne deꝰ. Qui salutē hūani generis in ligno crucis cōstituisti: vt vnde mors oriebat inde vita resurgeret. Et q in ligno vincebat: in ligno quoqꝫ vinceret. Per xpm dūm no.

Hec pfacio dicitur i oibus fes. btē marie nisi i purifi. Dicat etiā p oct. assūpti. ꝛ natiui. btē marie: ꝛ i cōme. eiusdē: nisi a nati. dūi

Eterne deꝰ Et te in veneratione btē ꝛ [vsqꝫ ad purific. gloriose sēpqꝫ virginis marie exultantibꝰ animis laudare: bñdicere: ꝛ pdicare. Que et vnigenitū tuū scti spūs obūbratiōe cōcepit et virginitatis gloria permanēte huic mūdo lumē eternū effudit iesū xpm dominum nostrum. Per quē maiesta.

¶ Hoc modo incipiantur omnes prefationes ad missaꝫ per totum annum: tam in feriis quam in festis.

P Er om̄ia secula seculoꝝ. Amē. D n̄s vobiscū Et cū spū

tuo. S ursum corda. Habemus ad dominū G ratias agam⁹

domino deo nr̄o. Dignū ꝛ iustū est. V Ere dignū ꝛ iustū est

equum et salutare: nos tibi semper et vbiq; gratias agere do

mine sancte pater omnipotēs eterne deus. Per xp̄m dominū

nostrū. P er quem maiestatem tuam laudant angeli adorāt

dominatiōes tremūt potestates C eli celorumq; virtutes ac

beata seraphin socia exultatione cōcelebrāt. C ū q̄bus ꝛ n̄ras

voces vt admitti iubeas dep̄camur supplici ꝯfessiōe dicentes

Sanctus Sanctus. Sanctus. dominus deus sabaoth. Pleni sunt celi et terra gloria tua osanna in excelsis. Benedictus qui venit in nomine domini. osanna in excelsis. Et cum dicat sacerdos. Sanctus erigat parumper brachia sua et iungat manus suas vsque ad hoc verbum. In nomine dñi. tunc signet se in facie sua: et sic fiat in oibus prefationib⁹ totius anni. Deinde statim iunctis manibus et oculis eleuatis incipiat. Te igitur clementissime. &c. corpore inclinato donec dicat. Ac petimus. Tunc erigens se osculetur altare a dextro sacrificii. ¶ Hec pfatio dicitur in omnibus missis de sancto spiritu.

Eterne deus. Per xpm dominum nostrum. Qui ascendēs super oēs celos: sedensque ad dexteram tuam: pmissum spiritum sanctum in filios adoptionis effudit. Quapropter profusis gaudiis tot⁹ in orbe terrarum mundus exultat: sed et superne virtutes atque angelice potestates: hymnū glorie tue cōcinūt sine fine dicētes.

Te igitur clemētissime pater per iesum xpm filium tuum dominum nostrum supplices te rogamus ac petimus. Hic erigens se osculetur altare a dextris sacrificii dicens. vti accepta habeas & benedicas hec do✠na hec mu✠nera hec sa✠crificia illibata. Factisque signaculis super calicē eleuet man⁹ suas ita dicēs In primis que tibi offerimus pro ecclesia tua sancta catholica: quam pacificare: custodire: adunare & regere digneris toto orbe terrarum vna cum famulo tuo [redacted] et antistite nro. N. i. proprio episcopo et rege nostro. N. et dicantur nominatim. et oibus orthodoxis atque catholice et apostolice fidei cultoribus. ¶ Hic rogat cogitando pro viuis.

Memento domine famulorum fa Cogitando pro viuis
mularumqꝫ tuarum. N. et N. In qua oratione ordo de
bet attendi propter ordinem charitatis. Quinquies orat sacer-
dos primo pro seipso: secundo pro patre et matre carnali videlꝫ
et spirituali et pro aliis parentibus: tertio pro amicis specialibꝰ
parochianis et aliis. quarto pro omnibus astantibus. quīto ꝓ
omni populo xp̄iano. et potest hic sacerdos omēs suos amicos
deo commendare. Consulo tamen vt nullus ibidem nimis im
moretur tum propter cordis distractionē tū propter immissio-
nes que possunt fieri per angelos malos tum ꝓpter alia ꝑicula

Et omnium circumastantium atqꝫ oīm fidelium xp̄ia-
norum quorum tibi fides cognita est et nota deuotio ꝓ
quibus tibi offerimus vel qui tibi offerunt hoc sacrificium lau
dis pro se suisqꝫ omnibus pro redemptione animarum suarū
ꝓ spe salutis et incolumitatis sue tibiqꝫ reddunt vota sua eterno

Communicantes et memoriam [deo viuo et vero.
venerantes in primis gloriose semperqꝫ virginis incli-
nādo parumper dicat. marie genitricis dei et domini nostri ie-
su xp̄i. Sed et beatorum apostolorum ac martyrum tuorum.
Petri Pauli Andree Iacobi Iohānis Thome Iacobi
Philippi Bartholomei Matthei Simonis et Thadei Li
ni Cleti Clementis Sixti Cornelii Cipriani Laurentii
Crisogoni Iohannis et Pauli Cosme et Damiani Et
omnium sanctorū tuorū quorū meritis precibusqꝫ concedas: vt
in oībus protectionis tue muniamur auxilio. Per eundē chri-
stum dominum nostrum. Amen. Hic respiciat hostiam cū magna

Hanc igitur oblationē serui [veneratione ita dicens.
tutis nostre sed et cuncte familie tue: quesumus domine
vt placatus accipias diesqꝫ nostros in tua pace disponas atqꝫ ab
eterna dānatione nos eripi et in electorum tuorum iubeas gre
ge numerari. Per christum dominum nostrum. Amen. Hic

Quam oblationem [iterum respiciat hostiam dicens.
tu deus omnipotens in omnibꝰ quesumus: Hic faciat
tres cruces super calicem cum dicat ✠ benedictā ✠ ascriptā
✠ ratā rationabilem acceptabilemqꝫ facere digneris vt no-
bis Hic faciat crucem super panem dicens: corpus ✠ hic super
calicem: et sanguis ✠ iunctisqꝫ manibus dicat: fiat dilectissimi

Qui pridie quam [filii tui domini nostri iesu christi.
pateretur. Hic erigat sacerdos manus et coniungat et
postea tergat digitos et eleuet hostiam parumper ita ꝙ non vi
deatur a populo: et si debet tenere quousqꝫ dixerit verba conse

crationis quia si ante consecrationem eleuetur et populo osten datur sicut faciunt fatui sacerdotes populum ydolatrare ado- rando panem purum tanq̄ corpus christi. et in hoc peccant. Et sacerdos debet precipue in hoc loco congregare seipsuz ad se. s cor diligenter ad attendendum verba et os ad distincte proferē rendu; vt ab hoc loco videlicet. **Qui pridie.** vsq; ibi. **Vnde ꝫ me mores.** nulle alie rei attendat nullaq; dictio nullaq; sillaba eua- dat nichil de forma verborum vel signorum omittat vel dimi nuat accipiendo panem dicat. **Accipiat panem in sanctas ac ve nerabiles manus suas et eleuatis oculis in celum.** ¶ Hic eleuet oculos suos non solum corporales sed etiā spirituales **ad te de- um patrem omnipotentem tibi.** Hic inclinet se dicens. **gratias agens ✠ benedixit fregit.** Hic non debet tāgi hostia modo fra- ctionis sicut aliqui fatui tangunt et male faciunt. Uidetur ta- men ex ordine verborum q̄ prius debet frangi q̄ consecrari cū dicit **benedixit fregit** per hec verba videt q̄ prius est fractio q̄ consecratio: sed ecclesia prius consecrat q̄ frangit scilicet a- liter facit ecclesia q̄ xpus fecit: et sic ecclesia videtur errare ꝫ per consequens delinquit. Solutio dicendum est q̄ ecclesia non de linquit: quia christus post consecrationem et benedictione; fre git licet ordo verborum aliter sonat et dicat sacerdos inclinādo **deditq; discipulis suis dicens accipite et manducate ex hoc om nes. Hoc ē eñi corp⁹. meū** Et debent ista verba pferri sub vno spiritu et sub vna prolatione nulla pausatione interposita Post hec verba inclinet se sacerdos ad hostiaz et capite inclinato illa; adoret et postea eleuet illa; mature supra frontem vt a populo possit videri ꝫ caueat ne nimis diu teneat eam ne aliquo modo corpus xpi osculetur nec super oculos ponat sicut solent quidā stulti facere nec aliqua; parte; corporis vllo modo tangi debet nisi tantu; digitis ad hoc specialiter consecratis. Tunc illud re- ponat ante calicem in modum crucis per idem fiende: reposito corpore christi in loco suo discooperiat calicem et eu; teneat in- ter manus suas non disiungendo pollicem ab indice nisi dum faciat benedictionem tantum: et tunc incipiat calic; consecrati- onem dicens.

Simili modo postea q̄ cenatum est accipiens et hunc preclarum calicem in sanctas ac vene rabiles manus suas item tibi. Hic inclinet se dicens: **gratias a- gens ✠ benedixit deditq; discipulis suis dicens accipite et bibi te ex eo omnes.** Hic eleuet parumper calicem ita dicens. **Hic est enim calix sanguinis mei noui et eterni testamenti mysteri um fidei qui pro vobis et pro multis effundetur in remissionē**

peccatorum. ¶ Hic eleuet calicē usq; pectus vel ultra caput dicens. Hec quotienscumq; feceritis in mei memoriam facietis ¶ Hic reponat calicem et fricet digitos suos ultra calicem propter micas et cooperiat calicem deinde eleuet brachia in modū crucis iunctisq; manibus digitis usq; ad hec verba de tuis donis ac datis ita dicens.

Unde et memores domine nos serui tui sed et plebs tua sancta eiusdem christi filii tu domini dei nostri tam beate passionis necnon et ab inferis resurrectionis: sed et in celos gloriose ascensionis offerim⁹ preclare maiestate tue dē tuis donis ac datis. ¶ Hic faciat tres cruces supra calicem cum dicat. Hostiam ✠ puram hostiam ✠ sanctam hostiam ✠ immaculatam. Hic super hostiam dicens. Panem sanctum ✠ vite eterne. Hic super calicem. Et calicem ✠ salutis perpetue. [Sequatur.

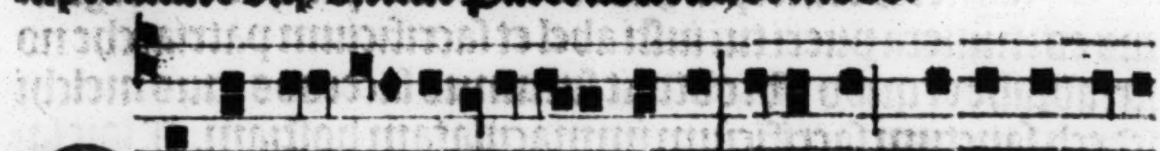
Supraq; propicio ac sereno vultu respicere dignerīs et accepta habere sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui iusti abel et sacrificium patriarche nostri abrahe et quod tibi obtulit summus sacerdos tuus melchisedech sanctum sacrificium immaculatam hostiam. ¶ Hic sacerdos corpore inclinato et cancellatis manibus dicat.

Supplices te rogamus omnipotens deus iube hec proferri per manus sancti angeli tui in sublime altare tuū in conspectu diuine maiestatis tue. ¶ Hic erigat se et deosculetur altare adextris sacrificii dicens Ut quotquot ex hac altaris participatione sacrosanctum filii tui. Hic faciat crucē super corpus christi dicens cor ✠ pus hic aliam crucem super calicem dicens et sanguinem sumpserimus. ¶ Hic faciat tertiam crucem in facie sua dicens. Omni bene ✠ dictione celesti et gratia repleamur. Per eundem christum dominum nostrum Amen

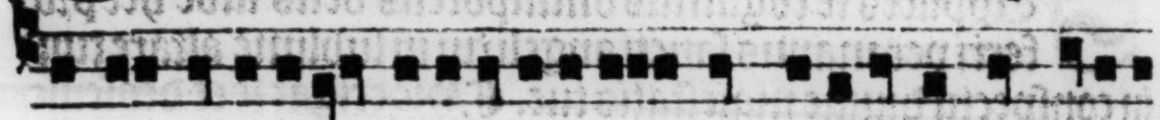
Memento etiam domine animarum [Sequatur famulorum famularumq; tuarum. N. et. N. hic oret sacerdos cogitando pro defunctis. Qui nos precesserunt cum signo fidei et dormiunt in somno pacis. Ipsis domine et omnibus in christo quiescentibus locum refrigerii lucis et pacis ut indulgeas deprecamur. Per eundem christum dominum nostrum. Amen. Hic percutiat sacerdos pectus suū semel dicēdo.

Nobis quoq; peccatoribus famulis tuis de multitudine miserationum tuarum sperantibus partē aliquam et societatem donare digneris cum tuis sāctis apostolis ⁊ martyribus cū Iohanne Stephano Matthia Barnaba Ignatio Alexandro Marcellino Petro felicitate perpetua. Aga-

tha Lucia Agnete Cecilia Anastasia. Et cum omnibus sanctis tuis intra quorum nos consortium non estimator meriti sed venie quesumus largitor admitte. Per christum dominum nostrum. Amen. Per quem hec omnia domine semper bona creas. ¶ Hic sacerdos ter signet calicem dicens: sancti ✠ ficas vivi ✠ ficas bene ✠ dicis et prestas nobis. ¶ Hic sacerdos discooperiat calicem et faciat signum crucis cum hostia quinquies Primo ultra calicem ex utraque parte: secundo calici equali: tertio infra calicem: quarto sicut primo: quinto ante calicem. Interim vero diaconus a dextris sacerdotis assistat manibus prius lotis eique in corporalibus sustinendis subministret et in recessu deosculetur altare et humerum sacerdotis dextrum sacerdote sic dicente: per ip ✠ sum et cum ip ✠ so et in ip ✠ so est tibi deo pa ✠ tri omnipotenti in unitate ✠ spiritus sancti deus omnis honor et gloria. ¶ Hic cooperiat calicem et teneat manus suas super altare usque dicitur Pater noster. hoc modo.

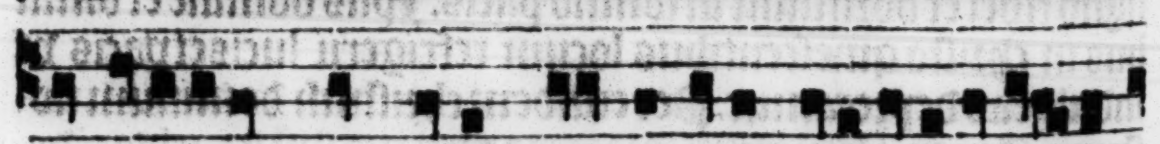
Per omnia secula seculorum Amen. Oremus Preceptis salu

taribus moniti et divina institutione formati audemus dicere. ¶ Hic accipiat diaconus patenam de manu subdiaconi eamque a dextris sacerdotis extento brachio in alto usque ad da propicius pacem discoopertam tenens. ¶ Hic elevet sacerdos manus suas dicens

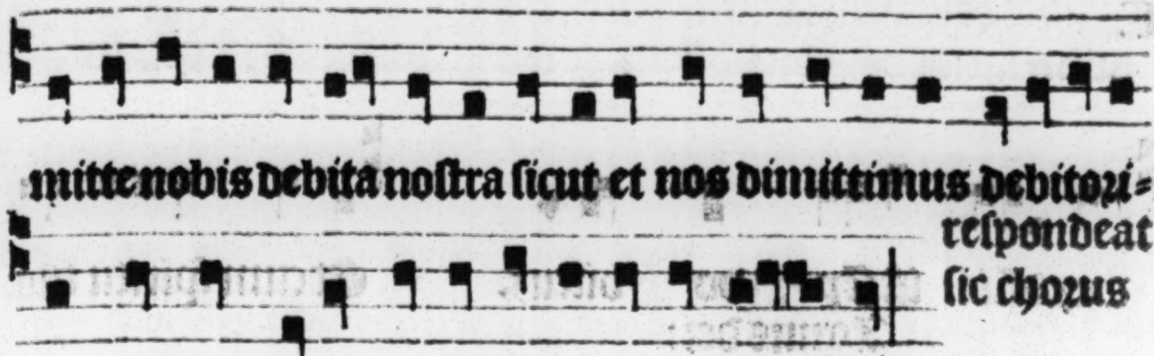
Pater noster qui es in celis sanctificetur nomen tuum

Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua sicut in celo et in

terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie: et di

deinde dicat sacerdos priuatim

Sed libera nos a malo Amen

Libera nos quesumus domine ab omnibus malis preteritis presentibus et futuris: et intercedente pro nobis beata et gloriosa semperque virgine dei genitrice maria. Hic inclinet parumper et dicat: et beatis apostolis tuis petro et paulo atque andrea cum omnibus sanctis. Hic committat dyaconus patenam sacerdoti deosculans manum eius et sacerdos deosculetur patenam postea ponat ad sinistrũ oculum deinde ad dextrum: postea faciat crucem cum patena vltra caput et tunc reponat eam in locum suum ita dicens.

Da propicius pacem in diebus nostris vt ope misericordie tue adiuti et a peccato simus semper liberi et ab omni perturbatione securi. Hic discooperiat calicem et sumat cum inclinatione corpus transponens in concauitate calicis retinendo inter pollices et indices et frangat in tres partes dum dicitur: Per eundem dominum nostrum iesum christum filium tuum: scda fractio cũ dicit. Qui tecũ viuit et regnat in vnitate. Hic teneat illas duas fracturas in sinistra manu et tertiam fracturam in dextra manu in summitate calicis sic dicens.

Chorus respond

Per omnia secula seculorum Amen

Deinde si episcopus celebrauerit dyaconus ad populum conuersus baculum episcopi dextera tenẽs: curuatura baculi ad se cõuersa dicat hoc mõ.

Chorus respond

Humiliate vos ad benedictionem Deo gratias.

¶ Postea eukaristia super patenam reposita episcopus sup populum faciat benedictionem. post benedictonem sequatur

Pax dñi ✠ sit sep ✠ vo ✠ biscuz. cor. ℟. **Et cum spiritu tuo.** ad dicendum **Agnus dei:** accedant dyaconus et subdyaconus ad sacerdotem vterqȝ a dextris dyaconus propior subdyaconus remotior et dicant simul priuatim. **Agnus dei qui tollis peccata mundi miserere nobis. Agnus dei qui tollis.** vts. **Agnus dei qui tollis peccata mundi dona nobis pacem.** ¶ In missis vero pro deffunctis dicatur hoc modo. **Agnus dei qui tollis peccata mundi dona eis requiem.** tribus vicibus cum hac additione. **sempiternam** Exequie quas nos facimus pro mortuorum excessibus celebrantur. Quare ad missam mortuorum pax non datur: triplex assignatur ratio. ¶ Prima est quoniam hoc officium triduanam christi sepulturam significat vbi pax non datur propter osculum iude. Secunda quia non communicamus mortuis quia nobis non respondent. Unde est q corpus nunq debet esse in ecclesia q diu missa de die celebratur. Tertia est quoniam ex multis granis collectis vnus panis efficitur et ex multis racemis vinum eliquatur. sic et ex multis fidelibus quorum quidam boni: quidam mali vna ecclesia constituitur et coadunatur: quia ergo mortuo homine nescitur vtrum ipse sit de conformitate ecclesie et pacem cum creatore suo habeat: ideo pacem non damus nec **Benedicamus** nec **Deogratias.** nec aliquas laudes referimus pro mortuis: quia non est vnde agende sint: non enim apparet eorum requies. Hic cruce signando deponat dictam tertiam partem hostie in sanguinem sic dicendo

Hec sacrosancta commixtio corporis et sanguinis domini nostri iesu christi fiat michi omnibusqȝ sumentibus salus mentis et corporis et ad vitam eternam promerendam et capescendam preparatio salutaris. Per eundem dominum nostrum iesum christum filium tuum qui tecum viuit.

¶ Anteq pax detur dicitur hanc orationem.

Domine sancte pater omnipotens eterne deus da michi hoc sacrosanctum corpus et hunc sanguinem filii tui domini nostri iesu christi ita digne sumere vt merear per hoc remissionem omnium peccatorum meorum accipere et tuo sancto spiritu repleri et pacem tuam habere: quia tu es deus solus

et preter te non est alius cuius imperium sine fine permanet in secula seculorum amen. ¶ Hic deosculetur sacerdos corporalia in dextra parte et summitatem calicis corpore dominico prius tactam et diaconum dicens. **Pax tibi et ecclesie dei.** ℟. **Et cum spiritu tuo.** Dyaconus a dextris sacerdotis ab ipso pacem recipiat et subdyacono ferat deinde ad gradum chori ipse dyaconus pacem portet rectoribus chori et ipsi rectores pacem choro portent vterque sua parte incipientes a maioribus. In ferris vero et in festis quando chorus non regitur pax a dyacono choro apportetur per duos extremos de .ii. forma. etc. vt prius. Si episcopus celebrauerit primo osculetur dyaconus principalē subdyaconum a quo ceteri subdyaconi pacē sumant. deinde duos secundarios rectores si duplex festum fuerit qui primo deferāt ad rectores principales postea ipsis principalibus rectoribus ipsam pacem ex parte decani et cantoris deferentibus secundariis vero ex parte cancellarii et thesaurarii. Post datam pacem dicat sacerdos orationem sequentem priuatim antequam se communicet tenendo hostiam ambabus manibus dicens

Deus pater fons et origo totius bonitatis qui ductus misericordia vnigenitum tuum pro nobis ad infima mūdi descendere et carnem sumere voluisti quam ego indignus hic in manibus meis teneo. Hic inclinet se ad hostiam dicens. **te adoro te glorifico te tota mentis ac cordis intentionē laudo et precor vt nos famulos tuos non deseras sed vt peccata nostra dimittas quatinus tibi soli viuo ac vero deo puro corde et casto corpore seruire valeamus. Per eundem christum dominum nostrum. Amen.** Alia oratio.

Domine iesu christe fili dei viui qui ex voluntate patris cooperante spiritu sancto per mortem tuam mundum viuificasti libera me queso per hoc sacrosanctum corpus et hunc sanguinem tuum a cunctis iniquitatibus meis et ab vniuersis malis et fac me tuis semper obedire mandatis et a te nunquam imperpetuum separari permittas: saluator mundi qui cum deo patre et eodem spiritu sancto viuis et regnas deus per omnia secula seculorum. Amē. Et sequatur.

Corporis et sanguinis tui domine iesu christe sacramentum quod licet indignus accipio non sit michi iudicio et condēnationi sed pro tua prosit pietate corporis mei et anime saluti amen. ¶ Ad corpus cum humiliatione dicat antequam illud recipiat.

Aue ineternum sanctissima caro christi michi ante omnia et super omnia summa dulcedo. Corpus domini nostri iesu christi sit michi peccatori via

et vita. Caueat sibi sacerdos post istas orationes dictas a nimia prolixitate tractandi propter cogitationes volubiles aliquorum tamen in premissis ora. debet sacerdos meditari de incarnatione natiuitate et passione et piissima morte domini nostri iesu xpi et de huius sacramenti virtute et tunc cum magna deuotione et omni reuerentia et timore debet comunicari cruce prius facta ex ipso corpore. s. xpi ante os recipiētis dicens. In nomine patris et filii et spiritus sancti amen dein de ad sanguinem cum magna deuotione dicat.

Aue ineternum celestis potus michi ante omnia et super omnia sūma dulcedo. Corpus et sanguis domini nostri iesu christi prosint michi peccatori ad remedium sempiternum in vitam eternaꝫ amen. In nomine patris et filii et spiritus sancti amen. Hic sumat sanguinem quo sumpto eat sacerdos ad dextruꝫ cornu altaris cum calice inter manus adhuc digitis coniunctis sicut prius et accedat diaconus et effundat in calicem vinum vel aquam et recinserat sacerdos manus suas ne alique reliquie corporis remaneant in digitis vel sanguinis in calice. Cum vero aliquis sacerdos bis debeat celebrare in vno die tunc non debet percipere ablutionem vllā: sed ponere in sacrario aut in vase mundo vsqꝫ in finem alterius misse et tunc sumatur vtraqꝫ ablutio post primam ablutionem. Deinde sequatur hec oratio

Quod ore sumpsimus domine pura mente capiamus et de munere temporali fiat nobis remidiuꝫ sempiternuꝫ amen. Hic lauet digitos suos in coucauitate calicis cum vino a dyacono effuso quo hausto sequaꝫ ista oratio.

Hec nos domine communio purget a crimine et celestis remedii faciat esse participes. Hic infundet idem dyaconns aquam in calice qua hausta eat sacerdos ad medium altaris et inuoluat calicem super patenam et postea inclinet se ante altare cum magna deuotione dicens hanc orationem

Gratias tibi ago domine sancte pater omnipotens eterne deus qui me refecisti de sacratissimo corpore et sanguine domini nostri iesu christi et precor vt hoc sacramentum salutis nostre quod sumpsi indignus peccator non veniat michi ad iudicium neqꝫ ad condēnationem pro meritis meis sed ad profectū corporis mei et anime mee salutem in vitam eternam. amen. Et cum hac oratione eat sacerdos ad dextrum cornu altaris abluat manus et subdiaconus ei ministret dyacon⁹ vo interim corporalia cōplicet ⁊ ad dextrū cornu altaris subdiacon⁹ librū portet ⁊ accepto a dyacono calice iacēte sup patenā et

redeunte sacerdote ad dextrum cornu altaris si quid in eo infu-
sionis remanserit idem diaconus ori sacerdo. porrigat sumen-
dum. Post perceptionem sacramenti sacerdote ad manus a-
bluend. veniente diaconus corporalia complicet et in loculo re-
ponat postea vero ipsa corporalia calici cum offertorio supponat
ipsumque calicem dum. cō. dicitur ipsi acolito committat Qui dū
Per omnia secula seculorum Amē. post oratio dicitur ea solēni
tate qua cum opportauerit reportet ablutis manibus sacerdos
reuertat se ad dextrum cornu altaris et dicat cum suis ministris
communionem deinde facto crucis signaculo in facie vertat se
sacerd. ad populum eleuatisque aliquantulum brachiis et iūctis
manibus dicat Dñs vobiscum. et iterim se vertat ad altare di-
cens Oremus. et postea dicat post communiones iuxta nume
rum et ordinem ante dictarum orationum ante epistolam. Fi
nita vltima postcommunione factoque signaculo crucis in facie
vertat se sacerdos ad populum et dicat. Dominus vobiscum.
deinde dyaconus sua casula reindutus quādo vtitur dicat Bene
dicamus. Alio vero tempore āni dicatur. Ite missa est. semper
ad populum conuerso sed semper. Benedicamus domino. & Re
quiescant in pace. conuerso ad altare dicantur. Hiis dictis sacer
dos corpore inclinato iunctis manibus tacita voce coram me-
dio altaris dicat hanc orationem.
Placeat tibi sctā tri
nitas obsequiū seruitutis mee et presta vt hoc sacrificiū
quod oculis maiestatis tue indignus obtuli tibi sit acceptabile
michique et omnibus pro quibus illud obtuli sit te miserāte pro
piciabile. Qui viuis et regnas deus per omnia secula seculorum
amen. Qua finita erigat se sacerdos et signet se in facie sua ita
dicens. In nomine patris et filii et spiritus sancti amen. Et sic
inclinatione facta eodem ordine quo prius accesserunt ad alta-
re in principio misse. sic induti cum ceroferariis et ceteris mini
stris redeant in fine et statim post Deo gratias. icipiatur in cho
ro hora nona quādo post missam dicitur. Sacerdos vero in re
deundo dicat euangelium. In principio erat verbum. Cum ve-
ro sacerdos exuerit casulam et alia indumenta sacerdotalia di-
cat hos psalmos sub vno Glorio patri cū hac ān. Triū puerorū
p̄. Benedicite sacerdotes domini domino. dicatur vsque ad finē
p̄s. Laudate dominum in sanctis eius p̄s. Nūc dimittis. Glo-
ria patri. Sicut erat. deinde dicatur an. Trium puerorum can
temus hymnum quē cantabant in camino ignis benedicētes
dñm. Kyriel. Xp̄el. Kyriel. Pater noster. Et ne nos. Sed libera.
Benedicamus patrem et filium cū sctō spū. Laudemus et su-

perexaltemus eum in secula. Benedictus es domine in firmamento celi. Et laudabilis et gloriosus et superexaltatus eum in secula. Benedicat et custodiat nos omnipotens et misericors dominus amen. Non intres iniudicium cum seruo tuo domine. Quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens. Domine deus virtutum conuerte nos Et ostende faciem tua3 et salui erimus. Domine exaudi orationem meam. Et clamor meus ad te veniat. Dominus vobiscum. Et cum spi. Orem⁹.

Deus qui tribus pueris mitigasti flammas ignium concede propicius: vt nos famulos tuos non exurat flamma viciorum. Oratio

Ure igne sancti spiritus renes nostros et cor nostrum domine vt tibi casto corpore seruiamus et mundo corde placeamus. Oratio.

Acctiones nostras quesumus domine aspirando preueni et adiuuando prosequere: vt cuncta nostra operatio et ad te semper incipiat et per te cepta finiatur Et finiant hee tres orationes sub vna determinatione sic. Per christum dominum nostrum amē.

Ordo ad visitandum infir.

Omnium In primis induat se sacerdos in superpellicio cum stola et in eundo dicat cum suis ministris septem psalmos penitentiales cum Gloria patri. et cū ātiphona. Ne reminiscaris

Ps.

Domine ne in furore tuo arguas me: neq3 in ira tua corripias me. Miserere mei domine quoniam infirmus sum: sana me domine quoniam conturbata sunt ossa mea. Et anima mea turbata est valde: sed tu domine vsquequo. Conuertere domine et eripe animam meam: saluu3 me fac propter misericordiam tuam. Quoniam non est in morte qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi. Laboraui in gemitu meo: lauabo per singulas noctes lectum meum lachrimis meis stratum meum rigabo. Turbatus est a furore oculus me⁹: inueteraui inter oēs inimicos meos. Discedite a me omnes qui operamini iniquitatem: quoniam exaudiuit dominus vocem fletus mei Exaudiuit dominus deprecationem meam dominus orationem meam suscepit Erubescant et conturbentur vehementur omnes inmici mei conuertantur et erubescant valde velociter. Gloria patri. Sicut erat

Psalmus

Beati quorum remisse sunt iniquitates: et quorum tecta sunt peccata. Beatus vir cui non imputauit dominus peccatum: nec est in spiritu eius dolus. Quoniā tacui inueterauerunt ossa mea dum clamarem tota die. Qm̄ die ac nocte grauata est super me manus tua: con-

uersus sum in erumna mea dum configitur spina. Delictum meum cognitum tibi feci et iniusticiam meam non abscondi. Dixi confitebor aduersum me iniusticiam meam domino: et tu remisisti impietatem peccati mei. Pro hac orabit ad te omnis sanctus: in tempore oportuno. Uerũtamẽ in diluuio aquarum multarum ad eum non approximabunt. Tu es refugium meũ a tribulatione que circũdedit me: exultatio mea erue me a circumdantibus me. Intellectum tibi dabo et instruam te in via hac qua gradieris firmabo super te oculos meos. Nolite fieri sicut equus et mulus: quibus non est intellectus. In chamo et freno maxillas eorum constringe: qui non approximant ad te. Multa flagella peccatoris: sperantem autem in domino misericordia circumdabit. Letamini in domino et exultate iusti: et gl'iamini omnes recti corde. Gloria patri. ps.

Domine ne in furore tuo arguas me: neq; in ira tua corripias me. Quoniam sagitte tue infixe sunt michi: ꝛ confirmasti super me manũ tuam. Non est sanitas in carne mea a facie ire tue: non est pax ossibus meis a facie peccatorum meorum. Quoniam iniquitates mee supergresse sunt caput meum. et sicut onus graue grauate sunt super me. Putruerũt et corrupte sunt cicatrices mee a facie insipiẽtie mee. Miser fact⁹ sum et curuatus sum vsq; in finem: tota die contristat⁹ ingrediebar. Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus: ꝛ non est sanitas in carne mea. Afflictus et humiliat⁹ sum nimis rugiebam a gemitu cordis mei. Domine ante te omne desiderium meum: et gemitus meus a te non est abscõditus. Cor meum conturbatum est dereliquit me virtus mea: et lumen oculorum meorum et ipsum non est mecum. Amici mei et proximi mei: aduersum me appropinquauerũt et steterunt. Et q̄ iuxta me erant de longe steterunt: ꝛ vim faciebãt qui querebãt animam meã. Et qui inquirebant mala michi locuti sunt vanitates et dolos tota die meditabantur. Ego autem tanq̃ surdus non audiebam et sicut mutus non aperiens os suum. Et factus sum sicut homo non audiens et non habens i ore suo redargationes. Quoniam in te domine speraui tu exaudies me domine deus meus. Quia dixi nequando super gaudeant michi inimici mei: et dum cõmouentur pedes mei super me magna locuti sunt. Quoniam ego in flagella paratus sum et dolor meus in conspectu meo sẽper. Qm̃ iniquitatem meã annũciabo. ꝛ cogitabo p pctõ meo. Inimici aũt mei viuũt ꝛ ꝯfirmati sũt sup me ꝛ multiplicati sũt q̄ oderũt me inique. Qui retribu

perexaltemus eum in secula. Benedictus es domine in firmamento celi. Et laudabilis et gloriosus ꝛ superexaltatus eum in secula. Benedicat et custodiat nos omnipotens et misericors dominus amen. Non intres iniudicium cum seruo tuo domine. Quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens. Domine deus virtutum conuerte nos Et ostende faciem tua3 et salui erimus. Domine exaudi orationem meam. Et clamor meus ad te veniat. Dominus vobiscum. Et cum spi. Oremꝰ.

DEus qui tribus pueris mitigasti flammas ignium concede propicius: vt nos famulos tuos non exurat flamma viciorum. Oratio

URe igne sancti spiritus renes nostros et cor nostrum domine vt tibi casto corpore seruiamus et mundo corde placeamus. Oratio.

ACctiones nostras quesumus domine aspirando preueni et adiuuando prosequere: vt cuncta nostra operatio et ad te semper incipiat et per te cepta finiatur Et finiant hee tres orationes sub vna determinatione sic. Per christum dominum nostrum amē.

ORdo ad visitandum infirmum In primis induat se sacerdos in superpellicio cum stola et in eundo dicat cum suis ministris septem psalmos penitentiales cum Gloria patri. et cū ātiphona. Ne reminiscaris ps.

DOmine ne in furore tuo arguas me: neq3 in ira tua corripias me. Miserere mei domine quoniam infirmus sum: sana me domine quoniam conturbata sunt ossa mea. Et anima mea turbata est valde: sed tu domine vsquequo. Conuertere domine et eripe animam meam: saluu3 me fac propter misericordiam tuam. Quoniam non est in morte qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi. Laboraui in gemitu meo: lauabo per singulas noctes lectum meum lachrimis meis stratum meum rigabo. Turbatus est a furore oculus meꝰ: inueteraui inter oēs īimicos meos. Discedite a me omnes qui operamini iniquitatem: quoniam exaudiuit dominus vocem fletus mei Exaudiuit dominus deprecationem meam dominus orationem meam suscepit Erubescant et conturbentur vehementer omnes inimici mei conuertantur et erubescant valde velociter. Gloria patri. Sicut erat

Psalmus

BEati quorum remisse sunt iniquitates: et quorum tecta sunt peccata. Beatus vir cui non imputauit dominus peccatum: nec est in spiritu eius dolus. Quoniā tacui inueterauerunt ossa mea dum clamarem tota die. Qm̄ die ac nocte grauata est super me manus tua: con-

uersus sum in erumna mea dum configitur spina. Delictum meum cognitum tibi feci et iniusticiam meam non abscondi. Dixi confitebor aduersum me iniusticiam meam domino: et tu remisisti impietatem peccati mei. Pro hac orabit ad te omnis sanctus: in tempore oportuno. Verūtamē in diluuio aquarum multarum ad eum non approximabunt. Tu es refugium meū a tribulatione que circūdedit me: exultatio mea erue me a circundantibus me. Intellectum tibi dabo et instruam te in via hac qua gradieris firmabo super te oculos meos. Nolite fieri sicut equus et mulus: quibus non est intellectus. In chamo et freno maxillas eorum constringe: qui non approximant ad te. Multa flagella peccatoris: sperantem autem in domino misericordia circundabit. Letamini in domino et exultate iusti: et gl'iamini omnes recti corde. Gloria patri. Ps.

Domine ne in furore tuo arguas me: neqꝫ in ira tua corripias me. Quoniam sagitte tue infixe sunt michi: ꝛ confirmasti super me manū tuam. Non est sanitas in carne mea a facie ire tue: non est pax ossibus meis a facie peccatorum meorum. Quoniam iniquitates mee supergresse sunt caput meum. et sicut onus graue grauate sunt super me. Putruerūt et corrupte sunt cicatrices mee a facie insipiētie mee. Miser fact⁹ sum et curuatus sum vsqꝫ in finem: tota die contristat⁹ ingrediebar. Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus: ꝛ non est sanitas in carne mea. Afflictus et humiliat⁹ sum nimis rugiebam a gemitu cordis mei. Domine ante te omne desiderium meum: et gemitus meus a te non est abscōditus. Cor meum conturbatum est dereliquit me virtus mea: et lumen oculorum meorum et ipsum non est mecum. Amici mei et proximi mei: aduersum me appropinquauerūt et steterunt. Et q iuxta me erant de longe steterunt: ꝛ vim faciebāt qui querebāt animam meā. Et qui inquirebant mala michi locuti sunt vanitates et dolos tota die meditabantur. Ego autem tanq̄ surdus non audiebam et sicut mutus non aperiens os suum. Et factus sum sicut homo non audiens et non habens ī ore suo redargutiones. Quoniam in te domine speraui tu exaudies me domine deus meus. Quia dixi nequando super gaudeant michi inimici mei: et dum cōmouentur pedes mei super me magna locuti sunt. Quoniam ego in flagella paratus sum et dolor meus in conspectu meo sēper. Quō iniquitatem meā annūciabo. ꝛ cogitabo p pctō meo. Inimici aūt mei viuūt ꝛ cōfirmati sūt sup me ꝛ multiplicati sūt q oderūt me inique. Qui retribu

unt mala pro bonis detrahebant michi: qm̄ sequebar bonitatē
Ne derelinquas me dn̄e deus meus: ne discesseris a me. In-
tende in adiutorium meū: domine deus salutis mee Gl'ia. ps
Miserere mei deus: secundum magnam mīam tuā Et
secundum multitudinem miserationum tuarum: de-
le iniquitatem meam. Amplius laua me ab iniquitate mea:
et a peccato meo munda me Quoniam iniquitatem meā ego
cognosco: et peccatum meum contra me est semper. Tibi soli
peccaui et malum coram te feci vt iustificeris ī sermonib⁹ tuis
et vincas cum iudicaris Ecce enī in iniquitatibus conceptus
sum: et in peccatis concepit me mater mea. Ecce enim verita
tem dilexisti incerta et occulta sapientie tue manifestasti michi
Asperges me domine ysopo et mūdabor: lauabis me et super
niuem dealbabor. Auditui meo dabis gaudium et leticiaꝫ: et
exultabunt ossa humiliata. Auerte faciem tuā a peccatis me-
is: et omnes iniquitates meas dele. Cor mundum crea in me
deus et spiritum rectum innoua in visceribus meis. Ne proii
cias me a facie tua: et spiritum sctm̄ tuū ne auferas a me Red
de michi leticiā salutaris tui et spiritu principali confirma me.
Docebo iniquos vias tuas: et impii ad te conuertentur. Libe
ra me de sanguinibus deus de⁹ salutis mee: ⁊ exultabit lingua
mea iusticiam tuā. Domine labia mea aperies: et os meū an-
nunciabit laudem tuaꝫ. Quoniā si voluisses sacrificiū dedissē
vtiqꝫ holocaustis non delectaberis. Sacrificiū deo spiritus cō
tribulatus: cor contritum et humiliatum deus non despicies.
Benigne fac domine in bona voluntate tua syon: vt edificent
muri hierusaleꝫ. Tunc acceptabis sacrificium iusticie oblatio
nes et olocausta: tunc ponent super altare tuū vitulos Gloria
Domine exaudi orationem meā: et clamor me⁹ ad te ve
niat. Non auertas faciē tuam a me: in quacunqꝫ die tri
bulor inclina ad me aurē tuā. In quacunqꝫ die inuocauero te:
velociter exaudi me. Quia defecerunt sicut fumus dies mei: ⁊
ossa mea sicut cremiuꝫ aruerunt. Percussus sū vt fenū ⁊ aruit
cor meū quia oblitus sum comedere panem meū. A voce ge-
mitus mei adhesit os meum carni mee. Similis factus sū pel
licano solitudinis: factus sum sicut nicticorax in domicilio. Vi
gilaui et factus suꝫ sicut passer solitarius in tecto. Tota die ex-
probrabant michi inimici mei: ⁊ qui laudabant me aduersum
me iurabant Quia cinerē tanq̄ panē māducabā: et potū meū
cū fletu miscebā. A facie ire indignationis tue: quia eleuās al
lisisti me. Dies mei sicut vmbra declinauerūt: ⁊ ego sicut fenū

arui. Tu autem domine ineternum permanes: et memoriale tuum in generatione et generationem Tu exurgens domine misereberis syon: quia tempus miserēdi eius quia venit tēpus. Quoniam placuerūt seruis tuis lapides eius: et terre eius miserebuntur. Et timebunt gentes nomen tuum dñe: et oēs reges terre gloriam tuam. Quia edificauit dominus syon: et videbitur in gloria sua. Respexit in orationem humiliuz: et nō spreuit precem eorum. Scribantur hec in generatione altera et populus qui creabitur laudabit dominum Quia prospexit de excelso sancto suo dñs de celo in terram aspexit. Ut audiret gemitus compeditoruz vt solueret filios interēptoruz. Ut annuncient in syon nomen domini et laudem eius in hierusalem In conueniendo populos in vnum et reges vt seruiant domino. Respondit ei in via virtutis sue: paucitatē dierum meoruz nuncia michi. Ne reuoces me in dimidio dierū meoruz: in generatione et generationem anni tui. Initio tu dñe terraz fundasti et opera manuum tuarum sunt celi Ipsi peribunt tu autem permanes: et omnes sicut vestimentum veterascent. Et sicut opertoriū mutabis eos et mutabuntur: tu autē idem ipse es et anni tui non deficient. Filii seruorum tuoruz habitabūt et semen eoruz in seculum dirigetur. Gloria patri. Psalmus

De profundis clamaui ad te dñe: dñe exaudi vocem meam. Fiant aures tue intēdētes in vocez deprecationis. mee Si iniquitates obseruaueris domine: dñe quis sustinebit Quia apud te propiciatio est: et propter legem tuaz sustinui te dñe. Sustinuit aīa mea in verbo eius: sperauit anima mea in dño. A custodia matutina vsqz ad noctez: speret israel in dño. Quia apud dñm misericordia et copiosa apud euz redemptio Et ipse redimet israel ex oībus iniquitatibus eius Gloria. ps

Domine exaudi orationē meam auribus percipe obsecrationē meam: in veritate tua exaudi me in tua iusticia. Et non intres in iudiciū cuz seruo tuo: quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens. Quia persecutus est inimicus aīam meā humiliauit in terra vitam meā. Collocauit me in obscuris sicut mortuos seculi: et anxiatus est super me spiritus meus in me turbatuz est cor meū. Memor fui dieruz antiquorū: meditatus suz in oībus operibus tuis in factis manuū tuarum meditabar. Expandi manus meas ad te: aīa mea sicut terra sine aqua tibi. Velociter exaudi me dñe defecit spiritus meus. Non auertas faciem tuā a me: et similis ero descendentibus in lacū. Auditā fac michi mane misericordiā tuā: quia in

te speraui. Notam fac michi viam in qua ambulam: quia ad te leuaui animā meam. Eripe me de inimicis meis domine ad te confugi: doce me facere voluntatem tuam quia deus meus es tu. Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectā: propter nomen tuum domine viuificabis me in equitate tua. Educes de tribulatione aiam meam. et in misericordia tua disperdes omnes inimicos meos. Et perdes omnes qui tribulant aiam meam: quoniam ego seruus tuus sum. Gloria patri. ān. Ne reminiscaris domine delicta nostra vel parentum nostrorum neqꝫ vindictā sumas de pctis nr̄is. Parce dn̄e pce famulo tuo quē redemisti precioso sanguine tuo ne ineternū irascaris ei. ¶ Et cum intrauerit domum dicat. Pax huic domui ⁊ omnibus habitantibus in ea: pax ingredientibus et egredientibus. Et sciēdum est quando infirmus debet inungi afferēda est ei ymago crucifixi et ante conspectum eius statuenda: vt redemptorem suum in ymagine crucifixi adoret et passionis eius quā pro peccatorū salute sustinuit recordetur. Deinde aspergat infirmū aqua benedicta et statim sequatur. Kyrieleyson. Xp̄eleyson. Kyrieleyson. Pater noster. Et ne nos. Saluum fac seruum tuum vel ancillam tuam. Deus meus sperantē in te. Mitte ei domine auxilium de sancto. Et de syon tuere eum. Nichil proficiat inimicus in eo. Et filius iniquitatis nō apponat nocere ei. Esto ei domine turris fortitudinis. A facie inimici. Dn̄e exaudi. Dominus vobiscum. Oremus. Oratio.

Deus qui beatū petrum apostolum tuum misisti ad thabitam famulā tuam vt eius precibus suscitaretur ad vitā: exaudi nos quesumus: vt hunc famulū tuū. N. quem in nomine tuo visitat nostra fragilitas exorata medicine tue medela citius sanitati restituat. Per xp̄m. Oremus

Omnipotens sempiterne deus q̄ subuenis in periculis et necessitate laborantibus et flagella clementer temperas te domine supplices exoramus: vt per visitationem tuam sanctam erigas hunc famulum tuum N. ex hac egrotatione qua tenetur et presenteseum ecclesie tue sancte incolumē. ad laudē et gloriā nois tui. Per xp̄m. Oremus.

Exaudi nos omnipotens et misericors deus et visitationem tuam conferre digneris super hunc famulum tuū N. quem diuersa vexat infirmitas visita eum domine sicut visitare dignatus es socrū petri puerumqꝫ centurionis ⁊ tobiam ⁊ sarram per sanctum angelū tuum raphaelem restitue in eo domine prestinam sanitatem vt mereatur in atrio domus tue dicere castigans castigauit me dominus ⁊ morti non tradidit

me saluator mundi. Qui cuz deo patre & spiritu sancto viuis et regnas deus. Per omnia secula seculorum. Amen

Deus qui famulo tuo ezechie ter quinos annos ad vitaz donasti: ita & hunc famulum tuum. N. a lecto egritudinis tua potentia erigas ad salutem. Per christum dominum nostruz.

Respice quesumus domine famulum tuum. N. in infirmitate sui corporis laborantem: et aiam refoue quaz creasti vt castigationibus emũdata et continuo se sentiat tua medicina saluatam. Per xpm.

Deus qui facture tue pio semper dominaris affectu inclina aurem tuam supplicationibus nostris et famulum tuum. N. ex aduersa valitudine sui corporis laborantem placatus respice: & visita in salutari tuo ac celestis gratie presta medicinam Per christum dñm no.

Virtutũ celestiũ deus qui ab humanis corporibus omnẽ languorem et omnem infirmitatez precepti tui potestate depellis. adesto propicius huic famulo tuo. N. vt fugatis infirmitatib9 & virib9 receptis nomen sanctum tuum instaurata protinus sanitate benedicat Per xpm dñm nrm. Amẽ. Oro

Domine sancte pater omnipotens eterne deus qui fragilitatem conditionis humane infusa virtutis tue dignatione confirmas. vt salutaribus remediis pietatis tue corpora nostra & membra vegetentur super hunc famulum tuum. N. propicius intende. vt omni necessitate corporee infirmitatis exclusa gratia in eo pristine sanitatis perfecta reparetur. Per xpz dñm. Oremus. Oratio

Respice domine de celo et vide et visita hunc famulum tuum. N. et benedic eum sicut benedicere dignatus es abraham/ ysaac/ et iacob: respice super eum domine oculis misericordie tue & reple euz omni gaudio & leticia et timore tuo expelle ab eo omnes inimici insidias et mitte angelum pacis qui eum custodiat & domum istam in pace perpetua. Per dominum nostrum. &c. ¶ Deinde priusq̃ vngatur infirm9 aut cõmunicet exhortet eũ sacerdos hoc mõ.

Frater carissime gratias age omnipotenti deo pro vniuersis ✠ beneficiis suis patienter & benigne suscipiens infirmitatem corporis quam tibi deus immisit: nam si ipsam humiliter sine murmure tolleraueris: infert anime tue maximum premium & salutem. Et frater carissime quia viam vniuerse carnis ingressurus es: esto firmus in fide qui enim nõ est firmus in fide: infidelis est et sine fide impossibile ẽ placere deo et ideo si saluus esse volueris ante omnia opus est vt teneas catholicam fidem quam nisi integram inuiolatamq; seruaueris

absq dubio ineternum peribis. ¶ Deinde bonū et valde expediēs est vt sacerdos exprimat infirmo. xiiii. articulos fidei. quorū vii. primi ad mysterium trinitatis & vii. alii ad christi humanitatem pertinent: vt si forte prius in aliquo ipsorum errauerit titubauerit: vel dubius fuerit: ante mortem dū adhuc spiritus vnitus est carni ad fidem solidam reducatur et potest sacerdos dicere sic. Fides autem catholica hec est frater: credere in vnū deum hoc est in vnitatem diuine essentie in trium personarum indiuisibili trinitate. ii. Patrem ingenitū esse deum. iii. vnigenitum dei filiū: esse deum per omnia quoequalem patri. iiii. spiritum sanctū non genitū: non factum: non creatū: sed a patre et filio pariter procedentem: esse deum patri filioq consubstancialem etiam et equalē. v. creationem celi et terre: id est omnis visibilis et inuisibilis creature a tota inuisibili trinitate. vi. Sanctificationē ecclesie: per spiritum sanctum & gratie sacramenta ac cetera omnia in quibus communicat ecclesia xpiana in quo intelligitur: q ecclesia catholica cū suis sacramentis et legibus per spiritum sanctū regulata: omni homini quantūcunq facinoroso peccatori sufficit ad salutē: et quod extra ecclesiā catholicam non est salus. vii. Consummationem ecclesie per gloriā sempiternam: in anima et carne veraciter suscitandam: et per cuius oppositum intelligitur eterna damnatio reprobor ū. Si vis ergo saluus eē frater: ita de misterio trinitatis sētias. Deinde exprimat ei sacerdos alios vii. articulos ad xpi humanitatem pertinentinentes hoc modo Similiter frater carissime necessarium est ad eternam salutem vt credas et cōfitearis domini nostri iesu christi incarnationem seu veram carnis assumptionē per spiritum sanctum ex sola virgine gloriosa. ii. Veram incarnati dei natiuitatem ex virgine incorrupta. iii. Veram xpi passionem et mortem sub tyrannide pylati. iiii. Verā xpi dei descēsionem ad inferos in anima ad spoliationem tartari quiescente corpore christi in sepulchro. v. Veram xpi dei tertia die a morte resurrectionem. vi. Veram ipsius ad celos ascensionē. vii. Ipsius venturi ad iudicium certissimam expectationem. Hec est fides catholica frater quam nisi fideliter firmiterq credideris sicut sancta mater ecclesia credit: saluus esse non poteris. ¶ Et si infirmus laicus vel simpliciter litteratus fuerit tunc potest sacerdos articulos fidei in generali ab eo īquirere sub hac forma Karissime frater credis patrem et filium & spiritum sanctum esse tres personas et vnū deum & ipsam benedictam atq indiuisibilem trinitatem creasse omnia creata visibilia & inuisibilia

et solum filium de spiritu sancto conceptum incarnatū fuisse ex maria virgine: passum et mortuum pro nobis in cruce sub poncio pylato: et sepultum descendisse ad inferna: die tertia resurrexisse a mortuis: ad celos ascendisse. Iterumqꝫ venturum ad iudicandum viuos et mortuos: omnesqꝫ homines tunc in corpore et anima resurrecturos. bona et mala secundum merita sua recepturos et remissionem peccatorum per sacramentorum ecclesie perceptionem: et sanctorum communionem idest omnes homines in charitate existentes: esse participes omniū bonorum gratie que fiunt in ecclesia: et omnes qui communicant cum iustis hic in gratia communicare cum eis in gloria.

¶ Deinde respondeat infirmus. Credo firmiter in omnibus sicut sancta mater credit ecclesia protestando coram deo et omnibus sanctis continue hoc esse meam veram et firmam intentionem quomodocunqꝫ aliquis spiritus malignus memoriā meam aliter forte in futuro sollicitauerit perturbare. Deinde dicat sacerdos. Karissime frater quia sine charitate nichil proderit tibi sola fides: testante apostolo qui dicit. Si habuero omnem fidem ita vt montes transferam charitatem autem non habuero: nichil sum: et ideo oportet te diligere dominum deū tuum super omnia ex toto corde tuo et ex tota anima tua ⁊ proximum tuum propter deum sicut teipsum: nam sine huiusmodi charitate nulla fides valet Exerce ergo charitatis opa dum vales: et si multum tibi affuerit: abundanter tribue: si autē exiguum: illud impartiri stude: et ante omnia si quem iniuste lesetis: satisfacias si valeas: si non autem: expedit vt ab eo veniam humiliter postules: dimitte debitoribus tuis ⁊ illis q̄ in te peccauerūt vt de⁹ tibi dimittat: odiētes te diligas ꝓ malis bona retribuas: dimittite inquit saluator et dimittetur vobis Spem etiam firmam et bonam fiduciam frater oportet te habere in deo et in misericordia sua: et si occurrerit cogitatui tuo multitudo peccatorum tuorum: dole: sed nullo modo desperes: immo cogita quoniam testatur scriptura misericordia eius super omnia opera eius et illi soli proprium est semper miserere et parcere et secundum altitudinem celi a terra corroborauit misericordiā suam super timentes se. Spera igitur in deo et fac bonitatem: quoniam sperantem in domino misericordia circundabit: et qui sperant in domino habebunt fortitudinem et assument pēnas vt aquile volabunt et non deficient: volabunt enim a tenebris ad lumen: a carcere ad regnum: a miseria presenti ad glo-

riam sempiternam. ¶Deinde stabilito sic infirmo in fide cha
ritate et spe dicat ei sacerdos. Karissime frater si velis ad vi=
sionem dei peruenire: oportet omnino q̄ sis mundus in mente
et purus in conscientia: ait enim christus in euangelio. Beati
mundo corde: q̄m ipsi deum videbunt. Si ergo vis mūdū cor
et conscientiam sanam habere: peccata tua vniuersa confitere
oris enim confessio fit ad salutem. Ut ait apostolus. Et quia
forte ante hoc aut per obliuionem: aut verecundie confessionē
aliqua peccata tua vel eorum circumstantias aggrauātes omi=
sisti: truncasti: abscondisti: vel minus confessus fuisti: ideo iam
resume ab inicio et confitere: quoniam in proximo est: vt viā
vniuerse carnis ingressurus sis et tunc āplius cōfiteri nō pote=
ris: dic ergo vni peccata tua: vt deus coram multis milibus in
die iudicii ea tegat. Si tu autem hic ea tegas et abscondas in
omnium conspectu ad tui confusionem in die iudicii denuda=
buntur. Recogita ergo omnes annos tuos in amaritudine
anime tue et nō sit tibi sollicitudo de aliqua creatura vel rebus
mundanis: sed omnem sollicitudinem tuam proiice in deum:
et noli esse immemor salutis anime tue: multū tempus in va
num transegisti: nunc vna hora tibi forte tantum superest in
hac vita: et ideo hanc expende totaliter in vtilitatem & commo
dum anime tue. Surge frater de lacu miserie et de luto peccati
per confessionem. Grandis enim tibi restat via. Surge ergo
vt lotus lachrymis contritionis comedere valeas panem vite
hoc est sacramentum corporis christi quod erit tibi in via hac
qua gradieris: robur et fulcimentum & ambulabis per dei gra
tiam in fortitudine cibi illius vsq; ad montem dei: quod tibi cō
cedat omnium fidelium redēptor dei filius iesus christus amē

¶Deinde audita integra confessione infirmi: et factis in=
terrogationibus expedientibus iniungat sacerdos infirmo:
q̄ si quid iniuste alieni habuerit: vel si quem iniuste leserit seu
damnificauerit: reddat et satisfaciat si valeat: sin autem veniā
humiliter postulet: attamen non iniungat ei sacerdos aliquā
penitentiam sed dicat ei benigniter hoc modo. Frater tu tot
et talia peccata commisisti: pro quibus si tu esses sanus talem
penitentiam deberes agere vsq; ad tale tempus. innotescendo
ei illam penitentiam in speciali. sed quia infirmus es et forte vi
ta tua ad hoc peragendum extendere non valebit: ideo iniun=
go tibi aliquam penitentiam: volo tamen quod si forte discesse
ris: facias talem elemosinam vel ad minus iniungas amicis

vel executoribus tuis ipsam facere ex parte tua pro ipsa penitẽtia. assignando ipsam elemosinam in speciali. Si autem conualueris: penitentiam quam tibi notificaui adimpleas vel iterum humiliter de nouo redeas ad confessionem: vel michi vel alii qui tibi absolutionis beneficium in hac parte de iure conferre valeat et debeat. Et concedo tibi q̄ omnes indulgentie quorumcunq̄ prelatorum tibi concesse seu qualitercunq̄ concedẽde: eorumq̄ benedictiones: omnes aque benedicte aspersiones deuote pectorio tui tunciones: cordis tui contritiones: ista confessio et omnes alie confessiões tue deuote: omnia ieiunia abstinentie: elemosine: vigilie: discipline: orationes: et peregrinationes: et omnia alia bona que fecisti vel facies ⁊ omnia mala que pro deo siue iniuste sustinuisti vel sustinebis: passio saluatoris domini nostri iesu christi meritaq̄ beate et gloriose virginis marie et omnium aliorum sanctorum: necnon suffragia totius sancte ecclesie catholice. cedãt tibi in remissionem istorum et oim aliorum peccatorum tuorum in augmentationem meritorum et consecutionem premiorum eternorum amen. Deinde dicat sacerdos hoc modo Misereatur tui omnipotens deus ⁊ dimittat tibi omnia peccata tua liberet te ab omni malo conseruet et confirmet in bono et ad vitam perducat eternam. Amen.

¶ Deinde absoluat sacerdos infirmum ab omnibus peccatis suis hoc modo dicens.

Dominus noster iesus christus pro sua magna pietatẽ te absoluat: et ego auctoritate eiusdem dei domini nostri iesu christi et beatorum apostolorum petri et pauli et auctoritate michi tradita absoluo te ab omnibus peccatis hiis de quibus corde contritus et ore michi confessus es: et ab omni con aliis peccatis tuis de quibus si tue occurrerent memoriebus fiteri velles: et sacramentis ecclesie te restituo. In nomine patris et filii et spiritus sancti Amen.

¶ Notandum est q̄ licet sacerdos possit de facto absoluere infirmum in articulo mortis ab omnib⁹ peccatis suis. tamen si aliquis casus occurrat in confessione a quo ipse sacerdos tum alias de iure absoluere non posset. iniungendum est infirmo q̄ cũ conualuerit presentet se illi ad ɔfitendũ qui eũ de iure vel cõsuetudine in hac pte absoluere debeat recepturus eius mãdata ⁊ satisfactur⁹ nã alias reincidit i eãdẽ sẽtẽtiã quã pri⁹ sustinuit. Si infirmus bullam habeat apostolicam de plena absolutione

et remissione omnium peccatorum suorum semel in articulo mortis concessam: tunc primo legat sacerdos effectū bulle deinde ceteris pactis vt predictū est fiat eiꝰ absolutio sub hac forma

Dominus noster iesus xp̄s pro sua magna pietate te absoluat: et ego auctoritate eiusdem dei et domini nostri iesu christi et beatorum apostolorum petri ⁊ pauli ⁊ domini nostri domini. N. diuina prouidentia summi pontificis ⁊ virtute gratie tibi concesse et electionis qua me in tuum confessorē elegisti in hac parte michi commissa: absoluo te ab omnibus peccatis tuis de quibus corde contritus et ore michi confessus es: et ab omnibus aliis peccatis tuis de quibus si tue occurrerent memorie confiteri velles: ab omni fractione votorum ⁊ ab omni omissione salutarium penarum sacramentaliter tibi iniunctarum: et ab omni transgressione diuinorum mandatorum tibiq̄ concedo plenam indulgentiam omnium peccatorum tuorum inquantum claues ecclesie et potestas domini pape se extēdunt. Et si inmiscendo te diuinis sic inodatus es: aut vnq̄ fuisti quod aliq̄ notam irregularitatis contraxisti vel penam suspensionis interdicti seu excommunicationis incurristi: eadem auctoritate tollo et ammoueo tecumq̄ dispenso: et sacramentis ecclesie te restituo. In nomine patris et filii et spiritus sancti amen. Deinde dicat sacerdos orationem sequentem cum Dominus vobiscum. et cum. Oremus. Oratio.

Pretende domine huic famulo tuo dexteram celestis auxilii: vt te toto corde perquirat: ⁊ que digne postulat assequatur Per christum dominum nostrum. R. Amen. Sequatur. Bene✠dictio dei patris omnipotentis et filii et spiritus sancti super te descendat ⁊ maneat semp̄ amen. Deinde osculetur crucē infirmus et sacerdotem: et postea omnes alios per ordinem et interim dicat sacerdos inprolixius. Dominꝰ vobiscū. et Oremꝰ.

Oratio.

Deus misericors deus clemens: qui secundū multitudinem miserationum tuarum peccata penitētium deles et preteritorum criminum culpas venia remissionis euacuas: respice super hunc famulum tuum. N. sibi remissionem omnium peccatorum suorum tota cordis contritione poscentem: renoua in eo piissime pater quicquid dyabolica fraude violatum est et vnitati corporis ecclesie tue membrum infirmum peccatorum percepta remissione restitue: miserere domine gemituum eius: miserere lachrymarum: miserere tribulationum atq̄ dolorum: et non habentem fiduciam nisi in

tua misericordia: ad sacramentum reconsiliationis admitte.

D A nobis quesumus dñe [Per xp̄z. Oremus. Oratio vt sicut publicani precibus et cōfessione placatus es: ita et huic famulo tuo N. benignus aspira: vt in confessione flebili permanens misericordiam tuam celeriter cōsequatur sacrisq; altaribus restitutus: rursusq; diuino famulatui mancipetur. Per christum dominum nr̄m. Amen. Absolutio

ABsoluimus te N. vice beati petri apostolorum principis cui dominus potestatem ligandi atq; soluendi dedit et quantū ad te pertinet accusatio et ad nos remissio: sit tibi omnipotēs deus vita et salus et omnium peccatorum tuorum pius indultor. Qui viuit et regnat cum deo patre. &c. priusq; inungatur infirmus incipiat sacerdos. añ. Saluator mundi. deinde dicatur. ps

IN te domine speraui non confundar ineternum: in iusticia tua libera me et eripe me. Inclina ad me aurem tuam et salua me. Esto michi in deum protectorem: et in locum munitum vt saluum me facias. Quoniam firmamentū meum: et refugium meum es tu. Deus meus eripe me de manu peccatoris: et de manu contra legem agentis et iniqui Quoniam tu es patientia mea: domine spes mea a iuuētute mea. In te confirmatus sum ex vtero: de ventre matris mee tu es protector meus. In te cantatio mea semper: tanq; prodigiū factus sum multis et tu adiutor fortis. Repleatur os meum laude: vt cantē gloriam tuam tota die magnitudinē tuam. Ne proicias me in tempore senectutis: cum defecerit virtus mea ne derelinquas me. Quia dixerunt inimici mei mala michi: et qui custodiebant animam meam consilium fecerunt in vnum. Dicentes deus dereliquit eum: persequimini et comprehendite eum quia non est qui eripiat. Deus ne elongeris a me: deus meus in auxilium meum respice. Confundantur et deficiant detrahentes anime mee: operiantur confusione et pudore: qui q̄runt mala michi. Ego autem semper sperabo: et adiiciam sup omnem laudem tuam. Os meum annunciabit iusticiā tuam: tota die salutare tuum. Quoniam non cognoui litteraturam introibo in potentias dñi: domine memorabor iusticie tue solius. Deus docuisti me ex iuuentute mea: et vsq; nūc pronunciabo mirabilia tua. Et vsq; in senectam et senium: deus ne derelinquas me. Donec annunciē brachium tuum: generationi omni que ventura est. Potentiam tuam et iusticiā tuā deus vsq; in altissima que fecisti magnalia: deus quis similis tibi. Quantas ostendisti michi tribulatōes multas et malas: et conuersus viuificasti me: et

de abissis terre iterum reduxisti me. Multiplicasti magnificen-
tiam tuam: et conuersus consolatus es me. Iam et ego confi-
tebor tibi in vasis psalmi veritatem tuam: deus psallam tibi in
cythara sanctis israel. Exultabunt labia mea cum cantauero
tibi: et anima mea quam redemisti. Sed et lingua mea tota die
meditabitur iusticiam tuam: cum confusi et reueriti fuerint q
querunt mala michi. Finito psalmo cum Gloria patri. Sicut
erat. tota dicatur anti. Saluator mundi salua nos qui per cru-
cem et sanguinē redemisti nos auxiliare nobis te deprecamur
deus noster. tūc dicat sacerdos Dñs vobiscū et Oremus. orō.

Omnipotens sempiterne deus qui beatum iacobum apo
stolum tuum locus es dicens: infirmatur quis in vobis
inducat p̄sbyteros eccl'ie et orēt super eū vngētes oleo sancta in
nomine domini et oratio fidei saluabit infirmum: et alleuiabit
eum dñs et si in peccatis sit dimittentur: ei dignare per manus
nostras hunc famulum tuum. N. infirmum de oleo sanctifica
to vngere et virtute benedictionis tue saluti pristine restituere
vt quod exterius per ministerium nostrū efficitur hoc interius
spiritualiter tua diuina virtus ac inuisibiliter tua malagmata
operentur. Per dñm no. Tunc sacerdos accedens ad infirmū
incipiat. p̄m. seq̄n. quem chorus vel clericus totum prosequatur

Usquequo dñe [et sic fiat de ceteris p̄'is sequentibus. p̄s.
obliuisceris me in finē: vsquequo auertis faciē tuā a me.
Quam diu ponam consilia in anima mea: dolorē in corde meo
per diem. Usquequo exaltabitur inimicus me' super me: respi-
ce et exaudi me domine deus me'. Illumina oculos meos ne
vnq̄ obdormiam in morte: nequando dicat inimicus meus pre
ualui aduersus eum. Qui tribulant me exultabunt si motus
fuero: ego autem in misericordia tua speraui. Exultabit cor
meum in salutari tuo cantabo domino qui bona tribuit michi
et psallam nomini domini altissimi. Gloria patri. Sicut erat
¶ Dum dicitur predictus p̄s a choro vel a clerico accipipiat ite-
rum sacerdos oleum infirmorum super pollicem dextrum et sic
cum illo pollice tangat infirmum cum oleo signū crucis faciēs
super vtrūq; oculum incipiendo ad dextrum oculū et dicat sa-
[cerdos hoc modo.

Per istam vnctionem et suam
piissimam misericordiam indulgeat tibi dominus quic
quid peccasti per visum. ℟. amen. Sequatur. Psalmus

Exaltabo te domine quoniam suscepisti me: nec delectasti
inimicos meos super me. Dñe deus me' clamaui ad te
et sanasti me. Domine deduxisti ab inferno aīam meam: salua

sti me a descendentibus in lacū. P sallite dn̄o sancti eius: et confitemini memorie sanctitatis eius. Q uoniā ira in indignatione eius: et vita in voluntate eius A d vesperū demorabitur fletus: et ad matutinū leticia. E go autē dixi in habūdantia mea non mouebor ineternū. D n̄e in voluntate tua: prestitisti decori meo virtutem. A uertisti faciem tuam a me: et factus sum conturbatus.. A d te domine clamabo: et ad deū meuz deprecabor. Q ue vtilitas in sanguine meo: dum descendo in corruptionem. N unquid confitebitur tibi puluis: aut annunciabit veritatem tuam. A udiuit dominus et misertus est mei: dn̄s factus est adiutor meus C onuertisti planctuz meū in gaudiū michi: conscidisti saccum meum et circumdedisti me leticia V t cantet tibi gloria mea et non compungar: domine deus meus ineternū cōfitebor tibi. G loria pa. Deinde super aures dicens.

P Er istam vnctionē et suam piissimam misericordiaz indulgeat tibi dominus quicquid peccasti per audituz. ℟. Amen. Sequatur. ps.

I Udica me deus et discerne causam meam de gente non sancta: ab homine iniquo ⁊ doloso erue me. Q uia tu es deus fortitudo mea: quare me repulisti et quare tristis incedo dum affligit me inimicus E mitte lucem tuam et veritatem tuam: ipsa me deduxerunt ⁊ adduxerunt in montem sanctum tuum et in tabernacula tua. E t introibo ad altare dei: ad deum qui letificat iuuentutem meaz C ōfitebor tibi in cythara deus deus meus: quare tristis es anima mea et quare conturbas me. S pera in deo: quoniaz adhuc confitebor illi salutare vultus mei et deus meus. G loria.

P Er istam vnctionem et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi domin⁹ q̄cquid peccasti per gustū et illicita verba ℟. amē Sequat. ps. Deinde super labia dicens.

D Eus in nomine tuo saluum me fac: et in virtute tua iudica me. D eus exaudi orationem meam: auribus percipe verba oris mei. Q uoniam alieni insurrexerunt aduersuz me et fortes quesierunt animam meam: et non proposuerunt deum ante conspectum suum. E cce enim deus adiuuat me: et dominus susceptor est anime mee. A uerte mala inimicis meis: in veritate tua disperde illos. V oluntarie sacrificabo tibi: et confitebor nomini tuo domine: quoniam bonuz est Q uoniam ex omni tribulatione eripuisti me: et sup inimicos meos despexit oculus me⁹. G loria patri. Deinde super nares dicēs.

P Er istā vnctionē et suā piissimā miaz indulgeat tibi dn̄s quicq̄d peccasti per odoratum. ℟. Amen. Sequatur. ps

DEus i adiutoꝛiū meū itēde: dñe ad adiuuādū me festia. Cōfūdāt ꝛ reuereāt: q̄ q̄rūt aiaꝫ meā. Auertāt retroꝛsū ꝛ erubescāt q̄ volūt michi mala. Auertāt stati erubescētes q̄ dicunt michi euge euge. Exultent et letētur in te omnes q̄ querunt te: et dicant te semper magnificetur dominus qui diligūt salutare tuuꝫ. Ego vero egenus ꝛ pauper sum: deus adiuuat me. Adiutoꝛ meus ꝛ liberatoꝛ meus es tu: dñe ne memoꝛeris. Gl'ia. Man⁹ sacerdotꝭ ifirmi debēt inūgi i ptib⁹ extioꝛib⁹. nā ꝛ ep̄s linebat i ptib⁹ interioꝛib⁹. Man⁹ vō cuiscūqꝫ alti⁹ ifirmi debent inungi interius. deinde super manus ita dicens.

PEr istam vnctionem et suam piissimam misericoꝛdiaꝫ indulgeat tibi dñs q̄cq̄d peccasti per tactū ℟. Amen. Sequat̄ ps.

INclina domine aurem tuaꝫ et exaudi me: q̄m inops et pauper sum ego. Custodi aīam meā q̄m sanctus sū: saluuꝫ fac seruū tuū deus me⁹ sperantē in te. Miserere mei dñe q̄m ad te clamaui tota die: letifica aīam serui tui q̄m ad te dñe aīam meā leuaui. Q̄m tu domine suauis et mitis: ꝛ multe misericoꝛdie omnib⁹ inuocantib⁹ te. Auribus percipe domine oꝛationem meā: intende voci depꝛecationis mee. In die tribulationis mee clamaui ad te: q̄ꝛ exaudisti me. Non est similis tui in diis dñe: et non est secūdū opera tua. Omnes gentes quascūqꝫ fecisti venient et adoꝛabunt coꝛam te domine: et gloꝛiabunt nomen tuū. Q̄m magnus es tu: et faciens mirabilia tu es de⁹ solus. Deduc me dñe in via tua vt ingrediar in veritate tua: letetur coꝛ meum vt timeat nomen tuū. Confiteboꝛ tibi domine deus me⁹ in toto coꝛde meo: et gloꝛificabo nomē tuū in eternū. Qꝛ misericoꝛdia tua magna est super me: ꝛ eruisti aīam meā ex inferno inferioꝛi. Deus iniqui insurrexerunt super me ꝛ synagoga potentiū quesierunt aīam meam: et non pꝛoposuerūt te in conspectu suo. Et tu domine de⁹ miseratoꝛ et misericoꝛs patiens et multe misericoꝛdie et verax. Respice in me et miserere mei: da imperiū puero tuo et saluum fac filium ancille tue. Fac mecū signum in bono vt videant qui oderunt me ꝛ confundantur: quoniam tu domine adiuuisti me et consolatus es me. Gloꝛia patri. Deinde super pedes ita dicens.

PEr istam vnctionem ꝛ suam piissimā mīam indulgeat tibi domin⁹ q̄cq̄d peccasti p incessū pedū. ℟. Amē. Sequat̄ ps.

DOmine deus salutis mee: in die clamaui et nocte coꝛaꝫ te. Intret in conspectu tuo oꝛatio mea: inclina aurē tuam ad pꝛecem meam. Quia repleta est malis anima mea: ꝛ vita mea in inferno appꝛopinquauit. Estimatus sum cū descen

dentibus in lacum: factus sum sicut homo sine adiutorio inter mortuos liber. Sicut vulnerati dormientes in sepulchris quorum non est memor amplius: et ipsi de manu tua repulsi sunt. Posuerũt me in lacu inferiori: in tenebrosis et in vmbra mortis. Super me confirmatus est furor tuus: et omnes fluctus tuos induxisti super me. Longe fecisti notos meos a me: posuerunt me abhominationem sibi. Traditus sum et non egrediabar: oculi mei languerunt pre inopia. Clamaui ad te domine: tota die expandi ad te manus meas. Nunquid mortuis facies mirabilia: aut medici suscitabunt et confitebuntur tibi. Nunquid narrabit aliquis in sepulchro misericordiã tuam: et veritatem tuam in perditionem. Nunquid cognoscentur in tenebris mirabilia tua: et iusticia tua in terra obliuiõis. Et ego ad te domine clamaui: et mane oratio mea preueniet te. Ut quid domine repellis orationem meam: auertis faciem tuam a me. Pauper sum ego et in laboribus a iuuentute mea: exaltat⁹ autem humiliatus sum et conturbatus. In me transierunt ire tue: et terrores tui conturbauerunt me. Circundederunt me sicut aqua tota die: circundederunt me simul. Elongasti a me amicum et proximum: et notos meos a miseria. Gloria patri

¶ Deinde i dorso inter lumbos maris vel super vmbiculũ mulieris ita dicens.

Per istam vnctionem et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi dominus quicquid peccasti per illicitas cogitationes et per ardorem libidinis. R. Amen.

¶ Tunc erigens se sacerdos lauet manus suas cuꝫ sale et aqua in vase quo stuppe olei ponuntur: que igne cremẽtur et in cimiterio fodeant. Postea dicat sacerdos sup ĩfirmũ bñdicẽ hoc mõ

In nomine patris et filii et spiritus sctĩ sit tibi hec olei vnctio ad purificationem mentis et corporis et ad munimẽ et defensionem contra iacula immundorum spirituũ. R. Amẽ.

Domine clamaui ad te et exaudi me: [Sequatur. ps. intende voci mee cuꝫ clamauero ad te. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo: eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum. Pone dñe custodiam ori meo: et ostium circunstantie labiis meis. Non declines cor meuꝫ in verba malicie: ad excusandas excusationes in peccatis. Cum hominibus operantibus iniquitatem: et non cõmunicabo cuꝫ electis eorum. Corripiet me iustus in misericordia et increpabit me oleum autem peccatoris non impinguet caput meum. Quoniam adhuc et oratio mea in beneplacitis eorum: absorti sunt iuncti petre iudices eorum. Audient verba mea quoniã

potuerunt: sicut crassitudo terre erepta est super terram. O issi
pata sunt ossa nostra secus infernum: q2 ad te domine dñe ocu-
li mei in te speraui: non auferas animam meam. C ustodi me
a laqueo quem statuerunt michi: & ab scandalis operantiũ ini-
quitatem. C adent in rhetiaculo eius peccatores: singulariter
sum ego donec transeam. G loria patri. Deinde dicat sacerdos

D Omine [Dominus vobiscum: et Oremus Oratio
deus saluator noster qui es vera sal9 et medicina: a quo
omnis sanitas et omne medicamentum venit. quiq3 nos apo-
li tui iacobi documento instruxisti: vt lãguẽtes olei liquore orã
tes tangeremus: respice propicius super hunc famulum tuu3
N quẽ languor cruciat ad exitũ et viriũ defectus ptrahit ad oc
casum medela gratie tue saluti restituat castigatum: extingue
in eo clementissime deus omnium febrium estus dolorum sti-
mulos: et cunctorum languorum cruciatus: viscerum quoq3
& secretorum interna medicina: atq3 medullarũ discrimina sana cõ
pagum etiam et artuum dele cicatrices veteres et acerbas cõ-
pesce passiões reformetur in eo carnis ac sanguinis quam crea
sti perfecta materies: sicq3 illu3 iugiter tua custodiat pietas: vt
nec ad corruptionem aliquando sanitas nec ad perditionẽ per-
ducat ĩfirmitas: sed fiat illi hec sacra olei perunctio cõcita mor-
bi presentis et languoris expulsio: et peccatorum omnium exo
ptata remissio. Per te saluator mundi. Qui cum deo patre et
spiritu sancto viuit et regnat deus. Per oĩa secula sclo2 amen.
Facta vnctione vt predictum est expediẽs erit vt sacerdos ante
communionem inquirat ab ĩfirmo an aliqua alia peccata sibi
ad memoriam occurrant de quibus non erat confessus nã pos-
set esse quod per preces deuotas orationes sacerdotis siue alio2
deus cor infirmi illustraret et daret ei gratiam verius et pleni9
confitendi. Et postea interroget eum sacerdos si recognoscat
corpus et sanguinem domini nostri iesu christi sic dicendo. Fra
ter credis q sacramentum quod tractatur in altari sub forma
panis est verum corpus et sanguis domini nostri iesu christi.
Respondeat infirmus Credo. Deinde communicetur infirm9
nisi prius communicatus fuerit: et nisi de vomitu vel alia irre-
uerentia probabiliter timeatur: ĩ quo casu dicat sacerdos infir
mo. Frater in hoc casu sufficit tibi vera fides et bona voluntas
tantum crede et manducasti. Et nota quo sacerdos ĩfirmis cõ-
municandis stola induetur. Unde communicans sacerdos in
firmum dicat. Corpus domini nostri iesu christi custodiat cor-
pus tuum et animam tuam in vitam eternam amen. Deinde

dicat sacerdos sine Dominus vobiscum: sed tm̄ cum Oremus orationem sequentē que non dicatur nisi tm̄ quando infirm⁹ cōmunicatur. oro.

Domine sancte pater omnipotēs eterne deus te fideliter deprecamur: vt accipienti huic fratri nostro. N. sacrosanctū corpus et sanguinem filii tui domini nr̄i iesu christi tā corporis q̄ aīe sit salus aīe. Deinde sequat. ps

Lauda aīa mea dn̄m: laudabo dn̄z in vita mea psallam deo meo q̄diu fuero. Nolite confidere in principibus nec in filiis hominum in quibus non est salus Exibit spiritus eius et reuertetur in terram suam in illa die peribūt omnes cogitationes eorum Beatus cuius deus iacob adiutor eius spes eius in domino deo ipsius qui fecit celum et terram mare ⁊ omnia que in eis sunt Qui custodit veritatem in seculum: facit iudicium iniuriam patientibus dat escam esurientibus. Dn̄s soluit compeditos: dn̄s illuminat cecos. Domin⁹ erigit elisos: dominus diligit iustos Dominus custodit aduenas pupillum ⁊ viduā suscipiet: ⁊ vias peccatorum disperdet Regnabit dn̄s in secula deus tuus syon. in generatione et generationez. Gloria patri. Quo finito dicat sacerdos. Oremus. Oratio.

Deus qui peccatores et scelerum onere vulneratos sacerdotibus tuis ostendere iussisti: deus qui discipulis tuis manus super infirmos vt bene haberent ponere precepisti Deus qui p apostolorum manus infirmos sacro oleo vngere: et pro eis orare docuisti. Deus qui per impositionem manuum sacerdotuz cum sancti nominis tui inuocatione peccata relaxare voluisti: orationes nostras et da huic famulo tuo. N. infirmitatis noxa oppresso. per hoc sacrosanctum mysterium quod nos indignos famulos tuos agere voluisti remissionem omnium peccatorz: quatinus per hanc sacrati olei vnctionez corporis et sanguinis tui susceptionem atq̄ manus nostre impositionez cuncta ei facinora spiritus gratia relaxentur: sanitas anime et corporis restituatur: vt non ei plus noceat conscientie reatus ad penam: q̄ indulgentia tue pietatis ad emendationem prosit et veniaz: te concedente saluator mundi. Qui viuis et regnas cum deo patre in vnitate eiusdem. ⁊c. Deinde benedicat sacerdos infirmū dicens sic. Benedicat ✠ te deus pater qui in principio cuncta creauit. ℟. Amen. Et sic respondeatur ad singulas benedictiones. Sanet te dei filius Amen. Illuminet te spiritus sanctus Amen. Corpus tuum custodiat. Amen. Animam tuam saluet. Amen. Cor tuum irradiet. Amen. Sensum tuum dirigat et ad supernam patriam te perducat qui in trinitate per-

fecta viuit et regnat deus Per omnia secula seculorum. Amen
Bene ✠ dicat te deus celi amen. Ad= [Alia benedictio.
iuuet te christus filius dei amen. Corpus tuū in suo san
cto seruitio custodiri et conseruari faciat. amen. Mentem tuaȝ
illuminet. amen. Sensum tuum custodiat amen. Gratiam
suā ad profectum anime tue in te augeat amē. Ab omni malo
te liberet amen. Omnia peccata tua deleat. amē. Dextera sua
te defendat. amē. Qui sanctos suos semper adiuuat ipse te ad=
iuuare et conseruare dignetur. Qui viuis ⁊ regnas de⁹ Per. oīa
Bene ✠ dicat te deus pater q̄ in prin [Alia benedictio.
cipio cuncta creauit. Bene ✠ dicat te dei fili⁹ qui de su=
pernis sedibus pro nobis soluandis descendit: et crucem subire
non recusauit amen. Bene ✠ dicat te spiritus sanct⁹ qui in si=
militudine columbe in flumīe iordanis in xp̄o requieuit. amē.
Ipseq̄ȝ te in trinitate sanctificet quem omnes gentes ventur̄ū
expectant ad iudicium. Qui cum deo patre et eodē spiritu sctō
amen. Finito hoc officio conuenienter dici poterūt ab infirmo
languente in extremis si placeat or̄. subscripte vel earum aliq̄
vicȝ. p̄s. Miserere. i. Itē p̄s. Deus in noīe tuo. Item. v̄. Suscipe
me secundum eloquium tuum et viuam: et nō confundas me
ab expectatione mea: et que est expectatio mea nonne domin⁹.
vel sic. Dn̄e iesu xp̄e suscipe spiritum meum. Iteȝ Deus pro=
picius esto michi peccatori. Iteȝ. v̄. In manus tuas domine
commendo spiritū meū redemisti me dn̄e deus veritatis. Itē.
v̄. Delicta iuuentutis mee et ignorantias meas ne memineris
Item. v̄. Ab occultis meis munda me dn̄e. ⁊c. Item. v̄. Ne pro
icias me domine in tempore senectutis cuȝ defecerit virt⁹ mea
ne derelinquas me. ¶ Sciendum est autem quod non licet ali
cui ministrare sacramentum vnctionis extreme nisi tantuȝ sa
cerdoti. vnde si aliquis non sacerdos attētaret hoc facere nichil
faceret consecratio. ¶ Loca vero vngenda sunt supradicta ⁊ nō
alia nisi in mutulatis in quibus debent inūgi loca magis pro=
pinqua. Et notandum est q᷑ si sacerdos iam aliquibus partib⁹
inunctis aliis restantibus ad vngendum defecerit: partes cum
vncte non sint iterato vngende: sed que restant vnctiones vngē
de per sacerdotem alium compleantur. ¶ Potest enim sacer=
dos vno clerico presente infirmum inungere: et etiam sine cle=
rico in necessitatis articulo. ¶ Moneant frequenter sacerdotes
pochia. suosq̄ oēs. xiiii. annorum ⁊ amplius se exibeant ad sa=
cramentum vnctionis extreme suscipiendū quādo met⁹ mor=
tis iminet ¶ Doceant etiaȝ eos q᷑ hoc sacramentū licite potest

iterari sine aliqua sui iniuria: vnde quotiēs homo cōualuerit ⁊ noua infirmitas iterato superuenerit ex qua fuerit metus mortis: potest idē homo in vnaquaqꝫ huiusmodi infirmitate inungi. ¶ In eadem quoqꝫ infirmitate hoc sacramentum iterari potest nam in egritudine diuturna debet fieri quando videtur deducere ad mortem. Et si illum articulum euadat eadem infirmitate durante etiam postea ad statum similem reducat iterum potest inungi quia alius est infirmitatis status licet sit eadem infirmitas. et si quis post hoc sacramentum conualuerit nichilominus ad opus cōiugale: et ad omne opus honestuꝫ licite poterit reuerti. ¶ Hoc sacramentum non est conferenduꝫ euntibus ad bellum vel ad duellum: peregrinis aut nauigantibus vel hiis qui statim occidendi sunt ¶ Similiter pueri frenetici furiosi vel aliqui alii huiusmodi alienationem mētis patientes eo ꝙ debitam discretionem deuotionis et vere penitentie non habeant ad hoc sacramentum non admittātur: nisi forte ipsi frenetici furiosi vel amentes in sana mente cōstituti hoc sacramentum petierunt vel alias ante huiusmodi passionē seu mentis alienationem de sua salute fuerint solliciti: tunc nichilominus consulitur hoc sacramentum eis fiducialiter ministrari. In const. lambeth. p. ca. vlt. ¶ Nota ꝙ tempore interdicti nō debet conferri sacramentum vnctionis extreme nec alia sacrament. except. bapt. confirmatione. penitentia. ⁊ viatico existentibus in articulo mortis tantum conferēdo ¶ Cū vero anima in exitu seu dissolutiones corporis visa fuerit laborare percutiatur tabula minute et acriter: et tunc omnes clerici cuꝫ summa velocitate accurrant et dicant. **Credo in vnū.** Require in missa sponsal. deinde dicant. vii. psalmos penitentiales cum **Gloria patri.** vtš. Quibus dictis: subiungatur hoc capitulum.

Parce dn̄e parce famulo tuo quē redimere dignat⁹ es preciosio sanguine tuo ne ineternum irascaris ei. Hoc capitulum dicatur trib⁹ vicib⁹ tā a sacerdote ꝙ̄ a toto cōuētu. ita tn̄ ꝙ sacerdos prius dicat: ⁊ cōuentus repetat. Deīde dicat sequens letania sine nota hoc modo.

Pater de celis deus: miserere aīe famuli tui. Fili redemptor mundi deus: miserere anime famuli tui. Sp̄s sctē de⁹ mise. aīe. f. t. Sctā trinitas vnus deus mise. Sctē sctōꝝ deus mise Qui es trinus ⁊ vnus de⁹: mise. Sctā maria. intercede p aīa ei⁹. Sctā dei genitrix intercede. Sctā virgo virginū. inter. Sctē michael. inter.

Sancte gabriel inter. Sancte mathee inter.
Sancte raphael inter Sancte thoma inter

Omnes sancti ãgeli ⁊ archã-
geli. intercedite pro aĩa eius.
Omnes sancti bonorum spi
rituũ ordines intcedite ꝑ a. e
Sctẽ iohãnes baptista inter
Oẽs sancti patriarche ⁊ pro-
phete. intercedite ꝑ aĩa eius.
Sancte petre inter
Sancte paule inter
Sancte andrea inter
Sancte iacobe inter
Sancte iohannes inter
Scẽ philippe Scẽ iacobe it
Sancte bartholomee inter
Sancte simon inter.
Sancte iuda inter
Sancte mathia inter
Sancte marce inter
Sancte luca inter
Sancte barnaba inter
Oẽs scti apostoli et euangeli
ste. intercedite ꝑ aĩa eius.
Oẽs sancti discipuli domini
et innocentes intercedite.
Sancte stephane inter.
Sancte line inter
Sancte clete inter
Sancte clemens inter
Sancte corneli inter
Sancte laurenti inter
Sancte sixte inter
Sancte vincenti inter
Sancte georgi inter
Sancte fabiane inter
Sancte sebastiane inter
Sancte albane inter
Sancte edmunde inter
Sancte blasi inter
Scẽ dyonisi cũ sociis t. inter
Scẽ eustachi cũ so. tuis inter
Sancte geruasi inter.
Sancte protasi inter
Sancte cosma inter
Sancte damiane inter.
Sãcti iohãnes ⁊ paule inter
Scti crispine et crispiniane.
Interditercedite pro aĩa eius
Omnes scti martyres. inter
Sancte benedicte inter
Sancte siluester inter
Sancte nicolae inter
Sancte martine inter
Sancte hylari inter
Sancte ambrosi inter
Sancte hieronime inter
Sancte augustine inter.
Sancte birine inter
Sancte swittine inter.
Sancte athelwolde inter
Sancte dunstane inter
Sancte cuthberte inter
Sancte leonarde inter
Sancte egidi inter
Oẽs sancti cõfessores inter.
Oẽs scti mona. et here. inter
Sãcta maria magđ inter
Sancta maria egypt. inter
Sancta felicitas inter
Sancta perpetua inter
Sancta cecilia inter
Sancta lucia inter.
Sancta agatha inter
Sancta agnes inter
Sancta fides inter
Sancta katherina inter
Sancta scolastica inter
Sancta iuliana inter.
Sancta margareta inter
Sancta anastasia inter.
Sancta petronella inter
Sancta editha inter
Sancta brigida inter

Omnes sancte virgines intercedite p aīa eius. Omnes sancti intercedite p aīa eius Propicius esto parce et dimitte ei omīa peccata sua domine. Ab omni malo. libera et defēde aīam ei⁹ domine: Ab hoste iniquo. libera ⁊ defende ani. ei⁹. do. Ab insidiis et laqueis dyaboli libera et defende a. e. dn̄e Ab incursu malignorum spirituum libera. A timore inimicorum. libera Ab ira tua. li. A damnatione perpetua li. A penis inferni li A periculo mortis libera A pondere peccatorum li. Per immensam pietatez tuam li. Per mysterium sancte incarnatōis tue li. Per sanctam circuncisionem tuaz li. Per sanctam apparitionem tuam. li. Per baptismum tuum li. Per ieiunium tuum li. Per passionem ⁊ crucem tuam li. Per piissimam mortem tuam li. Per gloriosam resurrectionem tuā li. Per admirabilem ascentionem tuam li. Per aduentū sancti spiritus paracliti li. Per intercessionem omnium sanctorum tuoꝝ li. In die iudicii li. ⁊ de. a. eius dn̄e. Peccatores te rogamus audi nos Ut animam famuli tui de principibus tenebrarum ⁊ de locis penarum liberare digneris. te r. Ut ab inferorum cruciatibus liberare digneris. te r. Ut cūcta eius peccata obliuioni perpetue tradere digneris. te r. Ut ei omnes lubrice temeritatis offensas dimittere digneris te r. Ut delicta iuuentutis eius et ignorātias non reminiscaris. te r. Ut quicquid viciorum fallēte dyabolo et propria iniquitate atq; fragilitate contraxit clementer indulgere digneris. te r. Ut eum in pacis ac lucis regione cōstitue ac lucis regione cōstituere digneris te rogamus audi nos. Ut ei gaudium et exultationem in regno tuo cum sanctis ⁊ electis tuis donare digneris. te r. Ut nos exaudire digner̄. te rogam⁹ audi nos. Fili dei. te rogamus audi nos. Agn⁹ dei qui tollis peccata mundi miserere anime ei⁹. Xp̄e iesu miserere anime eius Agnus dei qui tollis peccata mundi dona ei pacem eternamq; felicitatem et gloriam sempiternam amen.

Proficiscere anima christiana de hoc mundo in nomie dei patris omnipotentis qui te creauit amen. In nomie iesu christi filii eius qui pro te passus est amen In nomine spiritus sancti qui in te effusus est amen. In nomine angelorum et archangelorum amen. In nomine thronorum ⁊ dominationū amen. In nomine principatuum et potestatuum et omnium celestium virtutum amen. In nomine cherubin et seraphin. amen. In nomine patriarcharum et prophetarū. amē. In nomine apostolorum et martyrum amen. In noie cōfessorum et episcoporū amen. In nomine sacerdotū et leuitaruz

et omnium ecclesie catholice graduum. amen I n nomine mo nachorum et anachoritarum. amen I n nomine virginum et fidelium viduarum hodie in pace locus tuus fiat et habitatio tua in celesti hierusalem. amen. Oremus. Oratio

S Uscipe itaqꝫ domine seruum tuum in bonum et lucidū habitaculum tuum amen. L ibera domine animam serui tui ex omnibus periculis infernorum et de locis penarum et de omnibus doloribus tribulationum. Amen. L ibera dn̄e aīam serui tui sicut liberasti enoch et helyā de morte cōmuni amē. L ibera dn̄e aīaꝫ serui tui sicut liberasti loth de sodomis et de flāma ignis. amen L ibera dn̄e animam serui tui sicut liberasti ysaac de manibus patris sui abrahe. Amen. L ibera dn̄e aīam serui tui sicut liberasti moysen de manu pharaonis. amen. L ibera domīe animam serui tui sicut liberasti iob de passionibus suis amen. L ibera domine animam serui tui sicut liberasti dauid de manu golie et de manu saul regis amen L ibera domīe animam serui tui sicut liberasti danielem de lacu leonum. amen. L ibera domine animam serui tui sicut liberasti tres pueros de camino ignis ardentis. amen. L ibera domine animam serui tui sicut liberasti susannam de falso crimine. amen. L ibera domine animam serui tui sicut liberasti petrum et paulum de vinculis amen. Sicut liberasti sanctos seruos tuos de tormētis sic liberare digneris aīam serui tui de gehenne incēdiis ꝛ ab omnibus angustiis. Amen. Sequatur cōmendatio aīarum et dicatur in camera vel in aula sine non iuxta corpus ꝛ oīa subsequentur. similiter vsqꝫ ad processi. ad hominem mortuum suscipiendum. Post cōmendationē sequatur. R. Subuenite sancti dei occurrite angeli domini suscipientes aīaꝫ eius. Offerentes eam in conspectu altissimi. V. Suscipiat te xp̄s qui vocauit te ꝛ in sinu abrahe angeli deducant te. Offerentes. Sequatur oīo sine Dominus vobiscum et sine Oremus. Oratio

T Ibi domine cōmendamus animam famuli tui. N. vt defunctus seculo tibi viuat et que per fragilitatem mūdane cōuersatiōis peccata admisit: tu venia misericordissime pietatis absterge. Per eundem christum dominū nr̄m amen. Oremus. Oratio

M Isericordiam tuam domine sancte pater omnipotens eterne deus pietatis affectu rogare pro aliis cogimur: qui pro nostris supplicare peccatis nequaqꝫ sufficimus tamen de tua confisi gratuita pietate et inolita benignitate clementiam tuam deposcimus: vt animā famuli tui N. ad te reuertentē cum pietate suscipias. assistat angelus testamenti tui

michael et per manus sanctorum angelorum tuorum in sinu abra he patriarche tui eam collocare digneris quatinus liberata de principibus tenebrarum et de locis penarum nullis iã primeue natiuitatis vel ignorantie: aut proprie iniquitatis seu fragilita tis cõfundatur erroribus: sed potius agnoscatur a tuis et sancte beatitudinis requie perfruatur: atque cũ magni iudicii dies ad- uenerit: inter sanctos et electos tuos aggregata gloria manife- ste contemplationis tue perpetue sacietur. Per xpm. añ. Susci piat te xps qui vocauit te et in sinu abrahe angeli deducant te. ps. In exitu. Totus ps dicatur sine. Gloria patri. vt inferius pa- tebit. scilicet in officio sepulture Quo finito dicat sacerdos Dñs vobiscum. et. Oremus. Oro

O Mnipotens sempiterne deus qui humano corpori aiam ad similitudinem tuam inspirare dignatus es: dum te iubente puluis in puluerẽ reuer- titur: tu ymaginem tuam cum sanctis et electis tuis eternis se- dibus precipias sociari eamque ad te reuertentem de egypti par tibus blande leniterque suscipias et angelos tuos sctõs ei obuiã mittas viamque illi iusticie demonstra et portas glorie tue illi a- peri: repelle quesumus ab ea oẽs principes tenebrarum et agno sce depositum fidele quod tuum est Suscipe domine creaturã tuam non ex diis alienis creatam sed a te solo deo viuo et vero: quia non est alius deus preter te domine et non est secundum opera tua letifica clementissime pater animam serui tui. N. et clarifica eam in multitudine misericordie tue ne memineris q̃- sumus iniquitatum eius antiquarum et ebrietatum quas su- scitauit feruor mali desiderii: licet enim peccauerit tamen te nõ negauit sed signo fidei insignitus te qui omnia et eum inter om nia fecisti fideliter adorauit Qui viuis et regnas deus. Per omnia secula seculorum. Amen. añ. Chorus angelorum. ps

D Ilexi quoniam exaudiet dominus vocem orationis mee Quia inclinauit aurem suam michi: et in diebus meis inuocabo. Circumdederunt me dolores mortis: et pericula in ferni inuenerunt me. Tribulationem et dolorem inueni: et no men domini inuocaui. O domine libera animam meam mi- sericors dominus et iustus: et deus noster miseretur. Custo- diens paruulos dominus: humiliatus sum et liberauit me. Conuertere anima mea in requiem tuam: quia dominus be ne fecit tibi. Quia eripuit animam meam de morte oculos meos a lachrymis pedes meos a lapsu. Placebo domino in regione viuorum.

C Redidi propter quod locutus sum: ego autem humiliatus sum nimis Ego

dixi in excessu meo: omnis homo mendax. Quid retribuam domino pro omnibus que retribuit michi. Calicem salutaris accipiam: et nomen domini inuocabo. Uota mea domino reddã coram omni populo eius: preciosa in conspectu domini mors sanctorum eius. O domine quia ego seruus tuus: ego seruus tuus & filius ancille tue. Dirupisti vincula mea tibi sacrificabo hostiam laudis: et nomen domini inuocabo. Uota mea domino reddam in conspectu omnis populi eius: in atriis domus domini in medio tui hierusalem. Psalmus.

Laudate dominum omnes gentes: laudate eũ omnes populi. Quoniam confirmata est super nos misericordia eius et veritas domini manet in eternum. Ps.

Confitemini domino quoniam bonus: quoniam in seculũ misericordia eius. Dicat nunc israel quoniam bonus: quoniã in seculum misericordia eius. Dicat nunc domus aaron: quoniã in seculum misericordia eius. Dicant nunc qui timent dominum: quoniam in seculum misericordia eius. De tribulatione inuocaui dominũ et exaudiuit me in latitudine dñs. Dñs michi adiutor: non timebo quid faciat michi homo. Dominus michi adiutor: et ego despiciam inimicos meos. Bonum est confidere in domino: quam confidere in homine. Bonum est sperare in domino: quã sperare in principibus. Omnes gẽtes circuierunt me: et in nomine dñi quia vltus sum in eos. Circundantes circundederũt me: et in nomine dñi quia vltus sum in eos. Circundederunt me sicut apes et exarserunt sicut ignis in spinis: et in nomine domini quia vltus sum in eos. Impulsus euersus sum vt caderẽ: et dominus suscepit me. Fortitudo mea et laus mea dominus et factus es michi in salutem. Uox exultationis et salutis: in tabernaculis iustorum. Dextera domini fecit virtutem dextera domini exaltauit me: dextera domini fecit virtutem. Non moriar sed viuam: & narrabo opera domini. Castigans castigauit me dominus: et morti non tradidit me. Aperite michi portas iusticie & ingressus in eas confitebor domino: hec porta domini iusti intrabũt in eã. Confitebor tibi dñe qm̃ exaudisti me: et factus es michi in salutẽ. Lapidẽ quẽ reprobauerunt edificantes: hic factus est in caput anguli. A dño factum est istud: et est mirabile in oculis nostris. Hec est dies quam fecit dominus exultemus & letemur in ea. O dñe saluum me fac o domine bene prosperare: benedictus qui venit in nomine domini. Benediximus vobis de domo domini: deus dñs & illuxit nobis. Constituite diem solẽnem in condensis

usq ad cornu altaris. Deus meus es tu et confitebor tibi: de⁹ meus es tu et exaltabo te. Confitebor tibi domine quoniam exaudisti me: et factus es michi in salutem. Confitemini domino quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius. ps. Beati immaculati. usq ad Ad dominum cum tribularer. sine gloria patri Finitis psalmis incipiatur. antiphona. Chorus angelorum te suscipiat et in sinu abrahe collocet te ut cum lazaro quondam paupere eternam habeas requiem. Qua finita dicat sacerd. Oremus. Oratio

Diri vulneris nouitate percussi et quodammodo cordibus sauciati misericordiam tuam mundi redemptor flebilibus vocibus imploramus: ut cari nostri. N. animam ad tuam clementiam qui fons es pietatis reuertentem blande leniterq suscipias: et si quas illa ex carnali commertione extraxit maculas tu deus solita bonitate clementer deleas: pie indulgeas: obliuioni imperpetuum tradas: atq hanc laudem tibi cum ceteris reddituram et ad corpus proprium quandoq reuersuram sanctorum tuorum cetibus aggregari precipias. Qui cum deo patre et spiritu sancto viuis. Hic roget sacerdos orare pro eo ita dicens. Pro anima. N. et pro animabus omnium fidelium defunctorum. Pater noster. Et ne nos. Sed libera nos. Requiem eternam dona eis domine. Et lux perpetua. A porta inferi: Erue domine. Non intres in iudicium cum seruo tuo domine. Quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens. Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Partem beate resurrectionis optineat vitamq eternam mereatur habere in celis: per te saluator mundi qui cum patre et spiritu sancto viuis et regnas deus. per o. s. s. Amen. Oremus.

Deus cui soli competit medicinam prestare post mortem tribue quesumus ut anima famuli tui N. terrenis exuta contagiis in tue redemptionis parte numeretur.

Absolue quesumus domine animam famuli tui. N. et animas omnium fidelium defunctorum ab omni vinculo delictorum ut in resurrectionis gloria inter sanctos et electos tuos resuscitati respirent. Per xpm. Deinde si corpus regis inuncti fuerit qui migrauit ex hoc seculo: primo a suis cubiculariis corpus eiusdem aqua calida siue tepida lauetur. Deinde balsamo cum aromatib⁹ vngatur per totum et postea in panno lineo cerato inuoluatur. ita tamen quod facies et barba illius tantum pateant et circa manus et digitos ipsius dictus pannus ceratus ita sit deposit⁹: ut quilibet digitus cum pollice vtriusq manus singillatim insuatur per se ac si manus eius cerotecis lineis essent cooperte. Deinde corpus induatur tunica vsq ad talos longa: et desuper pallio regali

adornetur. Barba vero ipsius decenter cõponatur super pect⁹ illius: et postmodū caput cum facie ipsius sudario serico cooperiatur ac deinde corona regia aut diadema capiti eiusdē apponatur. Postea induantur manus eius cerotecis cum aurofragiis ornatis ⁊ in medio digito dextre manus imponatur anulus aureus aut deauratus et in dextera manu sua ponatur pila rotunda deaurata in qua virga deaurata sit fixa a manu ipsius vsq; ad pectus protensa: in cuius virge sūmitate sit signū dominice crucis: quod super pectus eiusdem principis honeste debet collocari. In sinistra vero manu sceptrum deauratū habeat vsq; ad aurem sinistram decēter protensum: ac postremo tibie et pedes ipsius caligis sericis et sandaliis induantur.

¶ Deinde dictus princeps ita adornatus cum regni sui pontificibus ⁊ magnatibus ad locum quē pro sua sepultura prius elegerit cum omni reuerentia deferatur ⁊ cum exequiis regalibus honestissime tradatur sepulture. Si vero corpus alteri⁹ fuerit: tunc tantū lauetur corpus aqua tepida vel calida si placeat: et postea lintheamine mundo honeste inuoluatur: et in feretro locetur: clericis interim dicentibus. vesp̄. de die ⁊ de sancta maria ⁊ postea vigil: mortuorum vt infra patebit. Quibus dictis. dicant sine nota psalmi sequent. videlicet. ps. **Verba mea.** ps. **Domine ne in furore.** quere hos pos infra i vigilia mortuorum in. i. noc. ps **Dilexi.** ps **Credidi** propter. quere vt supra. ps **De profundis.** ps. **Voce mea.** Quere infra post laud. mort. qb⁹ finitis dicatur. añ. **Requiem eternam dona eis domine: et lux perpetua luceat eis. Kyriel. Xpel. Kyriel. Pater noster et ne nos Sed libera. Requiem eternā dona eis. Et lux perpetua. A porta inferi. Erue domine animas eorum. Non intres in iudiciū Quia non iustificabitur in conspectu. Dñs vobiscū. Oremus.**

Suscipe dñe aīa famuli tui. N. ad te reuertētē veste quoq; celesti indue eam et laua eam sancto fonte vite eterne vt inter gaudētes gaudeat: et inter sapiētes sapiat: et inter martyres coronata incedat: et inter patriarchas et prophetas pficiat: et inter apostolos xp̄m sequi studeat: et inter āgelos ⁊ archāgelos claritatem dei videat: et iter paradisi rutilos lapides gaudium dei possideat: noticiam misteriorū dei agnoscat: et inter cherubin et seraphin claritatem dei videat: et inter vigintiquattuor seniores cantica canticorum audiat. et inter lauātes stolas suas in fonte luminis vestem lauet. et inter pulsantes portas celestis hierusalem apertas reperiat. et inter vidētes deū facie ad faciē videat. ⁊ inter cātātes cāticū nouū cantet. et iter audiētes

celestem sonum audiat. Per christū dn̄z. Sequatur alia Orō.

Suscipe domine animam famuli tui. N. quam de ergastulo huius seculi vocare dignatus es: et libera eam de principibus tenebrarum et de locis penaruz vt absoluta omni vinculo peccatorum: quietis ac lucis eterne beatitudine perfruatur: et inter sanctos et electos tuos in resurrectionis gloria resuscitari mereatur. Qui cum deo patre. et cetera Anima eius & aīe oīm fideliū defūctorū per dei mīaz requiescāt in pace Amē Deīde deportet corp⁹ ad ecclīaz ibiđ vl'i cimiterio humād Qn̄ deportari dz corp⁹ defūcti ad ecclīaz ī prīs stiat sac. spiculū & aspgat aquā bn̄dictā sup corp⁹ exaīe iterī dicēdo p̄m. De pfundis quo dicto sequatur. Kyrieleyson Xp̄el'. Kyrieleysō. Pater noster Et ne nos. Requiem eternam. A porta inferi. Credo videre Dominus vobiscum. Oremus Oratio. Inclina dn̄e. & oratio. Fidelium deus omnium conditor. et finiantur sub vna conclusione sic. Qui cum deo patre et spiritu sancto. et cetera. Requiescant in pace. Amen. ¶ Si vero fuerit corpus mortuum cum processione suscipiendum: tunc eodem modo ordinetur processio sicut in simplicis dominicis. preter q̄ in hac processione sacerdos et ministri eius in albis cum amictibus induti incedant chorus autem in capis nigris quotiđ. Et cum ad locuz destinatum peruenerit processi. cadauer ipsum sacerdos aqua benedicta aspergat et postea thurificet interim dicendo psalmum De profundis clamaui ad te. vt supra dictum est Deinde in redeundo dum deportatus corpus ad ecclesiam cantetur sequens antiphona. cantore incipiente antiphona.

chorus prosequitur.

Subueni te san cti de i occurrite āgeli

domi ni suscipientes a nimaz e ius offerentes

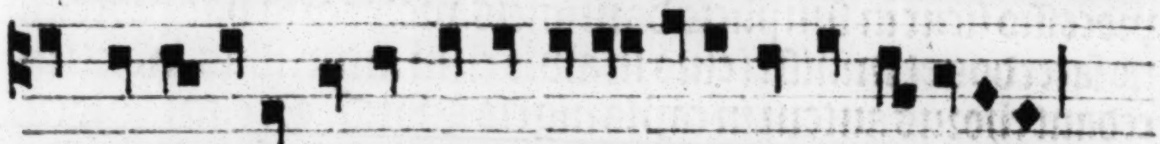
e am in conspe ctu al tissi mi. v⁹. Suscipiat te ni

christus qui vocauit te et in sinu abrahe angeli deducant te. Repetatur. ā. Subuenite. deinde dicatur. ps. De profundis. et post vnūquēqz v. repetatur ān. ⁊ postea si necesse fuerit dicatur eodem ordine. ps. In exitu. require postea in offi. sepul. deinde in introitu cimiterii vel citius inchoetur. R. Libera me do. ⁊ dicatur cū hoc v. tm̄. Dies illa. require in Dirige ān. laudꝰ. Nūq̄ portetur enim corpus alicuius defuncti circa cimiteriū: sed directe in ecclesiam et si corpꝰ canonici vel alterius magnatis fuerit i chorꝫ deferatꝛ: sin autē extra chorū z i eccl'ia post or. relinquatꝛ ¶ In introitu ecclesie dicitꝛ hec ān. cantore incipiente. atiphona

In paradisum deducant te angeli in suū conuentuꝫ suscipiāt

te martyres ⁊ perducant te in ciuitatē sanctā hierusalem. vꝰ.

Requiē eternam dona eis domine et lux perpetua luceat eis.

Repetatꝛ antiphona. In paradisū qua finita sequatꝛ.

Kyrieleysō. Xpeleyson. Kyrie leyson Deinde aspgat sacerđ. aqua benedicta corpus defuncti et thurificet: rogans astantes orare p anima defuncti ita dicens Pro aīa. N. ⁊ pro animabus omniū fidelium defunctorum. Pater noster. Et ne nos. A porta inferi Non intres in iudicium Quia non iustificabitur in conspectu Suscipe dn̄e Dominus vobiscum Oremus Oratio. Seruum tuum in bonum habitaculum ⁊ da ei requiem in regno celesti hierusalem vt in sinu abrahe patriarche tui collocatus resurrectionis diem prestoletus: et inter resurgētes ad gloriam resurgat ⁊ cū bn̄dictis ad dexterā dei venientibus ve

niat et cum possidētibus vitam eternam possideat Per christū Anima eius et anime omnium fidelium defunctorum per dei miam in pace requiescant Amen. Deinde dicatur solēniter vigil. mortuorum et postea completo. de die more solito. Ubi vero in die sepulture deportetur corpus ad ecclesiam tunc immediate post predictam or. Suscipe do. dicatur commendatio animarum solēniter vt infra post vigilias mortuorum patebit et finito ps. Domine probasti. statim incipiatur missa pro defūctis. Deinde exeat sacerdos cum stola et aqua benedicta ad locū vbi sepeliendus est mortuus et signo crucis signet locū et postea aspergat aquam benedictam. Deinde accipiat sacerdos fossorium vel aliud instrumentum et aperiat terram in modū crucis ad longitudinem et latitudinē corporis defuncti dicēs. Aperite michi portas iusticie et ingressus in eas confitebor domino hec porta domini iusti intrabunt in eam.

Dicantur autem vigil. mortuorum quotid. cū missa in capi. in crastino vsq ad vigil. nati. dni nisi in festi. ix. lec. et a crasti. oct. epy. vsq ad. iii. fer. añ pas. et i ipa. iii. fer. fiāt vigil. mort. cum. ix. lec. in conuentu cum missa in crasti. nisi aliquod duplū festum impediat: et tunc fiat predictum seruiciū in aliqua die precedent. ipsius ebdomade que ad hoc vacauerit videlicet in dominica vel in secunda fer. et sic compleatur seruicium mortuorum vsq ad octa. pas. nisi corpus presens forte contigerit. Post octa. vero pasch. non fit seruicium mort. in conuētu nisi corpus presens affuerit vel dies anniuersarius vel dies tricenalis contigerit vsq in crastinum sancte trinitatis. In crastino autem sancte trinita. et ab hinc quotidie fiant vigil. mortuorum vsq ad aduentum domini nisi per octa. et in octa. assumptionis et natiuitatis beate marie et dedicat. ecclesie. Canonico vero defuncto statutum est triginta dierum in conuentu obsequium fieri et triginta psalteria separatim a quocunq presbitero vnumquēq presbiterorum ac reliquos vero cuiuscūq ordinis sint viginti psalteria cantare: et ab vnoquoq in ebdoma. sua priuatim eius anniuersar. celebrare. Impediūtur autem debit. vigil. mortuorum per totum annū per festa duplicia in primis et secūdis vesperis nisi corpus presens affuerit et in octa. die epypha. et in aliis octa. quando dicit hymnus. Saluator mundi. In omnibus etiam aliis festis. ix. lect. et in dñicis et i festis. iii. lec. et in octa. in qbus chorus regitur in primis vesperis tantum. Similiter fiat in commemoratiōe beate marie et sancti loci. Fiant autem vigil. mortuorum cum. ix. ps.

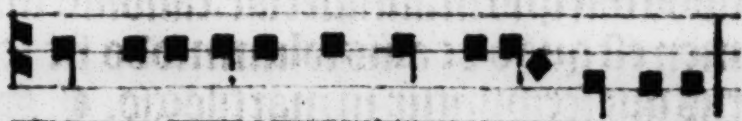
ix.añs.ix.lecti.quandocunq; corpus adest presens vel quando dies in anniuesar. vel dies tricennal'.contigerit nisi in tempore pascha In paschali vero tempore domini.iii.psalmi.& iii.lect. cum tribus añis super psalmos ante lec. qualiscunq; nocturn⁹ dicitur & omnes ãtiphone super psalmos ad vesp.scz ad Placebo.et omnes ãn.super psalmos in laud.dicãtur. Post octa.vero pasch.in quacunq; fer.inchoetur officium mortuorum incipiatur ãn.primo nocturno & compleantur duo sequentes noc. in eadẽ ebdo.si fieri potest:siue autem fieri potest siue non deinceps non seruetur ordo noct: sed feriatum in hoc tempore sicut in aliis temporibus obseruetur. Ita tamen q quandocunq; fit seruitium pro corpore presenti cuiuscunq; fuerit et in anniuersa.et trigint.episcoporum in predicto tempore semper.añe.ps. v.lect.et duo Rža.dicantur de primo nocturno. Sciendum est q in tempore pascali.semper erit tertiũ.Rm. Libera me domine de morte cum hiis trib⁹.v.s. Dies illa.v. Quid ergo.v. Nũc xpe. Quandocunq; dicatur hoc predictuz.R. Libera me domine. semper reincipiatur post vltimum.v. In anniuersa. vero episcorum et quandocũq; corpus adest presens et in die animarum tantum tertium.sextum.et nonum Rm. debẽt repeti ab illis clericis qui.v.Ror.cantauerũt: In cotidianis obsequiis mortuorum. videlicet quando corpus non est presens vel dies anniuersa.vel tricennal'.non habetur tunc fiant vigil'.mortuorum cum tribus lect.tantum.et ix.ps & vna sola ãn.super psalmos hoc modo. Ad ves.vna sola.ãn.s Placebo. ps Dilexi ps Ad dominum cum tribularer. ps Leuaui. ps. De profũdis. ps Cõfitebor.iii. Repetita ãn.post psalmos. dicat sacerdos executor officii.v. A porta inferi. R. Erue domine.ãn Audiui vocem ps. Magnificat. Sequatur. Kyrieleyson. Xpeleyson Kyrieleyl'. Pater noster. deinde sine pronunciatione. Et ne nos. Dicatur iste psalmus sine nota Lauda anima mea. finito psalmo dicat sacerd.loco nec habitu mutato.v. Requiẽ eternã. Et lux A porta. Erue domine. Credo videre. In terra viuentiũ. Dñs vobis. Et cum spiritu tuo.tres or.dicantur tam ad Placebo q ad Dirige. sub determinatione quarum.i.pro epis.ii.pro fratribus & sororibus.iii.generalis. Et dicantur iste or.ad Placebo p totũ annum oro. Deus qui inter apostolicos.oro Deus venie. oro Fidelium deus:non dicatur. Dñs vobiscũ neq; Requiescãt in pace. sed statim sine Inuit.incipiatur ãn. Dirige tamen qñ Dirige non dicatur statim post Placebo. vt in xl.et quando or. predicte dicantur in laud. vt a die aĩaruz vsq; ad.iiii.fer. añ pascha

tunc dicatur ab ipso sacerdote executore officii. ℣. **Requiescant in pace** sine **Dominus vobiscum.** post or. ad **Dirige** super omnes psalmos ante lect. hec sola añ **Dirige.** ps **Verba mea.** ps **Domine ne in furore.** i. ps **Domine deus meus.** ps. **Dominus regit.** ps **Ad te domine leuaui.** ps. **Dominus illuminatio.** ps **Expectãs** ps **Beatus qui intelligit.** ps **Quemadmodũ.** repetita añ. post psalmos sacerdos executor officii dicat ℣. **Cõplaceat tibi domine vt eruas me** ℟ **Domine ad adiuuandũ me respice. Pater noster** deinde dicat sacerdos in audientia **Et ne nos.** chorus. **Sed libera nos** Similiter in audientia omnes lecti. legantur in secũda forma. ℣. quoque ℟or. ab ipsis lectoribus dicantur. ita quod i. et iii. lect. ex parte chori legantur et ii. lec. ex altera parte. et hec omnia sine nota dicantur. statim post ves. de die et de sancta maria ante completorium de die. in lec. legendis et ℟ııs cantandis ordo feriarũ seruetur. videlicet die dominica. et feria. iiii. lec. et ℟ia de i. noc. et ii et v. fer. lec. et ℟ia de ii. noc. et iii. et vi. fer. lec. et ℟ia de iii. noc ita tamen quod semper iiii. et vi. fer. sit tercium ℟m **Libera me domine de viis inferni** in obsequiis mortuorum. cũ ix. psalmis et iii. lec. tercium ℟m nunquam repetatur ante laud. quando sequuntur laud. continue. vt a festo sancte trinita. vsque ad festũ oĩm sanctorum dicat sacerdos hunc ℣. **Requiescant in pace** ℟ **Amen.** **In laudibus hec sola añ. Exultabunt domino.** ps **Miserere** ps **Te decet** ps **Deus deus meus** ps **Ego dixi** ps **Laudate dominum de celis.** Repetita añ. post ps. dicat sacerdos ℣. **Requiẽ eternam** ℟ **Et lux perpetua** añ. **Ego sum** ps **Benedict⁹** sequatur **Kyrieleyson Xpeleyson Kyrieleyson. Pater noster:** deinde sine pronunciatione. **Et ne nos.** dicatur sine nota iste ps. **Exaltabo te** Deinde dicat sacerdos **Requiem eternam Et lux perpe A porta inferi Erue domine Credo videre. In terra viuentiũ Dominus vobiscum. Oremus.** Oratio. **Deus cui⁹ misericordie.** oro **Inclina domine.** et finiantur sub vna determinatione sic. **Per christum dominum nostrum.** sequatur. **Oremus.** deinde dicũtur or. pro defunctis familiaribus ad placitum. quibus expletis sequatur oratio generalis in audientia scz. **Animabus quesumus domine.** que terminetur sic. **Qui cũ deo patre et spiritu sancto viuis et regnas deus. Per omnia secula seculorũ Amen Requiescant in pace.** ℟. **Amen.** sine **dominus vobiscum.** Quando laud. non sequuntur continue post lect. vt a die aiarum vsque ad. iiii. feriam ante pascha. tunc non dicatur ante laudes versiculus. **Requiescant in pace.** sed post vltimum ℟. dicatur. **Kyrieleyson. Xpeleyson Kyriel. Pater noster.** sine **et ne nos.** deinde di-

catur ps. **Exaltabo.** sine nota cũ v.. et or. que dicende sunt ad laudes alio tempore. Laudes vero tunc dicũtur post matut. de die et de sancta. s. maria supradicto modo. et tunc post ps. **Benedictus** dicitur **Kyriel. Xpel. Kyriel. Pater noster** sine **Et ne nos.** cũ ps. **Voce mea. ii.** cũ v. et or. q dicebãt ad **Placebo** et hec oia tã ad **Placebo** q ad **Dirige.** sine nota dicũt. **Sciendũ** est q qñcũq dr seruitium mortuorum in conuentu nisi corpus presens fuerit vel anniuersarius epõrum vel decanorum: et nisi in die animarum semper dicitur **Placebo** sedendo vsq ad ãn: post pos: similiter fiat in laud. ad **Dirige** vero per totum tempus sedet chorus nisi dũ ãn. super pos ante lectiones dicitur vsq ad inceptionẽ lect. Ita tñ qd lect. et v. Rorum stando dicuntur. et legantur ab illis clericis. s. qui dicturi sunt tantum. chorus vero interim sedeat In repetitione autem noni Rii post vltimũ v. stet chorus vsq ad. i ãn. incipiendam super laudes. Prostratus vero debet esse chorus in omni fer. quando de feria agitur extra tempus pascha. in vigil. mortuorum. iii. lect. ad **Placebo.** ex quo dr. **Kyriel.** donec vltima orõ compleatur. et ad **Dirige.** similiter dum dicitur **Pater noster** ante lect. et post vltimum Rm. quãdo nõ sequunt continue laudes. et post psm. **Benedictus** eodem modo quo post psm. **Magnificat.** ad **Placebo.** Et hoc sit generale per totum annum q quotiens fiũt genuflectiones in choro ad vesperas vel ad matutinas diei. totiens fiant in sequent. obsequiis mortuorum quis fiant. ix. lectio. nisi corpus presens fuerit vel dies anniuersar. eiusdem ecclesie epõrũ tũc enim genuflectere chorum non licet sed continue stare tenetur. ad **Placebo** quousq finiat et etiam in singulis nocturnis ad **Dirige** dum dicitur orõ dñicalis ante lec. et in laud. tantum ad primũ psm. s. **Miserere.** et a versiculo ante psm. **Benedictus** quousq illius obsequii officiũ expleatur In reliquã psalmodia et in omnib' aliis sedere debet ¶ **Sciendum** est q in vigilia mortuorum nũq fiunt prostrat. in pascha. tempore. nec in aliquo festo. iii. lectio. vel. ix. lectio. nec in commemoratiõe beate marie vel sancti loci nec i octaua nec infra octa. sanctorum. ¶. Quando vero corpus adest presens et in anniuersa. episcoporum omnes clerici stare tenentur ad **Placebo** . per totum tempus ad **Dirige.** vt in alio tempore ad laudes similiter per totum tempus nisi ab inceptione psi. **Te decet** vsq ad v. ante **Benedictus dominus.** In vigil. quoq mortuorum: iii. lectiones extra tempus pascha. omnes versicu. dicãtur a sacerdote executore officii loco nec habitu mutato . In vigil. mort. ix. lectio. simplici. i. ãn super pos ad **Placebo.** In superiori

gradu inchoetur. cet. omne ān. in. i. forma discurrāt excepta ān super Magnificat ⁊ prima ān. sup psalmos. ad Dirige. et. i. ān ad laudes et ān. super. Bñs. que in superiore gradu discurrant Tres prime lectio. in prima forma legātur. loco nec habitu mutato. sua quoqꝫ Ꝛ͞ia. ab eisdem lectoribus cantentur. Tres medie lectio. in. ii. forma cum suis Ꝛ͞iis dicantur Tres vltime lectiões in supiore gradu eodmō cuꝫ suis Ꝛ͞iis dicanł Ita tñ ꝙ secundus ꝟ. vltimi Ꝛ͞ii in eodem gradu ex opposito dicatur Tertius similiter ex parte chori in eodem gradu dicatur. cetera vt predictum est sunt exequenda ¶ Iste modus seruitii mortuoꝝ locū habet in oī ānniuersa. ⁊trigint. post primū diē trigint. ¶ In ānniuersa. tamen simplici canonicoꝝ vltimū respōsoriū a duobus de superiori gradu dicatur ad gradum chori habitu non mutato cum suis tribus ꝟ. ¶ In prima quoqꝫ die trigint. simplicis canonici eodem modo vltimum responsorium dicatur: sed tamen post vlti. ꝟ. Ꝛ͞ii ab ipsis cantoribus ad gradum chori repetatur responsorium et a choro percantetur. Preterea vi. lectio. in superiore gradu cum suo responsorio dicatur. ¶ In anniuersa. vero archidiaconorum et subdyaconoruꝫ vel succentorum modus seruitii fiat sicut in primo trigintal'. simplicis canonici. ¶ In anniuersa. cantorum. thesaurar. cācellar. aut. que in simplic. vigil'. solent esse in prima forma in secunda forma discurrant ceteris vt in die trigintalibus de canonico. ¶ In anniuersar. decani simile seruitium obseruetur quod de ceteris personis except ꝙ tertia loctio in secunda forma. quinta lectio in superiore gradu cum suo responsorio dicatur. ¶ De personis vero ecclesie in episcopos promotos in aliis ecclesiis fit seruitium in eorum anniuersar. iuxta dignitatis sue exigentiam quam ante promotionem in ecclesia sarum habuerunt. ¶ De aliis vero episcopis extraneis et pro regibus pro quibus fit seruitium eo modo fiat quo in anniuersar. canonic. simplic. ¶ Sciendum tamen est quod de aliis solummodo fit seruitium in anniuersariis que scribuntur in martilogio. ¶ Sciendum est autem quod in anniuersarir. iiii. principalium psonarū excellentior sacerdos exequitur offiñ. Epūs vero in anniuersa epoꝝ pdecessoꝝ offiñ exequił In ānniuersa. et trigintal'. epoꝝ sarum ecclesie totum seruitiuꝫ discurrit more more dupl'. festi. s. Johannis bapt. habitus tamen non mutetur in legendo vel cantando. Tabula etiam de lectionibus legendis ⁊ Ꝛ͞iis cantādis disponitur sicut in predicto festo. excepto ꝙ nullum Ꝛ͞m a tribus cantatur nisi nonum Tertium quoqꝫ. vi. ⁊ ix. repetātur

ab illis clericis. qui ℣. Ꝝoꝝ. cantauerunt. lectiones vero non in pulpito sed ad gradum chori super lectrinum legantur. Executor tamen officii in orationibus dicendis locum non mutet nec habitum. Omnes autem ℣. dicantur et respondeantur sub eodem tono quo in tribus noctibus ante pascha. sed in audientia non respondeantur. ¶ In omnibus aliis āniuersa. et trigintal' i. ān. super primum p̄m. ad **Placebo.** i superiore gradu inchoetur. cet. omnes an. in. ii. forma discurrant per ordinem except. an. super p̄m **Magnificat.** ⁊. i. an. super primū p̄m. ad **Dirige** et. i. an. ad laudes et an. super **Benedictus.** que in superiore gradu discurrant. Sex prime lectiones in. ii. forma legantur loco nec habitu mutato. ℣. quoqꝫ. Ꝝoꝝ. ab eisdem lectoribus cantētur. Septima lectio. cuꝫ ℣. Ꝝii. sui et sic deinceps in supiore gradu supradicto mō discurrant Ita tn̄ q̄ ix. Ꝝm. a duobꝰ de supiore gradu cantetur ad gradum chori habitu non mutato cum suis. ℣. ¶ Et sciendum est q̄ semper dicatur a sacerdote **Et ne nos.** post **Pater noster.** ante inceptionem lectio. quandocunqꝫ dicatur seruicium mortuorum tam. iii. q̄. ix lect. Omnes vero ℣. ab aliquo sacerdote de superiore gradu dicantur sub eodeꝫ tono qui i tribus noctibus ante pasca loco nec habitu mutato vel ab executore officii et respōdeat chorus supradicto mō ¶ Quādo vero fit seruitium pro corpore presenti non pro canonico omnes. ān. preter q̄nqꝫ principal' in secunda forma supradicto modo discurrant due prime lectio. cum suis Ꝝ. in. i. forma. iii. et iiii in. ii. forma v. ⁊ sic deinceps in superiore gradu. Singula vero Ꝝia a duobus ad caput defuncti ad orientem conuersus habitu non mutato cantentur. vltimum vero Ꝝm: a tribus cum repetitione cantetur loco et habitu supradicto. Ita tamen q̄ ab ipsis cantoribus cantetur et inchoetur Singuli vero verrsiculi a duobus pueris ibidem dicantur habitu non mutato.

Requiem eternam dona eis domine

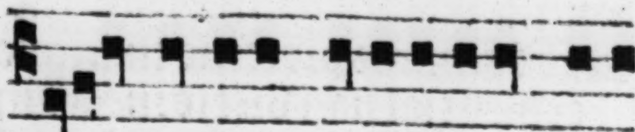
non respondeatur in audiētia quando dicitur a duobus: cetera vt in aliis vigiliis predictis.

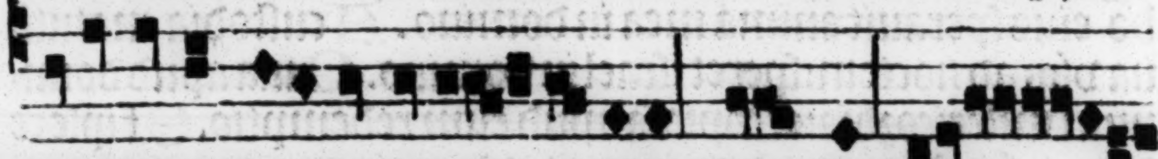
Et lux ppetua luceat eis.

Si vo fuerit corpꝰ canonici cuiuscūqꝫ eodmodo fiat seruitiū sicut in anniuersariis epoꝝ eiusdem ecclīe In vigiliis mortuoꝝ ad vespas sine **Deus in adiutorium** īcipiatur in superiore gradu. ātiphōa.

Placebo. Amen. ps. Dilexi quoniam exaudiet domin⁹
Quia inclinauit aurem suam michi et
in diebus meis inuocabo. Circumdede
runt me dolores mortis: et pericula in-
vocem orationis mee ferni inuenerunt me. Tribulationem
et dolorem inueni: et nomen domini inuocaui. O domine libe
ra animam meam: misericors dominus et iustus: et deus no-
ster miseretur. Custodiens paruulos dominus: humiliatus
sum et liberauit me. Conuertere aĩa mea in requiem tuã: quia
dominus benefecit tibi. Quia eripuit animam meam de mor
te oculos meos a lachrymis pedes meos a lapsu. ¶ Iste sequẽs
v. s. Placebo domino in regione viuorum. eo q̃ idem est cum
antiphona sequenti non dicatur pro versu nisi tantum in quo
tidianis obsequiis mortuorum quãdo vna sola ãn. dicit super
psal. sed finito v̄su. Q ꝛ eripuit imediate sequatur. antiphona

Placebo domino in regione viuorũ. ã Heu me. Amen ps.

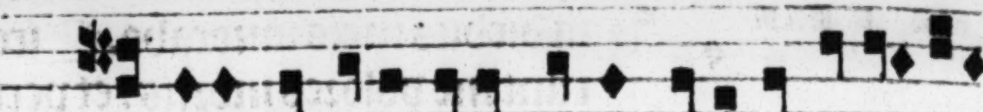
Ad dominum cum tribularer clamaui: et exaudiuit me
Domiñe libera animam meam a labiis iniquis: ⁊ a lin
gua dolosa. Quid detur tibi aut quid apponatur tibi: ad lin-
guam dolosam. Sagitte potentis acute: cum carbonibus de-
solatoriis. Heu michi quia incolatus meus prolongatus est:
habitaui cum habitantibus cedar multum incola fuit anima
mea. Cum hiis qui oderũt pacẽ erã pacificus cum loquebar
illis impugnabant me gratis. antiphona.

Heu me quia incolatus meus prolongatus est. ãn Dominus

Leuaui oculos meos in montes:
vnde veniet auxilium michi Au
xilium meum a domino: qui fecit celum
et terram. Non det in commotio- Amen. ps
nem pedem tuum: neq; dormitet qui custodit te. Ecce non

dormitabit neqꝫ dormiet: qui custodit israel. Dominus custodit te dominus protectio tua: super manum dexteram tuam. Per diem sol non uret te: neqꝫ luna per noctem. Dominus custodit te ab omni malo custodiat animam tuam dominus. Dominus custodiat introitum tuum et exitum tuum: ex hoc nunc et usqꝫ i se culum.

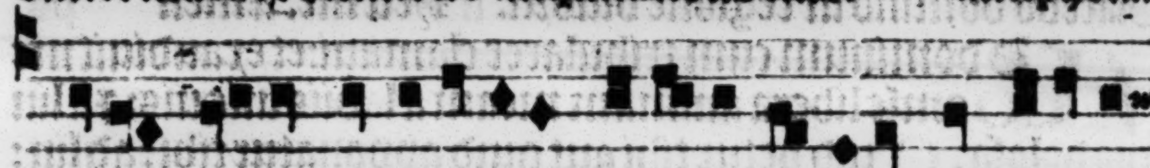

aña. Dominus custodit te ab omni malo custodiat ani-

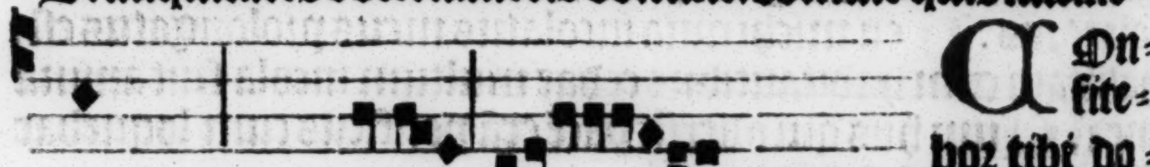

mam tuam dominus. añ. Si iniquitates. Amen Psalmꝰ

De profundis clamaui ad te domine: domine exaudi vocem meam. Fiant aures tue intendētes: in vocem deprecationis mee. Si iniquitates obseruaueris domine: domine quis sustinebit. Quia apud te propiciatio est: et propter legem tuam sustinui te domine. Sustinuit anima mea in verbo eius sperauit anima mea in domino. A custodia matutina usqꝫ ad noctem: speret israel in domino. Quia apud dominum misericordia: et copiosa apud eum redemptio. Et ipse redimet israel: ex omnibus iniquitatibus eius. antiphona.

Si iniquitates obseruaueris domine: domine quis sustine-

bit. antiphona. Opera Amen Psalmus

Confitebor tibi domine in toto corde meo: quoniam audisti verba oris mei. In conspectu angelorum psallam tibi: adorabo ad templum sanctum tuum et confitebor nomini tuo. Super misericordia tua et veritate tua: quoniam magnificasti super omne nomen sanctum tuum. In quacunqꝫ die inuocauero te exaudi me: multiplicabis in anima virtutem. Confiteantur tibi domine omnes reges terre: quia audierunt omnia verba oris tui. Ut cantent in viis domini: quoniam magna est gloria domini. Quoniam excelsus dominus et humilia respicit: et alta a

longe cognoscit. Si ambulauero in medio tribulationis viuificabis: me et super iram inimicorum meorum extendisti manum tuam: et saluum me fecit dextera tua. Dominus retribuet pro me: dn̄e mīa tua in scl'm opera manuum tuarum ne despicias

Deinde dicit. ℣. hoc modo.

an. Opera manuum tuarum domine ne despicias

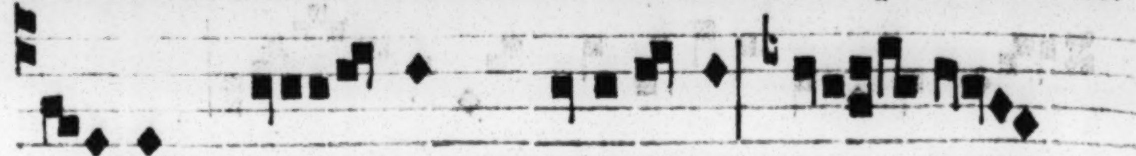
℟. Erue domine animas eorum. ¶ Et sciendū ē q̄ quandocunq; corpus presens fuerit: et in anniuersariis et trigintal. episcoporum A porta inferi. Sarum ecclesie: et in die animarum omnes ℣. tam ad Placebo q̄ ad Dirige. a duobus pueris pariter stantibus ad orientem conuersis habitu non mutato: sub tono supradicto cantentur et sub silentio respondeantur. Ita q̄ in anniuersariis et trigintalibus episcoporum et in die animarum ad gradum chori in medio: et quandocunq; corpus presens affuerit ad caput defuncti dicantur. ¶ In omnibus vero aliis anniuersariis et trigintalibus et quando vltimo fit seruitium mortuorum ante pascha. omnes ℣. ab aliquo sacerdote in superiori gradu vel ab executore officii loco nec habitu mutato sub tono supradicto dicātur: et tūc semp respōdeat chorus sub hoc tono

℟. Erue dn̄e animas eorum. an. Audiui vocē. Amen ps

Magnificat anima mea dominum. Et exultauit spiritus meus in deo salutari meo. Quia respexit humilitatem ancelle sue: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes: Quia fecit michi magna qui potens est: et sanctum nomen eius. Et misericordia eius a progenie in progenies timentibus eum. Fecit potentiam in brachio suo: dispersit superbos mente cordis sui. Deposuit potentes de sede: et exaltauit humiles. Esurientes impleuit bonis: et diuites dimisit inanes. Suscepit israel puerum suum: recordatus misericordie sue. Sicut locutus est ad patres nostros: abraham et semini eius in secula. ¶ Nunq̄ enim thurificetur corpus alicuius defuncti ad Placebo domino. vel ad Dirige domine secundum vsum Sarum. Antiphona.

Audiui vocem de celo dicentem beati mortui qui in domino mo-

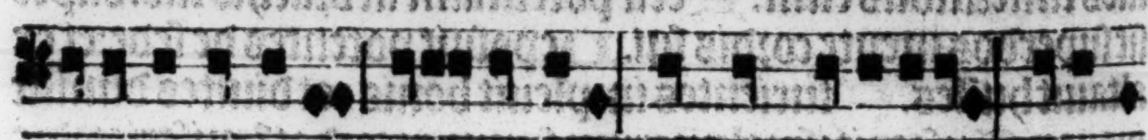
riuntur. Kyrieleyson Christeleyson. Kyrie leyson.
Pater noster. Deinde sine pronunciatione. Et ne nos. Dicatur
Lauda anima mea dominum: [iste psalm⁹ sine nota
laudabo dn̄m in vita mea: psallam deo meo q̄diu fuero
Nolite confidere in principibus: in filiis hominum in qui
bus non est salus. Exibit spiritus eius et revertetur in terraꝫ
suam: in illa die peribunt omnes cogitationes eorum. Beat⁹
cuius deus iacob adiutor eius spes eius i domino deo ipsius: q̄
fecit celum et terram mare et omnia que in eis sunt Qui custo
dit veritatem in seculum facit iudiciuꝫ iniuriam patientibus
dat escam esurientibus. Dominus soluit compeditos: dn̄s il-
luminat cecos. Dominus erigit elisos: domin⁹ dirigit iustos.
Dominus custodit aduenas pupillum et viduam suscipiet et
vias peccatorum disperdet. Regnabit domin⁹ in secula: deus
tuus syon: in generatione et generationem. ℂ Finito psalmo
dicat sacerdos loco nec habitu mutato versiculum.

Requiē eternā dona eis dn̄e. Et lux ꝑpetua luceat eis. A por

ta inferi. Erue domine alas eorum. Credo videre bona dn̄i.

In terra viventiū. Dn̄s vobiscū. Et cum spiritu tuo. Orem⁹.
ℂ Sciendum est q̄ quandocunqꝫ corpus adest presens nisi fue
rit episcopi: regis: regine: vel alterius magnatis semper dican-
tur sub tono sequenti et sub vna conclusione tam ad Placebo q̄

ad **Dirige** quattuor orationes quarum Prima sit pro corpore presenti. Secunda pro episcopis. Tertia pro fratribus et sororibus. Et quarta generalis. ¶ Si vero eodem die dies anniuersarius vel trigintale alicuius non complet. cõtigerit: tunc sit secunda oratio pro illo anniuersario vel trigintali: tertia pro fratribus et sororibus: et quarta generalis. Et si trigintale simul cum anniuersario eodem die contigerit: tunc sit secunda oratio pro illo trigintali: tertia pro anniuersario: et quarta generalis ¶ Tamen hoc non vsitatum est in ecclesia Sarum: immo differantur ibidem huiusmodi solennitates ꝛ vna quaqꝫ per se solemnitas celebretur licet in ecclesiis parochialibus fieri nõ valeat. ¶ Similiter in omnibus anniuersariis vel trigintalibꝰ semper dicantur quattuor orationes sub vna conclusione tam ad **Placebo** ꝙ ad **Dirige** quarum prima sit pro illo anniuersario vel trigintali. secunda pro epis. tertia pro fratribus ꝛ sororibus et quarta generalis Pro corpore presenti cuiuscunqꝫ fuerit tã ad **Placebo** ꝙ ad **Dirige** dicitur hec oratio

Deus cui proprium est misereri semper et parcere te supplices deprecamur pro anima famuli tui vel **famule tue. N. ꝙ hodie de hoc seculo migrare iussisti: vt non tradas eam in manus inimici nec obliuiscaris in finem sed iubeas illam ab angelis sanctis suscipi atqꝫ ad regionem viuorum perduci: et quia in te sperauit et credidit: sanctorum tuorum mereatur societate**

In anniuersario de quocunqꝫ fuerit ad **Placebo** tantum dicatur hec sequens oratio

Deus indulgentiarum domĩe da anime famuli tui: vel **famule tue. N. cuius** vel **quorum anniuersariũ depositionis diẽ commemoramus refrigerii sedem quietis beatitudinẽ luminis claritatem.** ¶ Pro trigintali complendo vel completo seu commemoratione vnius defuncti vel plurimorũ tam ad **Placebo** ꝙ ad **Dirige** dicitur hec oratio.

Deus cui ppriũ est misereri semper et parcere propiciare anime famuli tui vel **famule tue. N. ꝛ omnia eius peccata dimitte: vt mortis vinculis absolutis:** vel **absoluta transire mereatur ad vitam.**

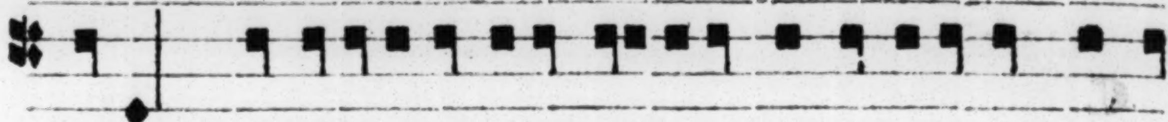
Pro episcopis defunctis ad **Placebo** tantũ dicitur ista oratio.

Deus qui inter apostolicos sacerdotes famulos tuos põtificali fecisti dignitate censeri presta quesumus: vt quorum vicem ad horam gerebant in terris eorum perpetuo consortio letentur in celis. ¶ Pro fratribus et sororibus ad **Placebo** tantum dicitur ista oratio.

Deus venie largitor et humane salutis auctor q̄s clemē-tiam tuam: vt nostrarum congregationum fratres ⁊ sorores qui ex hoc seculo transierunt intercedēte beata maria sēper virgine et beato michaele archangelo cū omnibus sanctis ad perpetue beatitudinis consortium peruenire concedas.

Oratio generalis ad **Placebo** tantum dicatur ista oratio.

Fidelium deus omnium conditor et redemptor aīabus oīm fidelium defunctorum remissionem cunctorū tribue pctōrum vt indulgentiā quā obtauerūt piis supplicatiōibus cōse-

quantur. Qui cū deo patre et spiritu sancto viuis et regnas de

us. Per omnia secula seculorum. ℟. Amen.

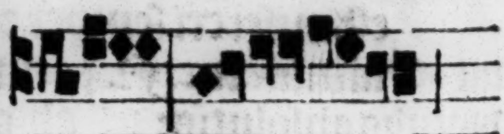
Non dicit **Dominus vobiscum** neq̄ **Requiescat in pace** sed absq̄ interuallo incipiantur matutine mortuorum vt patet inferius Tamen quandocunq̄ nō dicitur **Dirige.** statim post **Placebo.** vt in die animarum ⁊ in xl. et quando orationes predicte dicuntur in laudibus: vt a die aīarum vsq̄ ad quartam feriam ante pascha: tunc finita oratione **Fidelium** vt supradictū statim ē dicat sacerdos. executor officii sine **Dominus vobiscum** hoc modo

Requiescant in pace. ℟. Amen.

In quotidianis tamen obsequiis mortuorum tertia lectio semper sine nota dicitur et respondeatur. Ad matutinas mortuorum non dicitur. **Domine labia** nec **Deus in adiutorium:** sed sine inuitatorio et sine psal. **Venite** incipiantur ān. in superiori gradu hoc modo. In primo nocturno. antiphona.

Verba mea auribus percipe domine intellige clamorem meum. Intende voci orationis

mee rex meus et deus meus. Quoniam Dirige. Amen ps.

ad te orabo domine: mane exaudies vocē meā. Mane astabo tibi ⁊ videbo qm̄ nō deus volēs iniquitatē tu es. Neq̄ habitabit iuxta te malignus: neq̄ pmanebunt iniusti ante oculos tuos. Odisti oēs q̄ opantur iniqtatē: pdes oēs q̄ loquunt mēdaciū. Virum sāguinū ⁊ dolosū abhominabitur dn̄s: ego aūt in multitudine mi

sericordie tue. Introibo in domũ tuam adorabo ad templuz sanctum tuũ in timore tuo. Domine deduc me in iusticia tua propter inimicos meos: dirige in cõspectu tuo viã meaz. Quoniã non est in ore eorum veritas cor eorum vanum est Sepulchrũ patẽs est guttur eorum linguis suis dolose agebãt iudica illos deus. Decidant a cogitationibus suis secundum multitudinẽ impietatum eorum expelle eos quoniam irritauerunt te dñe. Et letentur omnes qui sperant in te in eternum: exultabunt & habitabis in eis. Et gloriabuntur in te omnes qui diligũt nomen tuum: quoniam tu benedices iusto. Domine vt scuto bone volun tatis tue coronasti nos

Dirige domine deus meus in cõspectu tuo viaz

Domine ne in furore tuo arguas me neq; in ira tua corripias me. Miserere mei domine quoniam infirmus sum: sana me domine quoniã conturbata sunt ossa mea. Et aĩa mea turbata est valde: sz tu domine vsq; quo. Conuertere domine et eripe aĩam meaz saluum me fac propter misericordiam tuam. Quoniã nõ est in morte qui memor sit tui in inferno autẽ quis confitebitur tibi. Laboraui in gemitu meo lauabo per singulas noctes lectuz meuz lachrimis meis stratum meum rigabo Turbatus est a furore oculus meus inueteraui inter omnes inimicos meos. Discedite ad me omnes qui operamini iniquitatem: quoniam exaudiuit dominus vocem fletus mei Exaudiuit dominus deprecationem meam: dominus orationem meam suscepit. Erubescant et conturbentur vehementer omnes inimici mei conuertantur et erubescant valde velociter. Antiphona.

meã. añ. Conuertere. Amen ps

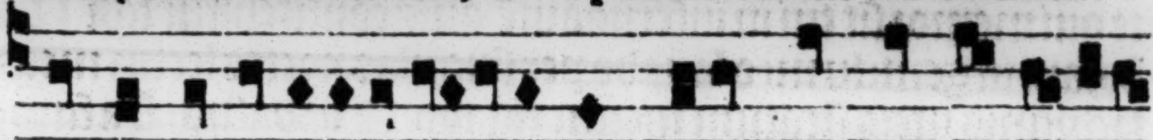

Conuertere domine et eripe aĩam meam: quoniam non est in

morte qui memor sit tui. añ. Nequando. Amen ps.

Domine deus meus in te speraui: saluum me fac ex oib⁹ persequentibus me et libera me. Nequando rapiat vt leo aiam meam: dum nō est qui redimat neqꝫ qui saluū faciat. Dñe deus meus si feci istud: si est iniquitas in manibus meis Si reddidi retribuentibus michi mala: decidam merito ab inimicis meis inanis. Persequatur inimicus aiam meam: et cōprehendat et conculcet in terra vitam meam: et gloriam meaꝫ in puluerem deducat. Exurge domine in ira tua: et exaltare in finibus inimicorum meorū. Et exurge domine deus me⁹ in precepto quod mandasti: et synagoga populorum circundabit te. Et propter hanc in altum regredere: dominus iudicat populos. Iudica me domine secundum iusticiam meam: et secundum innocētiam meā super me. Consumetur nequitia peccatorum et diriges iustū scrutans corda et renes deus. Iustum adiutorium meum a domino: qui saluos facit rectos corde. Deus iudex iustus fortis ꝛ patiens: nunquid irascetur per singulos dies? Nisi conuersi fueritis gladium suum vibrauit arcum suum tetendit et parauit illum. Et in eo parauit vasa mortis: sagittas suas ardentibus effecit. Ecce parturit iniusticiam: concepit dolorem et peperit iniquitatem. Lacū aperuit et effodit eum: et incidit in foueam quā fecit. Conuertetur dolor ei⁹ in caput ei⁹: et in verticē ipsius iniqtas ei⁹ descēdet. Cōfitebor dño scdm iusticiaꝫ ei⁹: et psallā nomini dñi altissimi. Añ.

Nequando rapiat vt leo animaꝫ meam dum non est qui redimat neqꝫ qui saluum faciat.

℣. A porta inferi. ℟. Erue domine animas eorum. Pater noster. ¶ Deinde dicat sacerdos in audientia sub tono consueto Et ne nos. Chorus similiter in audientia sub eodē tono respondeat. Sed libera nos a malo. quod per totum annum obseruetur in obsequiis mortuorum cum nota dicendis qualiscunqꝫ nocturnus dicitur ante lectionem. ac etiam in die animarum. Non dicatur. Jube domine benedicere. nec Tu autē domine. sed ex verbis lectio. finem faciant lectores vt infra patebit.

¶ Lectio prima.

Parce michi domine: nichil enim sunt dies mei. Quid est homo quia magnificas eū: aut quid apponis erga eum cor tuum. Visitas eum diluculo: et su

bito probas illum. Usqꝫ quo non parcis michi: nec dimittis me vt glutiam saliuam meam. Peccaui quid faciam tibi o custos hominum. Quare posuisti me contrariū tibi: ⁊ factus sum michimet ipsi grauis Cur nō tollis pctm̄ meū ⁊ quare nō aufers iniqtatē meā Ecce nūc in puluere dormio: ⁊ si mane me q̄sieris

non subsistam.

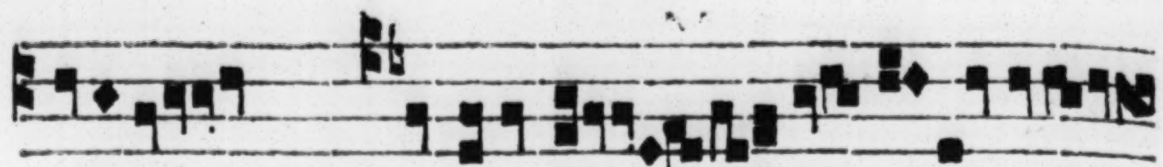
Eodem modo finiant oēs lectiones p̄ter secūda lectio R̸m.

Credo q̄ redemptor meus vi uit et in nouissimo di e de terra surrectu rus sum. Et in car ne me a vide bo de um saluato rem me um.

V̸. Quē visurus sum ego ipse ⁊ non ali us et oculi mei con specturi sunt Et in car ne me.

Lec. ii.

Tedet aīam meam vite mee: dimittam aduersum me eloquium meum. Loquar in amaritudine anime mee dicam deo. noli me condemnare. Indica michi cur me ita iudices. Nunquid bonum tibi videtur si calumnieris ⁊ opprimas me Opus manuum tuarum: et cōsilium impiorum adiuues. Nūqd ocl'i carnei tibi sūt aut sicut videt homo ⁊ tu vides. Nūqd sicut dies hoīs dies tui: et anni tui sicut hūana sūt tpa. Ut q̄ras iniquitatem meam et peccatum meum scruteris: et scias quia nichil impium fecerim cum sit nemo qui de manu tua

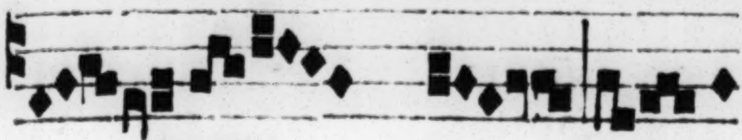
Manus tue fecerunt [Lec. iii. me et plasmauerūt me totū in circuitu et sic repēte pcipitas me. Me mento queso quod sicut lutū feceris me et in puluerem reduces me. Nonne sicut lac mulsisti me: et sicut caseum me coagulasti. Pelle et carnibus vestisti me: ossibus et neruis compegisti me. Vitam et misericordiam tribuisti mi- chi: et visitatio tua custodiuit spiritum meum. Responsorium

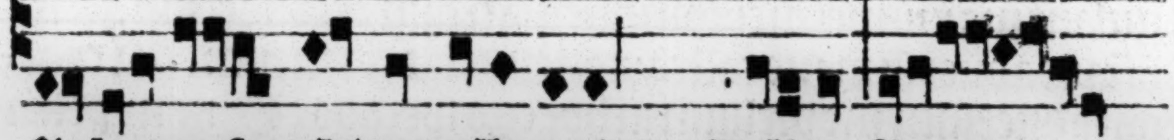

Quādocūq; corp⁹ adest pñs: ꝛ i āniuersa. ebozū tm̄.ac ēt i die aīarū repetat .iii. vi. ꝛ ix. ℞. ab ill' cleric' ꝗ ℞ii pcedēt; cāta uert ꝗ In.ii.noc.ā

Dñs regit me ꝛ nichil michi deerit i loco pascue. ibi me collocauit Sup aquā refectiōis educauit me: aīaʒ meā cōuertit. Deduxit me sr̄ semitas iusticie: ꝑpt nomē suū Nā ꝛ si ābulauero i medio vmbre mortis: nō timebo mala qm̄ tu mecū es. Uirga tua ꝛ baculus tu⁹: ipa me cōsolata sūt Parasti in cōspectu meo mēsā: aduersus eos ꝗ tribulāt me Impīguasti i oleo caput meū: ꝛ calix me⁹ iebriās ꝗ̃ pclarus ē Et mīa tua subsequet me: oīb⁹ dieb⁹ vite mee. Et vt ihabitē in domo dñi: in longitudinem dierū.

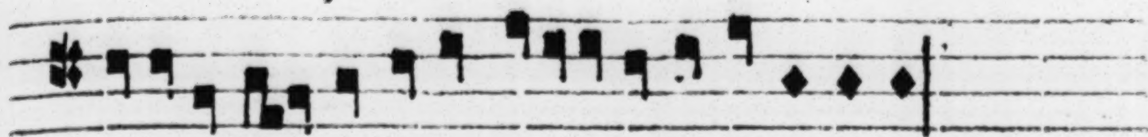

Ad te dñe leuaui aiam meā: deus meus in te cōfido non erubescā. Neq; irrideāt me inimici mei: et enī vniuersi ꝗ sustinēt te nō cōfūdent. Cōfundant oēs iniqua agētes: sup uacue. Uias tuas dñe demōstra michi ꝛ semitas tuas edoce me Dirige me in veritate tua ꝛ doce me: quia tu es deus saluator me⁹ et te sustinui tota die. Reminiscere miserationū tuarum dñe: ꝛ mīarū tuaꝝ ꝗ a seculo sūt. Delicta iuuētutis mee: ꝛ ignorantias meas ne memineris. Secūdū mīaʒ tuā memēto mei tu: propter bonitatem tuam dñe. Dulcis et rectus dominus propter hoc legem dabit delinquentibus in via. Diriget mansuetos in iudicio: docebit mites vias suas. Uniuerse vie domini misericordia et veritas: requirentibus testamentum eius ꝛ testimonia eius. Propter nomen tuuʒ domine propiciaberis peccato meo multum est enim. Quis est homo qui timet dñm te legē statuit ei in via quā elegit. Aīa eius in bonis demorabit et semē ei⁹ hereditabit terrā. Firmamētū est dñs timētib⁹ eū

et testamentum ipsius vt manifestetur illis. Oculi mei semp ad dominum: quoniã ipse euellet de laqueo pedes meos. Respice in me et miserere mei: quia vnicus et pauper sũ ego Tribulationes cordis mei multiplicate sunt de necessitatib⁹ meis erue me. Uide humilitatem meam et laborẽ meum: et dimitte vniuersa delicta mea. Respice inimicos meos quoniã multiplicati sũt: et odio iniquo oderũt me. Custodi aĩam meam ⁊ erue me: non erubescam quoniam speraui in te. Innocentes et recti adheserunt michi: quia sustinui te. Libera deus israel ex omnibus tribulationibus suis. ãn

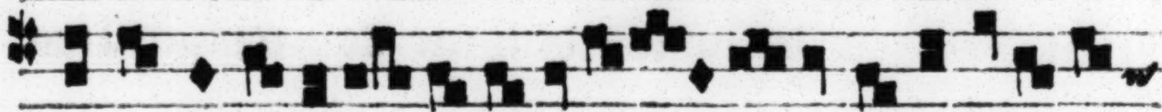
Delicta iuuentutis mee ⁊ ignorantias meas ne memineris domine. ãn: Credo videre. Amen. ps

Dominus illuminatio mea et salus mea: quem timebo Dominus protector vite mee a quo trepidabo. Dum appropiant super me nocentes vt edant carnes meas Qui tribulant me inimici mei: ipsi infirmati sunt et ceciderunt. Si cõsistant aduersum me castra: non timebit cor meum. Si exurgat aduersum me prelium in hoc ego sperabo. Unam petiia domino hanc requiram: vt inhabitem in domo domini omnibus diebus vite mee Ut uideam voluntatem domini: et visitẽ templum eius Quoniam abscondit me in tabernaculo suo in die malorum: protexit me in abscõdito tabernaculi sui. In petra exaltauit me: et nunc exaltauit caput meũ super inimicos meos Circuiui et immolaui in tabernaculo eius hostiam vociferationis: cantabo et psalmum dicam domino. Exaudi domine vocem meam qua clamaui ad te: miserere mei et exaudi me. Tibi dixit cor meum exquisiuit te facies mea: faciem tuã dñe requiram. Ne auertas faciem tuam a me: ne declines i ira a seruo tuo. Adiutor meus esto ne derelinquas me neqꝫ despicias me deus salutaris meus. Qm̃ pater meus ⁊ mater mea dereliquerunt me: dñs autem assumpsit me Legem pone michi dñe ĩ via tua: ⁊ dirige me ĩ semita recta ꝑpter ĩimicos meos Nõ tradideris me ĩ aĩas tribulantiũ me: qm̃ ĩsurrexerũt ĩ me testes iniq ⁊ mẽtita ẽ iniqtas sibi Credo videre bona dñi: ĩ terra viuẽtiũ. Expecta dñm viriliť age. ⁊ cõforteť cor tuũ ⁊ sustine dñm. ã

an. Credo videre bona domini in terra viuentium. versus. In memoria eterna erunt iusti. R. Ab auditiōe mala non timebit. Lectio.iiii.

Quantas habeo iniquitates et peccata scelera mea atq; delicta ostende michi. Cur faciem tuam abscondis: et arbitraris me inimicum tuum? Contra folium quod vento rapitur ostendis potentiam tuam et stipulam siccam persequeris. Scribis enim contra me amaritudines et cōsumere me vis peccatis adolescentie mee. Posuisti in neruo pedem meum et obseruasti omnes semitas meas et vestigia pedum meorum considerasti. Qui quasi putredo consumendus sum et quasi vestimentum quod comeditur a tinea. Rm.

Heu michi domine quia peccaui ni mis in vita

mea: quid faciam mi ser v bi fu giam nisi ad

te deus me us mise re re me i. Dum vene

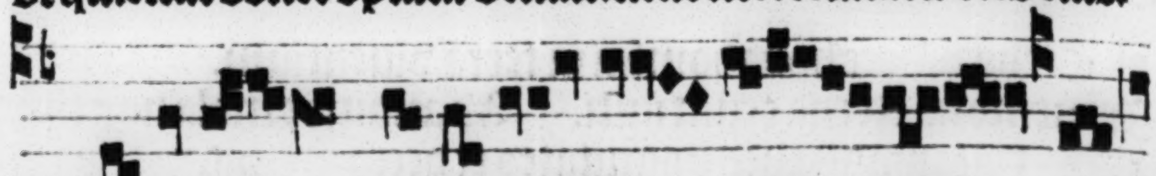
ris in nouissimo di e. v. A nima mea

turbata est valde sed tu domine suc curre e i. Dum

Homo nat' de muliere breui viuēs tpe replet multis miseriis Qui q̄si flos egredit' et cōterit' et fugit velut vmbra: et nūq̄ i eodē statu pmanet Et dignū duc' sup huiuscemodi apire ocl'os tuos et adducere eū tecū i iudiciū. quis pōt facē mūdū de imūdo cōceptū sese Nōne tu q̄ sol' es Breues dies hois [Lectio.v.

sunt: numerus mensium eius apud te est. Cõstituisti terminos eius: qui preteriri non poterunt. Recede ergo paululum ab eo vt quiescat donec optata veniat: sicut mercennarii dies eius.

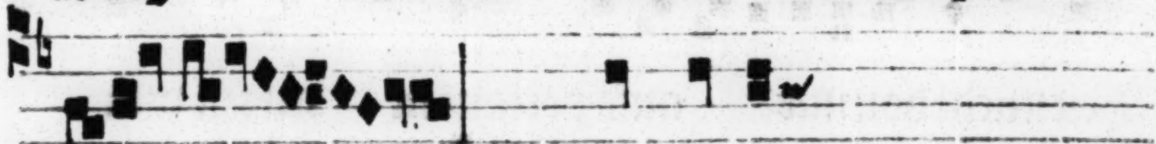
℟. Ne recorde ris peccata me a do mine Dñ

vene ris iudicare se culũ per i gnẽ.

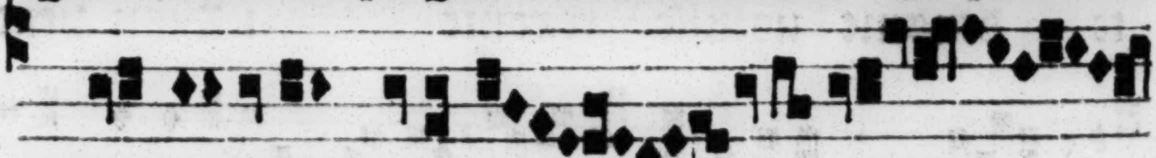

℣. Dirige do mine deus me us in conspectu tuo

viam me am. Dum vene. Lectio sexta.

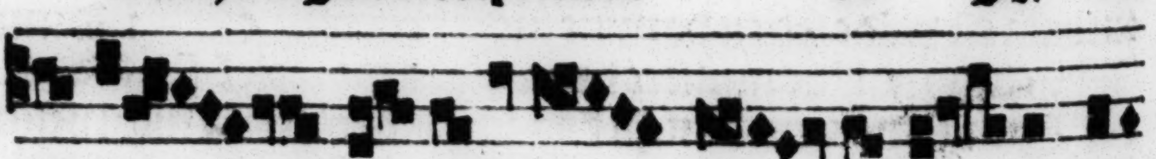
Quis michi ho tribuat vt in inferno ꝓtegas me. ꝛ abscõdas me: donec ꝑtrãseat furor tu⁹. Et cõstituas michi tẽpus in quo recorderis mei. Putas ne mortuus homo rursũ viuat. Cũctis dieb⁹ qb⁹ nũc milito: expecto donec veniat immutatio mea Vocabis me: ꝛ ego rñdebo tibi Operi manuũ tuarũ porriges dexterã. Tu qdẽ gress⁹ meos dinũerasti ꝫ ꝑce pctis meis

℟. Domine secũdũ actũ me um noli me iu di ca

re nichil dignũ in cõspectu tu o e gi Deo

de pre cor ma iestatem tu am vt tu deus

deleas iniquita tem me ant. Ps.

Amplius laua me deus ab iniusticia me a et a

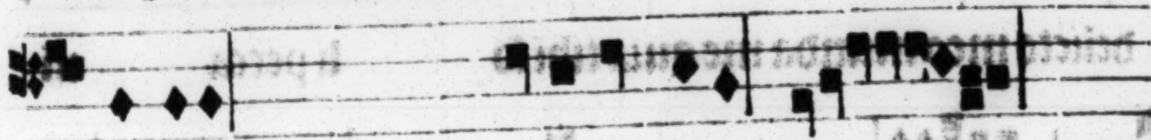
delicto meo munda me quia tibi so li pecca ui

I deo In. iii. no. ã. Complaceat. Amen.

Expectans expectaui dominum: et intendit michi. Et exaudiuit preces meas: et eduxit me de lacu miserie et de luto fecis. Et statuit supra petrã pedes meos et direxit gress9 meos Et immisit in os meum canticũ nouum: carmẽ deo nostro. Uidebunt multi et timebunt: et sperabunt in dño. Beatus vir cuius est nomen domini spes eius et non respexit in vanitates ꝛ insanias falsas. Multa fecisti tu dñe deus meus: mirabilia tua ꝛ cogitationibus tuis nõ est qui similis sit tibi. Annunciaui et locutus sum: multiplicati sunt super numerũ. Sacrificium et oblationem noluisti: aures autem perfecisti michi. Holocaustum ꝛ pro peccato non postulasti: tũc dixi ecce venio In capite libri scriptum est de me vt facerem voluntatẽ tuaꝫ deus meus volui ꝛ legem tuam in medio cordis mei. Annunciaui iusticiam tuam in ecclesia magna: ecce labia mea non prohibebo dñe tu scisti. Iusticiam tuam nõ abscõdi in corde meo veritatẽ tuam et salutare tuum dixi. Non abscondi misericordiam tuam et veritatẽ tuam: a consilio multo. Tu autez dñe ne longe facias miserationes tuas a me: misericordia tua ꝛ veritas tua semper susceperunt me. Quoniam circundederunt me mala quorꝫ nõ est numerus: cõprehẽderũt me iniquitates mee ꝛ non potui vt viderẽ. Multiplicati sunt sup capillos capitis mei: ꝛ cor meũ dereliqt me. Cõplaceat tibi dñe vt eruas me dñe ad adiuuãduꝫ me respice. Confundantur et reuereantur

simul: qui querunt animam meam vt auferant eam. Cõuertantur retrorsum et reuereantur: qui volunt michi mala. Ferant confestim confusionem suam: qui dicunt michi euge euge. Exultent et letentur super te omnes querentes te: z dicant semper magnificetur dominus qui diligunt salutare tuum. Ego autem mendicus sum z pauper: dominus sollicitus est mei. Adiutor meus z protector meus tu es: deus me⁹ ne tardaueris. ãn

antiphona Sana domine. Amen. ps.

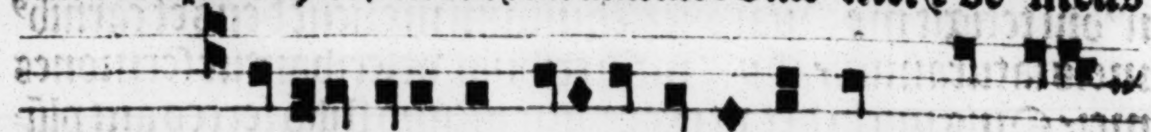
Beatus qui intelligit super egenum et pauperem: in die mala liberabit eum dominus. Dominus conseruet eũ et viuificet eum et beatum faciet eum in terra: z non tradat eũ in animam inimicorum eius. Dominus opem ferat illi super dolores eius: vniuersum stratum eius versasti in infirmitate eius. Ego dixi domine miserere mei: sana animam meaz qr peccaui tibi. Inimici mei dixerũt mala michi qñ morietur z peribit nomẽ ei⁹. Et si ingrediebat̃ vt videret vana loqbat̃: cor ei⁹ cógregabit iniquitatẽ sibi. Egrediebat̃ foras: z loquebat̃ i idipm. Aduersũ me susurrabãt oẽs inimici mei: aduũ me cogitabãt mala mihi. Uerbũ iniquũ constituerunt aduersum me: numquid qui dormit non adiciet vt resurgat. Etenim homo pacis mee in quo sperauit q̃ edebat panes meos magnificauit sup me supplantationem. Tu autem domine miserere mei: et resuscita me et retribuam eis. In hoc cognoui quoniaz voluisti me: quõ nõ gaudebit inimicus meus super me. Me autem propter innocentiam suscepisti: et confirmasti me in conspectu tuo in eternũ. Benedict⁹ de⁹ israel: a seculo et in sclm seculi fiat fiat. Antiphona.

ã. Sitiuit. Amen ps

Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquaruz ita desiderat anima mea ad te de⁹. Sitiuit aĩa mea ad

deum fontem viuum quando veniam et apparebo ante faciē dei. Fuerunt michi lachrime mee panes die ac nocte: dum dicitur michi quotidie vbi est deus tuus. Hec recordatus sum et effudi in me animam meam: quoniam transibo in locū tabernaculi admirabilis vsque ad domum dei. In voce exultationis et confessionis sonus epulantis. Quare tristis es anima mea: et quare conturbas me. Spera in deo quoniam adhuc confitebor illi salutare vultus mei et deus meus. Ad meipsum anima mea conturbata est propterea memor ero tui de terra iordanis et hermonii a monte modico. Abyssus abyssum inuocat: in voce catharactarū tuarum. Omnia excelsa tua et fluctus tui super me transierūt. In die mādauit dominus misericordiam suam: et nocte canticum eius. Apud me oratio deo vite mee: dicam deo susceptor meus es. Quare oblitus es mei: et quare contristatus incedo dum affligit me inimicus. Dum cōfringuntur ossa mea: exprobrauerunt michi qui tribulant me inimici mei. Dum dicunt michi per singulos dies: vbi est deus tuus. Quare tristis es aīa mea: et quare conturbas me. Spera in deo: qm̄ adhuc cōfitebor illi salutare vultus mei et deus meus

antiphona. Sitiuit anima mea ad deum viuum quando veniam et apparebo ante faciem domini.

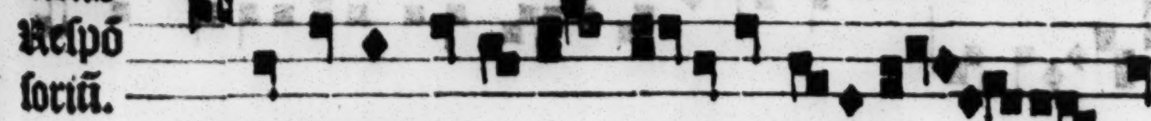

℣. Requiē eternā. ℟. Et lux perpetua luceat eis.

Lectio septima.

Spiritus meus attenuabitur: dies mei breuiabūtur: et solū michi superest sepulchrū. Nō peccaui: et in amaritudinibus moratur oculus meus. Libera me dn̄e et pone me iuxta te: et cuiusuis manus pugnet cōtra me. Dies mei trāsierūt cogitatiōes mee dissipate sunt torquētes cor meū. Noctē verterunt in diē: et rursū post tenebras spero lucē. Si sustinuero infernus domus mea ē: in tenebris straui lectulū meū. Putredini dixi. Pater meus es mater mea et soror mea vermibus. Vbi ē ergo nūc p̄stolatio mea et patiētia mea: tu es dn̄e deus meus

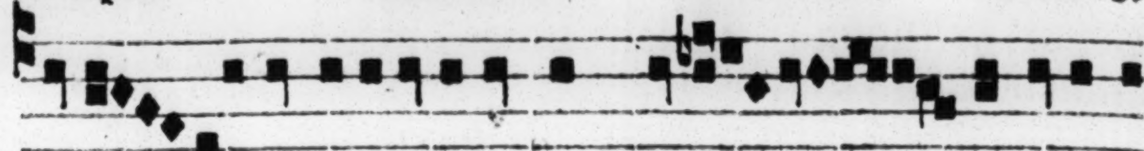
Respōsoriū.

Peccante me quotidie et nō penitenti

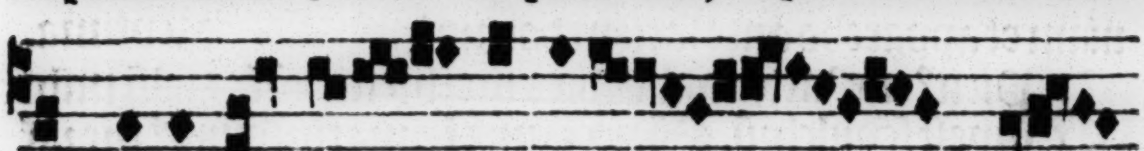

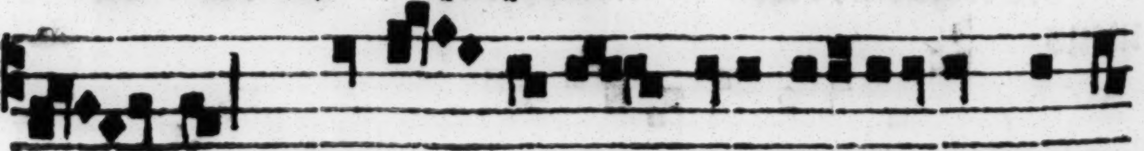

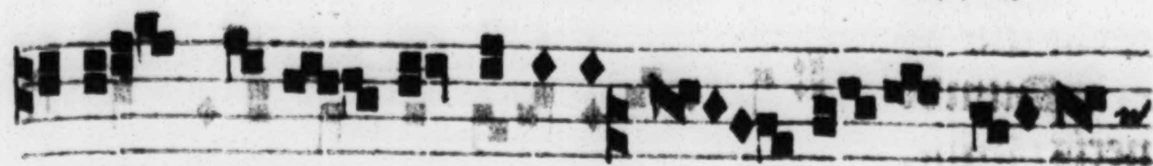
Lec. viii

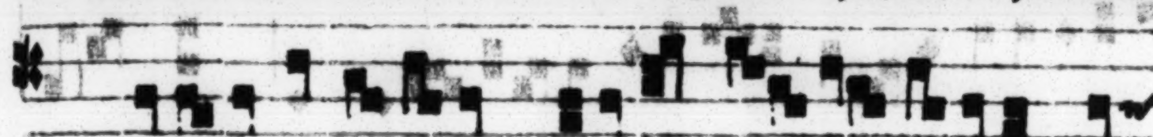
Pelli me consuptis carnib⁹ ad hesit os meum et derelicta sunt tā tūmodo labia circa dētes meos Miseremi mei miseremi mei saltē vos amici mei: q2 ma n⁹ dñi tetigit me Quare persequimini me sicut deus et carnib⁹ meis saturamini. Quis mihi tribuat vt scribantur sermones mei. Quis michi det vt exarentur in libro stillo ferreo aut plū bi lamina vel celte sculpantur in silice. Scio enim q redēptor meus viuit: et in nouissimo die de terra surrecturus sum: et rursum circundabor pelle mea: et in carne mea videbo deum saluatorem meum. Quem visurus sum ego ipse: et oculi mei cōspecturi sunt: z nō ali⁹. Reposita est hec spes mea i sinu meo.

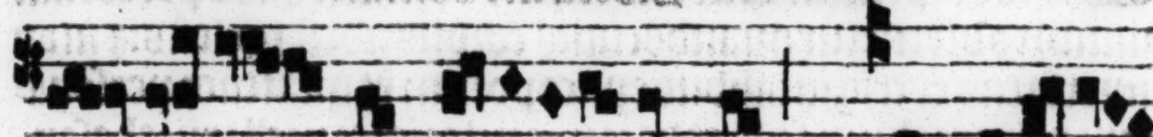

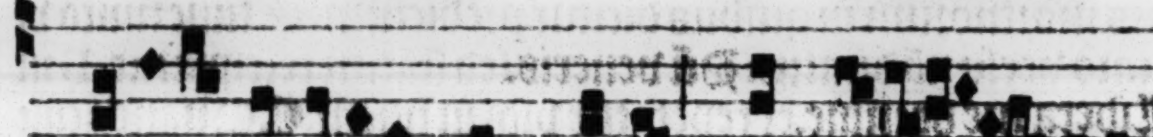

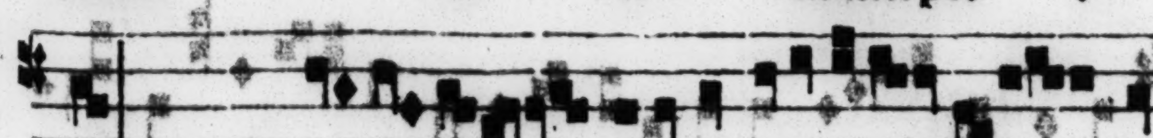
Lectio. ix.

Quare de vulua eduxisti me: qui vtinā consumptus essē ne oculus me videret. Fuissem quasi nō essem de vtero translat' ad tumulū. Nūqd nō paucitas dierū meorū finiet breui Dimitte ergo me dn̄e vt plāgā paululū dolorē meū: anteq̄ vadā & nō reuertar ad terrā tenebrosā: & opertā mortis caligine. Terrā miserie & tenebrarū vbi vmbra mortis & null' ordo: sed sepitern' horror in habitās

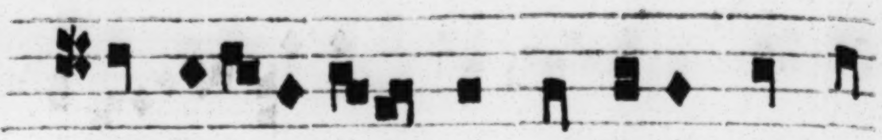

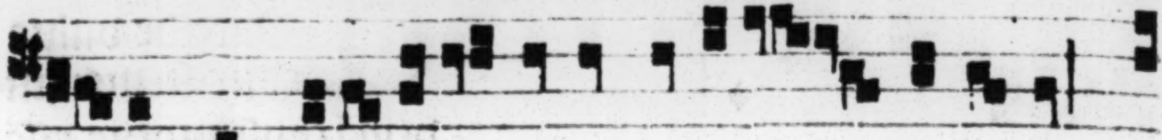

pti

Et dicitur vs- qꝫ ad **Dum ve neris** tātum. Uersus.

Quid ergo miserrimus quid dicam vel quid

faciam dum nil boni perferam ante tan tum iudicem. Dū

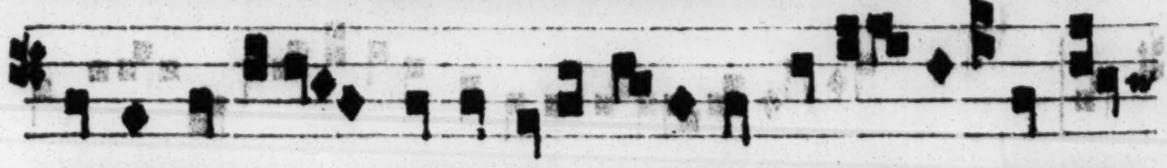

ve. ꝟ. **Nunc xpe te peti nus miserere quesumꝰ q̄ ve**

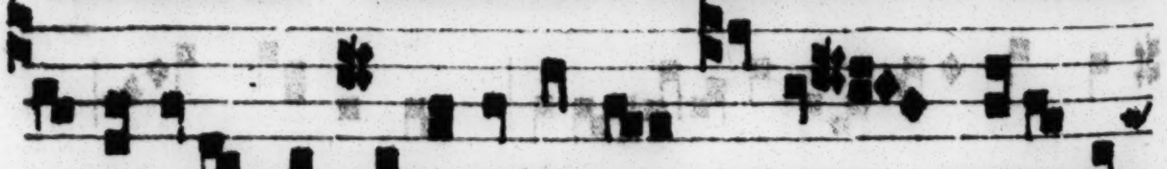

nisti redimere perditos noli dānare redemptos. Dum ve.

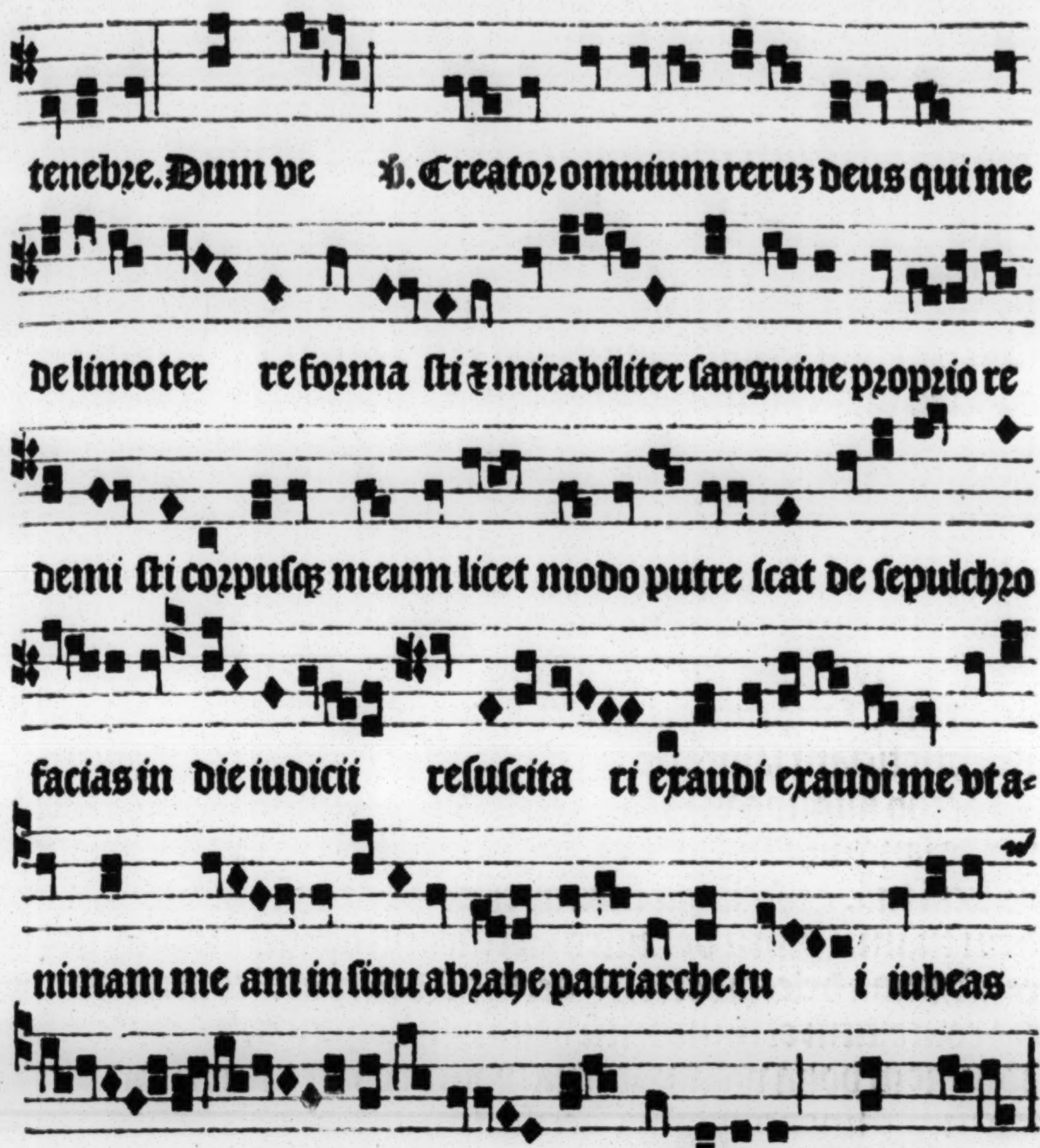
¶ Deinde repetatur Rm. **Libera me domine.** quod per totum annum obseruetur quandocunqꝫ corpus adest presens: ꝛ in anniuersariis et trigintalibus episcoporum et quattuor personarum principalium scilicet decani: cantoris: cancellarii: thesaurarii: et in die animarum tantum. In omnibus vero aliis vigiliis mortuorum in quibus dicitur predictum. R. tunc finito vltimo versu nō dicatur. **Dū veneris.** sed statim reicipiatur. Rm **Libera me domine.** et repetatur vsqꝫ in finem. ¶ Quandocunqꝫ corpus adest presens in omnibus anniuersariis et trigintalibus et quando vltimo fit seruitium mortuorum ante pascha: ac etiam in die animarum semper erit predictum. Rm. **Libera me domine de morte.** vltimum et semper dicitur cum tribꝰ versibus supra dictis nisi in die animarum tantum: tunc enim dicetur cum hiis. ꝟ. **Dies illa. Quando celi.** vt supra. versus.

Ardentes ani me flent sine fi ne flent sine fi ne ambulan

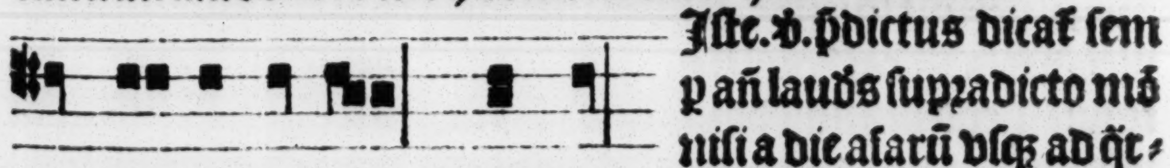
tes per tenebras dicuntqꝫ singule ve ve ve quante sunt

collocari. Dum ve.

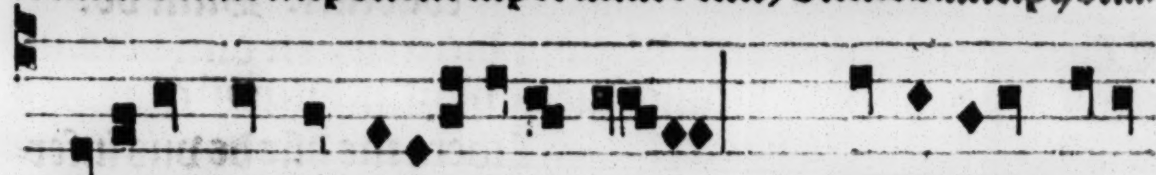
¶ Deinde repetatur. ℟m. vt supra dictū est. In omni vero. iii. et. vi fer. per annum quicunque fuerit vigil. mortuorū cū. ix. psal et iii lect. tm̄: tunc sit hoc tertiū. ℟. Libera me dñe de viis inferni. Qui portas ereas cōfregisti et visitasti infernū et dedisti eis lumen vt viderent te qui erant in penis tenebrarum. ℣. Clamantes et dicentes aduenisti redemptor noster. Qui portas.

¶ Non repetatur hoc ℟m. Deinde dicat sacerdos executor officii añ laudes loco nec habitu mutato hunc. versum.

Iste. ℣. pdictus dicatur sem per añ laudes supradicto mō nisi a die cinerū vsque ad quartā fer. añ pascha. nā tunc nō sequuntur laudes ɔtinue post Dirige sicut litera patebit In laudibus. añ

M Iserere mei deus: secūdum magnam mīam tuaꝫ. E t secūdū multitudineꝫ miserationū tuarū: dele iniquitatē meā. A m- Exultabūt Amen ps
plius laua me ab iniquitate mea: et a peccato meo munda me.
Q m̄ iniqtatem meam ego cognosco et peccatum meum contra me est semper. T ibi soli peccaui et malum coꝛam te feci vt iustificeris in sermonibus tuis et vincas cum iudicaris. E cce enim in iniqtatibus cōceptus sum: et in pctō cōcepit me mater mea. E cce enim veritatē dilexisti icerta et occulta sapiētie tue manifestasti michi. A sperges me domine ysopo ꝛ mūdaboꝛ lauabis me et sup niuem dealbaboꝛ. A uditui meo dabis gaudium: et leticiā: ꝛ exultabūt ossa humiliata. A uerte facieꝫ tuā a peccatis meis ꝛ oēs iniquitates meas dele. C oꝛ mūdū crea in me deus: et spiritum rectū innoua in visceribꝰ meis. N e ꝓiicias me a facie tua: et spm̄ sctm̄ tuū ne auferas a me. R edde michi leticiam salutaris tui et spiritu principali confirma me. D ocebo iniquos vias tuas: et impii ad te conuertent. L ibera me de sanguinibus deꝰ deꝰ salutis mee: ꝛ exultabit lingua mea iusticiā tuā. D n̄e labia mea aperies: ꝛ os meū annūciabit laudem tuam. Q m̄ si voluisses sacrificium dedissem: vtiqꝫ holocaustis non delectaberis. S acrificiū deo spiritꝰ contribulatus coꝛ contritum et humiliatū deus non despicies. B enigne fac domine in bona voluntate tua syon: vt edificentur muri hierusalem. T unc acceptabis sacrificium iusticie oblationes et holocausta tunc imponent super altare tuuꝫ vitulos. antiphona.

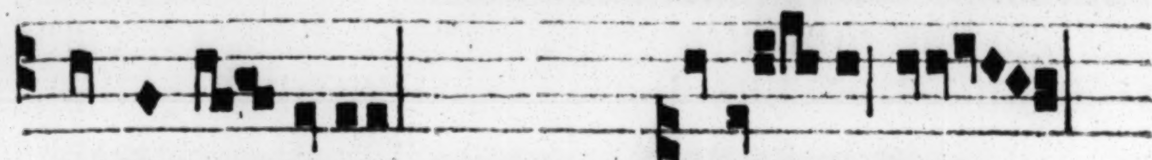
Exultabunt domino ossa humiliata. aña. Exaudi domine.

T E decet hymnus deꝰ in syon: ꝛ tibi reddet votū in hirl'm. E xaudi oꝛationē meā ad te omnis caro veniet. V erba iniquoꝝ

pꝛeualuerunt sup nos: et īpietatibꝰ nr̄is tu ꝓpiciaberis. B eatꝰ quē elegisti et assumpsisti: inhītabit in atriis tuis. R eplebimur i bonis domus tue: sctm̄ est tēplū tuū mirabile ineqtate. E xaudi nos deꝰ salutaris nr̄: spes oīꝫ finiū terre ꝛ in mari longe. P ꝛeparās mōtes in virtute tua accinctꝰ potētia qui cōturbas ꝓfundū maris sonū fluctuū eiꝰ. T urbabunt

gentes & timebūt q̄ habitant terminos a signis tuis: exit⁹ matutini & vespere delectabis. Uisitasti terrā & inebriasti eā: multiplicasti locupletare eā. Flumē dei repletū est aquis: parasti cibū illoꝝ quoniā ita est preparatio eius. Riuos eius inebriās multiplica genimina eius: in stillicidiis eius letabitur germinans. Benedices corone anni benignitatis tue: et campi tui replebuntur vbertate. Pinguescent speciosa deserti: & exultatione colles accingentur. Induti sūt arietes ouium: & valles abundabunt frumento: clamabunt etenim hymnum dicent.

Antiphona. Exaudi domine orationē meam adte

omnis caro veniet. antiphona. Me suscepit. Amen. ps

Deus de⁹ me⁹ ad te de luce vigilo. Sitiuit in te aīa mea q̄ multipliciter tibi caro mea. In terra deserta inuia & inaquosa sic in sctō apparuit tibi vt viderē virtutē tuā & gl'iā tuā. Q̄m melior est mīa tua sup vitas labia mea laudabūt te. Sic bñdicā te in vita mea: & in noīe tuo leuabo man⁹ meas. Sicut adipe & pinguedine repleat aīa mea: & labiis exultatōis laudabit os meū. Si memor fui tui sup stratū meū: i matutinis meditabor i te quia fuisti adiutor me⁹. Et in velamēto alaꝝ tuarū exultabo adhesit aīa mea post te me suscepit dextra tua. Et in velamēto alaꝝ tuaꝝ exultabo adhesit aīa mea post te me suscepit dextra tua. Ipi vero i vanū q̄sierūt aīaꝫ meā: introibūt i iferiora trē tradent in man⁹ gladii ptes vulpiū erūt. Rex vo letabit i deo laudabūt oēs q̄ iurāt in eo: q2 obstructū ē os loq̄ntiū iniqua. De⁹ misereat nr̄i & bñdicat nobis illuīet vultū suū sup nos & misereat nr̄i. Ut cognām⁹ in terra viā tuā i oīb⁹ gētib⁹ salutare tuū. Cōfiteātur tibi ppl'i de⁹: cōfiteātur tibi ppl'i oēs Letent & exultēt gētes: qm̄ iudicas ppl'os in eq̄tate & gētes i terra dirigis. Cōfiteātur tibi ppl'i de⁹: cōfiteāt tibi ppl'i oēs: tra dedit fructū suū. Bñdicat nos de⁹ de⁹ nr̄ bñdicat nos de⁹: & metuant eū omēs fines terre.

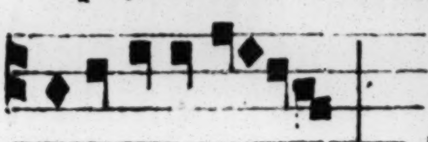

Me suscepit dextra tua dñe. ā A porta iferi. Amen ps

Ego dixi: in dimidio dierum meorum vadam ad portas inferi. Quesiui residuum annorum meorū: dixi non videbo dominum in terra viuentium. Non aspiciam hominez vltra ꝛ habitatorem quietis. Generatio mea ablata est et conuoluta est a me: quasi tabernaculum pastorum. Precisa est velut a texente vita mea: dū adhuc ordirer succidit me. De mane vsqꝫ ad vesperam finies me sperabam vsqꝫ ad mane: quasi leo sic contriuit omnia ossa mea. De mane vsqꝫ ad vesperaꝫ finies me: sicut pullus irūdinis sic clamabo meditabor vt columba. Attenuati sunt oculi mei: suspicientes in excelsum Domine vim patior responde pro me: quid dicam aut quid respodebit michi cum ipse fecerim. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anime mee. Domine si sic viuitur et in talibus vita spiritus mei: corripies me et viuificabis me ecce in pace amaritudo mea amarissima. Tu autem eruisti animā meam vt non periret: proiecisti post tergum tuuꝫ omnia peccata mea Quia non infernus confitebitur tibi neqꝫ mors laudabit te: non expectabunt qui descendunt in lacum veritatem tuam Viuens viuens ipse cōfitebitur tibi sicut et ego hodie: pater filiis notā faciet veritatē tuam Dn̄e saluū me fac: ꝛ psalmos nostros cantabimus cunctis diebus vite nostre in domo dn̄i. an̄a

A porta inferi erue domine animam meaꝫ. an̄a. Omnis spiritus

Amen. ps

Laudate dominū de celis: laudate eum in excelsis Laudte eum omnes angeli eius: laudate euꝫ omnes virtutes eius. Laudate eum sol ꝛ luna laudate eū oēs stelle ꝛ lumē. Laudate eū celi celoꝝ: ꝛ aque q̄ super celos sunt laudent nomen dn̄i. Qꝛ ipse dixit ꝛ facta sūt ipse mādauit ꝛ creata sūt. Statuit ea ineternū ꝛ i sc̄l'm sc̄l'i p̄ceptū posuit ꝛ nō p̄teribit. Laud̄ dn̄m de terra dracones ꝛ oēs abyssi Ignis grādo nix glacies sp̄ūs p̄cellaꝝ q̄ faciūt verbū ei9 Mōtes ꝛ oēs colles: ligna fructifera et oēs cedri. Bestie ꝛ vniuersa pecora: serpētes ꝛ volucres pēnate. Reges terre ꝛ oēs ppl'i: principes ꝛ omnes iudices terre. Iuuenes et virgines senes cum iunioribus laudent nomen domini: qꝛ exaltatum est nomē ei9 solius. Cōfessio ei9 super celū et terraꝫ: et exaltauit cornu ppl'i sui. Hymnus omibus sc̄tis eius: filiis israel populo appropin=

quāti sibi. Cātate dño canticum nouum: laus eius in ecclesia sanctorum. Letetur israel in eo qui fecit eum: et filie syon exultent in rege suo. Laudent nomen eius in choro in tympano et psalterio psallant ei Quia beneplacitū est dño in populo suo: et exaltauit mansuetos in salutem. Exultabunt sancti in gloria letabuntur in cubilibus suis. Exultationes dei in gutture eorum: et gladii ancipites in manibus eorum. Ad faciendā vindictam in nationibus: increpationes in populis. Ad alligandos reges eorum in cōpedibus et nobiles eorū in manicis ferreis Ut faciant in eis iudicium conscriptū: gloria hec est oībus sanctis eius. Laudate dñm in sanctis eius: laudate eum in firmamento virtutis eius Laudate eum in virtutibus eius: laudate eū scdm multitudinem magnitudinis eius. Laudate eū in sono tube: laudate eum in psalterio et cythara. Laudate eū in tympano et choro: laudate eū i cordis et organo Laud eū in cymbalis bñsonātib' laud eū in cymbalis iubilationis: omnis spiritus laudet dominum. aña.

Omnis spūs laudet dominū

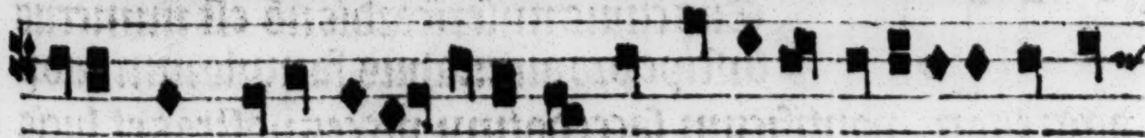
℣. Requiem eternā dona eis domine. ℟. Et lux perpetua. aña.

Benedictus dñs de' israel: qr visitauit et fecit redēptionem plebis sue. Et erexit cornu salutis nobis i domo dauid pueri sui. Sicut locutus est

Ego sū. Amen ps

per os sanctorū: qui a seculo sunt prophetarū eius Salutem ex inimicis nrīs: et de manu oīm q oderūt nos. Ad faciēdā miam cū patribus nrīs et memorari testamenti sui sancti. Iusiurandum quod iurauit ad abrahā prēm nrm daturū se nobis. Ut sine timore de manu inimicorū nostrorum liberati seruiamus illi In sanctitate et iusticia coram ipso oībus diebus nostris. Et tu puer pphēta altissimi vocaberis preibis enī ante faciem dñi parare vias eius. Ad dandā sciētiā salutis plebi eius: in remissionē peccatorū eorū. Per viscera misericordie dei nostri in quib' visitauit nos oriēs ex alto. Illuminare his q in tenebris et in umbra mortis sedēt: ad dirigēdos pedes nros in viā pacis.

Ego sum resurrectio et vi ta qui credit in me etiam si mor-

Deinde dicatur Pater noster. sine pronũciatione. Et ne nos. et dicat iste ps. sine nõ hoc modo

Exaltabo te dñe qm̃ suscepisti me: nec delectasti inimicos meos super me. Domine deus meus clamaui ad te: ꝛ sanasti me Dñe eduxisti ab inferno animam meam: saluasti me a descendentibus in lacũ Psallite dño sancti eius: et confitemini memorie sc̃titatis eius Qm̃ ira in indignatiõe ei⁹: ꝛ vita in voluñtate ei⁹ Ad vesperũ demorabit flet⁹: et ad matutinũ leticia Ego aũt dixi in abũdãtia mea nõ mouebor in eternũ Dñe ĩ volũtate tua: pstitisti decori meo virtutẽ. Auertisti faciẽ tuã a me: ꝛ fact⁹ sũ cõturbat⁹ Ad te dñe clamabo: et ad deũ meũ depcabor. Que vtilitas in sanguĩe meo: dũ descẽdo ĩ corruptionẽ. Nunquid cõfitebit tibi puluis: aut annũciabit veritatẽ tuã Audiuit dñs ꝛ miser⁹ est mei: dominus factus est adiutor me⁹ Conuertisti planctũ meũ ni gaudiũ michi: conscidisti saccũ meũ ꝛ circũdedisti me leticia Ut cantet tibi gloria mea ꝛ non cõpungar: dñe deus meus in eternũ confitebor tibi. Quo finito dicat sacerdos loco nec habitu mutato. Requiẽ eternã ꝛc: vt s̃. ad vs̃. cũ or. subscript. scḋm ordinẽ ꝛ numerũ or. que prius dicebãtur ad ves. videlicet pro corpore. psenti. orõ. Deus cui propriũ. maior vt. s̃. ad vesperas. In die anniuersario cuiuscumq; fuerit oratio. Deus cui proprium. maior vt supra ad vesperas pro trigintali cuiuscumq; fuerit ad laudes tantum. oratio.

Omnipotens sempiterne deus cui nunq̃ sine spe misericordie supplicatur propiciare anime famuli tui. vel famule tue: vt qui de hac vita in tui nominis cõfessione decessit: sanctorum tuorum numero facias

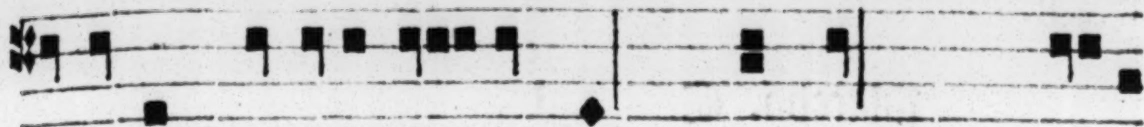

Pro episcopis defunctis ad laudes tm̃. oratio.

Deus cuius misericordie nõ est numerus suscipe pro animabus famulorum tuorum pontificum sacerdotum preces nostras et lucis eis leticieq; regionem in sanctorum tuorum societate concede.

¶ Pro fratribus et sororibus ad laudes tantum oratio.

Inclina domine aurem tuam ad preces nostras quibus misericordiam tuam supplices deprecamur: ut animas famulorum famularumque tuarum quas de hoc seculo migrare iussisti: in pacis ac lucis regione constituas et sanctorum tuorum iubeas esse

consortes: Per christum dominum nostrum. ℟. Amen. sequatur Oremus.

¶ Deinde dicitur priuati oratio pro defunctis familiaribus videlicet oratio.

Deus qui nos patrem et matrem honorare precepisti miserere clementer animabus patrum et matrum nostrorum eorumque omnia peccata dimitte: nosque eos in eterne claritatis gaudio fac videre. Uel aliqua alia ad placitum. quibus expletis sequitur oratio generalis in audientia sub eodem tono quo orationes priores dicebantur.

Animabus quesumus domine omnium fidelium defunctorum oratio proficiat supplicantium: ut eas et a peccatis omnibus exuas et tue redemptionis facias

esse participes. Qui cum deo patre et spiritu sancto viuis et regnas deus

per omnia secula seculorum ℟. Amen Requiescant in pace ℟. Amen

¶ Sciendum est quod in vigiliis mortuorum tam iii. quam ix lec. a die animarum usque ad iiii. feriam ante pascha siue corpus presens fuerit siue non: finito ultimo ℟. non dicatur. ℣. Requiescant in pace: et statim post ultimum ℟m. sequatur Kyriel. Xpel. Kyri. pr nr Exaltabo cum. ℣. et or. eodem modo et ordine sicut in alio tempore anni post laudes dici solent. laudes vero tunc dicantur post matutinas de die et de sancta maria: ita quod dicta antiphona. post psal. Benedictus dicatur. kyriel. Xpel. kyriel. Pater noster. deinde sine pronunciatione. Et ne nos dicatur. sine nota sequens. ps.

Uoce mea ad dominum clamaui voce mea ad dominum deprecatus sum. Effundo in conspectu eius orationem meam et tribulationem meam ante ipsum pronuncio. In deficiendo ex me spiritum meum: et tu cognouisti semitas meas. In via hac qua ambulabam: absconderunt superbi laqueum mihi. Considerabam ad dexteram et videbam et non erat qui cognosceret me. Periit fuga a me: et non est qui requirat

animam meam. Clamaui ad te domine: dixi tu es spes mea portio mea in terra viuentium. Intende ad deprecationē meam / quia humiliatus sum nimis. Libera me a persequētib⁹ me: quia confortati sunt super me Educ de custodia aīaꝫ meā ad confitendum nomini tuo: me expectant iusti donec retribuas michi. ¶ Quo dicto dicat sacerdos loco nec habitu mutato ꝟ. ⁊ or. eodem modo per omnia quo prius dicebantur ad vš. videlicet ad Placebo. ¶ Notandum est vero ꝙ quandocunq̄ per totum annum missa pro corpore presenti anniuersario vel trigintali cuiuscunq̄ in choro vel in capitulo fuerit celebranda vbi et missa ibi etiam commendatio animaruꝫ statim post primam ante missam capitularem pro defunctis a toto choro cuꝫ nota dicatur incipiēte antiphonam aliquo de superiori gradu Ita tamen ꝙ si in die sepulture deportetur corpus ad ecclesiam tunc finita oratione. Suscipe dn̄e aīam serui tui. vel ancille tue statim sequatur commendatio animarum eodē modo et ordine sicut post deportationem corporis ad ecclesiam supradictuꝫ est Preterea omni die per totam. xl. quando de feria agitur: statim post primam ante missam capitularem dicatur ī choro cōmendatio animarum nisi in crastino festorum duplicium: ⁊ hoc sine nota quando Dirige sine nota precesserit. Et sciendum est ꝙ quandocunq̄ dicatur commendatio animarum: semper dicatur sedendo vsq̄ ad añ. post laudes dicend. añ.

Beati immaculati ī via q̄ ambulant in lege domini. Beati qui scrutantur testimonia eius: in toto corde exquirunt eum. Non enim qui operantur iniq̄tatem: in viis ei⁹ ambulauerunt. Tu mandasti: mandata tua custodiri nimis Utinam dirigantur vie mee ad custodiendas iustificationes tuas. Tunc non confundar: cum prospexero in omnibus mādatis tuis. Confitebor tibi in directione cordis: in eo quod didici iudicia iusticie tue. Iustificationes tuas custodiam: non me derelinquas vsq̄ quaq̄. In quo corrigit adolescentior viā suam: in custodiendo sermones tuos. In toto corde meo exq̄siui te: ne repellas me a mādatis tuis. In corde meo abscondi eloquia tua et non peccē tibi. Benedictus es domine: doce me iustificationes tuas. In labiis meis pronunciaui: omnia iudicia oris tui. In via testimoniorum tuorum delectatus sum: sicut in omnibus diuitiis. In mandatis tuis exercebor: et consi

Requiem eternā Amen

derabo vias tuas. In iustificationibus tuis meditabor: nõ ob
liuiscar sermones tuos. Retribue seruo tuo: viuifica me et cu-
stodiam sermones tuos. Reuela oculos meos: et considerabo
mirabilia de lege tua. Incola ego sum in terra: non abscõdas
a me mandata tua. Concupiuit anima mea desiderare iustifi
cationes tuas: in omni tempore. Increpasti superbos: maledi
cti qui declinant a mandatis tuis. Aufer a me opprobrium et
contemptũ: quia testimonia tua exquisiui. Etenim sederunt
principes et aduersum me loquebantur: seruus autem tuus ex
ercebatur in iustificatiõibus tuis. Nam et testimonia tua me
ditatio mea est: et consiliũ meum iustificationes tue. Adhesit
pauimento aĩa mea: viuifica me secundum verbum tuũ. Ui-
as meas enunciaui et exaudisti me doce me iustificatiões tuas
Uiam iustificationum tuarum instrue: et exercebor in mirabi
libus tuis. Dormitauit anima mea pre tedio: confirma me in
verbis tuis. Uiam iniquitatis amoue a me: et de lege tua mi-
serere mei. Uiam veritatis elegi: iudicia tua non sum oblitus.
Adhesi testimoniis tuis domine: noli me confundere. Uiam
mandatorum tuorũ cucurri: cum dilatasti cor meum.
Legem pone michi domine viam iustificationum tua
rum: et exquirã eam semper. Da michi intellectum et scruta-
bor legem tuam et custodiam illam in toto corde meo. Deduc
me in semitam mandatorũ tuorũ: quia ipsam volui. Inclina cor
meum in testimonia tua: et non in auariciam. Auerte oculos
meos ne videant vanitatẽ: in via tua viuifica me. Statue ser
uo tuo eloquium tuum in timore tuo. Amputa opprobrium
meum quod suspicatus sum: quia iudicia tua iocunda. Ecce
concupiui mandata tua: in equitate tua viuifica me. Et ve
niat super me misericordia tua domine: salutare tuum secũdũ
eloquium tuum. Et respondebo exprobrãtibus michi verbũ
quia speraui in sermõibus tuis. Et ne auferas de ore meo ver
bum veritatis vsq; quaq;: qr in iudiciis tuis super speraui. Et
custodiam legem tuam semper: in seculũ et in seculum seculi.
Et ambulabam in latitudine: quia mãdata tua exquisiui. Et
loquebar de testimoniis tuis in conspectu regum: et non cõfun
debar. Et meditabar in mãdatis tuis: que dilexi. Et leuaui
manus meas ad mandata tua que dilexi: et exercebor in iustifi
catiõibus tuis. Memor esto verbi tui seruo tuo: in quo michi
spem dedisti. Hec me consolata est in humilitate mea: qr eloquiũ
tuum viuificauit me. Superbi inique agebant vsq; quaq;: a le
ge autem tua non declinaui. Memor fui iudiciorum tuorum

a seculo dñe: et consolatus sum. D efectio tenuit me. pro pecca
toribus derelinquentibus legem tuã. C ãtabiles michi erant
iustificationes tue: in loco peregrinatiõis mee. M emor fui no
cte nominis tui domine: et custodiui legem tuã. H ec facta est
michi quia iustificationes tuas exquisiui. P ortio mea domie
dixi custodire legem tuam. D eprecatus sum faciem tuam in
toto corde meo miserere mei secundum eloquium tuum. C o
gitaui vias meas et cõuerti pedes meos in testimonia tua. P a
ratus sum et non sum turbatus: vt custodiam mandata
tua. F unes peccatorum circumplexi sunt me. & legem tuam
non sum oblitus. M edia nocte surgebam ad confitendũ tibi
sup iudicia iustificationis tue. P articeps ego sum omnium
timentium te: et custodientium mandata tua. M isericordia
tua domine plena est terra: iustificationes tuas doce me. B o-
nitatem fecisti cum seruo tuo domine: secundũ verbum tuum
B onitatem et disciplinam & scientiam doce me: quia in man-
datis tuis credidi. P riusq̃ humiliarer ego deliqui: propterea
eloquium tuum ego custodiui. B onus es tu: et in bonitate tua
doce me iustificationes tuas. M ultiplicata est super me iniqui
tas superborum: ego autem in toto corde scrutabor mandata tua
C oagulatum est sicut lac cor eorum: ego vero legem tuã me-
ditatus sum. B onum michi quia humiliasti me vt discam iu
stificationes tuas. B onum michi lex oris tui: super milia au-
ri et argenti. M anus tue fecerunt me et plasmauerunt me: da
michi intellectum vt discã mandata tua. Q ui timent te vide-
bunt me et letabuntur: quia in verba tua sup speraui. C ogno
ui domine quia equitas iudicia tua: et in veritate tua humilia-
sti me. F iat mĩa tua vt consoletur me: secundum eloquiũ tu
um seruo tuo. V eniant michi miseratiões tue et viuam: quia
lex tua meditatio mea est. C onfundantur superbi quia iniuste
iniquitatem fecerunt in me: ego autẽ exercebor in mãdatis tuis.
C onuertantur michi timentes te: et qui nouerũt testimonia
tua. F iat cor meũ immaculatũ: in iustificatõibus tuis vt non
D Efecit in salutare tuum aĩa mea: et in ver [confũdar
bum tuum sup speraui. D efecerũt oculi mei in eloquiũ
tuum: dicẽtes quãdo consolaberis me. Q uia factus sũ sicut vter
in pruina: iustificationes tuas nõ sũ oblit'. Q uot sũt dies serui
tui: qñ facies de psequentibus me iudicium. N arrauerunt mi
chi iniqui fabulatiões: sed non vt lex tua. O ia mandata tua ve
ritas: iniqui psecuti sunt me adiuua me. P aulominus consũ-
mauerũt me in terra: ego autẽ nõ dereliq̃ mãdata tua. S cdm

misam tuam viuifica me: ꝛ custodiam testimonia oris tui In
eternum dñe: verbũ tuum permanet in celo. In generatione
et generationẽ veritas tua: fundasti terrã ꝛ permanet. Ordi=
natione tua perseuerat dies: qm̃ oĩa seruiũt tibi. Nisi quod lex
tua meditatio mea est: tunc forte perissem in humilitate mea.
In eternum non obliuiscar iustificationes tuas: quia in ipsis
viuificasti me. Tuus sum ego saluum me fac: qm̃ iustificatio
nes tuas exquisiui. Me expectauerunt peccatores vt perderent
me: testimonia tua intellexi Oĩs consummationis vidi finem
latum mandatum tuum nimis. Quomodo dilexi legem tuã
domine: tota die meditatio mea est. Super inimicos meos pru
dentem me fecisti mãdato tuo: quia ineternum michi est Su=
per omnes docentes me intellexi: quia testimonia tua medita=
tio mea est. Super senes intellexi: quia mandata tua quesiui.
Ab oĩ via mala prohibui pedes meos: vt custodiã verba tua.
A iudiciis tuis non declinaui: q2 tu legem tuã posuisti michi.
Quam dulcia faucibus meis eloquia tua: super mel ori meo.
A mandatis tuis ĩtellexi: ppterea odiui oẽm viã iniquitatis.
Lucerna pedibus meis verbum tuum: et lumẽ semitis meis
Iuraui et statui: custodire iudicia iusticie tue. Humiliatus
sum vsqꝫ quaqꝫ domine: viuifica me secundum verbum tuũ.
Volũtaria oris mei beneplacita fac dñe: et iudicia tua doce me
Anima mea in manib9 meis semper: ꝛ legẽ tuã non sũ oblit9
Posuerũt petõres laqueũ michi: ꝛ de mãdatis tuis nõ erraui.
Hereditate acq̃siui testĩonia tua ieternũ: q2 exaltatio cordis mei
sunt. Inclinaui cor meum ad faciendas iustificatiões tuas in
eternũ: propter retributionem. Iniquos odio habui: et legeꝫ
tuam dilexi. Adiutor ꝛ susceptor me9 es tu: et in vbũ tuũ sup=
sperauí. Declinate a me maligni: ꝛ scrutabor mãdata dei mei
Suscipe me secundum eloquium tuũ et viuã: et nõ cõfundas
me ab expectatiõe mea Adiuua me et salu9 ero: et meditabor
in iustificationibus tuis semp. Spreuisti oẽs discedẽtes a iudi
ciis tuis: q2 iniusta cogitatio eoꝝ. Preuaricãtes reputaui oẽs
peccatores tre: ideo dilexi testimonia tua Confige timore tuo
carnes meas: a iudiciis enim tuis timui. Feci iudicium et iu=
sticiam: non tradas me calũniantibus me. Suscipe seruum
tuum in bonum: non calũniantur me superbi. Oculi me defe=
cerunt in salutare tuum: et in eloquium iusticie tue. Fac cum
seruo tuo secundum miam tuã: ꝛ iustificationes tuas doce me
Seru9 tu9 sum ego: da michi intellectũ vt sciam testĩonia tua.
Tempus faciendi dñe dissipauerunt legem tuam. Ideo di

lexi mandata tua: super aurum et topazion. Propterea ad om
nia mandata tua dirigebar: omnem viam iniquã odio habui.
Mirabilia testimonia tua dñe: ideo scrutata ẽ aĩa mea. De
claratio sermonum tuorum illuminat: et intellectum
dat paruulis. Os meum aperui et attraxi spiritum: quia man
data tua desiderabam. Aspice in me et miserere mei: secun-
dum iudicium diligentium nomen tuum. Gressus meos di-
rige secundum eloquium tuum: et non dominetur mei om-
nis iniusticia. Redime me a calumniis hominum vt custodi-
am mandata tua. Faciem tuam illumina super seruum tu-
um: et doce me iustificationes tuas. Exitus aquarum dedu-
xerunt oculi mei: quia non custodierunt legem tuam. Iustus
es domine: et rectum iudicium tuum. Mandasti iusticiam te
stimonia tua: et veritatem tuam nimis. Tabescere me fecit
zelus meus: quia obliti sunt verba tua inimici mei. Ignitum
eloquium tuum vehemẽter et seruus tuus dilexit illud. Ado
lescentulus sum ego et contemptus: iustificationes tuas non
sum oblitus. Iusticia tua domine iusticia ineternum: et lex
tua veritas. Tribulatio et angustia inuenerunt me: mãdata
tua meditatio mea est. Equitas testimonia tua ineternum
intellectum da michi et viuam. Clamaui in toto corde exau-
di me domine: iustificationes tuas requiram. Clamaui ad te
saluum me fac: vt custodiam mandata tua. Preueni in matu
ritate et clamaui: quia in verba tua super speraui. Preuene-
runt oculi mei ad te diluculo: vt meditarer eloquia tua. Vocẽ
meam audi secundum misericordiam tuam domine: et secun-
dum iudicium tuum viuifica me. Appropinquauerunt per-
sequentes me iniquitati: a lege autem tua longe facti sunt.
Prope es domine et omnes vie tue veritas. Initio cognoui
de testimoniis tuis: quia ineternum fundasti ea. Vide humi-
litatem meam et eripe me: quia legem tuam non sum obli-
tus. Iudica iudicium meum et redime me: propter elo-
quium tuum viuifica me. Longe a peccatoribus salus: quia
iustificationes tuas non exquisierunt. Misericordie tue mul-
te domine: secundum iudicium tuum viuifica me. Multi qui
persequuntur me et tribulant me: a testimoniis tuis non decli
naui. Vidi preuaricantes et tabescebam: quia eloquia tua nõ
custodierunt. Vide quoniam mandata tua dilexi domine: in
misericordia tua viuifica me. Principium verborum tuorũ
veritas ineternum omnia iudicia iusticie tue. Principes per-
secuti sunt me gratis: et a verbis tuis formidauit cor meum.

Letabor ego super eloquia tua: sicut qui inuenit spolia multa Iniquitatem odio habui et abhominatus sum: legem autem tuam dilexi. Septies in die laudem dixi tibi: super iudicia iusticie tue. Pax multa diligentibus legem tuam: et non est illis scandalum. Expectabam salutare tuum domine: et mandata tua dilexi. Custodiuit anima mea testimonia tua: et dilexit ea vehementer. Seruaui mandata tua et testimonia tua: quia omnes vie mee in conspectu tuo. Appropinquet deprecatio mea in conspectu tuo domine: iuxta eloquium tuum da mihi intellectum. Intret postulatio mea in conspectu tuo: secundum eloquium tuum eripe me. Eructabunt labia mea hymnum: cum docueris me iustificationes tuas. Pronunciabit lingua mea eloquium tuum: quia omnia mandata tua equitas. Fiat manus tua vt saluet me: quoniam mandata tua elegi. Concupiui salutare tuum domine: et lex tua meditatio mea est. Viuet anima mea et laudabit te: et iudicia tua adiuuabunt me. Erraui sicut ouis que periit quere seruum tuum domine: quia mandata tua non sum oblitus. ¶ Finitis psal. repetatur. antiphona.

Requiem eternam dona eis domine: et lux perpetua luceat

eis. Kyrieleyson. Christeleyson. Kyrie leyson.

¶ Deinde dicatur Pater noster. et in ne pronunciatione. Et ne nos inducas. sequatur sine nota iste psalmus.

Domine probasti me et cognouisti me: tu cognouisti sessionem meam et resurrectionem meam. Intellexisti cogitationes meas de longe: semitam meam et funiculum meum inuestigasti. Et omnes vias meas preuidisti: quia non est sermo in lingua mea. Ecce domine tu cognouisti omnia nouissima et antiqua: tu formasti me et posuisti super me manum tuam Mirabilis facta est scientia tua ex me: confortata est et non potero ad eam. Quo ibo a spiritu tuo: et quo a facie tua fugiam. Si ascendero in celum tu illic es: si descendero ad infernum ades. Si sumpsero pennas meas diluculo: et habitauero in extremis maris. Etenim illuc manus tua deducet me: et tene-

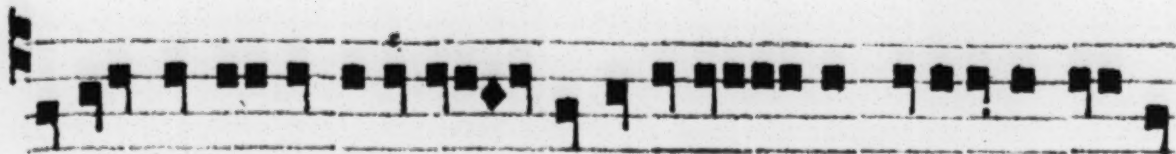
bit me dextera tua. Et dixi forsitan tenebre conculcabunt me et nox illuminatio mea in deliciis meis. Quia tenebre non obscurabuntur a te: et nox sicut dies illuminabitur sicut tenebre eius ita et lumen eius. Quia tu possedisti renes meos: suscepisti me de vtero matris mee. Confitebor tibi quia terribiliter magnificatus es: mirabilia opera tua & anima mea cognoscet nimis. Non est occultatum os meum a te quod fecisti in occulto: et substantia mea in inferioribus terre. Imperfectum meum viderunt oculi tui et in libro tuo omnes scribentur: dies formabuntur et nemo in eis. Michi aũt nimis honorificati sunt amici tui deus: nimis confortatus est principatus eorum. Dinumerabo eos et super arenam multiplicabuntur: exurrexi & adhuc sum tecum. Si occideris deus peccatores: viri sanguinum declinate a me. Quia dicitis in cogitatione: accipiant in vanitate ciuitates suas. Nonne qui oderunt te domine oderam: et super inimicos tuos tabescebam. Perfectio odio oderam illos: inimici facti sunt michi. Proba me deus et scito cor meum: interroga me et cognosce semitas meas. Et vide si via iniquitatis in me est: et deduc me in via eterna.

¶ Deinde sine interuallo incipiatur missa pro defunctis sacerdote interim exeunte ad locum sepulchri signandum si corpus presens affuerit: vt supradictum est. Tamen quandocunque singillatim extra conuentum dicitur commendatio animarum tunc immediate post psalmum. Domine probasti me et sequatur. ℣. Requiem eternã. Et lux. A porta inferi. Erue domine Credo videre In terra viuẽtiũ. Dñs vobiscũ. Oremus Oratio

Tibi domine cõmendamus aĩas famulorum famularumque tuarum: vt defuncti seculo tibi viuant: et q̃ per fragilitatem mundane conuersationis peccata admiserũt: tu venia misericordissime pietatis absterge. Per christum dñm nostrum.

¶ Nunquam dicatur alia commendatio in ecclesia Sarũ siue corpus presens fuerit siue non. Ad missam. Officium.

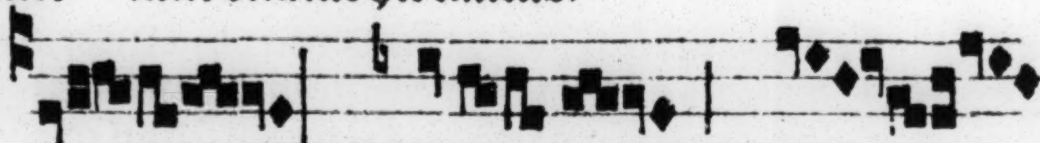
Requiẽ e ter nã do na eis domi ne & lux perpetua luceat e is. Ps. Te decet hymn' de' in syõ

et tibi reddet votũ in hierl'm exaudi orationẽ meã ad te oĩs ca-

Officiũq; corpus adest presens ⁊ in anniuersariis et trigintalibus et quando vltimo fit seruitium mortuorum ante pascha et in die animarum tã-tum dicatur hic cantus.

ro veniet

Kyrie leyson. iii. Christe leyson. iii. Ki ri e

Quotidie ante diem se-pulture cuiuscunq; fuerit di catur ista oratio.

leyson. ii. Ki rie leyson.

Deus cui ppriũ est misereri semp et pcere te supplices deprecamur pro aĩa famuli tui vel famule tue. N. quã hodie de hoc seculo migrare iussisti: vt nõ tradas eã in manus inimici: nec obliuiscaris in finem: sed iubeas illã ab angelis sãctis suscipiatq; ad regionẽ viuoꝝ pduci: ⁊ q2 in te spauit et credidit sctõꝝ tuoꝝ mereatur societate letari. Per dñm. In die quito se pulture cuiuscunq; fuerit corpus dicatur ista oratio.

Omnĩps sempiterne deus mia; tuã supplices deprecamur vt aĩam famuli tui vel famule tue: cui⁹ corpori debitũ sepulture officiũ persoluimus in sinũ abrahe patriarche iubeas collocari: vt cũ dies agnitionis tue aduenerit: inter sctõs ⁊ electos tuos eũ vel eã resuscitari precipias. Per dominu;. In anniuersariis [de quocũq; fuerit d2 ista orõ

Deus indulgẽtiaꝝ dñe da aĩe famuli tui vel famule tue cui⁹ anniuersariũ depositionis diẽ cõmeorami⁹ refrigerii sedẽ qetis btitudinẽ luminis claritatẽ. Per do. In die tricennali de quocũq; fuerit d2 ista orõ

Deus cui ppriũ est misereri semper et pcere ppiciare aĩe famuli tui vel famule tue ⁊ omnia eius peccata dimitte vt mortis vinculis absolutus vel absoluta: transire mereatur ad vitam. Per do. In anniuersa. epoꝝ tñ sic pronũcietur De⁹ indulgentiarum domine da aĩe famuli tui põtificis cuius. ⁊c. vts. Hoc generaliter notandu; est q ad quãlibet missã que pro

corpore presenti celebratur cuiuscunq; fuerit nisi pro rege vel regina vel pro alio magno domino quinq; orationes dicuntur ad missam: quarum prima pro corpore presenti vt supra ad missam: secunda pro episcopis oratio.

DEus qui inter apostolicos sacerdotes famulos tuos pō tificali fecisti dignitate censeri: presta q̄s vt quorum vicē ad horā gerebant in terris: eorum perpetuo consortio letēt ī celis.

Offerrim⁹ tibi dn̄e oblatōez nr̄e seruitut; p aīab⁹ [Secre famulorum tuorum pōtificū vel sacerdotū supplicātes: vt cū p̄sulib⁹ apl'ice dignitat; quorum sūt executi offīn mereāt hr̄e spit-

PRoficiat q̄s dn̄e aīa [ne btitudinis portionē. Post cōio. b⁹ famlorum tuorum pōtificū et sacerdotū diui celebratio mi sterii: vt quos ī tris positos hui⁹ mūeris dispēsatores eē fecisti: ...it electos ātistes eos iubeas ꝯnūerari. iii. orum p frib⁹ ⁊ sor

Deus venie largitor ⁊ hūane salut; auctor clemētiā tuā: vt nr̄arum ꝯgregationū fr̄es et sorores: qui ex hoc seculo transierūt beata maria semper virgine et beato michaele archangelo cuȝ omnibus sanctis: ad perpetue beatitudinis consortium perue [nire concedas. Secre.

DEus cuius misericordie non est numerus suscipe propicius preces humilitat; nostre et animabus fratrum et sororum nostrarum congregationuȝ quibus tui nominis dedisti confessionem per hec sacramenta salutis nostre cunctorum remissionem tribue peccatorum.

PResta quesumus omnipotens ⁊ misericors deus: vt ani me fratrū et sororum nostrarum congregationum: pro quibus hoc sacrificium laudis tue obtulimus maiestati: p hu- ius virtutem sacramenti a peccatis omnibus expiate lucis per petue te miserante percipiant beatitudinem. ¶ Quarta ora [tio pro parentibus ⁊ benefactoribus.

OMnipotens et misericors deus vnica salus mortalium te supplices exo ramus pro animabus famulorum famularumq; tuarum pa rentum et benefactorum nostrorum vt interueniēte beata dei genitrice maria cum omnibus sanctis: peccatorum eis largire digneris indulgentiam: et innouissimo die beate resurrectio [nis leticiam. Secre

SAnctifica quesumus domine hec fidelium omnium vitalia sacramenta et presta: vt interueniente beata dei genitrice maria cum omnibus sanctis tuis anime famulorum famularumq; tuarum parentum et et benefactorum nostrorum ab omnibus vitiis expiate pabu- lo vite reficiantur eterne. ¶ Post communio.

PUrificet nos quesumus domine salutare quo pasti sumus sacramentum: vt interueniente beata et gloriosa semper virgine dei genitrice maria cum oībus sanctis tuis: concede: vt hoc ipsum proficiat animabus famulorum famularūque tuarum parentum et benefactorum nostrorum ad promerendam tue propiciationis gratiam et percipiēdam future resurrectionis gloriam sempiternam. Quinta oratio general'.

FIdelium deus omnium conditor et redemptor animabus omnium fidelium defunctorum remissionem cunctorum tribue peccatorum vt indulgentiam quam semper optauerūt piis supplicationibus consequantur. Qui cum deo patre et spiritu sancto viuis et regnas deus. Per omnia secula seculorum

HOstias quesumus domine quas tibi pro [Secre. animabus omnium fidelium defunctorum offerimus propiciatus intende: vt quibus fidei xpiane meritum contulisti dones et premium. ¶ Post communio.

ANimabus quesumus domine oīm fidelium defunctorum oratio proficiat supplicantium: vt eas et a peccatis omnibus exuas et tue redēptionis facias esse participes. Qui cum deo patre et spiritu sancto viuis et regnas deus. Per omnia secula seculorum. Amen. ¶ Item et infra trigintale cuiuscūque fuerit defuncti quinque dicuntur orationes quarum prima pro ipso trigintali. Item in omnibus aliis anniuersariis quinque dicuntur oratiōes quarum prima pro anniuersariis, cetera vt s. pro corpore presenti. Quandocunque corpus adest presens et in anniuersar. episcoporum et in die animarum tantum.

¶ Lectio epistole beati pauli apostoli. Ad tessalonicenses.

FRatres. Nolumus vos ignorare de dormientibus vt non contristemini sicut et ceteri qui spem non habent Si enim credimus quod iesus mortuus est et resurrexit: ita et deus eos qui dormierunt per iesum adducet cum eo. Hoc enim vobis dicimus in verbo domini: quia nos qui viuimus qui residui sumus in aduentu domini non preueniemus eos qui dormierunt. Quoniam ipse dn̄s in iussu et in voce archangeli et in tuba dei descēdet de celo: et mortui qui in xpo sunt resurgent primi. Deinde nos qui viuimus qui relinquimur simul rapiemur cum illis in nubibus obuiam christo in aera: et sic semper cum domino erimus. Itaque consolamini inuicem: in verbis istis. ¶ In omnibus aliis anniuersariis et trigintalibus epistola.

IN diebus illis. [Ila. Lectio libri macqabeorum.

Uir fortissimus iudas collatione facta: duodecim milia

dragmas argenti misit hierosolymam offerre ea ibi pro peccatis mortuorum iuste et religiose de resurrectione cogitans Nisi enim eos qui ceciderant resurrecturos speraret: superfluum videretur et vanum orare pro mortuis: Sed quia considerabat quod hii qui cum pietate dormitionem acceperant optimam haberent repositam gratiam. Sancta ergo et salubris est cogitatio pro defunctis exorare: ut a peccatis soluantur In omnibus aliis missis pro defunctis dicuntur hec due epistole alternis vicibus per ebdomadam ita tamen quod primo dicatur epistola Audiui vocem. quod per totum annum obseruetur quando ferialiter dicatur missa. Epistola. Lectio libri apocalipsis: iohannis apostoli.

In diebus illis. Audiui vocem de celo dicentem michi Scribe. Beati mortui: qui in domino moriuntur. Amodo iam dicit spiritus: vt requiescant a laboribus suis. Opera enim illorum: sequuntur illos Alia epistola ad cor.

Fratres Christus resurrexit a mortuis primitie dormientium: quoniam quidem per hominem mors et per hominem resurrectio mortuorum. et sicut in adam omnes moriuntur: ita in christo omnes viuificabuntur Vnusquisque autem in suo ordine per iesum christum dominum nostrum Sciendum autem quod istud sequens grad. s. Si ambulem nunquam debet dici pro corpore presenti episcoporum et eorum trigintalibus et anniuersariis scilicet visis Sacerdos ecclesie tunc ei dicatur a tribus clericis de. ii. forma habitu non mutato ad caput defuncti. si corpus adest presens: sin autem ad gradum chori dicatur grad.

Si ambulem in medio vmbre mortis non timebo mala quoniam tu mecum es domine. V. Virga tua et baculus tuus ipsa me

consola ta sunt

In omnib⁹ aliis missis defūct. dicat a toto choro istud cc.

Requiē eter nā dona e is do mine

& lux ppe tua

lu ceat e is

hoc mō finiat quādo ferial'. dicitur missa.

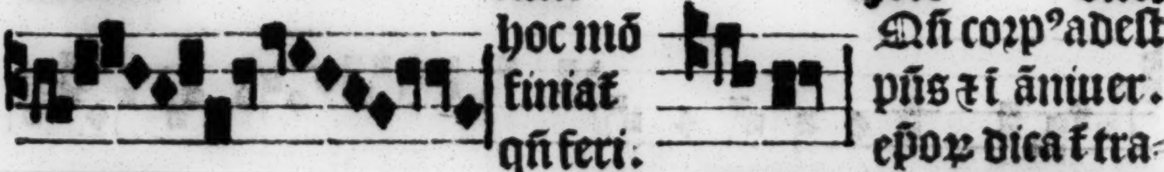
e is. ℣. Anie eo

rum in bo nis demorē tur et

semē eo rum here ditet

terram

hoc mō finiat qñ feri. dr missa

terram

Qñ corp⁹ adest pñs & i āniuer. epor dicat trac⁹ Sicut ceru⁹ a q̄ttuor cl'ici) de supiori gradu hitu nō mutato ad caput dfūcti si teri stātib⁹ ꝯtinuo si corp⁹ adē pñs. sin aūt ad gradū chori ita tñ ꝙ oēs illi iiii. cl'ici sil' primū. ℣. īcipiāt quē duo ex pte chori pricipal'. psequnt & ita alti⁹ vicib⁹ singl'i. ℣. ab ill' iiii. cl'ici) toti⁹ tract⁹ dicāt choro itīz sedēte Ita tñ qd oēs sil' ip̄z tractū tminēt Tract⁹

Sicut cervus desiderat ad fontes aquarum ita desiderat anima mea ad te deus. ℣. Sitivit anima mea ad deum vivum quando veniam et apparebo ante faciem dei mei. ℣. Fuerunt michi lacrime mee panes die ac nocte dum dicitur michi per singulos dies ubi est deus tuus.

In omnibus aliis missis p defunctis dicit a toto choro iste tractus cum cantu sequent.

De profundis clamaui ad te domine domine exaudi vocem meam. ℣. Fiant aures tue intendentes in orationem serui tui. ℣. Si iniquitates obseruaueris domine domine quis sustinebit. ℣. Quia apud te propiciatio est et propter legem tuam sustinui te domine

Et dicatur iste tractus cum cantu prenotato choro interim sedente quandocunqz dicatur nisi in die animarum tantū tunc enim dicantur cum eodem cantu quo in dominica septuagesime a quattuor clericis de superiori gradu habitu non mutato ad gradum chori supradicto modo. Item in anniuersariis cho

rum et decanorum: et quandocunq corpus adest presens postq̄
executor officii inceptione misse altare thurificauerit: dyacon⁹
cum thuribulo circumeūdo tumbā vel corpus illud incēset: sed
ex vtraq parte videlicet incipiendo a capite. Similiter fiat an
te euangelium dum track canitur incensato prius altare. et ter
tio postq̄ sacerdos sacrificiū ante lotionem loco suo depositum
thurificet. idem dyaconus sicut prius Nunq̄ eniz thurificetur
corpus ad **Placebo**. vel ad **Dirige**. secundum vsum Sarum:
sed semper ad missam tantum ¶ In dominicis diebus et in se
cundis feriis et etiam pro corpore presenti et in anniuersariis ꝛ
trigintalibus ꝛ in die aīarū tantū dicatur hoc euangelium. Se

In illo tempore. Dixit martha [cundum Johannem.
**ad iesum. Domine si fuisses hic: frater me⁹ nō fuisset mor
tuus. Sed ꝛ nunc scio: quia quecūq poposceris a deo dabit tibi
de⁹ Dicit illi iesus. Resurget frater tuus. Dicit ei martha Scio
quia resurget in resurrectione: in nouissimo die. Dicit ei iesus.
Ego sum resurrectio et vita. Qui credit ī me: etiam si mortu⁹
fuerit viuet. Et omnis qui viuit et credit in me: non morietur
ineternum. Credis hoc? Ait illi. Utiq domine. Ego credidi q̄z
tu es christus filius dei: qui in hunc mundum venisti.** ¶ Feria

In illo tempore. Dixit. iii. euāgel'. Secundū Johannem
**iesus discipulis suis: ꝛ principibus iudeorum Omne qđ
dat michi pater ad me veniet: et eum qui venit ad me non eici
am foras. Quia descendi de celo non vt faciam voluntatem
meam: sed voluntatem eius qui misit me Hec est autem volun
tas eius qui misit me patris: vt omne quod dedit michi nō per
dam ex eo: sed resuscitem illud in nouissimo die. Hec est autem
volūtas patris mei qui misit me: et omnis qui videt filium et
et credit in eum habeat vitam eternam. Et ego resuscitabo eū:
in nouissimo die.** ¶ Feria. iiii. euangel'. Secundū Johannem.

**In illo tempore. Dixit iesus discipulis suis. Amen amen
dico vobis: quia qui verbum meum audit ꝛ credit ei qui
misit me habet vitam eternam. Et ī iudiciuz non veniet: sz trā
siet a morte in vitam. Amen amen dico vobis: quia venit hora
et nunc est quādo mortui audient vocē filii dei: ꝛ qui audierint
viuent. Sicut pater habet vitā in semetipso: sic dedit et filio vi
tam in semetipso. Et potestatē dedit ei iudicium facere: quia fi
lius hominis est Nolite mirari hoc: quia venit hora in qua om
nes qui in monumentis sunt audient vocem filii dei. Et proce
dent qui bona fecerunt: in resurrectionem vite. Qui vero ma
la egerunt: in resurrectionem iudicii.** ¶ Feria quinta Euange

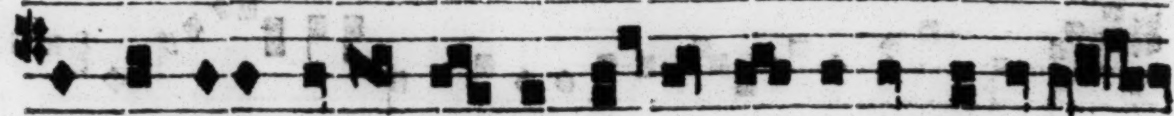
In illo tempore Dixit [lium Secundum Johannem iesus discipulis suis: et turbis iudeorum. Sicut pater suscitat mortuos et viuificat sic & filius quos vult viuificat Neq; enim pater iudicat quemq;: sed iudicium omne dedit filio. Ut omnes honorificent filium: sicut honorificant patrem Qui nō honorificant filium: non honorificant patrem qui misit illum. Amen amen dico vobis: quia qui verbum meum audit et credit ei qui misit me habet vitam eternam. Et in iudicium non veniet: sed transiet a morte in vitam. ¶ Feria. vi. Euangelium

In illo tempore: Dixit iesus [Secundum Johannem. discipulis suis et turbis iudeorum. Ego sum panis viuus: qui de celo descendi. Si quis manducauerit ex hoc pane: viuet in eternum Et panis quem ego dabo caro mea est: p mūdi vita. Litigabāt ergo iudei: adinuicem dicentes. Quomodo potest hic carnem suam nobis dare ad manducandum. Dicit ergo eis iesus. Amen amen dico vobis: nisi mādu cauerit is carnem filii hominis et biberitis eius sanguinem: non habebitis vitam in vobis. Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem: habet vitam eternam. Et ego resuscitabo eum in nouissimo die. ¶ Sabbato Euange. Secundum Johan

In illo tempore. Dixit iesus discipulis suis: et [nem. turbis iudeorum. Amen amen dico vobis: nisi manducaueritis carnem filii hominis: et biberitis eius sanguinē: non habebitis vitam in vobis. Qui manducat meam carnem & bibit meum sanguinem: habet vitam eternam. Et ego resuscitabo eum in nouissimo die ¶ Hoc seqns offertoriū dicat in oībus missis p defunctis nisi in die animarum tantum. Offertorium

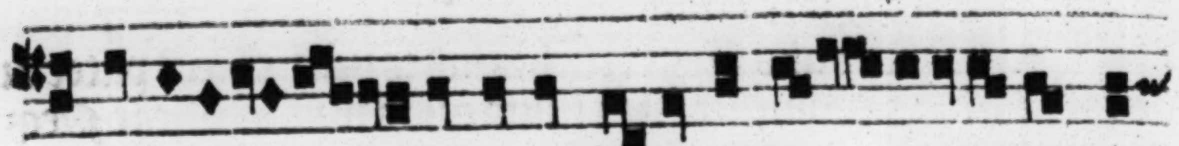
Domine iesu christe rex glo rie libera ani-

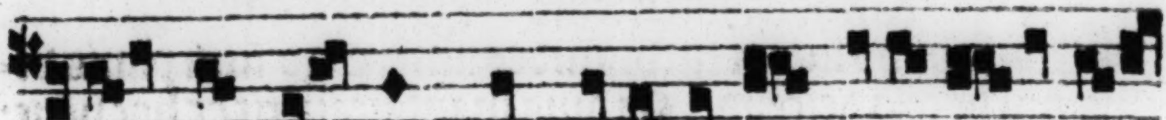
mas omnium fide li um de functorum de manu infer

niet de profundo la cu libera eas de ore leo nis ne

absorbeat eas tartarus ne cadant in obscu ra tenebrarum

lo ca sed signifer sanctus michael representet e as

in lu cem san ctam quam olim abrahe promisisti et se=

mi ni e ius

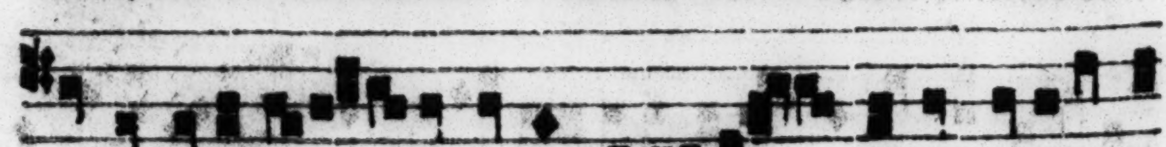
Hoc sequens offertoriu dicatur in die asarum tm Offertor.

O pi e de us qui primum ho minem ad eternaz glo=

riam re uoca sti pastor bo ne qui

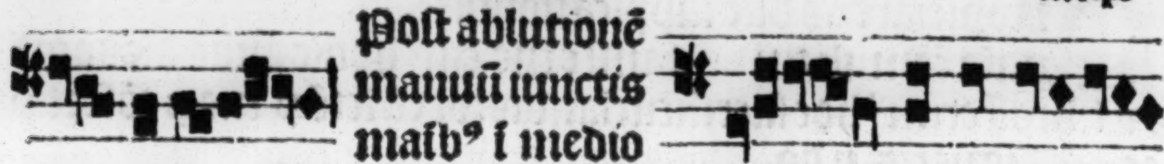

oue per di tā pio hume ro ad ouile reporta sti iuste

iudex dū veneris iudica re libera de morte ani mas eo

rū q̄s redemi sti ne tradas bestiis a nimas cōfitentes

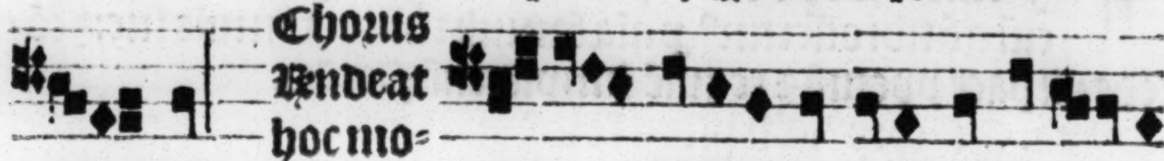

ti bine dere linqs

Post ablutionē manuū iunctis manib⁹ i medio altar; icipiat sac.

eas in fi nē· Hostias ꝫ preces tibi dñe

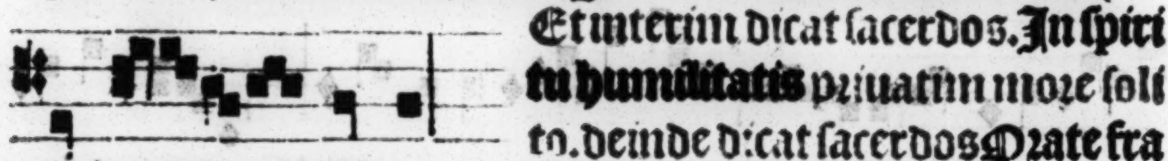

Chorus Rndeat hoc modo.

offerimus Tu suscipe pro animabus il lis

quarum hodie memoriam agim⁹ fac eas domine de mor

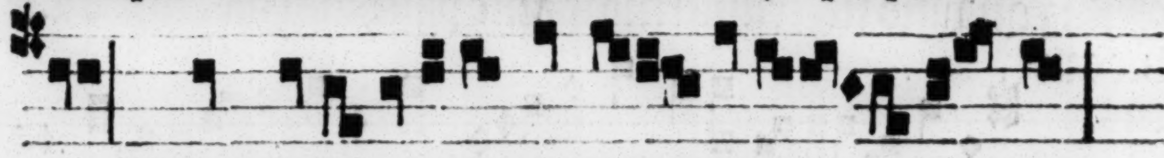

te transire ad vitam.

Et interim dicat sacerdos. In spiritu humilitatis priuatim more solito. deinde dicat sacerdos Orate fratres. cho. rñde. cantando.

℣. Requiē eternā dona eis domine et lux perpetua lu ceat

eis. Quam olim abrahe promisisti et semi ni e ius

¶ Notādū est ꝙ qñcūqꝫ corp⁹ adest pñs. ꝫ in olb⁹ āniuersa. ꝫ trigin. dr. Hostias ꝫ pces. cū ℣. Requiē eternā. ꝫ Quā olim ꝫ i die aīaꝝ nō dicat Quotidie añ diē sepulture cuiuscūqꝫ fuerit dicat

Suscipe q̄s misericors pater oblationē [istud secretū. quā tibi offerim⁹ p aīa famli tui vel famule tue. N. quā hodie de carnali corruptione liberasti. ꝫ cōcede: vt ab oībus humane conditionis excessib⁹ hiis remediis expiet: et in requie sēpiterna diē resurrectionis prestolet. Per dñm nr̄m iesū xp̄m filiu. Qui tecū. ¶ In die sepulture cuiuscunqꝫ fuerit secretum.

Suscipe dñe p aĩa famuli tui vel famule tue hostiã quã te deo pĩi benigne obtulisti p nobis: ꝫ q2 causa hoĩz descẽdi sti de celis: te redeũte sctõꝝ tuoꝝ mereat adiũgi cõsortiis: p te sal uatoꝛ mũdi. Qui cũ deo pĩe. ꝛc. In ãniuer. de quocũqꝫ fuerit di

Propiciare q̃s dñe supplcationib⁹ nr̃is [cat istd. Secre. p aĩa famuli tui vel famule tue: cui⁹ hodie ãnua dies agit p q̃ tibi offerim⁹ hoc sacrificiũ laudis: vt eã sctõꝝ tuoꝝ cõsoꝛtio sociare digneris. p do. In die tricẽnali de quocũqꝫ fuerit Secre

Intuere q̃s ops de⁹ et placat⁹ suscipe dignare hoc sacrifi= ciũ qd̃ tibi offerim⁹ p aĩa famuli tui vel famule tue: ꝛ cõ= cede illi pacẽ ppetuã ꝛ requiẽ sempiternã. Per do. Prefatio quo tidiana. Qñ coꝛp⁹ adẽst pñs ꝛ i oĩb⁹ ãniuer. ꝛ trigint. ꝛ qñ vltio fit seruitiũ moꝛtuoꝝ ãte pascha ꝛ in die aĩaꝝ dicatur hic cantus

Sanct⁹. Sctũs. Sctũs. Dñs de⁹ sabaoth. Pleni sũt ce li et terra gloꝛia tua o sãna in excelsis. Benedict⁹ q̃ ve nit i nomĩe do mini o sãna in excelsis

Qñ coꝛp⁹ adest pñs ꝛ i oĩb⁹ ãni uersa. ꝛ tri gint. ꝛ qñ vltio fit seruitiũ moꝛt. ante pascha: ꝛ i die aĩaꝝ dicat hic cantus.

Agn⁹ de i q̃ tollis peccata mũdi dona e is re quiẽ

Agn⁹ de i q̃ tollis peccata mũdi dona e is re quiẽ. Agn⁹ de i q̃ tollis peccata mũdi dona e is re quiẽ sempiternã

In oib⁹ missis p corpe pñti ꝛ i ãniuersa. ꝛ trigint: ꝛ qñ vltio fit seruitiũ mort añ pascha. ꝛ i die alaꝝ dicat hec sequẽs cõmunio

Pro quorũ memoria corp⁹ xpi sumit dona eis domine requiẽ

sempiternã. Et lux perpetua luceat eis. Pro quoruz memoria

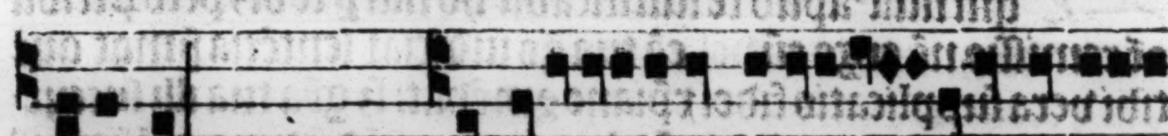

sanguis xpi sumitur dona eis domine requiem sempiternam

¶ In omnib⁹ aliis missis pro defunctis dicatur hec cõmunio.

Lux eterna luceat eis domine cũ sanctis tuis in eternuz quia

pius es. ꝛ vr cũ v. sic. Requiẽ eternã dona eis dñe ꝛ lux ppetua

luceat eis. cum sanctis tuis in eternum quia pius es.

¶ Quotidie ante diem sepulture dicitur ista postcõ.

Presta quesumus omnipotens de⁹: vt alam famuli tui vel famule tue ab angelis lucis susceptam: in preparata habitacula deduci facias btõꝝ. Per do. In die sepulture cuius

Presta q̃s dñe vt ala famuli [cũq3 fuerit dicat ista postcõ. tui vel famule tue cuius hodie officia humanitatis exhibemus: hiis sacrificiis expiata saluationis tue perpetuo munere gratulet. Per do. In ãniuersa. de quocũq3 fuerit dicat hec se

Presta q̃s dñe vt ala famuli tui vel famule [ques postcõ. tue cuius anniuersariũ depositionis diem recolim⁹ hiis purgata sacrificiis indulgẽtiã pariter ꝛ requiẽ capiat sempiternã. Per do. In die trigintali. de quocũq3 fuerit dicat hec postcõ

Prosit qs domine anime famuli tui vel famule tue: divini celebratio sacramenti: ut eius in quo speravit et credidit: eternũ capiat te miserãte ꝯsortiũ. p do. ꝛc. Post missam accedat sacerdos ad caput defũcti alba indut⁹ absq; cappa serica et duo clerici de. ii. forma ad caput defuncti stantes incipiãt tribus vicibus añ. sequentem quam chorus singulis vicibus totam prosequatur usq; in finez.

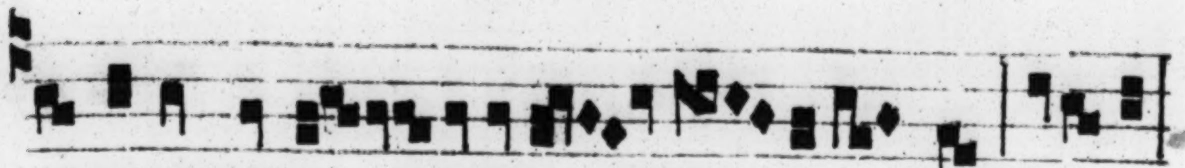
añ. Circũdederũt me gemitus mortis dolores inferni circumdederũt me

Deide post tertiam repetitionez sequatur. Kyrieleyson. Christeleysõ. Kyrie leyson.

Nõ dicat Pater nr̃. nec Dñs vobis. neq; Oremus. sʒ tm̃ oro sacerdote dicẽte modesta voce videlicet sine nota.

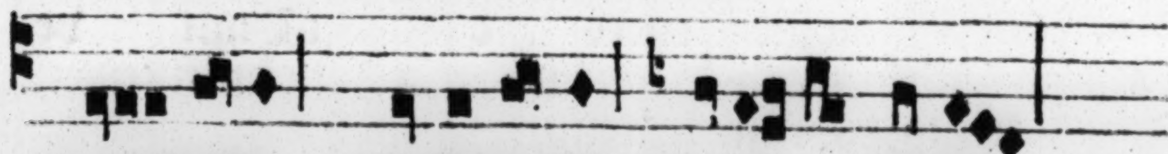
Non intres in iudiciũ cũ servulo tuo vel servula tua dñe quia null⁹ apud te iustificabit hõ nisi p te oĩm pctõꝝ tribuatr remissio nõ ergo eũ vel eã tua qs iudicialis sentẽtia pmat quẽ tibi vera supplicatio fidei xpiane ꝯmẽdat: sʒ grã tua illi succurrẽte mereat evadere iudiciũ ultionis q̃ vel q̃ dũ viveret insignit⁹ vel insignita est signaculo scẽ trinitatis Qui vivis ꝛ reg. Eodẽ modo dñr oẽs orões sequentes. Deinde incipiat cantor. Resp.

Qui lazarum resuscitasti a monumento feti dũ. Tu eis domine dona requiem et locũ indulgenti e. v. Qui venturus es iudicare

viuos et mortu os et secu lũ per i gnẽ. Tue is.

¶ Et percantetur a choro cum suo versu et interim sacerdos cum thuribulo circuneundo corpus illud incenset. Similiter fiat in Rñis sequentibus. deinde dicitur.

Kyrieleyson. Christe leyson. Kyrie leyson.

sine Pater noster. et sine Dñs vobiscũ. sed tñ cum Orem⁹. oro

Deus cui omnia viuunt cui non pereunt moriẽdo corpora nr̃a sed mutantur in meli⁹ te supplices deprecamur: vt quicquid famulus vel famula tuus vel tua viciorum tue voluntati cõtrarium fallente diabolo et propria iniquitate atq; fragilitate contraxit: tu pius et misericors abluas indulgendo ei⁹ q; aiam suscipi iubeas per manus sanctorum angelorũ tuorũ deducendam in sinum patriarcharum tuorum abrahe scilicet amici tui: et ysaac electi tui: atq; iacob dilecti tui: quo aufugit dolor & tristicia atq; suspirium: fidelium quoq; anime felici iocunditate letantur: et in nouissimo magni iudicii die inter sanctos et electos tuos eam facias perpetue glorie tue percipere portionem: quam oculus non vidit: nec auris audiuit: et in cor hominis non ascendit que preparasti diligentibus te. Per christum dominum nostrum. Responsorium.

Heu michi domine quia pecca uimi mis in vita me a qd

faciã mi ser v bi fu giam nisi ad te deus me us

mise re re me i. Dum vene ris

in nouissimo di e. V. A nima mea turbata est val

de sed tu domine suc curre e i. Dum ve.

¶ Et percantetur a choro cum suo versu: et interim incensetur corpus vt supra. Deinde sequatur.

K yrieleyson. C hristeleyson. K yrieleyson
sine Pater noster et sine Dn̄s vobiscum. sed tantū cum Orem⁹.

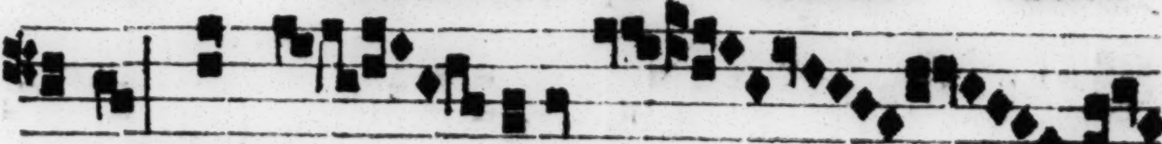
H Ac quesumus domine hanc cū seruulo tuo defūcto vel seruula tua defuncta misericordiam: vt factorum suorum in penis non recipiat vicem: qui vel que tuā in votis tenuit voluntatem: et quia hic illum vel illam vera fides iunxit filiū turmis illic eū vel eam tua miseratio societ angelicis choris. Per christum dominum nostrum. Deinde incipiat cantor Respōsorium

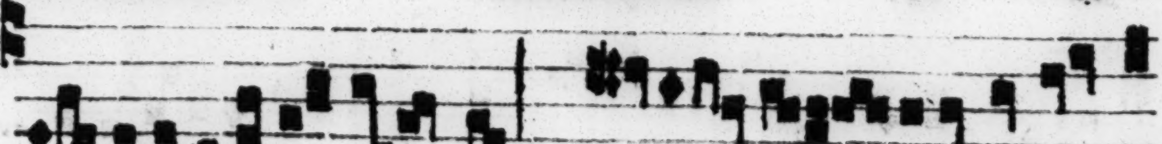
L ibera me do mine de morte eter na in die illa

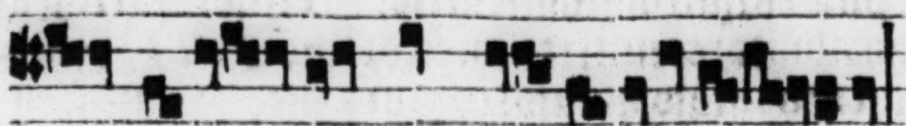
tremen da quando ce li mouendi sunt et

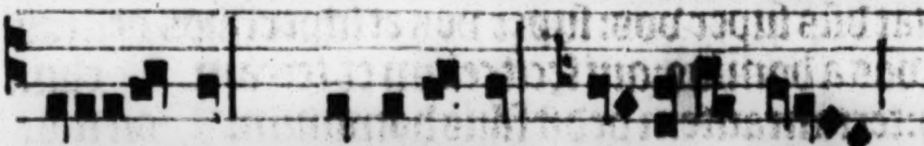
terra. Dum ve neris iudica re se

culū per i gnē. V. Dies illa dies i re calamitatis

Et percātē a choro cuȝ vno versiculū. s. Dies illa. vts. et interim inceletur corpus a sacerdote semel circumeundo: et postea aspergatur aqua benedicta deinde sequat

Deinde roget sacerdos circunstātes orare pro aīa defuncti dicens. Pro aīa. N. et pro aīabus oīm fidelium defunctorum. Pater noster. Et nē nos. Sed libera nos Non intres in iudiciū cū seruo tuo. vel seruula tua dn̄e. Quia non iustificabitur in conspectu tuo oīs viuens. A porta inferi Erue domine aīas eorum. Credo videre bona domini In terra viuentium. Dn̄e exaudi or. Dominus vobiscum Oremus

Inclina domine aurem tuam ad preces nostras quibus misericordiam tuam supplices deprecamur: vt animaȝ famuli tui vel famule tue: quam de hoc seculo migrare iussisti in pacis ac lucis regione constituas et sanctorum tuorum iubeas esse consortem. Per christum dominum nostrum. Hic deportetur corpus ad sepulchrum cantore incipiente. ān.

In exitu israel de egypto domꝰ iacob de populo barbaro ps.

Facta est iudea sanctificatio eius: israel potestas eius. Mare vidit et fugit iordanis conuersus est retrorsum. Montes exultauerunt sicut arietes et colles sicut agni ouium. Quid est tibi mare quod fugisti et iordanis quia conuersus es retrorsum. Montes exultastis sicut arietes: et colles sicut agni ouiuȝ. A facie domini mota est terra: a facie dei iacob. Qui conuertit petram in stagna aquarum: et rupem in fontes aquarum. Non nobis domine non nobis sed nomini tuo da gloriam. Super misericordia tua et veritate tua: nequando dicant gentes vbi est deus eorum. Deus autem noster in celo: omnia quecunqȝ voluit fecit. Simulachra gentium argentum et aurum: opera manuum hominum. Os habent et non loquentur oculos habent ⁊ non videbūt. Aures habent et nō audient: nares habent et non odorabūt. Manus habent ⁊ non palpabunt pedes habent et non ambulabūt nō clamabūt in gutture suo. Similes illis fiāt q

faciunt ea: et omnes qui confidunt in eis. Domus israel spera uit in domino: adiutor eorum et protector eorum est. Domus aaron sperauit in domino: adiutor eorum et protector eorum est. Qui timēt dominum sperauerunt in domino: adiutor eorum et protector eorum est. Dominus memor fuit nostri: et benedixit nobis: Benedixit domui israel: benedixit domui aaron. Benedixit omnibus qui timent dominum: pusillis cum maioribus. Adiciat dn̄s super vos: super vos et super filios vestros. Benedicti vos a domino: qui fecit celum et terram. Celum celi domino: terram autem dedit filiis hominum. Non mortui laudabunt te dn̄e: neque omnes qui descendunt in infernum. Sed nos qui viuimus benedicimus dn̄o: ex hoc nunc et usque in seculum. ¶ Alius ps̄. si tm̄ restat iter. s. Ad te domine leuaui animam meam. Finito psalmo vel psalmus dicatur iste. ℣.

Requiem eternam dona eis domine: et lux perpetua luceat eis

Deinde repetatur antiphona

In paradisum deducant te angeli in suum conuen-

tuz suscipiāt te martyres et pducāt te in ciuitatē sc̄tā hierusalē ¶ Quibus dictis dicat sacerdos sine Dominus vobiscum. sed tantum cum Oremus. humili voce.

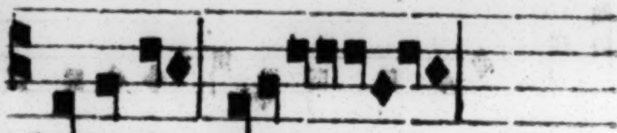
Pie recordatio

Pie recordationis affectu fratres karissimi commemorationem faciamus cari nostri. vel care nostre: quem dn̄s noster de tentationibus huius seculi assumpsit: obsecramus misericordiam dei nostri: ut ipse ei retribuere dignetur: placitam et quietam mansionez: et remittat ei omnes lubrice temeritatis offensas: ut concessa sibi venia plene indulgentie quicquid in hoc seculo proprio vel alieno reatu deliquit: totuz ineffabili pietate ac benignitate sua deleat et abstergat: Per christum. Alia oratio cū Oremus. Oratio

Te domine sancte pater omnipotens eterne deus suppliciter deprecamur p spiritu fratris nostri. vel sororis nostre quem vel quam a voraginibus huius seculi accersiri iussisti:

vt digneris domine dare ei lucidum locum refrigerii ꝛ quietis liceat ei transire portas inferorum ꝛ penas tenebrarum: maneatqꝫ in mansionibus sanctorum: et in luce sancta quā olim abrahe promisisti et semini eius: nulla lesionem sentiat spiritus eiꝰ: sed cū magnus ille dies resurrectionis aduenerit: resuscitare eū vel eam digneris: vna cum sanctis et electis tuis deleasqꝫ eius omnia delicta atqꝫ peccata vsqꝫ ad nouissimum quadrantē: tecūqꝫ immortalitatis tue vitam et regnum cōsequatur eternū Per xpm. Finitis orōibꝰ aptat sepulchrū cātore incipiēte. añ.

Confitemini domino quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius. Dicat nunc israel

ps.

quoniam bonꝰ: qm̄ in seculum misericordia eius. Dicat nunc domus aaron: quoniam in seculum misericordia eius. Dicāt nunc qui timent dn̄m: quoniam in seculum mīa eius. De tribulatiōe inuocaui dn̄m: et exaudiuit me in latitudine dn̄s Dominus michi adiutor: nō timebo quid faciat michi homo Dominꝰ michi adiutor ꝛ ego despiciā inimicos meos. Bonū est cōfidere in dn̄o: q̄ cōfidere in homine. Bonum est sperare in dn̄o q̄ sperare in principibus. Omnes gentes circuierunt me: et in nomine domini qꝛ vltus sum in eos. Circumdantes circumdederunt me: et in noīe dn̄i quia vltus sum in eos. Circumdederunt me sicut apes et exarserunt sicut ignis in spinis: et in noīe dn̄i quia vltus sum in eos. Impulsus euersus sum vt caderē: et dn̄s suscepit me. Fortitudo mea et laus mea dn̄s: et factus est michi in salutem Vox exultationis et salutis: in tabernaculis iustorum. Dextera domini fecit virtutem dextera dn̄i exaltauit me: dextera dn̄i fecit virtutem. Non moriar sed viuam: et narrabo opera dn̄i. Castigans castigauit me dn̄s: et morti non tradidit me. Aperite michi portas iusticie et ingressus in eas confitebor domino: hec porta dn̄i iusti intrabunt in eā. Confitebor tibi dn̄e qm̄ exaudisti me: et factus es michi in salutem Lapidem quem reprobauerunt edificantes: hic factus est in caput anguli. A domino factū est istud: et est mirabile in oculis nostris. Hec est dies quā fecit dominus exultemꝰ ꝛ letemur in ea. O domine saluum me fac o dn̄e bene prosperare: benedictus qui venit in nomine dn̄i. Benediximus vobis de domo dn̄i: deus dominus et illuxit nobis. Cōstituite diem solēnem in condensis vsqꝫ ad cornu altaris. Deꝰ meꝰ es tu ꝛ confitebor

tibi deus meus es tu et exaltabo te. Confitebor tibi domine quoniam exaudisti me: et factus es michi in salutem. Confitemini domino quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius. ¶ Finito psalmo tota dicatur. ān.

Aperite michi portas iusticie et ingressus in eas confitebor

domino hec porta domini iusti intrabunt in eam.

Obsecramꝰ miaz tuā oþs [Qua dicta dicat sac. Oremꝰ or
etne deꝰ q̄ hoīez ad imaginē tuā creare dignatꝰ es vt aīaz famuli tui vel famule tue. N. quam hodierna die rebꝰ humanis eximi: et ad te accersiri iussisti: blande ꝫ misericorditer suscipias: non ei dominentur vmbre mortis: nec tegat eum vel eaz chaos et caligo tenebrarū sed exutus vel exuta omnium criminum labe in sinu abrahe collocatus vel collocata: locum refrigerii se adeptum vel adeptam esse gaudeat: vt cū dies iudicii aduenerit: cum sanctis et electis tuis eum vel eam resuscitari iu[beas. Per xp̄m dn̄m. Alia oratio cum Oremus

Deus qui iustis supplicationibus semper presto es q̄ pia vota dignaris intueri: da famulo tuo vel famule tue. N. cuius depositioni hodie officia humanitatis exhibemus: cum sanctis atqꝫ fidelibus tuis beati muneris portionem. Per xp̄m dominum. Deinde dicatur bn̄dictio sepulchri sine Oremus hoc modo.

Rogamus te domine sancte pater omnipotens eterne deus: vt bene ✠ dicere et sactificare digneris hoc sepulchrū et corpus in eum collocandum vt sit remediū salutare in eo descendenti et redemptio anime eius atqꝫ tutela et munimen contra seua iacula inimici. Per christum dominum nostrū. ¶ Hic aspergatur aqua benedicta super sepulchrū et incensetur: finitis orationibus ponatur corpus in sepulchro cantore incipiente. āna.

Quemadmoduz desiderat ceruus ad fontes aquaruz ita desiderat anima mea ad te deus. Sitiuit aīa mea ad deum fontē viuū: quādo veniā et apparebo ante faciē dei

Ingrediar. Amen ps

Fuerūt michi la

chryme mee panes die ac nocte: dum dicitur michi quotidie v-
bi est deus tuus. Hec recordatus sum et effudi in me animam
meam: quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis
vsqz ad domum dei. In voce exultationis et confessionis: so-
nus epulantis. Quare tristis es anima mea: et quare contur-
bas me. Spera in deo quoniam adhuc confitebor illi salutare
vultus mei et deus meus. Ad me ipsum anima mea contur-
bata est: propterea memor ero tui de terra iordanis ꝛ hermonii
a monte modico. Abyssus abyssum invocat: in voce cathara-
ctarum tuarum. Omnia excelsa tua et fluctus tui: super me
transierunt. In die mandavit dominus misericordiam suam:
et nocte canticum eius. Apud me oratio deo vite mee: dicam
deo susceptor meus es. Quare oblitus es mei: et quare contri-
status incedo: dum affligit me inimicus. Dum confringuntur
ossa mea: exprobraverunt michi qui tribulant me inimici mei.
Dum dicunt michi per singulos dies: ubi est deus tuus. Qua-
re tristis es anima mea: et quare conturbas me. Spera in deo quo-
niam adhuc confitebor illi salutare vultus mei et deus meus.
¶ Dicto psalmo: rep. totam antiphonam.

Ingrediar in locu tabernaculi admirabilis vsqz ad domum dei.

¶ Qua dicta dicat sacerdos [illegible] modo.

Oremus fratres karissimi pro spiritu cari nostri [illegible] voluit. N. quem dominus de laqueo huius seculi libera-
re dignatus est: [illegible]
eum vel eam [illegible]
vt cuz magni iudicii dies advenerit inter sanctos et electos su-
os eum vel eam in parte dextera collocandum vel collocandam
resuscitari faciat. Qui tecum vivit ꝛ regnat. Pr. Et ne nos. [illegible]

Deus qui humanarum animarum [illegible] ¶ Oremus. Oratio
eternus amator es: animam famuli tui vel famule tue.
N. quam vera dum in corpore [illegible]
cruciatu inferorum redde extorrem [illegible] ab infernali-
bus claustris sanctorum [illegible] consortiis.
Per christum. Finitis his [illegible] ponente pri-
us sacerdote [illegible] super pectus [illegible] dicendo.

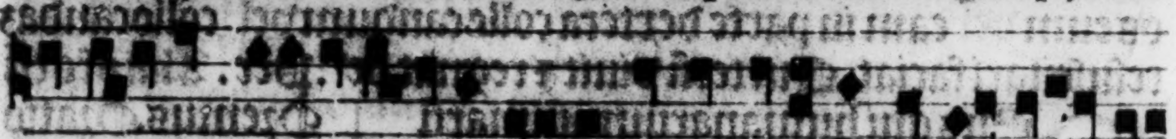
Dominus iesus christus qui beato petro apostolo suo ceterisqz
discipulis suis licentiam dedit ligandi atqz solvendi: ip-

se te ab soluat. N. ab omni vinculo delictorum: et in quantum mee fragilitati permittitur: precor sis absolutus vel absoluta: ante tribunal eiusdem domini nostri iesu christi habeas vitam eternam et viuas in secula seculorum Amen. ¶ Hic aspergatur tumulus aqua benedicta et incensetur cātore incipiēte antiphonam.

Hec requies mea Amen. Ps.

MEmēto dñe dauid: et oīs mansuetudinis ei⁹. Sicut iurauit dño: votum vouit deo iacob Si introiero in tabernaculum domus mee: si ascēdero in lectū strati mei Si dedero somnum oculis meis: ⁊ palpebris meis dormitationē. Et requiem tēporib⁹ meis donec inueniā locū dño: tabernaculū deo iacob. Ecce audiuim⁹ eam in effrata: inuenimus eā in cāpis silue. Introibimus in tabernaculum eius: adorabimus in loco vbi steterunt pedes eius. Surge dñe in requiem tuā: tu ⁊ arca sanctificationis tue. Sacerdotes tui induantur iusticiā: ⁊ sancti tui exultent. Propter dauid seruū tuū: nō auertas faciē xpi tui. Iurauit dñs veritatē et non frustrabitur eum: de fructu ventris tui ponam super sedem tuam. Si custodierint filii tui testamentum meum: et testimonia mea hec q̄ docebo eos. Et filii eorum vsq̄ in seculum: sedebunt super sedem tuam Quoniam elegit dominus syon: elegit eam in habitationē sibi Hec requies mea in seculum seculi: hic habitabo quoniam elegi eā. Viduam eius benedicens benedicam: pauperes eius saturabo panibus Sacerdotes eius induam salutari: ⁊ sancti eius exultatione exultabunt. Illuc producam cornu dauid: paraui lucernam xpo meo. Inimicos eius induam confusione super ipsum autem efflorebit sanctificatio mea. Finito psalmo dicat antiphona.

Hec requies mea in seculum seculi hic habitabo quoniā elegi eā.

¶ Qua dicta dicat sacerdos per. tum Oremus Oratio.

DEus apud quem spiritus mortuorum viuunt: et in quo electorum anime deposito carnis onere plena felicitate letantur: presta supplicantibus nobis: vt anima famuli tui vel famule tue. N. que temporali corpus visionis huius luminis caruit visu: eterne illius lucis solatio potiatur: non eam tormentum mortis attingat nec dolor horrende visionis afficiat

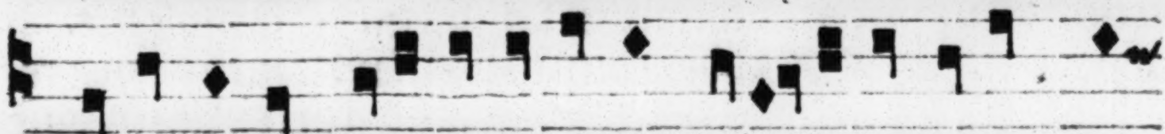
non penalis timor excruciat: non reorum pessima cathena constringat: sed concessa sibi venia omnium delictorum optate detis consequatur gaudia repromissa. Per christum dominum nostrum Amen. ¶ Alia oratio cum

Tu domine deus omnipotens precibus nostris aurem tue pietatis accomodare digneris: tu miseris opem feras et misericordiam largiaris: et spiritu famuli tui vel famule tue. N. vinculis corporalibus liberatum in pace sanctorum tuorum recipias: vt locum penalem et gehenne ignem in regionem viuentium translatus euadat. Per christum. ¶ Finitis or. executor officii terram super corpus ad modum crucis ponat: et corpus thurificet aqua benedicta aspergat: et dum sequens ps. canitur corpus omnino cooperiatur cantore incipiente. antiphona.

Domine probasti me et cognouisti me De terra plasmasti me. Amen ps. tu cognouisti sessionem meam et resurrectionem meam. Intellexisti cogitationes meas de longe: semitam meam et funiculum meum inuestigasti. Et omnes vias meas preuidisti: quia non est sermo in lingua mea. Ecce domine tu cognouisti omnia nouissima et antiqua: tu formasti me et posuisti super me manum tuam. Mirabilis facta est scientia tua ex me: confortata est et non potero ad eam. Quo ibo a spiritu tuo: et quo a facie tua fugiam Si ascendero in celum tu illic es: si descendero ad infernum ades Si sumpsero pennas meas diluculo: et habitauero in extremis maris Et enim illuc manus tua deducet me: et tenebit me dextera tua. Et dixi forsitan tenebre conculcabunt me: et nox illuminatio mea in deliciis meis Quia tenebre non obscurabuntur a te: et nox sicut dies illuminabitur sicut tenebre eius ita et lumen eius. Quia tu possedisti renes meos: suscepisti me de vtero matris mee. Confitebor tibi quia terribiliter magnificatus es: mirabilia opera tua et anima mea cognoscet nimis Non est occultatum os meum a te quod fecisti in occulto: et substantia mea in inferioribus terre. Imperfectum meum viderunt oculi tui et in libro tuo omnes scribentur: dies formabuntur et nemo in eis. Michi autem nimis honorificati sunt amici tui deus: nimis confortatus est principatus eorum. Dinumerabo eos et super arenam multiplicabuntur: exurrexi et adhuc sum tecum. Si occideris deus peccatores: viri sanguinum declinate a me

Quia dicitis in cogitatione: accipiant in vanitate ciuitates suas. Nonne qui oderunt te dñe oderam: ꝛ super inimicos tuos tabescebam. Perfecto odio oderam illos: inimici facti sunt michi. Proba me deus et scito coꝛ meũ: interroga me ꝛ cognosce semitas meas. Et vide si via iniquitatis in me est: ꝛ deduc me in via eterna. Finito psalmo tota dicatur antiphona.

De terra plasmasti me et carnem induisti me redemptoꝛ

meus domine re suscita me in nouissimo die.

Qua dicta dicat sacerdos sine Dñs vobiscũ ꝛ sine Oremus.

Commẽdo aĩam tuam deo patri omnipotenti: terram terre: cinerem cineri: puluerem pulueri. In nomine patris et filii et spiritus sancti Amen. Deinde dicat sacerdos hanc orationem sine Oremus. Oratio

Temeritatis quidem est domine vt homo hominem moꝛtalis moꝛtuũ cinis cinerem tibi dño deo nostro audeat commendare: sed q̃a terra suscipit terram: ꝛ puluis conuertitur in puluerem: donec oĩs caro in suam redigatur oꝛiginem: inde tuam deus piissime pater lacrimabiliter q̃s pietatem vt huius famuli tui vel famule tue. N. aĩam quam creasti de huius mundi voꝛagine cenulẽta ducis ad patriã: abꝛahe amici tui sinu recipias: ꝛ refrigerii roꝛe pfundas: sit ab estuantis geherne truci incendio segregata: et beate requiei te donante coniũcta: ꝛ si que illi sunt dñe digne cruciatibus culpe: tu eas gr̃a tue mitissime lenitatis ĩdulge: ne peccati vicem sed indulgentie tue piam sentiat bonitatẽ. Cũq; finito mũdi termĩo supnũ cũctis illuxerit regnũ nouus homo sctõꝝ oĩm cetibus aggregat᷒ vel aggregata: cũ electis tuis resurgat in pte dextera coꝛonãdus vel coꝛonanda. Per xp̃z. Alia oõ cũ Oremꝰ Oratio.

Deus vite datoꝛ et humanoꝝ coꝛpoꝛum reparatoꝛ: q̃ a te pctõꝛibus exoꝛari voluisti: exaudi p̃ces quas speciali deuotione p aĩa famuli tui vel famule tue. N. tibi lacrimabiliter fũdimꝰ: vt liberare eã ab ĩfernoꝝ cruciatibꝰ ꝛ collocare eã inter agmina sctõꝝ tuoꝝũ digneris veste quoq; celesti: et stola ĩmoꝛtalitatis indui: ꝛ paradisi amenitate confoueri iubeas. Per xp̃m. Finita oꝛ. incipiat cantor añã.

Laudate dominū de celis: laudate eū in excelsis. Laudate eum oēs angeli eius: laudate eum omnes virtutes eius. Ps Laudate eū sol & luna: laudate eum omnes stelle & lumen. Laudate eum celi celorum: et aque que super celos sunt laudent nomen domini. Quia ipse dixit & facta sunt: ipse mandauit et creata sunt. Statuit ea ineternū & in scl'm seculi preceptum posuit et non preteribit. Laudate dn̄m de terra: dracones et omnes abyssi. Ignis grando nix glacies spiritus procellarum: que faciunt verbū eius. Montes & omnes colles: ligna fructifera et omnes cedri. Bestie & vniuersa pecora: serpentes et volucres pennate. Reges terre et omnes ppl'i principes & omnes iudices terre. Iuuenes & virgines senes cū iunioribus laudent nomen dn̄i: quia exaltatum est nomen eius solius. Confessio eius super celum et terram: et exaltauit cornu populi sui. Hymnus omnibus sctis eius: filiis israel populo appropinquanti sibi. Cantate domino canticum nouum: laus eius in ecclesia sanctorum. Letetur israel in eo qui fecit eum et filie syon exultent in rege suo. Laudent nomen eius in choro in tympano et psalterio psallant ei. Quia beneplacitum est dn̄o in populo suo. et exaltauit mansuetos in salutem. Exultabunt sancti in gloria: letabuntur in cubilibus suis. Exultationes dei in gutture eorum: et gladii ancipites in manibus eorū. Ad faciendam vindictā in nationibus increpationes in populis. Ad alligandos reges eorum in compedibus et nobiles eorum in manicis ferreis. Ut faciant in eis iudicium conscriptū: gloria hec est omnibus sanctis eius. Laudate dominum in sanctis eius: laudate eum in firmamento virtutis eius. Laudate eum in virtutib' eius: laudate eū secundū multitudinē magnitudinis eius. Laudate eū in sono tube: laudate eū in psalterio et cythara. Laudate eū in tympano & choro: laudate eū i cordis & organo. Laudate eū in cymbalis bn̄sonātib': laudate eū in cymbalis iubilationis: omnis spirit' laudet dominū.

Finito psalmo tota dicatur antiphona.

¶ Qua dicta dicat sacerdos sine Dominus vobiscum. et sine [Oremus. Oratio.

Debitū humani corporis sepeliendi officium fidelium more complentes: deum cui oīa

viuunt fideliter deprecemur. vt hoc corpus cari nostri vel care nostre. N. a nobis infirmitate sepultum in ordine sanctorū tuorum resuscitet: et eius spm̄ sctis ac fidelibus aggregari iubeat: cum quibus inenarrabili gloria: et perhenni felicitate perfrui mereatur. Per dominum nostrum Finita or. incipiat sacer. an̄.

Ego sum

Et intonet p̄ Benedict⁹ mō sequnti totusq̄s dicat & cātet hic sollēniter sicut ad matu.

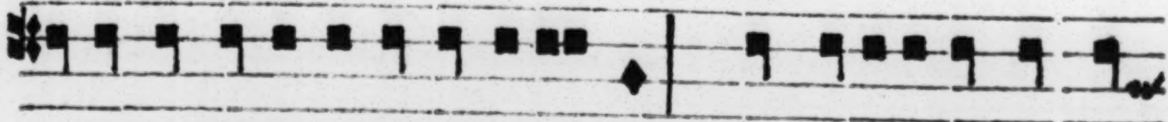
Benedictus dominus deus israel: quia visitauit et fecit redemptionem plebis sue. Et erexit cornu salutis nobis: in domo dauid pueri sui. Sicut locutus est per os sanctorum. qui a seculo sunt prophetarū eius. Salutem ex inimicis nostris et de manu oīm q̄ oderunt nos. Ad faciendā misericordiā cū patrib⁹ nostris: et memorari testamēti sui sancti. Iusiurandum quod iurauit ad abraham patrem nostrum daturum se nobis. Ut sine timore de manu inimicorū nostrorum liberati seruiamus illi. In sanctitate et iusticia coram ipso omnibus diebus nostris. Et tu puer propheta altissimi vocaberis preibis enim ante faciem domini parare vias eius. Ad dandā scientiā salutis plebi ei⁹ in remissionē pctōrū eorum. Per viscera mīe dei: in quibus visitauit nos oriēs ex alto. Illuminare his q̄ in tenebris et in vmbra mortis sedēt ad dirigēdos pedes nr̄os in viā pacis. Finito psal. tota dicatur. an̄.

Ego sū resurrectio et vita qui credit in me etiā si mortu⁹ fuerit viuet & omnis q̄ viuit & credit ī me nō morietur ineternū

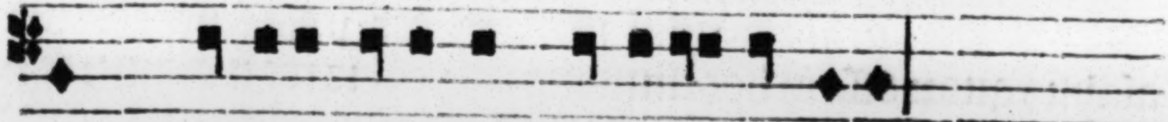
Qua dicta sequatur hoc modo.

Kyeleyson Christeleyson. Kyrieleyson.

¶ Hic roget sacerdos orare pro anima defuncti ita dicens. Pro anima. N. et pro animabus omnium fidelium defunctorum. Pater noster. Deinde dicat sacerdos.

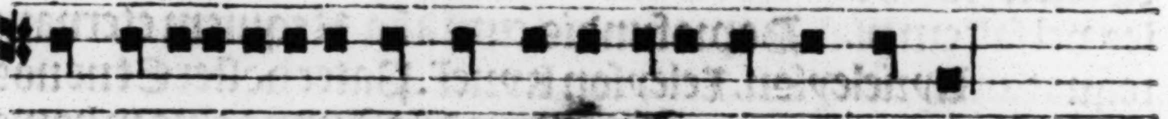
Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos a ma-

lo. R. equiem eternam dona eis domine.
Et lux perpetua luceat eis. A porta inferi. Erue domine animas eorum. Credo videre bona domine. In terra viuentiu3.

Non intres in iudicium cum seruo tuo domine. Quia

non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens.
Dñe exaudi or. Et clamor. D ñs vobiscũ. Et cũ spũ tuo. Ore[mus]. Oĩo

Deus origo pietatis pater miarũ solamen tristiu3: indultor criminũ: de cuius munere venit omne qd̃ bonũ est z ꝓcedit: respice ꝓpicius supplicũ preces z q̃uis ꝓpria nos deputet indignos cõscientia: te dignũ nr̃is fleti petitionibus pulsamus quãtulicũq3 cõcedas aures tue pietatis. Nã si omittim⁹ in vtroq3 veremur esse rei quia z te [illegible] a pctõib⁹ exorari: nr̃oq3 ac si nõ merito hoc agẽdũ te ꝑstãte tribuis in ministerio. Ergo te dñe sancte pater oĩps eterne de⁹ [illegible] filiũ tuũ dñm nr̃m iesũ xp̃3 incarnari de virgine [illegible] ut ipse proprio cruore pctm̃ solueret: vt vitã redderet mũdo ipso opitulãte aĩam fr̃is nr̃i. vel sororis nr̃e. N. ab ergastulo cenulẽte materie exemptã ab oĩbus piaculis q̃s absoluas. Nullas patiatur insidias occursantiũ demonũ: propter quã misisti ad terras vnigenitũ filiũ tuũ: libera z absolue eã a tetra voragine iferni quã redemisti precioso sanguine vnigeniti filii tui: libera et absolue eam ab estuantis gehenne truci incendio collocans in paradisi amenitate. Nõ sentiat piissime pater qd̃ calet in flãmis qd̃ stri-

det in penis: et quod horret in tenebris: sed magnificentie tue
munere preuēta mereatur euadere iudiciū vltionis et beate re
quiei ac lucꝫ eterne felicitate pfrui. Per xpꝫ. Alia ōro cū Oremꝰ

TIbi domine commendamus animā famuli tui vel fa-
mule tue. N. defunctus vel defuncta seculo tibi viuat:
ꝛ que per fragilitatē mundane conuersationis peccata admisit
tu venia misericordissime pietatis absterge. Per xpm. His di-
ctis sequatur ps. Miserere .i. cū aā. Requiē eternā. Qua dicta
dicat sacerdos in auditu oīm. Pater noster. p aīa eius. N. ꝛ pro
aīabus quorum ossa in hoc cimiterio vel in aliis requiescunt: et p
aīabus oīm fidelium defunctorum. Deinde dicat sacerdos Et
ne nos Sed libera nos A porta inferi. Erue do. Ne tradas dn̄e
bestiis animas confitentes tibi. Et aīas pauperū tuorū ne obli
uiscaris in finem. Dominus vobiscum. Oremus. Oratio.

DEus cuius miseratione anime fidelium requiescunt a-
nimabus famulorum famularumque tuarum: hic ꝛ vbique in
xpo requiescunt: da propicius suorum veniā pctōrum: vt a cun
ctis reatibus absoluti: tecum sine fine letentur. Per xpm. Post
ea reuertentes clerici de tumulo dicant septem psal: penitentia
les vel saltem psal. De profundis cum aña. Requiem eternam
sequatur. Kyrieleyson. Xpeleyson Kyriel'. Pater noster Et ne nos
Sed libera nos. A porta inferi. Erue dn̄e Anima eius in bonis
demorabitur. Et semen eius hereditabit terram. Credo vide-
re bona domini. In terra viuentium. Non intres in iudicium
cum seruo tuo domine. Quia non iustificabitur in conspectu
tuo omnis viuens. Dominus vobiscum. Oremus Oratio.

SAtisfaciat tibi domine deus noster pro aīa famuli tui. N.
fratris nostri sancte dei genitricis semper virginis ma-
rie: et sanctissimi apli tui petri omniumque sanctorum tuorum rogatio: et pre-
sentis familie tue humilis et deuota supplicatio: vt peccatorū om-
nium veniam quam precamur obtineat: nec eam patiaris cruciari ge-
hennalibus penis quam filii tui dn̄i nr̄i iesu xpi precioso sanguine re
demisti. Qui tecum viuit. et. In fine oīm dimissa voce dicat sic.
Anima eius ꝛ aīe oīm fidelium defunctorum per dei misericor
diam requiescat in pace. Amen. Missa de scā cruce. Officium.

NOs autem gloriari oportet in cruce dn̄i nr̄i iesu xpi: in quo
est salus vita et resurrectio nostra per quem saluati et li-
berati sumus. Ps. Deus misereatur nr̄i et bn̄dicat nobis illuminet
vultum suum super nos ꝛ misereatur nr̄i. Ps. Gloria patri. Oratio

DEus qui vnigeniti filii tui domini nostri iesu christi pre
cioso sanguine viuifice crucis vexillum sctificare volui-

sti concede qs: eos q eiusdē sācte crucis gaudēt honore tua quoq ubi ptectione gaudere. Per eūdem dnm. Lcō epse bti pauli ad philippēses

H Rēs. Xps factus est p nobis obis obe
dìens usq ad mortem: mortem autē crucis Propter qd et deus exaltauit illum et donauit illi nomen quod est super oē nomen: ut in nomine iesu omē genu flectatur celestiū terrestrium infernorum. Et ois lingua confiteat: qr dns noster ies' xps in gloria est dei patris. Gr. Xpus factus est p nobis obediēs usq ad mortem mortem autē crucis. V. Propter qd et de' exaltauit illū et dedit illi nomen quod est super omne nomen. Alla. V. Dulce lignū dulces clauos dulcia ferens pondera q sola fuisti digna sustinere regē celorz & dnm. Euāgeliū Scdm mattheū.

I N illo tpe Ascendens iesus hierosolymā: assumpsit duodecim discipulos suos secreto et ait illis Ecce ascēdimus hierosolymā: & filius hominis tradetur principibus sacerdotū et scribis et condēnabunt eum morte. Et tradent eum gentib' ad illudēdū et flagellū & crucifigēdū Et itia die resurget. Offr. Protege domine plebē tuam p signū sancte crucis ab oībus insidiis inimicorz oīz ut tibi gratā exhibeamus seruitutē et acceptabile tibi fiat sacrificiū nrm alla. Secreta.

H Ec obla
tio dne ab omnibus nos purget offensis q in ara crucis etiam totius mundi tulit offensas. Per dnm. Cōio. Per lignū serui facti sumus et per sanctam crucem liberati sum' fructus arbori seduxit nos filius dei redemit nos alla. Post communio

A Desto nobis domine deus nr: ut quos scte crucis letari facias honore: eius quoq perpetuis defende subsidiis. Per do. Missa de sancta maria per totū aduentum. Officium.

R Orate celi desup & nubes pluāt iustū aperiat terra & germinet saluatorē. ps. Et iusticia oriat simul: ego dns cre auí eū. ps. Glia patri. &c. Oratio.

D Eus q de btē marie
virginis utero verbū tuum angelo nunciante carnem suscipere voluisti: presta supplicibus tuis: ut qui vere eam genitricem dei credimus: eius apud te intercessionibus adiuuemur. Per eundem dominum. Lectio ysaie prophte.

I N diebus illis Locut' est dns ad acham dicēs. Pete tibi signū a dno deo tuo in pfundum inferni siue inexcelsū supra. Et dixit achaz. Non petam: et non tētabo dnz. Et dixit Audite ergo domus dauid. Nūquid parū vobis est molestos esse hominibus quia molesti estis et deo meo. Propter hoc dabit dominus ipse vobis signum. Ecce virgo concipiet et pariet filiū et vocabitur nomen eius emanuel Butyrum et mel comedet:

vt sciat reprobare malũ: ꝛ eligere bonũ. Gr. Tollite portas prĩcipes vestras ꝛ eleuamĩ porte eternales ꝛ introibit rex glie. V⁹. Quis ascendet in montē dñi aut q̄s stabit ĩ loco sancto ei⁹ innocens manibus et mundo corde. Alla. V. Aue maria gr̄a plena dñs tecũ bñdicta tu in mulierib⁹. Scdm Lucã.

In illo tpe. Missus est angelus gabriel a deo in ciuitatē galilee cui nomē nazareth ad virginem despōsatã viro: cui nomē erat ioseph de domo dauid et nomen virginis maria. Et ingressus angelus ad eã: dixit. Aue gratia plena: dñs tecũ. Que cũ audisset turbata est in sermone eius: et cogitabat qualis esset ista salutatio. Et ait angelus ei. Ne timeas maria: inuenisti enĩ gr̄am apud deũ. Ecce concipies in vtero et paries filiũ ꝛ vocabis nomen eius iesum. Hic erit magn⁹: et filius altissimi vocabit̄. Et dabit illi dñs deus sedē dauid patris eius et regnabit in domo iacob ineternum ꝛ regni eius non erit finis. Dixit autē maria ad angelũ. Quō fiet istud qm̄ virũ non cognosco? Et respōdēs angel⁹: dixit ei. Spũs sctũs superueniet in te: ꝛ virt⁹ altissimi obumbrabit tibi. Ideoq̄ ꝛ qđ nascet̄ ex te sctm̄: vocabit̄ fili⁹ dei. Et ecce elizabeth cognata tua: et ipsa concepit filiũ in senectute sua Et hic mēsis est sextus illi q̄ vocatur sterilis: q2 nō erit ĩpossibile apud deũ oē verbũ. Dixit aũt maria. Ecce ancilla dñi. Fiat michi scdm verbũ tuũ. Offr. Aue maria gr̄a plena dñs tecũ bñdicta tu in mulierib⁹ ꝛ bñdict⁹ fruct⁹ vētris tui. Secreta.

In mētib⁹ nr̄is q̄s dñe vere fidei sacramēta confirma: vt q̄ cōceptũ de vgine deũ ꝛ hoiē firmiter cōfitemur: p eiusdē salutifere resurrectionis potentiã: ad eternã mereamur puenire leticiã. Per dñm. Cōio. Ecce vgo ꝯcipiet ꝛ pariet filiũ et vocabitur nomē ei⁹ emanuel. Post cōio.

Gratiã tuã q̄s dñe mētibus nr̄is infūde: vt qui angelo nunciãte xp̄i filii tui ĩcarnationē cognouimus. p passionē ei⁹ ꝛ crucē ad resurrectōis gl'iam pducamur. Per. A purificatōe vsq̄ ad aduētũ. Offiĩ

Salue sctã parēs enixa puerpera regē q̄ celũ terrãq̄ regit in secula seculorũ. Ps. Bñdicta tu ĩ mulierib⁹ et Gl'ia pri

Concede nos famulos tuos q̄s dñe de⁹ ppetua mētis ꝛ corporis salute gaudere ꝛ gloriosa btē marie sp virginis intercessione a presenti liberari tristicia: et eterna perfrui leticia. Per dñm. Lcō libri sapientie.

Ab initio ꝛ ante secl'a creata sum: et vsq̄ ad futurũ seculũ nō desinã: ꝛ in habitatiōe sctã corã ipso ministraui. Et sic in syon firmata sũ ꝛ in ciuitate sctificata similiter requieui: ꝛ in hierusalē potestas

mea. Et radicaui in ppl'o honorificato: et in partes dei mei here
ditas illius. Et in plenitudine sctõꝝ detentio mea. Gr. Benedi
cta ꝛ venerabilis es virgo maria que sine tactu pudoris inuen
ta es mater saluatoris. ℣. Uirgo dei genitrix quẽ totus nõ capit
orbis in tua se clausit viscera factus homo. Alla. ℣. Post ptũ
vgo inuiolata pmansisti dei genitrix intercede pro nobis. In te
pore paschali. Alla. Per te dei genitrix nobis est vita pdita da
ta: q̃ de celo suscepisti plẽ ꝛ mũdo genuisti saluatorẽ. Scdꝫ Lucã

In illo tpe Loquẽte iesu ad turbas: extollẽs vocẽ q̃dã mu
lier de turba dixit illi. Beatus venter q̃ te portauit: ꝛ vbe
ra q̃ suxisti. At ille dixit. Quinimo: Beati qui audiũt verbũ dei
et custodiunt illud. Secundum Johannem.

In illo tempore. Stabant iuxta crucem iesu mater eius et soror
mr̃is eius maria cleophe ꝛ maria magdalene. Cũ audisset ergo
iesus mr̃em ꝛ discipulũ stantẽ quẽ diligebat: dicit mr̃i sue. Mu
lier: ecce fili⁹ tuus. Ecce mater tua. Et ex
illa hora: accepit eã discipulus in suã. Offꝫ: Felix nãq; es sacra
virgo maria et oĩ laude dignissima qꝛ ex te ortus est sol iusticie
xp̃s deus nr̃. alla. Secreta

Tua dñe ppiciatiõe et btẽ
maria semper virginis intercessione ad ppetuã atq; pre
sentem hec oblatio nobis pficiat psperitatẽ et pacẽ. Per dñm.
Cõio. Btã viscera marie virginis q̃ portauerũt eterni pr̃is fili
um. In tpe paschali Cõio. Uera fides geniti purgauit crimina
mundi ꝛ tibi virginitas inuiolata manet alleluya. Pocõio

Sumptis dñe salutis nr̃e subsidiis: da q̃s btẽ marie semp
virginis nos patrociniis vbiq; ptegi: in cuius venerati
one hec tue obtulim⁹ maiestati. Per dñz. Ep'la de trinitate Ad
corinthios.

Fres. Gratia dñi nr̃i iesu xp̃i ꝛ caritas dei
Et cõmunicatio scti spũs: sit sẽp cũ oĩbus nobis In xp̃o
iesu: domino nostro. Euangeliũ Secundum Johannẽ

In illo tpe. Dixit iesus discipulis suis. Cum venerit para
clitus quẽ ego mittã vobis a patre spiritũ veritatis q̃ a patre p
cedit ille testimoniũ phibebit de me. Et vos testimoniũ phibe
bitis: qꝛ ab initio mecũ estis. Hec locutus sum vobis: vt nõ scan
dalizemini. Absq; synagogis faciẽt vos Sed venit hora: vt ois
q̃ interficit vos arbitretur obsequiũ se pstare deo. Et hec faciẽt
vobis: qꝛ non nouerũt patrẽ neq; me. Sed hec locut⁹ sũ vobis:
vt cũ venerit hora eoꝝ reminiscamini: qꝛ ego dixi vobis. Missa
de sctõ spũ.

Spiritus dñi repleuit orbẽ terraꝝ alla et
hoc quod cõtinet oĩa sciẽtiã habet vocis alla alla alla. ps.
Exurgat deus et dissipentur inimici eius: et fugiãt qui oderũt

ti.

Deus [eum a facie eius. et. p. Gloria patri. Oratio.
D qui corda fidelium sancti spiritus illustratione docuisti
da nobis in eodem spiritu recta sapere: et de eius semper conso
latione gaudere. Per eūdē dominū. eiusd. Lectio actuū apl'orū
In diebus illis. Cum audissent apostoli qui erant hiero-
solymis quia recepit samaria verbum dei: miserunt ad
illos petrum et iohannem. Qui cum venissent: orauerunt pro
ipsis vt acciperent spiritum sanctum. Nundum enim in quēq̄
illorum venerat· sed baptizati tantū erāt in nomine iesu. Tūc
imponebant manus super illos: et accipiebant spm sctm̄. Gr.
Beata gens cuius est dominus deus eorum popul⁹ quem ele-
git dominus in hereditatem sibi. ℣. Verbo domini celi firma-
ti sunt et spiritu oris eius omnis virtus eorum. Alleluya. ℣.
Veni sancte spiritus reple tuorum corda fidelium et tui amoris
in eis ignem accende. Euangelium Secundum Johannem.
In illo tempore. Dixit iesus discipulis suis. Si quis dili-
git me. sermonem meum seruabit. Et pater meus dili-
get eum: et ad eum veniemus et mansionem apud eum facie-
mus. Qui non diligit me: sermones meos non seruat. Et ser-
monem quem audistis non est meus: sed eius qui misit me pa
tris. Hec locutus sum vobis: apud vos manens. Paraclitus au
tem spiritus sanctus quē mittet pater in nomine meo: ille vos
docebit omnia et suggeret vobis omnia quecūq̄ dixero vobis
Pacem relinquo vobis: pacem meam do vobis. Non quomo
do mundus dat. ego do vobis. Non turbetur cor vestrū neq̄
formidet. Audistis quia ego dixi vobis: vado et venio ad vos.
Si diligeretis me gauderetis vtiq̄ quia vado ad patrem: quia
pater maior me est. Et nunc dixi vobis priusq̄ fiat: vt cum fa-
ctum fuerit credatis. Jam non multa: loquar vobiscū. Venit
enim princeps mundi huius: et in me non habet quicq̄. Sed
vt cognoscat mundus quia diligo patrem: et sicut mandatum
dedit michi pater: sic facio. Offr. Confirma hoc de⁹ quod ope-
ratus es in nobis a templo tuo quod est in hierusalem tibi offe-
Munera que- [rent reges munera alleluya. Secreta
sumus domine oblata sctifica: et corda nostra sācti spi-
ritus illustratione emunda. Per eundem dominum eiusdem
Communio. Factus est repente de celo sonus aduenientis spi-
ritus vehementis vbi erant sedētes alleluya et repleti sunt oēs
spiritu sancto loquentes magnalia dei alleluya all'a. Postcōio.
Sancti spūs q̄s dn̄e corda nr̄a mundet infusio et sui roris
intima aspersione fecūdet. Per eūdē dominum. eiusdē.

ne forte effect⁹ sacramenti īpediat ex pte penitētis. **Et** post abso lutionē cōueniēter apponit **In noīe pr̄is ꝛ filii ꝛ sp̄us sācti Amē** Ad insinuādū q̄ sacerdos non ꝓpria autoritate absoluit: sꝫ qua si minister. tū̄ hoc relinquit sacerdotis arbitrio. nec req̄ritur in absolutione manus impositio. qꝛ hoc sacramētū non ordinat ad exequendū aliquā excellētiā grē: sed ad remissionē culpe. et ideo magis cōpetit crucissignatio. qꝛ fuit instrumētū nostre re dēptionis scđꝫ Thom. q̄ dicit q̄ hec verba **Ego absoluo te.** sūt de forma absolutionis req̄sita. Absolutio a minore excōicatione ī pēdēda est sub hac forma. Excōicatus excōicatōe minore cōfitea tur se esse excōicatū: et causam specialiter exprimat ꝑ qua excōi cat⁹ ē ꝛ petat se absolui: ꝛ hoc a proprio sacerdote fieri potest ex tra de sent. ex **Nup.** et debet sacerdos hec verba vel similia dice re. **Autoritate qua fungor absoluo te ab oī vinculo excōicatio nis minoris.** vel sic. **a vinculo excōicationis qua ligat⁹ es ꝑ tali facto.** exprimendo illud factū in speciali. **et sacramentis ecclesie te restituo. In noīe pr̄is ꝛ filii ꝛ sp̄us sctī. Amen.** et potius est ab solutio sic imponēda. cuꝫ verbo singularis numeri q̄ pluralis. scđꝫ theolog. q̄uis hosti. aliť dicat. ¶ In absolutiōe a maiori ex- cōicatione sūt. iiii. obseruenda. Primū est qđ excōicatus iuret se stare mādatis eccl'ie extra de sen. ex. **Tenore.** sed hoc iuramētū nō est de substātia absolutionis vt extra de sen. ex **Cū desideres** vñ ꝛ si omittat q̄ tū̄ fieri nō debet non minus tenet absolutio. Porro de pueris an iurare debent iudicio relinquatur. Mulie- res vero indubitanter iurare debēt. Scđm est vt si q̄s excōicat⁹ ꝑ notaria offensa in aliquē nō absolueret nisi pri⁹ sufficiēs emē datio prestet. Pro occulta vero offēsa: aut ꝑ cōtumacia sufficit iuratoria cautio. vbi. s. nulle expense petuntur. Sꝫ si vo expēse petūtur vel satisfactio dāni. nō dꝫ reus absolui nisi satisfaciat: si satisfacere valeat: ꝛ peccat q̄ talē absoluit: si tū̄ de facto absoluat absolutus est. secūdū W. Si aūt emēdac. facere nō pōt dꝫ absol ui. recepta prius ab eo ydonea cautiōe. s. fideiussoria vel pigno raticia de satisfaciendo. cū ad pinguiorē fortunā ꝑuenerit extra de solut. **Odardus** cle. quā si ꝑstare nō pōt saltē ꝑstet iuratoriaꝫ ꝛ absoluat. xvi. q. vi. **Si presbiter.** talis quoqꝫ ad petitioneꝫ ad- uersarii tenet cedere bonis vt dicit. W. sup ¶ Tertiū est qđ excōi cat⁹ absoluat ꝑ eū q̄ tulit sentētiā vel per ei⁹ superiorēꝫ aut ab ali quo autoritate alteri⁹ eor̄ et per sacerdotē reconsilietur. Nam q̄uis nō sacerdos possit excōicare et absoluere a sententia iudi ciali: tamen dicere debet absoluto: vt ostendat se sacerdoti q̄ ra tione clauis ipsū absoluere debet q̄ tū̄ ad solennē recōsiliationē

et ecclesie satisfactionẽ: qꝛ hec in absolutione excõicati requirun tur extra de vita. et ho cle. Cũ in fine Et si minoꝛ excõicatio re quirat epm vel ppꝛiũ sacerdotẽ pro absolutione obtinẽda: mul to foꝛtiꝰ hoc requirit in maioꝛi. Scđm host. Deinde cõsuetũ est vt fiat absolutio hoc mõ. Excõicatus vestibus suis spoliatꝰ po nat se ante ianuas ecclesie ꝓstratũ: vel flexis genibus coꝛaꝫ illo q̄ debet eũ absoluere: qui absoluens alba vel superpellicio cũ sto la indutus. teneat virgã in manu sua dicẽdo totũ ⁊ itegrũ psal. Miserere mei deus secũdũ magnã nr̃aꝫ tuatotꝰ ps dicat cum Glia pr̃i ⁊ Sicut erat. iuterim verberando penitentẽ cũ virga vicꝫ eu pcutiẽdo eũ semel i quo libet versu vel magis vel minꝰ leuiꝰ vel acrius scđm quãtitatẽ delicti. deinde finito psal. dicat. Kyꝛiel. Xpel. Kyꝛieleyson. Pater noster. Et ne nos. Saluuꝫ fac seruũ tuũ. vel ancillã tuã dñe. Deus meus sperãtẽ in te. Nichil proficiat inimicus in eo vel in ea. Et filius iniqtatis non appo nat nocere ei. Esto ei dñe turris foꝛtitudinis. A facie inimici. Dñe exaudi oꝛonẽ meã. Et clamoꝛ meus ad te veniat. Dñs vobiscũ Deus cui ppꝛiũ est misereri semꝑ ⁊ par [Et cũ Oꝛemꝰ cere suscipe depꝛecationẽ nr̃aꝫ ⁊ hũc famulũ tuũ vel hãc famulã tuã quẽ vel quã excõicationis cathena constringit: mi seratio tue pietatis absoluat. Per xp̄m dñm nr̃m. Amẽ. Deide dicat absoluẽs sic. Auctoꝛitate dei patris oīpotentis ⁊ btõꝛum apl̃oꝝ suoꝝ petri ⁊ pauli ⁊ eccl̃ie sue sctẽ ⁊ nostra absoluimus te ab oī vinculo excõicationis maioꝛis quã incurristi ꝓ tali facto. expꝛimendũ illđ factũ in speciali. ⁊ restituimꝰ te cõioni ⁊ ꝑticipa tiõi eccl̃ie ⁊ oīm fideliũ ⁊ ecclesiasticis sacramẽtis In noīe pr̃is ⁊ filii et spiritꝰ sctí. Amen. Multa hic posita non sunt de essentia absolutionis sed de bene esse et ponuntur hic ad instructionem simpliciũ sacerdotũ. Quartũ reqsitũ est: qđ absoluens post ab solutionẽ iniũgat absoluto rationabilia mandata. Nam si irra tionabilia iniungeret posset appellare extra de pact. ca. fi. h. i. in C2. li. iii ti. xxxiii. q. c. vii. Et sciẽdũ est qđ in ꝑdictis nõ intelligi tur absoluẽs illicite cõicare cũ excõicato: sed licite facit: qꝛ hec ad salutẽ aīe ꝑtinẽt. et in his licitum est cum excõicatis cõicare seu participare nec sententiã incurrit extra de sent. ex. Cum volun tate. Nota qꝰ excõicato a canone in sua absolutione pꝛicipaliter iniũgẽduꝫ est sub iuramento suo: qꝰ contra canonẽ illũ nunq̄ veniat videlicet incẽdiario: quod nunq̄ incendat nisi in bello iu sto et pcussoꝛi clerici: qđ nũq̄ pcutiat nisi in casu licito: et ita de similibꝰ. xxiii. q. vlt. Pessimã. extra de sent. ex. Ex tenoꝛe. In q̄ busdã autẽ requiritur cautio: qđ de cetero talia non faciant ex-

tra de sent. ex. Grauẽ. ¶ Itẽ qñ excõicatus hñs iustũ ipedimẽtum ne possit accedere ad eũ a quo de iure foret absoluẽd⁹: ꝛ ꝓpter periculum mortis: vel aliõ siue absoluit ab eo q̄ alias eũ absoluere nõ posset iiungẽdum est ei vt q̄citi poterit se presentet ei q̄ de iure absoluere debuit vel ꝯsuetudine recepturus mãdat ei⁹ ꝛ satisfacturus. nã aliter reincidit in eandẽ sniam: ꝛ eodẽ mõ reincidunt absoluti a sede ap̄lica vel a legatis eiusdẽ sedis qb⁹ in absolutione iniungit vt ordinario vel alteri se p̄sentent ꝓ penitentia suscipienda: ꝛ qd̄ satisfaciãt iniuriã passis ꝛ hoc non faciunt q̄ citius comode poterũt extra de sent. ex. Eos q̄. li. vi. Itẽ si q̄s absoluerit aliquem de facto ab excõicatione a qua de iure nõ potuit absoluere cum hoc aduertit tenet sic absolutũ certificare de errore suo et consulere quod impetret sibi absolutionẽ ab eo q̄ de iure absoluere potest ¶ Bñdictiones epo͞r et suffraganeorũ

Confirmatio pueroꝝ. In primis dicat eps̄ Adiutorium nr̄m. Dñs vobiscũ. Oremus. Oratio.

Omñps sempiterne de⁹: q̄ regenerare dignat⁹ es hos famulos tuos vel has famulas tuas ex aqua et spiritu sc̄tõ. q̄s dedisti eis remissionẽ oĩũ pc̄tõrum. immitte in eos septiformẽ sp̄m sc̄tm̄ paraclitũ de celis. Amen. Sp̄m sapientie ꝛ intellect⁹ Amen. Sp̄m sciẽtie ꝛ pietatis. Amen. Sp̄m cõsilii et fortitudinis Amen. ✠ ꝛ imple eos vel eas sp̄ũ timoris dñi ✠ Amen. et consigna eos vel eas signo sc̄tẽ crucis. ✠ ꝛ cõfirma eos vel eas crismate salutis in vitã ꝓpiciat⁹ eternã. Amẽ. Et tũc eps̄ petat nomẽ ꝛ vngat pollicẽ crismate: et faciat in fronte pueri crucem dicẽs. Cõsigno te. N. signo crucis ✠ ꝛ cõfirmo te crismate salutis in noĩe pa ✠ tris et fi ✠ lii ꝛ sp̄s ✠ sc̄ti. Amen. Pax tibi. Oremus.

Deus q̄ ap̄lis tuis sc̄tm̄ dedisti sp̄m. q̄s ꝑ eos eoꝝ successores ceterisq̄ fidelib⁹ tradẽdũ esse voluisti. respice ꝓpicius ad nr̄e hũilitatis famulatũ ꝛ p̄sta: vt hoꝝ corda quorũ frõtes sacrosc̄tõ crismate deliniuim⁹: et signo sc̄tẽ crucis consignauim⁹. idẽ sp̄s sc̄tũs adueniẽs templũ glorie sue dignãter inhabitando p̄ficiat Per d. ꝛc. Ecce sic bñdicetur oĩs homo q̄ timet dñũ. Bñdicat vos dñs ex syon: vt videatis bona hierl'm oĩbus diebus vr̄is. Bñdicat vos oñs de⁹: pa ✠ ter ꝛ fi ✠ li⁹ ꝛ spirit⁹ ✠ sc̄t⁹. Amen. ¶ Benedictio indumẽtoꝝ sacerdotalium Adiutoriũ nr̄m Dñs vobiscũ. Ista in oĩb⁹ bñdictionib⁹ primo dicantur. Oremus. Oratio.

Omñps sempiterne de⁹ q̄ ꝑ moysen famulũ tuũ: pontificalia. seu sacerdotalia ac leuitica vestimenta: ad explendum mysterium eorum in cõspectu tuo. et ad decorem tui nominis fieri decreuisti: adesto ꝓpici

us inuocationibus nostris. vt hec īdumenta de supbi irrigata gratia tua ingenti benedictione per nostre huilitatis seruitutē purificare ✠ benedicere ✠ ꝛ consecrare ✠ digneris. vt diuinis cultibus et sacris misteriis apta ꝛ bn̄ ✠ dicta existant. hiisqꝫ sacris vestibus pōtifices. sacerdotes seu leuite tui induti. ab oīb⁹ impulsionibus seu tēptationibus malignoꝛum spirituū muniti ac defensi esse mereanť: tuis misteriis apti ꝛ condigni seruire atqꝫ īherere ī hiis placide et deuote pseuerare tribue Per. Oro.

Deus inuicte virtutis auctoꝛ: ꝛ oīm rerū creatoꝛ ac sctificatoꝛ: intēde ꝓpicius. vt hec indumēte sacerdotalis et leuitice glie: ministeriis tuis finiēda tuo oꝛe ꝓpꝛio benedi ✠ cere ꝛ sancti ✠ ficare et cōsecra ✠ re digneris. oēsqꝫ vtētes tuis misteriis aptos: et tibi ī eis deuote ꝛ amicabiliter seruiētes: gratos effici cōcedas. Per xp̄m. Et aspergat ea ep̄us aqua bn̄dicta et idem faciat in benedictione cuiuslibet specialis indumenti.

¶ Benedictio specialis cuiuslibet indumēti Oremus. orō.

Deus omp̄s bonaꝝ virtutū datoꝛ: et oīm benedictionuꝫ largus infusoꝛ. te supplices exoꝛamus. vt manib⁹ nr̄is opē tue bn̄dictionis īfundas. vt hūc amictū vel albā vel cinctoriū vel manipulū vel dalmaticā vel planetā vel pluuiale diuinis cultui preparatū: virtute sancti sp̄us bn̄di ✠ cere ꝛ sancti ✠ ficare atqꝫ cōse ✠ crare digneris. vt oībus eis vtētib⁹: gratiam sanctificationis sacri misterii tui benign⁹ concede. vt in conspectu tuo sancti ꝛ īmaculati atqꝫ irrepꝛehensibiles appareāt: ꝛ auxiliū misericoꝛdie tue acqrant Per xp̄ꝫ. Bn̄dictio amicte. Oꝛe⁹

Bene ✠ dic dn̄e q̄s oīpotēs deus amictū istū: tam leuitice quā sacerdotalis officii. et cōcede ꝓpicius. vt quicumqꝫ eū capiti suo īposuerit. benedictionē tuā accipiat. sitqꝫ in fide solidus ꝛ sctitatis grauedine fundat⁹. Per xp̄ꝫ. Bn̄dictio albe.

Deus inuicte virtutis auctoꝛ: ꝛ oīꝫ rerū creatoꝛ ꝛ sctificatoꝛ: intende ꝓpicius. vt hanc albā leuitice ac sacerdotalis gloꝛie tuo oꝛe ꝓpꝛio bene ✠ dicere sancti ✠ ficare atqꝫ conse ✠ crare digneris: oēsqꝫ ea vtētes tuis misteriis aptos: ꝛ tibi in ea deuote et amicabiliter seruiētes gratos effici concedas. Per xp̄m. Benedictio cinguli. Oꝛatio.

Omp̄s sempiterne deus: qui aaron ꝛ filiis suis sacerdotali ministerio: cingulo et cū balteo in renibus stringi iussisti. adesto supplicationib⁹ nr̄is. vt oēs tue sctē operationis ministerii hac ȝona iusticie circūcepti: renes lūbosqꝫ sctē pudicicie pꝛecingere satagāt atqꝫ ꝑualeant. quatinus nec vēto elationis: nec frigoꝛe iniquitatis tabescant: sed magis ac magis teqꝫ opitulante cōfirmari et coꝛro

boꝛari ad tibi placita queāt. Per Bñdictio maſpuli. Orẽ⁹ Orõ

E Xaudi nos dñe ſctẽ pater omñs eterne deus. vt hunc manipulũ ſacri miſterii vſui pparatũ bñ ✠ dicere: ſcti ✠ care atq; cõſe ✠ crare digneris. Per. Bñdictio ſtole. Oꝛem⁹. orõ.

D Eus qui ſolis pꝛedicatoribus collũ ⁊ pect⁹ muniri iuſſiſti: exaudi nos pꝛopicius: vt quicunq; tuoꝛ uz ſacerdotũ huic ſtolle colla ſubiecerint: qcquid coꝛde credāt boni ꝓtulerint et quod verbis edocuerint: factis adimplere feſtinent. Per xp̄z

D Omine ieſu [Benedictio ſtole et manipuli ſimul. xp̄e fili dei viui: qui pius et miſericoꝛs oꝛe tuo ſancto bñdicto dixiſti. Uenite ad me omnes qui laboꝛatis ⁊ onerati eſtis et ego reficiam vos et inuenietis requiem animabus veſtris. Jugũ eni meum ſuaue eſt et onus meũ leue. ſtolam iſtā ⁊ manipulum iſtũ q̄ famuli tui ſacerdotes ⁊ leuite tui: ad oſtendẽdũ ſe ſeruituti tue mancipaturos geſtaturi ſunt: bene ✠ dicere ſancti ✠ ficare atq; cõſe ✠ crare digneris: quatinus eis vtentes iugum tuũ ſuaue: ⁊ on⁹ tuũ leue ſentiāt et aĩabus ſuis requiẽ inueniāt ſempiternā. Per te ſaluatoꝛ mũdi rex gloꝛie. Qui viuis

D Eus fons pietatis ⁊ iuſticie [Benedictio caſule. orõ. q̄ tui operi miniſtros ad extremũ veſtimentoꝝ tuoꝝ caſula cuius munimento interius oĩa tegerentur veſtiri ſanxiſti cõcede ꝑcibus nr̃is virtutẽ ⁊ bñdictionẽ grẽ tue: vt oẽs hac caſula induti: enumeratis interius oĩm virtutũ oꝛnamẽtis: vinculum perfecte charitatis ſuper oĩa habeāt ⁊ cõſeruent: quo pficere valeāt ſacrificiũ tibi gratũ ꝓ viuis ⁊ moꝛtuis ⁊ q̄ deuota mẽte adipiſci deſiderant: implere valeant. Pꝛeſtante dño nr̃o ieſu xp̄o. Qui viuit et regnat. ¶ Benedictio mapparũ ſeu lintheaminũ altaris. Oꝛatio.

E Xaudi pꝛeces nr̃as dñe: ⁊ hec lintheamina ſacri altaris vſui pꝛeparata bñ ✠ dicere et ſcti ✠ ficare digneris. Per xp̄m. Amen. Oꝛem⁹. Oꝛatio.

D Omine de⁹ oĩs q̄ oꝛnamẽta ⁊ lintheamina facere moyſen famulũ tuum ꝑ quadꝛaginta dies docuiſti: q̄ etiam maria texuit in vſũ tabernaculi federis bñ ✠ dicere: ſcti ✠ ficare ⁊ cõſe ✠ crare digneris hec lintheamĩa ad tegẽdũ ⁊ inuoluẽdũ altare gloꝛioſiſſimi filii tui dñi nr̃i ieſu xp̄i. Qui vi. Bñdictio patene. Oꝛatio.

O Rem⁹ frẽs dilectiſſimi: vt diuine grẽ bñdictio cõſe ✠ cret ⁊ ſcti ✠ ficet hanc patenā: ad cõfringẽdũ in ea coꝛpus dñi nr̃i ieſu xp̄i: qui crucis paſſionẽ ſuſtinuit pꝛo ſalute oĩm nr̃m. Qui viuis et regnas. Oꝛatio.

O Mnipotẽs ſempiterne deus q̄ legaliũ inſtitutoꝛ es hoſtiarium: quq; inter eas ꝯſperſā ſimulaginẽ deferri ĩ patenis aureis

ꝛ argēteis ad altare tuū iussisti: bñ ✠ dicere: san ✠ ctificare atqꝫ cō ✠ secrare digneris hāc patenā in administratōēꝫ eucharistie iesu xp̄i filii tui. q̄ p nr̄m oim salute seipsum tibi deo patri in crucis patibulo elegit imolari. Qui tecuꝫ. Hic faciat ep̄s crucē cum pollice de oleo sc̄tō sup patenā: et mox lineat totā supficiē cū ip̄o pollice dicēs. Cōse ✠ crare ꝛ sc̄ti ✠ ficare dignare dñe patenaꝫ istā: p istā vnctionē ꝛ nr̄aꝫ sc̄tāꝫ bñdictionēꝫ: in xp̄o iesu dño nr̄o Qui tecuꝫ. Prefacio ad calicē. Oremꝰ dilectissimi fr̄es: vt deus et dñs nr̄ calicem istuꝫ in vsuꝫ sui ministerii cōsecrāduꝫ celestis gratie ꝛ spiratione sc̄tificet: et ei ad habendā plenitudinē diuini amoris accomodet. Per. ¶ Bñdictio calicis. Dignare dñe deꝰ nr̄ calicē istum bñ ✠ dicere i vsū ministerii tui pia deuotiōe formatuꝫ: ꝛ sc̄tificatione pfundere: q̄ melchisedech famuli tui sacratuꝫ vas ve calicē pfudisti: et qd̄ arte vel metallo effici nō potest altaribꝰ tuis dignuꝫ: fiat tua bñdictione sc̄tificatuꝫ. Per xp̄m. Hic faciat crucē de crismate a labio eiꝰ in labium cum pollice et mox lineat et pungat calicē totuꝫ infra dicens. Cō ✠ secrare ꝛ sc̄ti ✠ ficare dignare calicē istuꝫ p istā sc̄tāꝫ vnctionēꝫ et nostraꝫ bñdictionēꝫ: in xp̄o iesu dño nostro. Qui te. Actiones nostras q̄s dñe aspirādo pueni ꝛ adiuuando psequere: vt cuncta nostra opatio: ꝛ a te semp incipiat: et p te cepta finiat. Per xp̄ꝫ. Oremꝰ

Omp̄s sempit̄ne deꝰ manibꝰ nostris q̄s opem tue bñdictionis infunde: et per nostram bñdictionēꝫ hoc vasculū ꝛ patena sc̄ti ✠ ficent et corporis ꝛ sanguis dñi nr̄i iesu xp̄i nouū sepulchꝝ sc̄ti sp̄us gr̄a pficiat. Per xp̄m. Uasa sacra ꝛ alia ornamenta ecclesie in genere bñdicant hoc mō. Adiutoriū. Oremus

Exaudi dñe p̄ces nr̄as clemētissime pr̄: ꝛ hec purificanda vasa et ornamenta sacri altaris atqꝫ ecclesie tue sacri mysterii vsui p̄pata bñ ✠ dicere et sc̄ti ✠ ficare digneris. Per xp̄m

Omp̄s et misericors deꝰ: q̄ ab initio vtilia et necessaria hoibꝰ creasti: tēplaqꝫ manu hoiꝫ facta: noi tuo sc̄ō dicari: tueqꝫ hītatiōis loca vocari voluisti. quiqꝫ p famuluꝫ tuuꝫ moysen vestimenta pōtificalia et sacerdotalia ꝛ leuitica: et alia queqꝫ diuersi generis ornamenta ad cultū et decorē tabernaculi ꝛ altaris tui fieri decreuisti. exaudi ppiciꝰ p̄ces nr̄as. et oīa hec diuersaꝝ specieꝝ ornamēta in vsuꝫ basilice tue vel altaris ad honoreꝫ et gl'iaꝫ tuā p̄pata. puri ✠ ficare bñ ✠ dicere sc̄ti ✠ ficare atqꝫ ꝯsecrare ✠ digneris: vt diuinis cultibꝰ sacrisqꝫ misteriis apta et bñdicta existāt. hiisqꝫ ꝯfectoībꝰ corporis et sanguis dñi nr̄i iesu xp̄i dignis pareant famulatibꝰ. Qui te. et aspgat aqua benedicta. ¶ Benedictio libroꝝ. Adiutorium. et cetera. Oremus.

Descēdat dñe virt⁹ spūs scti sup hūc librū. q̄ eū mundādo purificet ⁊ bñdicat atq̧ sctificet: ⁊ oīz i eo legētiū clemēter corda illuīet: ⁊ verū intellectū tribuat. sz ⁊ intelligēdo tua p̄cepta cōseruare: ⁊ iplere secūdū volūtatē tuā: bonis opib⁹ concedat. Per do. ⁊ aspgat aqua bñdicta. Bñdictio thuribuli. Adiutoriū. ⁊c. Ore⁹

Domie de⁹ q̄ dū filios isrl' i deserto murmurātes: ob rebellē suā audaciā durū vastaret incēdiū. aarō sacerdotē tuū. ac repletū igne altaris thuribulo tibi incēsū ponēte exaudire eosq̧ de icēdio liberare dignat⁹ es. bñ ✠ dic q̄s dñe thuribuluz hoc ⁊ p̄sta. vt quotiēs in eo th⁹ adolebit: votuz ppli tui boni odoris efficias. p do. Bñdictio incēsi. Adiutoriuz. Orem⁹

Domine [illegible]pūs: cui astat exercit⁹ angeloꝝ cū tremore: q[illegible] seruitiuz spūale ⁊ igneū eē cognoscit. dignare respicere. bñ ✠ dicere ⁊ scti ✠ ficare hāc creaturā incēsi vt oēs lāguores: cunctecq̧ isidie inimici odorē ei⁹ sentiētes: effugiāt ⁊ separent a plasmate tuo: qd̄ p̄cioso filii tui sanguie redemisti. vt nunq̄ ledant a morsu antiq̄ serpētis. Per do ¶ Bñdictio corporaliuz. Adiutoriuz nrm. Qui fecit celum. Orem⁹ Oro.

Clemētissime de⁹: cui⁹ inenarrabilis est virt⁹: cui⁹ misteria archanum miraculis celebrant. tribue q̄s vt hoc lintheamē tue ppiciatōis bñdictōe sctificet ad ⁊secrādū sup illō corp⁹ dei ⁊ dñi nr̄i iesu xpi filii tui dignū efficiat. Per eund. Orem⁹. Oro

Deus q̄ humani generis salutōe vbū caro fact⁹ es ⁊ hitare tot⁹ i nobis nō dedignat⁹ es. quiq̧ traditori tuo pfido osculuz pium dedisti: dū p vita oīz pi⁹ mactari voluisti. atq̧ in done lineo texto te volui pmisisti. respice ppici⁹ ad vota nr̄a: q̄ tua fideliū carismata āplecti cupim⁹ q̄s dñe scti ✠ ficare bñ ✠ dicere ⁊ cōse ✠ crare digneris hoc corpale in vsuz altaris tui: ad cōsecrādū sup illō: [illegible]ue ad tegēdū inuoluēdūq̧ sacrosctm̄ corp⁹ ⁊ sāguinē tuū. Dñe iesu xpe: dignisq̧ pareāt famulatib⁹. vt qcqd sacro ritu sup hoc iuiolabilit sicut melchisedech oblatū. placeat tibi holocaustū ⁊ obtineat p hoc pmiuz q̄cunq̧ obtulerit votuz te quoq̧ huiliter rogam⁹ ac petim⁹: vt hoc corporale tue sctificatiōis vbertate p scti sps gr̄az purifices ⁊ sctifices. q̄ te p nobis oīb⁹ offerre sacrificiū voluisti: ⁊ p̄sta vt sup hoc sint tibi libamina accepta. sint grata. sint pinguia. ⁊ spūs scti rore pfusa. saluator mūdi. Qui vi. Orem⁹. Oratio

Deus q̄ digne tibi seruientiū nos munitari desideras famulatuz. respice ppici⁹ ad huilitates nr̄e seruitutē vt ⁊ hoc corporale noī tuo dedicatū ⁊ seruitutis tue vsib⁹ p̄patuz: celestis vtutis bñdictōe scti ✠ fica pu ✠ rifica ⁊ cō ✠ secra: quatin⁹ sup illud spūs sanct⁹ tu⁹ descē=

dat: q̄ ⁊ oblationes populi tui benedicat: ⁊ corda siue corpora su mentiū benignus reficiat. p do. Benedictio preculorum

DEus oīm benedictionū largus infusor: ac oīs bone actionis inspirator. qui oīa tabernaculi federis ornamēta ad deuotionē ppl'i tuo ore pprio fieri precepisti. te humili prece deposcimus· vt hec oracula siue precaria sctitatis effigiē ptendentia: et ad deuote orandū btīssimā virginem mariā dei genitricem adoptata: et ad psallēdum eiusdē sctissime virginis psalteriū confecta et preparata: illa benedictione perfundas ⁊ benedicas: qua olim per man⁹ sacerdotū vtēsilia tabernaculi perfudisti: concede vt quicūqꝫ in hiis oraculis siue precariis ipsam gloriosissimam virginē suppliciter honorare studuerit. aut in hiis quocūqꝫ loco corā sua imagine pces effundere decreuerint. aut eius patriciniū postulauerint. illius precibus ⁊ obtētu grām et glīam: cōsummato vite presentis termino obtineāt: et tue ppiciationis indulgentiam consequantur. Per.

SOlus et ineffabilis ⁊ incōprehensibilis creator oꝑs deus cuius verbo et potestate cuncta sunt creata. cuius dono percepimus q̄ ad vite remedia possidem⁹. te supplices obnixis precibus depcamur. vt de sede maiestatis tue: hec oracula siue precaria fidelium famulorum tuorum sctitati conuenientia: tua benedictione et celesti sctificatiōe perfūdere digneris: quatinus beneplacitū munus in hiis orantium accipias sintqꝫ hec oracula siue precaria in conspectu tue clementie libēter accepta sicut abel alūni tui vel sicut melchisedech munera tibi placuerūt oblata. vt q̄ in hiis beatissimam dei genitricē mariam: suis sctis nititur decorare obsequiis. filius eius dn̄s noster iesus xp̄s magna pro prauis recūpenset. deuotionem eius accipiat. peccata dimittat. fide eum repleat. indulgentiā foueat. mīa ptegat. aduersa destruat. prospera concedat. habeat in hoc seculo bone actionis documentum caritatis studiū. sancti amoris affectuꝫ et in futuro cum sancti angelis gaudiū adipiscatur perpetuꝫ Per eundem dominum nostrum iesum xp̄m. ⁊c.

¶ Sequitur tabula continens singula in hoc manuali contenta: secundum numerum foliorum.

Huic volumini Ricardus Pynson finem imponere iubet ad intersignium sancti Georgii in flestrete commorās penes ecclesiā scti Dunstani Anno dn̄i. M. ccccc. vi.

Thomas [illegible]

Thomas [illegible]

Thomas bryght off [illegible]
off [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] daughter
off Harry Earle [illegible]

Have the songe in thi herte
and [illegible] the ways of had I wyste
[illegible]

Thomas Chater

litanum haberi nec patriarcham dicendum esse.
quia a sede apostolica que omnium ecclesiarum [illegible] causa
audienda fuerat ac diffinienda. sic et [illegible] pe
tisse dinoscitur. Quia igitur ipse alieni iudicis iudices
habet omnino suspectos. sua si a suo iudice dampna
nil firmitatis obtineat. Quod autem dicit alius sunt accusandi
sciendum est quod audiri minime debeant. Quod de
crimine maiestatis dicit accusatis. nec ipsum deo creden
dum sunt. sicut in optimo eius [illegible]
gitur. Quod autem dicit [illegible] ipse quia se absolvere aliquem
nullissimi sunt testes [illegible]. hi siquidem est nullius
est momenti. Testes autem quales vel cuius opinionis
ad testimonium admittendi sunt plurime leges
ostendunt. que pene nulli habentur incognite.
que et illud sciunt. ut vilissimis testibus sine cor
porali discussione credi non debeat. Quod autem dicit quia nichil
scriptis iudicatum est. loquendo est [illegible] in libro vi. co
stit. ultima. quia scriptis debuit iudicari. Nam in
[illegible] alia precipitur ut sententia que non scripto data fuerit
nec nomen sententie habere mereatur. Item cod. l. vii. ti. de
sententiis de periculo recitandis. [illegible]

Notum sit tue fraterne caritati [illegible]
quod iste presbyter pauper nomine [illegible]
xpophal de sua angustia ad nostram clementiam
lacrimabiliter confessus dicens falsitate criminibus esse im
petitum et ab ecclesia non coniunctum. nec confessum vel convinca
bilem fuisse reiectum. Nam ut ipse referre tua dili
gentia per tres menses in questione sua. nulla in se nec de
fornicationis crimine. nec de homicidii confusione. de
quibus impetebatur reperiri potuit culpa. non quia
sue paupertatis causa que petebantur aut consen
tire noluit. aut adimplere non potuit. [illegible]
nullus [illegible] qui illius [illegible] iniuste [illegible]
[illegible]. Ideo magnopere monemus [illegible]
ut que te forte ignorante [illegible] cupiditate
pacta esse noscuntur [illegible] censura
emendatione corrigantur. [illegible] restituendo
presbiterum [illegible] sacerdotem [illegible]
reddendo [illegible] honorem et ul
terius canonica [illegible]
te contemptu [illegible] quia facientem et consen
tientem par pena constringit. Item de libro [illegible]
tionum. [illegible]

Nemo episcopus nemo presbyter excommunicet aliquem ante
quam causa probetur [illegible] canones hoc
[illegible]. Si quis autem ad [illegible] excom
municaverit aliquem ille [illegible] excommunicat
est maioris sacerdotis auctoritate ad gratiam sue
communionis redeat. Is autem qui non legitime ex
communicatus in [illegible] abstineat tempus quam
maioris sacerdotis auctoritati visum fuerit.

ut quis iniuste fieret excommunicando ipse [illegible]
ciatur. Item Augustinus in epistola ad clerum [illegible]
[illegible]
Nomen presbiteri [illegible]
[illegible] de illo collega [illegible]
delere. ne divine [illegible]
causa ad hunc presbiterum facere [illegible]
illius iudicium [illegible]
[illegible]
[illegible]
audiant communicare. In [illegible]
et nullum clericum qui non [illegible]
a communione [illegible]
dari [illegible]

Primo semper omnia [illegible]
diligenter moneatur ut [illegible]
cum iusticia [illegible]
[illegible]
iudices suspectos [illegible]
per ea caritatem [illegible]
aliter facere voluerit [illegible]
et in scriptionibus [illegible]

Prohibitum accusare aliquem [illegible]
liceat pupillus [illegible]
omni iure [illegible]
in qua degit [illegible]
Alii pro delictis [illegible]
penam [illegible]
os subscripta [illegible]
non accusandum [illegible]
suam non liberam [illegible]
tiam calumpnie [illegible]
nari debentur [illegible]
cum minus [illegible]
omnes non suam [illegible]
[illegible]
tur. libri [illegible]
defendendarum [illegible]
[illegible]
expulsos [illegible]
sionem [illegible]
[illegible]
ab ea parum [illegible]
rum lege [illegible]
lio dampnum [illegible]
[illegible]
[illegible] accusare [illegible]
prohibetur. [illegible]

Mulierem [illegible]
[illegible] audiri [illegible]
[illegible]

[illegible] ... intelligi quod nullus ... iudicio ... [illegible]

aut raptoribus aut idolis servientibus; alioquin debueratis de hoc mundo exire. Non enim possunt homines in hoc mundo manentes non cum talibus vivere, nec eos possunt lucrifacere Christo, si eorum colloquium conviviumque vitaverint. Unde et dominus cum publicanis et peccatoribus comedebat. Non enim est opus sanis medicus, sed male habentibus. Non veni vocare iustos, sed peccatores. Et ideo consequenter apostolus adiungit: Nunc autem scripsi vobis non commisceri, si quis frater nominatur aut fornicator aut idolis serviens aut avarus aut maledicus aut ebriosus aut rapax; cum huiusmodi nec cibum sumere. Quid enim michi de his qui foris sunt iudicare? Nonne de his qui intus sunt vos iudicatis? De his autem qui foris sunt deus iudicabit. Auferte malum ex vobis ipsis. [illegible] tenere non ostenditur [illegible] per iudicium auferendo scilicet illos ab ecclesie communione, ut si per iudicium auferri non possunt, tolerentur potius, ne perverse malos evitando ab ecclesia ipse discedens eos quos fugere videtur vincat ad gehennam. Quia et ad hoc nobis in scripturis sunt exempla proposita, velud in messe [illegible] palea [illegible] sustinetur usque ad ultimum ventilabri, et in illa retia ubi pisces boni cum malis usque ad separationem que futura est in littore, id est in fine seculi, equo animo tolerentur. Non enim contrarium est huic loco illud quod dicit apostolus: Tu quis es qui iudicas servum alienum? Suo domino stat aut cadit. Noluit enim hominem ab homine iudicari ex arbitrio suspicionis, vel etiam extraordinario usurpato iudicio, sed potius ex lege domini secundum ordinem ecclesie, sive ultro confessum, sive accusatum atque convictum. Alioquin illud cur dixit: Si quis frater nominatur aut fornicator aut idolis serviens et cetera, nisi quia eam nominationem vult intelligi que fit in quemquam cum sententia ordine iudiciario atque integritate profertur? Nam si nominatio sola sufficit, multi dampnandi sunt innocentes, quia sepe falso in quoquam crimine nominantur. Non [illegible] illi quos monemus agere penitentiam querunt comites ad supplicia, et gaudeant quia plures inveniuntur esse similes. Nam non propterea minus ardebunt, quia cum multis ardebunt.

Si peccaverit in te frater tuus [illegible] corripe eum inter te et ipsum solum. Quare? Quia in te peccavit. Quid est in te peccavit? Tu scis quia peccavit. Quia enim secretum fuit quando in te peccavit, secretum quere cum corrigis quod peccavit. Nam si solus nosti quia peccavit in te, et eum vis coram omnibus arguere, non es correptor, sed proditor. Attende quemadmodum vir iustus [illegible] tanto flagitio [illegible] suspicione [illegible]

[illegible] nulla dubitatione admittuntur. [illegible] Sunt q. de [illegible] audiunt. [illegible] dantur intelligi q. nullus [illegible] iudicio [illegible] [illegible] esse se [illegible]. [illegible] [illegible] carolo [illegible] Ge [illegible]

[illegible] opa [illegible] manifesta sunt [illegible]

[illegible] in vestra [illegible] ad corinthios [illegible] apli [illegible]

[illegible]

aut raptoribus aut idolis servientibus, alioquin debueratis de hoc mundo exire. Non enim possunt homines in hoc mundo manentes non cum talibus vivere nec eos possunt lucrifacere ... colloquium convictumque vitaverint. Cum et dominus cum publicanis et peccatoribus comedebat. Non ... medicus necessarius sed male habentibus. Non veni vocare iustos sed peccatores. Et ideo consequenter apostolus adiungit: nunc autem scripsi vobis non commisceri si is qui frater nominatur aut fornicator aut idolis serviens aut avarus aut maledicus aut ebriosus aut rapax, cum huiusmodi nec cibum sumere. Quid enim mihi de his qui foris sunt iudicare? Nonne de his qui intus sunt iudicatis? Nam eos qui foris sunt deus iudicabit. Auferte malum ex vobis ipsis ... satis temere non ostendit ... quo in libro ... per iudicium auferendos esse ... ab ecclesie communione, ut si per iudicium auferri non possunt tolerentur potius, ne perverse malos evitando ab ecclesia ipse discedens eos quos fugere videtur ... ad gehennam. Quia et ad hoc nobis in scripturis sunt exempla ... in messe ... palea sufferetur usque ad ultimum ventilabrum ... illa retia ubi pisces boni cum malis usque ad separationem que futura est in littore id est in fine seculi ... tolerentur. Non enim contrarium est huic loco illud quod dicit apostolus: Tu quis es qui iudicas servum alienum? Suo domino stat aut cadit. Nolu[it] enim hominem ab homine iudicari ex arbitrio suspitionis vel etiam extraordinario usurpato iudicio, sed potius ex lege dei secundum ordinem ecclesie sive ultro confessum sive accusatum atque convictum. Alioquin illud cur dictum est: Si quis frater nominatur aut fornicator aut idolis serviens et cetera, nisi quia eam nominationem vult intelligi que fit in quemquam cum sententia ordine iudiciario atque integritate profertur. Nam si nominatio sufficit, multi dampnandi sunt innocentes, quia sepe falso in quoquam crimina nominantur. Non ergo illi quos monemus agere penitentiam querant comites ad supplicia, nec gaudeant quia plures inveniunt similes. Nam non propterea minus ardebunt quia cum multis ardebunt.

Si peccaverit in te frater tuus, corripe eum inter te et ipsum solum. Quare? quia tibi peccavit. Quid est tibi peccavit? Tu solus scis quia peccavit. Quia enim secretum fuit quando peccavit, secretum quere cum corrigis quod peccavit. Nam si solus nosti quia peccavit in te et eum vis coram omnibus arguere, non es correptor eius sed proditor. Attende quemadmodum vir iustus Ioseph tanto flagitio quod de uxore fuerat suspicatus ...

[illegible] modis agitur ... vel denuntiando ... ad penam ... denuntiare ... ad pecuniariam ... vel criminaliter agitur ... vel in modum exceptionis ... peccatum ... denuntiare ... xxiii ... xxv ... xvi ... decimi ...

Si peccaverit in te frater tuus. In solo secreto ... peccare ...